

**TRYGGHET
I EN NY TID
KONGRESS 2017
GÖTEBORG 8-12 APRIL**

Kunskap gör
Sverige starkare

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Innehållsförteckning

C KUNSKAP GÖR SVERIGE STARKARE	3
ELEVER SKA LÄRA SIG MER	3
UC22 Förskola, barnomsorg, grundskola, fritidshem och gymnasieskola	3
ALLA SKOLOR SKA VARA BRA SKOLOR.....	28
UC23 Vinst i välfärden.....	28
FLER MÖJLIGHETER ATT STUDERA VIDARE.....	34
UC24 Fler kompetenta och behöriga lärare.....	34
UC25 Högre utbildning och forskning i världsklass.....	38
UC26 Studiestöd	50
UC27 Utbildningsmöjligheter för vuxna.....	55

C KUNSKAP GÖR SVERIGE STARKARE

ELEVER SKA LÄRA SIG MER

5 Partistyrelsens utlåtande över motionerna A187:3, A204:7, A335:3, A462:9, B85:4,
B146:3, B147:4, B180:2, C1:1, C1:2, C2:1, C3:1, C4:1, C5:1, C6:1, C7:1, C9:1, C10:1,
C11:1, C12:1, C13:1, C14:1, C15:1, C16:1, C17:1, C18:1, C18:2, C19:1, C19:2, C20:1,
C21:1, C21:2, C21:3, C22:1, C23:1, C24:1, C24:2, C25:1, C25:2, C26:1, C27:1, C27:2,
C28:1, C28:2, C28:3, C30:1, C31:2, C31:3, C31:4, C32:1, C33:1, C34:1, C34:2, C35:2,
C36:1, C36:2, C36:3, C36:5, C37:1, C39:1, C39:2, C40:1, C40:2, C40:3, C41:1, C41:2,
C41:3, C42:1, C43:1, C44:1, C44:2, C44:3, C45:1, C45:2, C45:3, C46:1, C46:2, C46:3,
10 C47:1, C47:2, C48:1, C48:2, C48:3, C49:1, C50:1, C50:2, C51:1, C51:2, C52:1, C52:2,
C53:1, C53:2, C54:1, C54:2, C55:1, C55:2, C56:1, C58:1, C61:1, C61:2, C62:1, C63:1,
C63:2, C64:1, C65:1, C65:2, C65:3, C65:4, C65:5, C66:1, C67:2, C67:3, C67:4, C68:1,
C69:1, C70:1, C70:2, C71:1, C71:2, C71:3, C72:1, C72:2, C73:1, C74:1, C74:2, C74:3,
C75:1, C75:2, C75:3, C75:4, C76:1, C77:1, C78:1, C78:2, C79:1, C81:1, C81:2, C82:1,
15 C84:1, C85:1, C86:1, C87:1, C88:1, C88:2, C88:3, C89:1, C90:1, C91:1, C91:2, C92:1,
C93:1, C93:2, C94:1, C94:2, C95:1, C95:2, C97:1, C98:1, C98:2, C98:3, C99:1, C99:2,
C100:1, C100:2, C102:1, C102:2, C103:1, C103:2, C104:1, C105:1, C106:1, C107:1,
C109:1, C109:2, C109:3, C109:4, C109:5, C110:1, C110:2, C111:1, C112:1, C113:1,
C113:2, C115:1, C115:2, C116:1, C117:1, C118:1, C118:2, C118:3, C119:1, C119:2,
20 C120:1, C121:1, C122:1, C124:2, C124:3, C124:4, C124:5, C124:6, C125:1, C125:2,
C125:3, C126:1, C126:2, C127:1, C127:2, C128:1, C129:1, C130:1, C131:2, C131:3,
C133:1, C133:2, C133:3, C134:1, C134:2, C134:3, C135:1, C135:2, C135:3, C138:1,
C139:1, C140:1, C140:2, C140:3, C141:1, C142:1, C147:5, C156:1, C199:2, C199:3,
C199:4, C207:2, C218:2, D328:1, D519:4, D519:5, F78:4, F143:2, F144:2, F145:2,
25 F146:2, F147:2

UC22 Förskola, barnomsorg, grundskola, fritidshem och gymnasieskola

Lär sig barnen tillräckligt i skolan? Kommer de blir sedda och få det stöd de behöver? Kommer de ta studenten, få ett bra jobb eller kunna plugga vidare – och skapa sig den framtid de vill ha? I Sverige ska ingen behöva känna en sådan oro. Du ska kunna lita på att den närmsta skolan är riktigt bra.

Tyvärr lät den borgerliga regeringen skattesänkningar och vinstjakt gå före kunskap i skolan. Resultatet blev sjunkande kunskapsresultat, stor lärarbrist och ökade klyftor. Det är brister som tar tid att vända och kräver både en ordentlig kursändring och omfattande investeringar. Från dag ett har den socialdemokratiskt ledda regeringen arbetat för att vända utvecklingen. Vi vet att när

vi investerar i skolan så är det investeringar i vår gemensamma framtid. En hörnsten i den svenska modellen ska vara en stark och jämlik kunskapsskola där inte en enda elev lämnas efter men ingen heller hålls tillbaka. Skolan ska minska klyftorna i samhället – inte öka dem.

5 Med en stark och jämlik kunskapsskola finns stora möjligheter för varje barn att nå sina drömmar – men det kräver ett gemensamt ansvar för att göra det bästa av varje lektion. Alla barn och elever ska få möta behöriga och kompetenta lärare som går in i klassrummet med både krav och höga förväntningar på var och en. Därför investerar vi i fler lärare och ger 60 000 lärare ett särskilt lönelöft. Vi frigör mer tid och ger bättre förutsättningar för dem att undervisa och skapa studiero i klassrummet, så att fler lär sig mer. Svensk skola ska vara den bästa ett modernt
10 samhälle kan skapa!

En tidig start på det livslånga lärandet

En förskola för alla barn med omsorg och lärande på lekens grund är starten på det livslånga lärandet. Forskningen visar att barn som har gått i en förskola med hög kvalitet lyckas bättre i
15 skolan. Detta gäller särskilt de barn som har föräldrar med en kort utbildning. En bra förskola för alla är viktigt för att ge alla barn bra förutsättningar och är därför viktigt för att skapa ett jämlikt samhälle. Förskolans stora värde för barns utveckling är att den ger barn trygghet, utvecklar deras sociala samspel och förmåga att bygga relationer samt stimulerar deras nyfikenhet och lust till lärande. Alla barn har rätt till en bra start på sitt lärande och med en förskola med hög kvalitet
20 kan det förverkligas.

Eftersom förskolan är viktig för barnen och deras utveckling bör alla barn ha rätt till förskola oavsett vad deras föräldrar gör. Barnens behov av förskola blir inte mindre av att deras föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga. Tvärtom kan det vara ännu viktigare för ett barn att då få delta i
25 förskolans verksamhet. Förutsättningarna för förskolans pedagogiska uppdrag försämras dessutom när barn är frånvarande under stora delar av dagen. Partistyrelsen anser därför att skollagen bör ändras så att rätten till förskola successivt vidgas. Alla kommuner bör erbjuda förskola i samma omfattning till alla barn oavsett om deras vårdnadshavare är förvärvsarbetslösa eller föräldralediga.
30

Partistyrelsens långsiktiga strävan är att förskolan ska vara avgiftsfri. Som ett första steg på vägen mot en avgiftsfri förskola vill Socialdemokraterna införa allmän förskola från två års ålder, vilket innebär minst 525 avgiftsfria timmar per år. När ekonomin så tillåter bör ytterligare steg tas för att göra förskolan helt avgiftsfri. Partistyrelsen anser inte att det finns skäl att höja taket i
35 maxtaxan.

Förskolan är till för barnen och deras utveckling men är samtidigt en grundläggande förutsättning för att både kvinnor och män ska kunna arbeta och studera. Sveriges förskola av hög kvalitet har aktivt bidragit till sysselsättning och tillväxt. Tillsammans med en bra föräldraförsäkring är

förskolan en viktig förklaring till att andelen sysselsatta kvinnor i Sverige är bland de högsta i världen. Förskolan ska vara tillgänglig och svara mot familjers behov av omsorg, oavsett om det är en kommunal eller fristående förskola. Partistyrelsen anser att barnomsorg på kvällar, nätter och helger ska finnas för dem som behöver i alla landets kommuner.

5

I en jämställd förskola trivs, utvecklas och lär sig både flickor och pojkar på lika villkor. Förskolan ska motverka traditionella könsmonster och könsroller. Att anställa genuspedagoger är en metod för att stärka arbetet med en jämställd förskola som partistyrelsen rekommenderar. Beslutet om vilka former som passar bäst i varje kommun bör tas lokalt.

10

Skattepengar ska gå till barnomsorg med hög kvalitet och välutbildad personal. Kraven på verksamheten pedagogisk omsorg – där den vanligaste formen är familjedaghem – är otydliga. Skolverket och Skolinspektionen har uppmärksammat behovet av bättre uppföljning och tydligare krav. Partistyrelsen anser att kraven på pedagogisk omsorg behöver skärpas, inte minst vad gäller personalens kompetens och läroplanens krav på undervisning.

15

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har vidtagit och vidtar en rad åtgärder för att säkerställa att tidiga insatser ges i skolan och att alla elever ska utvecklas så långt som möjligt. Bland annat investerar regeringen i mindre barngrupper i förskolan samt fler anställda i lågstadiet och förskoleklass. Dessutom genomförs en särskild satsning på speciallärare och specialpedagoger som syftar till att öka tillgången till specialpedagogiskt stöd och en satsning på grundläggande specialpedagogisk kompetens i grundskolan. Dessa investeringar behöver fortsätta.

20

Såväl internationella som svenska studier visar att grupp- och klasstorlek har betydelse för elevernas resultat. Studierna visar att effekterna varierar beroende på elevernas ålder och bakgrund. Att minska stora grupper och klasser har störst effekt för de yngsta eleverna. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö. Utmaningarna för att uppnå detta ser olika ut i olika delar av landet. På regeringens uppdrag har Skolverket återinfört riktmärken om barngrupper i Skolverkets allmänna råd för förskolan. Det genomsnittliga antalet barn i förskolan har minskat något det senaste året liksom andelen grupper med över 20 barn men mer behöver göras. Partistyrelsens uppfattning är att vi behöver arbeta vidare med att ställa krav på maximalt antal barn i grupperna i förskolan för att minska antalet mycket stora barngrupper.

25

30

35

Socialdemokraterna vill göra förskoleklassen obligatorisk. Det ger alla barn en bra start på sitt lärande i skolan. Fritidshemmen kan bidra till högre kunskapsresultat och jämlika livschanser för elever. Partistyrelsen anser att fritidshemmen ska ses som en del av skoldagen och vill stärka fritidshemmens roll för att stödja elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling. Partistyrelsen anser att skollagen bör ändras så att rätten till fritidshem successivt vidgas.

40

Kompetent personal i förskolan och fritidshemmen är den viktigaste faktorn för en verksamhet med hög kvalitet. Det ska enligt lag finnas utbildade förskollärare i förskolan som har det pedagogiska ansvaret. Men lagen tillåter också annan personal som har en utbildning eller erfarenhet som kan främja barnens utveckling och lärande, framför allt barnskötare. Personal inom förskolan och fritidshemmen ska omfattas av pedagogiska satsningar och stöd som riktar sig till såväl förskollärare och fritidspedagoger som barnskötare, fritidsledare och elevassistenter. Kontinuerlig fortbildning och kompetensutveckling ska vara en självklarhet för förskolans personal och är en förutsättning för verksamhet av hög kvalitet där lärandeuppdraget ges ökat fokus.

10 En jämlik skola gör att fler lär sig mer

Den svenska modellen bygger på en jämlik skola där ingen elev lämnas efter. En jämlik skola som ger alla elever goda livschanser är inte bara rätt, det är också smart. Skolsystem som tidigt sorterar eleverna når i internationella jämförelser sämre resultat för alla elever. I senaste internationella kunskapsmätningar spelar elevens hemförutsättningar som tillgång till böcker och studieplats en allt större roll och ojämlikheten i svensk skola har ökat. När Sverige hade höga resultat i internationella jämförelser var vi också ett land med en bra skola för alla, inte några. Dit ska vi igen. För Socialdemokraterna är det viktigt med en sammanhållen skola och att elever inte tvingas till tidiga val av ämnen och inriktning som försvårar möjligheten till vidare studier.

20 Socialdemokraterna anser att det är viktigt att skolan fungerar som vårt samhälles centrala mötesplats där barn och unga med olika kön, social, etnisk och religiös bakgrund träffar varandra. En skola där barn och unga får möjlighet att mötas och utveckla sin förståelse och respekt för varandras likheter och olikheter är centralt för att uppnå ett sammanhållet samhälle.

25 Socialdemokraterna vill att alla elever ska ha möjlighet att välja skola, men skolvalet behöver kombineras med starka system för att bryta segregation mellan skolor och skapa stabila förutsättningar för skolorna. I dag sorteras barn mellan olika skolor i alldeles för hög utsträckning utifrån bakgrund och föräldrars utbildningsnivå. Bostadssegregationen förstärks genom det fria skolvalet. Skolsegregationen och det fria skolvalets avigsidor ska aktivt motarbetas. Det är en avgörande framtidsfråga att skolsegregationen minskar.

35 Skolornas urvalssystem behöver utformas så att de skapar bättre förutsättningar för att elever med olika bakgrunder möts. Vi behöver hitta sätt att underlätta för skolor att arbeta med elever med olika bakgrund och förutsättningar, där en tänkbar väg framåt är en mer kompensatorisk finansiering. Resurser till skolan ska fördelas efter elevernas förutsättningar och behov. Vi socialdemokrater har höga ambitioner på detta område och den socialdemokratiskt ledda regeringen har skärpt skollagens krav.

- Svensk skola behöver genomtänkta reformer. För Socialdemokraterna är det viktigt att lyssna till forskning och professionen i skolan. År 2015 tillsattes en skolkommision med forskare och representanter från professionen. Kommissionens uppdrag är att komma med förslag som leder till höjda kunskapsresultat, förbättrad kvalitet i undervisningen och en ökad likvärdighet i skolan.
- 5 Den utreder bland annat statens styrning av skolan, skolvalet och lärares yrkesutveckling. Arbetet ska slutredovisas senast den 20 april 2017. För Socialdemokraterna är det viktigt att hitta långsiktigt stabila överenskommelser på skolområdet där kunskap, likvärdighet och bildning står i centrum.
- 10 Socialdemokraterna vill ha en mer jämlik skola. Det krävs en tydligare ansvarsfördelning för skolan. Som huvudmän har kommunerna det huvudsakliga ansvaret för skolans utveckling. Men staten måste ta ett tydligare ansvar för den nationella likvärdigheten. Det betyder till exempel att statens resurser till skolan, liksom huvudmännens, ska fördelas efter behov. Skolkommisionen kommer att lämna förslag för en mer jämlik skola.
- 15 I svensk skola ska barns rätt till undervisning som utgår från demokratisk värdegrund alltid stå i centrum. Elever i den svenska skolan ska garanteras en undervisning som står fri från religiös och politisk påverkan. Vi vill se hårdare regelverk för religiösa friskolor och skärpa tillsynen för att säkerställa att all undervisning står fri från religiös påverkan.
- 20 Vid tillståndsprovningen av fristående skolor med konfessionell inriktning ska det göras en helhetsbedömning huruvida huvudmannen har förutsättningar att leva upp till kraven om att undervisningen inte ska vara konfessionell, att undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och att skolans huvudman kommer att följa läroplanens värdegrund. Om inte detta kan garanteras ska skolan inte få tillstånd att starta. Utöver detta bör skolinspektionen ägna de konfessionella skolorna särskild tillsyn och granskning.
- 25
- I skollagen delas skolverksamheten upp i undervisning och utbildning. Utbildning är ett vidare begrepp som innefattar verksamhet till exempel på skolgården och i matsalen. Fristående skolor, förskolor och fritidshem får idag ha en konfessionell inriktning på utbildningen men deltagandet i konfessionella inslag ska alltid vara frivilligt.
- 30
- Enligt Skollagen får det förekomma enstaka inslag i skolan som innebär en obetydlig kostnad för eleverna. Partistyrelsen ser med oro på den tolkning som skolor och kommuner ibland gör utifrån begreppet ”obetydliga kostnader”. Vissa skolor arrangerar verksamhet som innebär kostnader som kan kännas betungande för elever och föräldrar. Undervisningens upplägg får aldrig innebära att elever och föräldrar känner sig ekonomiskt pressade, eller att elever sorterar utifrån deras föräldrars ekonomi.
- 35
- 40 De nationella proven har som huvudsakliga syften att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning samt ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapskraven

uppfylls på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå. Proven har kritiserats för att lärare tvingas ägna alldeles för mycket tid åt att administrera och rätta dem. Den tiden behövs med eleverna istället. Därför har den socialdemokratiskt ledda regeringen beslutat att avskaffa de nationella proven i årskurs 6 i NO- och SO-ämnena samt att arbeta för att de nationella prov som finns kvar digitaliseras och ökade inslag av extern bedömning samt att antalet nationella prov ska minska. Minskningen av antalet och översynen av de nationella proven är en del av regeringens överenskommelse med den borgerliga oppositionen om målstyrning i skolan.

Ska skolan fungera som ett redskap för ökad jämlikhet, måste vi satsa mer på tidiga insatser och en systematisk uppföljning så att brister upptäcks i tid. Varje barn ska ha rätt till det stöd han eller hon behöver. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har förtydligat i lagen att tilläggsbelopp till barn med särskilda behov ska vara individuellt bestämt utifrån barnets behov. Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska eleven skyndsamt få stöd genom anpassningar i den ordinarie undervisningen och om det inte räcker utredas för särskilt stöd. Behov av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Det finns inte stöd i skollagen för att ge stöd utifrån personkretstillhörighet. Att en elev inte får det särskilda stöd han eller hon har rätt till är den näst vanligaste orsaken till att en skola anmäls till Skolinspektionen. Fyra av tio skolor som Skolinspektionen granskar får kritik för brister i arbetet med särskilt stöd. Partistyrelsen anser att arbetet med att säkerhetsställa att elever får stöd och insatser utifrån behov behöver utvecklas vidare.

Elevhälsan ska främja alla elevers hälsa, utveckling och lärande samt stödja deras utveckling mot att nå utbildningens mål. I skollagen infördes 2010 en samlad elevhälsa med krav på tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt personal med specialpedagogisk kompetens. Det är bra att elevhälsan finns i skolan och är lättillgänglig för barn och unga. Elevhälsan har förutsättningar att arbeta både generellt och särskilt stötta riskgrupper utan att det blir stigmatiserande, till exempel unga i segregerade områden och barn till ensamstående föräldrar. Vi anser att elevhälsan behöver stärkas och den socialdemokratiskt ledda regeringen satsar på förstärkt elevhälsa. När skolan granskas är granskning av elevhälsan en viktig del. Hur skolhuvudmännen väljer att organisera tjänsterna inom elevhälsan är upp till dem att besluta.

Kommuner tecknar frivilliga olycksfallsförsäkringar för barn eller elever i kommunen. Partistyrelsen anser att det vore bra med en översyn av dessa.

Partistyrelsen ser positivt på att fler elever erbjuds hög andel ekologisk mat och många skolor har fokus på goda och näringsriktiga skolmåltider. Huruvida gratis frukost ska serveras är upp till skolans huvudman eller skolan att besluta kring.

Fysisk aktivitet i skolan är utvecklande, uppskattat och viktigt för elevernas fysiska och psykiska hälsa. Den fysiska aktiviteten bör därför öka. Socialdemokraterna anser att eleverna ska erbjudas

fysisk aktivitet varje dag i skolan. Eleverna ska enligt läroplanen få kunskap om hur livsstilen påverkar hälsan, något som också ska följas upp när skolan granskas.

5 Skolan består av många ämnen och perspektiv, och det vore önskvärt om flera kunde betonas än tydligare eller få ännu mera tid till sitt förfogande. Samtidigt är tiden begränsad. Förändringar av skolans innehåll ska främst utgå från de nya kunskaper våra elever behöver för framtiden, för att kunna utföra arbetsuppgifter och förstå samhället bättre. Undervisning i hemkunskap är viktigt men partistyrelsen ställer sig i detta läge avvaktande till att utöka undervisningen på något annat ämnes bekostnad.

10 Trygghet och studiero är en avgörande faktor för elevernas trivsel och kunskapsinhämtning. Att kunna gå till skolan utan oro för att bli mobbad är en rättighet för alla elever. Skolan ska vara fri från kränkande behandling. Skolans huvudman ska enligt skollagen ha ordningsregler och en plan mot kränkande behandling. Dessa samt skolans värdegrund bör diskuteras aktivt på varje skola.
15 För att det arbetet ska få verkligt genomslag, måste elever och föräldrar involveras i arbetet då regler och förhållningssätt som inte förstås och som saknar förankring ger föga effekt. Det är av stor vikt att skolan kommunicerar skolans värdegrund, och att detta inte bara sker i termer av ordning och reda. Skolans värdegrund är en central del i elevernas medborgerliga fostran.

20 Bemannade skolbibliotek har enligt såväl internationell som svensk forskning positiva effekter på ungas läsvanor och läsfärdighet. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har därför gett Kungliga biblioteket i uppdrag att ta fram förslag till en nationell biblioteksstrategi. Dessutom avsätts 30 miljoner kronor per år i budgeten för personalförstärkningar i Sveriges skolbibliotek från 2017.

25 Elevernas hemmiljö ska inte påverka om de har möjlighet att göra sina läxor. Socialdemokraterna anser därför att skolor som ger eleverna läxor också ska ge alla elever möjlighet till läxläsning.

30 Enligt läroplanen ansvarar idrottsläraren för att planera simundervisningen och för att den genomförs på ett sätt som gör att eleverna uppnår de kunskapskrav som finns i kursplanen för ämnet Idrott och hälsa. Partistyrelsen anser att nuvarande krav på simundervisning i skolan är bra och att det är viktigt att de följs upp så att alla elever lär sig simma.

35 Skolplikten börjar höstterminen det kalenderår då barnet fyller sju år. Om det finns särskilda skäl får barnet börja fullgöra sin skolplikt först höstterminen det kalenderår då barnet fyller åtta år. Skolplikten upphör idag vid utgången av vårterminen det nionde året. Partistyrelsen vill att gymnasieskolan ska göras obligatorisk och att skolplikten ska förlängas till dess man är 18 år.

40 Socialdemokraterna och Miljöpartiet har kommit överens med Moderaterna, Liberalerna, Centern och Kristdemokraterna om att den reglerade betygsåldern fortsätter att vara från och med årskurs 6. Partistyrelsen delar samma uppfattning som forskning och profession att betyg längre ned i

- 5 åldrarna inte bidrar till mer kunskap i skolan. Utvärderingen av betyg från årskurs 6 visar att elever i behov inte får särskilt stöd i högre omfattning och att lågpresterande elever riskerar att påverkas negativt av tidiga betyg. Det pågår, inom ramen för betygsöverenskommelsen, en mindre försöksverksamhet där skolor ges möjlighet att ge betyg från årskurs 4. Partistyrelsen anser att sänkt betygsålder inte förbättrar skolan och vi tror inte att den försöksverksamhet som startat kommer visa annat än redan känd forskning och utvärdering. Det nuvarande betygssystemet kommer att utvärderas i helhet och resultaten redovisas år 2020. Denna utvärdering bör ligga till grund för eventuella framtida förändringar av betygssystemet.
- 10 Det är viktigt att barn så tidigt som möjligt får uppleva olika kulturuttryck och ges möjlighet att växa med kulturskapande. Samverkan mellan kulturskolan och grundskolan sker i 93 procent av kommunerna, enligt en rapport från Sveriges kommuner och landsting. Därutöver fördelar Kulturrådet bidrag för att öka elevers möjligheter att möta professionell konst och kultur. Statsbidraget för Skapande skola har funnits sedan 2008 och har successivt utökats till att omfatta
- 15 grundskolans alla årskurser samt förskoleklass. Ansökan måste göras av skolans huvudman. I regleringsbrevet 2015 fick Kulturrådet i uppdrag att avsätta 10 miljoner kronor för verksamhet riktad mot förskolan. Detta är en pilotverksamhet med en riktad satsning till förskolor där behovet är störst istället för ansökningar. Partistyrelsen anser att kultur i skolan ska vara en integrerad del av skolans verksamhet och att formerna för det behöver utvecklas.
- 20 En jämlik kunskapsskola är bra för nyanlända elever och för integration
En utmaning för den svenska skolan är att det under ett antal år har kommit många flyktingbarn till Sverige. Flest kom under 2015 då 40 000 barn i åldern 13-18 år och knappt 31 000 barn i åldern 1-12 år sökte asyl i Sverige.
- 25 Den svenska modellen med en jämlik kunskapsskola är en bra grund för att ge alla barn i Sverige en bra start. Det visar sig bland annat i att de barn och unga som fått möjlighet att gå i svensk skola minst sex år presterar lika bra som elever födda i Sverige, om vi tar hänsyn till föräldrars utbildningsnivå. Därför är de prioriteringar som den socialdemokratiskt ledda regeringen gör på
- 30 ökad jämlikhet i skolan, genom särskilda investeringar för elever och skolor med tuffa utmaningar och satsningar på elevhälsa, även viktiga för de nyanlända eleverna.
- 35 Barn som kommer hit i tonåren har den största utmaningen eftersom deras kunskaper i den svenska skolan mäts på det svenska språket. Den socialdemokratiskt ledda regeringen arbetar på många olika sätt för att förbättra nyanlända elevers förutsättningar. Några exempel är att skolschablonen för asylsökande barn höjts med 50 procent, vilket ger kommunerna mer resurser för att klara asylsökande barns skolgång, och att modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet har förbättrats genom ökade möjligheter till fjärrundervisning och entreprenad. Fjärrundervisning är en interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och
- 40 kommunikationsteknik där lärare och elever är åtskilda i rum men inte i tid. Sedan 2016 får uppgifter inom grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan som avser

fjärrundervisning överlämnas till staten på entreprenad. Fjärrundervisning får även överlämnas till en annan huvudman på entreprenad, om det handlar om modersmålsundervisning eller studiehandledning på modersmålet och kommunen eller skolan har gjort vad som rimligen kan krävas för att anordna utbildningen inom den egna organisationen. Det är viktigt att
5 fjärrundervisning inte används som en metod för att minska skolors kostnader genom att minska antalet anställda behöriga lärare. Samtidigt har vi en stor lärarbrist, som gör att det är svårt att få tag på behöriga lärare i vissa ämnen i vissa delar av landet. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har tillsatt en utredning som ska föreslå under vilka förutsättningar skolor, eller i vissa fall andra aktörer, bör ges ökade möjligheter att utföra undervisning åt andra skolor samt utreda
10 om distansundervisning inom vissa skolformer bör regleras. Partistyrelsen vill avvakta beslut om inriktning tills uppdraget redovisas i maj 2017.

Skolverket har fått i uppdrag att förbättra skolors förmåga att ge nyanlända elever en bra skolgång. En ny statsbidragsförordning ger lärare minst 80 procent av lönen om de fortbildar sig
15 inom svenska som andraspråk eller i svenska för invandrare (sfi). Regeringen har även öppnat möjligheten för nyanlända elever att läsa introduktionsprogrammet på folkhögskola.

Modersmålsundervisning är viktig, inte minst då goda språkkunskaper i modersmålet underlättar inläring av fler språk. Idag får undervisningen anordnas som språkval i grundskolan och
20 specialskolan, som elevens val inom ramen för skolans val eller undervisning utanför den garanterade undervisningstiden. Huvudmannen är skyldig att anordna modersmålsundervisning om det finns minst fem elever som har rätt till undervisningen, dessa elever önskar att få undervisning i språket och det finns en lämplig lärare. En elev som inte klarar att följa undervisningen på svenska har rätt att få stöd i form av studiehandledning på sitt modersmål, om
25 eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i ett eller flera ämnen. Partistyrelsen anser att modersmålsundervisningen i skolan behöver utvecklas och kvaliteten höjas, men att möjligheten att anordna undervisning utanför den garanterade undervisningstiden bör finnas kvar.

I skollagen står att utbildningen ska utformas i ”överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människors ocränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor” (1 kap. 5 §). Alla skolformer ska motverka främlingsfientlighet och rasism. Skolverket
30 har tagit fram ett webbmaterial som bland annat beskriver metoder för att dialogen i klassrum och förskola inkluderar alla barn och elever och visar på vilket sätt främlingsfientlighet och rasism är ett kunskapsområde för lärande i flera ämnen. Under vårterminen 2017 arrangerar Forum för levande historia i samarbete med Skolverket en serie konferenser på temat: ”Kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser – så möter vi rasism och främlingsfientlighet i skolan.”
35 Partistyrelsen anser att arbetet mot främlingsfientlighet och rasism samt upptäcka extremism i skolan behöver fortsätta utvecklas och utvärderas. Arbetet kan genomföras på olika sätt, till exempel med besök vid förintelsläger. Partistyrelsen anser att det är upp till skolan att besluta
40

hur arbetet att motverka främlingsfientlighet och rasism läggs upp. Socialdemokraterna vill införa en lex Sarah i skolan så att personal får anmälningsskyldighet om det förekommer diskriminering.

5 Grunden till ett jämställt samhälle läggs i skolan. Jämställdhetsarbetet i skolan ska bedrivas kontinuerligt och i vardagen och diskussionen kring människors lika värde ska vara en naturlig del i vardagen. Stereotypa könsnormer, mobbning och diskriminering ska aktivt motarbetas. Jämställdhetsarbetet ska genomsyra alla skolformer, även svenska för invandrare (sfi) som sedan 2016 är en del av kommunal vuxenutbildning (komvux).

10 Grundsärskola och gymnasiesärskola är alternativ till grundskolan och gymnasieskolan för elever som inte bedöms kunna nå upp till kunskapskraven för att de har en utvecklingsstörning. Skolverket skriver, i rapporten Gymnasiesärskolan Uppföljning och analys av 2013 års reform, att det kan vara så att elever med en lindrig utvecklingsstörning väljer bort gymnasiesärskolan för att den är stigmatiserande. Partistyrelsen anser att det finns skäl att se över särskolan för att garantera 15 en utbildning av hög kvalitet för alla barn.

En skola som ger moderna kunskaper och utbildar för framtidens jobb
Den svenska skolan ska vara en jämlik skola med fokus på kunskap och bildning. När skolan är en mötesplats för barn och unga från olika bakgrund och skolan ger eleverna de kunskaper som 20 krävs läggs grunden för aktiva medborgare i ett demokratiskt samhälle. Under en längre tid har det skapats stora ojämlikheter i skolan. För bryta klyftorna och skapa en jämlik skola behöver staten ta ett större ansvar för skolans utveckling. Framförallt krävs en tydlig statlig finansiering för den svenska skolan samt kontinuerlig tillgång till kompetensutveckling för lärare med 25 kvalitetssäkrat utbildningsmaterial och möjlighet till handledare. Genom att skolor med störst utmaningar får stöd skapas bättre förutsättningar för att alla skolor är bra skolor och att alla våra barn och unga når kunskapsmålen. Det gäller för såväl grund- som gymnasieskolan.

Gymnasieskolan har dessutom en viktig roll för att förbereda för ett livslångt lärande och arbetsliv. En väl fungerande studie- och yrkesvägledning är ett viktigt instrument för att elever 30 ska få det stöd de behöver för att kunna ta välinformerade utbildnings- och yrkesval. Med tillgång till studie- och yrkesvägledning finns även möjligheten att öka antalet studenter på gymnasiala yrkesprogram om elever får bättre kunskap om framtidens arbetsmarknad.

De gymnasiala yrkesprogrammen har sedan införandet av läroplanen GY11 drabbats hårt. 35 Antalet studenter har minskat och fler utbildningar har lagts ned, något som främst drabbat de industritekniska programmen. Samtidigt visar SCB att Sverige riskerar att sakna 100 000 gymnasialt yrkesutbildade till 2025 om inget förändras. De gymnasiala yrkesprogrammen är basen för industrins och välfärdens kompetensförsörjning. Genom starka yrkesprogram och lösningar för små yrkesområden, som till exempel branschskolor eller yrkescollege för ett närmare 40 samarbete mellan skolans huvudman och arbetsgivare, skapas bättre möjligheter för att möta kompetensförsörjningen. Samarbete och samverkan är något som ska uppmuntras för att

- utveckla utbildningar och stärka den arbetsplatsförlagda utbildningen, en grund i den svenska modellen och i förlängningen att alla som kan jobba ska jobba. Utbytesstudier kan ge positiva effekter på undervisningen om det tas tillvara men måste bygga på en skolgemensam överenskommelse. Högskolebehörighet ska införas på yrkesprogram för att elever inte ska möta återvändsgränder. Praktik i grundskolan kan öka rekryteringen till gymnasieskolans yrkesprogram och praktik möjliggör att skapa förståelse för arbetsliv och yrkesval. För att på riktigt vända yrkesprogrammets negativa trend behöver branscher både ställa krav och ta ansvar för utbildningar och dess utformning.
- 5
- 10 Gymnasieskolan ska inte bara förbereda våra barn och unga för ett arbetsliv de ska även bli aktiva samhällsmedborgare med en kreativitet för att kunna hantera de problem och utmaningar de ställs inför i sin vardag. Även programmering och entreprenöriellt lärande är kunskaper som är viktiga för framtiden. Programmering ska vara en naturlig del av undervisningen i flera ämnen och entreprenörskap i skolan möjliggörs genom statsbidrag.
- 15
- Alla elever ska få möjligheten att läsa ett estetiskt ämne i gymnasieskolan för att träna kunskaper som blir allt viktigare i ett föränderligt samhälle och arbetsliv, något som även föreslås av gymnasieutredningen. Övriga förändringar i gymnasieskolans program ska göras med försiktighet för att skapa en arbetsro i skolan där lärare och rektorer ges möjlighet att utveckla
- 20
- undervisningen. Frågor om arbetsrätt, arbetsmarknad och arbetsmiljö finns redan med som centralt innehåll i flera gymnasieämnen, bland annat samhällskunskap, juridik, personaladministration och byggproduktionsledning. Partistyrelsen menar att det är viktigt att elever får kunskap om arbetsmarknaden och att detta följs upp i utvärdering av utbildningen. Vidare anser partistyrelsen att facklig skolinformation är av stort värde för eleverna och bör
- 25
- understöddas, men ser det inte som rätt väg att gå att göra facklig skolinformation obligatorisk.
- För att klara gymnasieskolan behövs de kunskaper som grundskolan ger. Trots det är det cirka 35 procent av samtliga elever som inte får en gymnasieexamen inom tre år. Samtidigt är en slutförd gymnasieutbildning en stor vattendelare för möjligheten att få ett arbete. En stor utmaning är att
- 30
- säkerställa att alla elever har en fullföljd gymnasieutbildning. Då behöver de mest skickliga lärarna verka i skolor med störst utmaningar. Det är än viktigare när vi ser en ökad ojämlikhet i skolan.
- Skolan ska vara en mötesplats för elever från olika bakgrund, på så sätt ökar förståelsen för omvärlden och det svenska samhället. Med ett ökat antal nyanlända elever i skolålder står
- 35
- gymnasieskolan inför en stor utmaning för att ta dessa elever från språkinträdning till att bli behöriga till gymnasieskolans nationella program och i slutändan en slutförd gymnasieutbildning. Språket är en central del för att tillgodogöra sig undervisning. Därför satsar socialdemokraterna på barn och ungas läsförmåga. Men för nyanlända elever i äldre åldrar är en stärkt språkinträdning en nyckel för att ta sig vidare i utbildning och arbetsliv.
- 40

Insatser som förbättrar nyanländas skolgång är sådant som samtliga elever drar fördelar av. I undersökningar framkommer att bristande läsförståelse riskerar att försämra skolresultaten. Att arbeta med språkutvecklande arbetssätt handlar om att utveckla undervisningen så att både språk- och kunskapsutvecklingen gynnas. Genom ett ämnesspråk kan eleven ges förutsättning att uttrycka, tolka, förstå och använda begrepp, fakta och de åsikter som en frågeställning eller ämne väcker.

Förutom att en slutförd gymnasieutbildning är en vattendelare för att få ett jobb så ställer allt fler arbetsgivare krav på körkort vid rekrytering. Socialdemokraterna hade under valet 2014 ett vallöfte för att möjliggöra att ta studielån för att ta körkort. Förslaget arbetas vidare med och den socialdemokratiskt ledda regeringen avser att återkomma med förslag på hur det kan möjliggöras. Med ett ökat antal nyanlända elever behövs en ökad flexibilitet i utbildningssystemet för att inte skapa återvändsgränder. Därför har socialdemokraterna infört en rätt till komvux och ett stort utbyggt kunskapslyft.

15 **Partikongressen föreslår besluta:**

att bifalla motionerna A187:3, B146:3, C14:1, C15:1, C16:1, C20:1, C21:1, C21:2, C21:3, C22:1, C26:1, C32:1, C33:1, C50:1, C50:2, C51:1, C51:2, C52:1, C52:2, C53:1, C53:2, C54:1, C54:2, C55:1, C55:2, C56:1, C62:1, C64:1, C68:1, C69:1, C74:1, C76:1, C91:1, C91:2, C93:1, C93:2, C100:2, C105:1, C115:1, C125:1, C199:3, C199:4, D328:1

A187:3 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att högskolebehörigheten återinförs på de yrkesförberedande programmen för att få fler unga att välja yrket

25 B146:3 (Karlstads arbetarekommun) att de estetiska ämnena återinförs i skolan

C14:1 (Värnamo arbetarekommun) att Skolverket ska arbeta fram en breddning av rasismens historia globalt och i Sverige inom de samhällsvetenskapliga kurserna på grund- och gymnasieskolenivå

30 C15:1 (Avesta arbetarekommun) att alla gymnasieprogram ska ge grundläggande högskolebehörighet utan ett aktivt sökande från eleverna

C16:1 (Åre arbetarekommun) att socialdemokraterna verkar för att alla grundskolor som ger sina elever läxor också erbjuder läxhjälp.

35 C20:1 (Örnsköldsviks arbetarekommun) att våra riksdagsledamöter verkar för att samlingsnamnet särskola tas bort och att grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särvox går under samma benämning som gäller övriga elever

C21:1 (Marks arbetarekommun) att kartlägga behovet av barnomsorg på obekvämt arbetstid

C21:2 (Marks arbetarekommun) att inom ramen för översyn ska också frågan om "nattis" (förskola som har öppet dygnet alla timmar) undersökas

- C21:3 (Marks arbetarekommun) att information om rätten till barnomsorg på obekvämt arbetstid når ut till hela målgruppen (d.v.s. Samtliga föräldrar)
- C22:1 (Karlshamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för rättigheten till barnomsorg på obekvämt arbetstid där man bor
- 5 C26:1 (Trelleborg arbetarekommun) att Socialdemokraterna genomför ny lagstiftning som ger alla barn rätt till barnomsorg oavsett när på dygnet som barnets föräldrar arbetar
- C32:1 (Falun arbetarekommun) att partiet verkar för att skolan och förskolan ska vara kostnadsfri i hela Sverige samt att skollagen förtydligas så att alla elever utan kostnad ges möjlighet att delta i aktiviteter som anordnas av skolan
- 10 C33:1 (Botkyrka arbetarekommun) att Alla barn ska ha lika rätt till heltid på förskolan, oavsett föräldrarnas sysselsättning
- C50:1 (Södermanlands partidistrikt) att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmets verksamhet på lika villkor
- C50:2 (Södermanlands partidistrikt) att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag
- 15 C51:1 (Stockholms läns partidistrikt, Södermanlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt, Stockholms partidistrikt) att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmets verksamhet på lika villkor
- 20 C51:2 (Stockholms läns partidistrikt, Södermanlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt, Stockholms partidistrikt) att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag
- C52:1 (Uppsala läns partidistrikt) att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmets verksamhet på lika villkor
- 25 C52:2 (Uppsala läns partidistrikt) att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag
- C53:1 (Östergötlands partidistrikt) att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmets verksamhet på lika villkor
- C53:2 (Östergötlands partidistrikt) att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag
- 30 C54:1 (Uppsala arbetarekommun) att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmets verksamhet på lika villkor
- C54:2 (Uppsala arbetarekommun) att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag
- 35 C55:1 (Stockholms läns partidistrikt) att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmets verksamhet på lika villkor
- C55:2 (Stockholms läns partidistrikt) att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag
- 40 C56:1 (Vallentuna arbetarekommun) att socialdemokraterna ska verka för att barn och ungdomar får mer fysisk aktivitet och rörelse under sin skoldag

- C62:1 (Avesta arbetarekommun) att en översyn av försäkringsskyddet för elever görs och att den utmynnar i att de har en fullgod försäkring, under skoltid
- C64:1 (Umeå arbetarekommun) att Sveriges Socialdemokratiska Arbetareparti ska arbeta för att kommunerna åläggs att ordna barnomsorg på obekväma arbetstider
- 5 C68:1 (Falköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna som en del i arbetet mot en jämställd förskola och skola tar initiativ till att uppmuntra alla Sveriges kommuner att anställa genuspedagoger i förskole- och skolverksamhet
- C69:1 (Hjo arbetarekommun - enskild) att socialdemokraterna ska verka för att det ska finnas genuspedagoger inom förskola och skola i alla kommuner
- 10 C74:1 (Västerås arbetarekommun) att alla nationella gymnasieprogram ska ge grundläggande högskolebehörighet
- C76:1 (Ljungby arbetarekommun) att någonting motsvarande Lex Sarah bör införas inom grundskola och gymnasieskola
- C91:1 (Ljungby arbetarekommun) att det utreds på vilka sätt man kan öka den fysiska aktiviteten i skolorna
- 15 C91:2 (Ljungby arbetarekommun) att revidering av läroplanen sker där mer fysiska aktiviteter läggs in på schema
- C93:1 (Växjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att modersmålsundervisning ska vara en del av den svenska skolan
- 20 C93:2 (Växjö arbetarekommun) att erbjuda utbildning i flera modersmål där lärarstudenter har möjlighet att välja modersmål som ämne och därmed förse kommunerna med utbildade modersmåls lärare
- C100:2 (Örebro arbetarekommun) att kraven för andra omsorgsverksamheter för barn, utöver förskola, skärps vad gäller kvalitet, utbildning och pedagogiskt innehåll
- 25 C105:1 (Borlänge arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna står upp för religionsfriheten och aktivt arbetar i riksdagen så väl som i kommunerna för ett begränsande av religiösa inslag i förskolans undervisning
- C115:1 (Härryda arbetarekommun) att regeringen ger Skolverket tydligare riktlinjer till vad som är obligatoriska krav på elevhälsovård, skolbespisning och utrymmen för gymnastik för alla skolor som bedriver skolverksamhet
- 30 C125:1 (Kristianstads arbetarekommun) att stärka studie- och yrkesvägledning i skolan
- C199:3 (Skurups arbetarekommun) att tystnadsplikt ska gälla alla anställda inom olika yrkesgrupper kring en enskild elev så att elevens hjälpbehov kan tillgodoses oavsett ex flytt mellan skolor
- 35 C199:4 (Skurups arbetarekommun) att samma krav ska gälla för friskolor som kommunala skolor gällande bevaring och arkivering av elevdata
- D328:1 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att kommuner ska ha en skyldighet samt resurser för att erbjuda barnomsorg på kvällar, nätter och helger

Partikongressen föreslås besluta:

- att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A204:7, A335:3, A462:9, B85:4, B147:4, B180:2, C1:1, C1:2, C2:1, C4:1, C6:1, C11:1, C12:1, C13:1, C17:1, C18:1, C18:2, C19:1, C19:2, C23:1, C24:1, C24:2, C25:1, C25:2, C27:1, 5 C27:2, C28:3, C30:1, C31:2, C31:3, C31:4, C34:1, C34:2, C35:2, C36:1, C36:2, C36:3, C36:5, C37:1, C39:1, C39:2, C40:1, C40:2, C40:3, C41:1, C41:2, C41:3, C42:1, C44:1, C44:2, C44:3, C45:1, C45:2, C45:3, C46:1, C46:2, C46:3, C47:1, C47:2, C48:1, C48:2, C48:3, C49:1, C58:1, C61:1, C61:2, C63:1, C63:2, C65:1, C65:4, C65:5, C66:1, C67:2, C67:3, C67:4, C70:1, C70:2, C74:2, C74:3, C75:1, 10 C75:2, C75:3, C75:4, C79:1, C81:1, C81:2, C82:1, C84:1, C85:1, C86:1, C87:1, C88:1, C88:2, C88:3, C89:1, C90:1, C92:1, C94:1, C94:2, C95:2, C97:1, C98:1, C98:2, C98:3, C100:1, C103:1, C103:2, C104:1, C106:1, C107:1, C109:1, C109:2, C109:3, C109:4, C109:5, C110:1, C110:2, C111:1, C112:1, C115:2, C116:1, C118:1, C118:2, C118:3, C119:1, C119:2, C120:1, C121:1, C122:1, C124:2, C124:3, C124:4, 15 C124:5, C124:6, C125:2, C125:3, C126:1, C126:2, C127:1, C129:1, C130:1, C131:2, C131:3, C133:1, C133:2, C133:3, C134:1, C134:2, C134:3, C135:1, C135:2, C135:3, C140:1, C140:2, C140:3, C147:5, C156:1, C199:2, C207:2, C218:2, D519:4, F78:4, F143:2, F144:2, F145:2, F146:2, F147:2
- 20 A204:7 (Stockholms partidistrikt) att verka för att det återinförs ett kursavsnitt om arbetsmiljö och hälsosamt arbete i gymnasiets yrkesförberedande program och att de som undervisar i ämnet ska inneha formell kompetens i arbetsmiljöfrågor
- A335:3 (Göteborgs partidistrikt) att motionen skickas vidare till den socialdemokratiska riksdagsgruppen, där den ges i uppdrag att överväga huruvida det behövs nationella riktlinjer i 25 arbetet för bättre vårdprogram
- A462:9 (Haninge arbetarekommun - enskild) att gymnasiets yrkesprogram (och teoretiska program) återinför kursavsnitt om arbetsmiljö och hälsosamt arbete och att de som undervisar i ämnet ska inneha formell kompetens i arbetsmiljöfrågor
- B85:4 (Malmö arbetarekommun - enskild) att tillägg till läroplanen för grundskolan görs för att 30 eleverna ska lära sig alla människors lika värde och rättigheter samt antidiskriminering
- B147:4 (Ullerud - Forshaga arbetarekommun) att de estetiska ämnena återinförs i gymnasieskolan
- B180:2 (Örebro läns partidistrikt) att Socialdemokraterna utreder och kommer med förslag på hur det fria skolvalets negativa segregerande effekter kan motverkas
- C1:1 (Luleå arbetarekommun) att socialdemokraterna verkar för att utöka uppdraget för alla som 35 i samhället arbetar med barns fostran att också stötta föräldrar i sin roll för att motivera barnen till studier
- C1:2 (Luleå arbetarekommun) att socialdemokratin påverkar de delar av folkbildningsrörelsen som vi har inflytande i, att inleda en folkbildningskampanj som stöd för föräldrar som vill hjälpa sina barn att klara skolan
- 40 C2:1 (Lindesbergs arbetarekommun) att En nationell plan för introduktionsskolor och introduktionsutbildning för nyanlända barn och elever tas fram

- C4:1 (Svalövs arbetarekommun) att vi Socialdemokrater tar initiativ till översyn av lagstiftningen inom grund- och gymnasieskolan med målet att skapa en lagstiftning som ger insatser och stöd till elever utifrån elevens behov och inte utifrån personkretstillhörighet
- 5 C6:1 (Falkenbergs arbetarekommun) att våra S-riksdagsmän tar med sig frågan om en starkare reglering av elevhälsan och huvudmannaskapsförändring av elevhälsovården
- C11:1 (Kalix arbetarekommun - enskild) att skolmaten ska vara ekologisk hållbar, varierad och nyttig
- C12:1 (Linköpings arbetarekommun) att skolvårdar bör inrättas så att det blir en lugnare och tryggare plats i skolorna
- 10 C13:1 (Malmö arbetarekommun) att svenska som andraspråk skyndsamt utreds mot bakgrund av den allvarliga kritik som framkommit
- C17:1 (Kristianstads arbetarekommun) att öka antalet specialpedagoger till skolorna
- C18:1 (Kristianstads arbetarekommun) att socialdemokraterna ska verka för att en utredning tillsätts som syftar till att få relevant språkundervisning i skolan utifrån dagens och framtidens
- 15 behov
- C18:2 (Kristianstads arbetarekommun) att utredningen tar hänsyn till den vetenskap som finns inom barns språkinlärning och utveckling
- C19:1 (Tomelilla arbetarekommun) att den svenska förskolan och grundskolan ska vara helt avgiftsfri
- 20 C19:2 (Tomelilla arbetarekommun) att § 11 i 10 kap stryks ur skollagen
- C23:1 (Linköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna driver frågan om att datakunskap och programmering ska läras ut i tidig ålder
- C24:1 (Surahammar arbetarekommun) att socialdemokraterna verkar för att i skollagen reglera att det fria valet av skola skall ske i god tid inför ett nytt stadium
- 25 C24:2 (Surahammar arbetarekommun) att inriktningen är att valet av skola starkt rekommenderas att gälla under hela stadiet
- C25:1 (Eskilstuna arbetarekommun) att kongressen tar ställning mot det fria skolvalet i nuvarande form
- C25:2 (Eskilstuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för begränsningar av det
- 30 fria skolvalet
- C27:1 (Malmö arbetarekommun - enskild) att varje elev som talar ett annat språk än svenska ska ha rätt till minst 20 minuter modersmålsundervisning
- C27:2 (Malmö arbetarekommun - enskild) att modersmålsundervisning ska anordnas i varje skola som har minst 5 elever som har anmält sig i den
- 35 C28:3 (Malmö arbetarekommun - enskild) att Studiehandedning anordnas av lärare som har kompetens i ämnet
- C30:1 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för att skollagen förtydligas så att alla elever utan kostnad ges möjlighet att delta i aktiviteter som anordnas av skolan
- 40 C31:2 (Göteborgs partidistrikt) att socialdemokraterna verkar för att all skolundervisning i Sverige ska vara ickekonfessionell

- C31:3 (Göteborgs partidistrikt) att socialdemokraterna arbetar fram ett förslag på lagändring som möjliggör ett förbud mot konfessionella friskolor
- C31:4 (Göteborgs partidistrikt) att socialdemokraterna verkar för att antalet undervisningstimmar inom idrott och hälsa ska öka märkbart
- 5 C34:1 (Vallentuna arbetarekommun) att huvudmannskapet för de offentliga gymnasieskolorna förs över från kommunerna till landstingen/regionerna
- C34:2 (Vallentuna arbetarekommun) att den skattefinansierade delen av finansieringsansvaret för samtliga gymnasieskolor förs över från kommunerna till landstingen/regionerna
- 10 C35:2 (Sundsvalls arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att reformera det fria skolvalet
- C36:1 (Kävlinge arbetarekommun) att se över de tre skolmyndigheternas (Skolverket, Skolinspektionen och Specialpedagogiska skolmyndigheten) organisation, samarbete och kunskapsöverföring
- C36:2 (Kävlinge arbetarekommun) att se över betygssystemets nivåkrav utifrån alla olikheter
- 15 C36:3 (Kävlinge arbetarekommun) att se över behovet och utförandet av skolreformerna grundskola och gymnasieskola
- C36:5 (Kävlinge arbetarekommun) att se över ett lärlingssystem tillsammans med arbetsgivare/näringsliv för att få en diversifiering av utbildnings-, praktik- och arbetsmöjligheter
- C37:1 (Sundbyberg arbetarekommun) att uppdra åt partistyrelsen verka för att förändra det fria skolvalet så att det motverkar den segregering som forskningen visar att det fria skolvalet skapar
- 20 C39:1 (Kristinehamns arbetarekommun) att införa nationella regler för godkännande av studier som görs inom ramen för de etablerade utbytesprogrammen
- C39:2 (Kristinehamns arbetarekommun) att införa en kurs på gymnasiet som motsvarar ett års studier utomlands, som kan ersätta de kurser som eleven missar under ett år utomlands
- 25 C40:1 (Vingåkers arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att estetiska ämnen blir en utökad och integrerad del av de läroplaner som ska ligga till grund för våra kommande generationers lärande och bildning
- C40:2 (Vingåkers arbetarekommun - enskild) att de estetiska ämnena återinförs i gymnasieskolan
- C40:3 (Vingåkers arbetarekommun - enskild) att konceptet ”skapande skola” utvecklas så att alla elever får del av kultur av högsta kvalité
- 30 C41:1 (Eskilstuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att estetiska ämnen blir en utökad och integrerad del av de läroplaner som ska ligga till grund för våra kommande generationers lärande och bildning
- C41:2 (Eskilstuna arbetarekommun) att de estetiska ämnena återinförs i gymnasieskolan
- 35 C41:3 (Eskilstuna arbetarekommun) att konceptet ”skapande skola” utvecklas så att alla elever får del av kultur av högsta kvalité
- C42:1 (Vallentuna arbetarekommun - enskild) att socialdemokraterna ska verka för att facklig skolinformation ska bli obligatorisk i undervisningen för alla gymnasieelever.
- 40 C44:1 (Helsingborgs arbetarekommun) att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola syftar till att ta bort de vattentäta skotten mellan yrkes- och studieförberedande program

- C44:2 (Helsingborgs arbetarekommun) att försök med utbildningar av hybridkaraktär startas med intresserade branscher
- C44:3 (Helsingborgs arbetarekommun) att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola anpassas till framtidens yrkesliv,
- 5 C45:1 (Höganäs arbetarekommun) att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola syftar till att ta bort de vattentäta skotten mellan yrkes- och studieförberedande program
- C45:2 (Höganäs arbetarekommun) att försök med utbildningar av hybridkaraktär startas med intresserade branscher
- C45:3 (Höganäs arbetarekommun) att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola
10 anpassas till framtidens yrkesliv
- C46:1 (Eskilstuna arbetarekommun) att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola syftar till att ta bort de vattentäta skotten mellan yrkes- och studieförberedande program
- C46:2 (Eskilstuna arbetarekommun) att försök med utbildningar av hybridkaraktär startas med intresserade branscher
- 15 C46:3 (Eskilstuna arbetarekommun) att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola anpassas till framtidens yrkesliv
- C47:1 (Örebro arbetarekommun) att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola syftar till att ta bort de vattentäta skotten mellan yrkes- och studieförberedande program
- C47:2 (Örebro arbetarekommun) att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola
20 anpassas till framtidens yrkesliv
- C48:1 (Falkenbergs arbetarekommun) att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola syftar till att ta bort de vattentäta skotten mellan yrkes- och studieförberedande program
- C48:2 (Falkenbergs arbetarekommun) att försök med utbildningar av hybridkaraktär startas med
25 intresserade branscher
- C48:3 (Falkenbergs arbetarekommun) att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola anpassas till framtidens yrkesliv
- C49:1 (Höörns arbetarekommun) att våra riksdagsmän och riksdagsgruppen arbetar för att ta fram ändrade regler för finansiering av fristående grund- och förskolor
- 30 C58:1 (Järfälla arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för ett förbud av religiösa friskolor i Sverige
- C61:1 (Simrishamns arbetarekommun) att socialdemokraterna agerar för att inte tillåta nya religiösa friskolor med statligt stöd
- C61:2 (Simrishamns arbetarekommun) att socialdemokraterna i regering och riksdag nogsamt
35 följer befintliga religiösa skolor med statligt stöd och direkt agerar om några missförhållanden där kan märkas
- C63:1 (Stockholms Arbetarekommun) att en ny form av förebyggande undervisning mot främlingsfientlighet skapas och når ut till alla grund- och gymnasieskolor i landet. Undervisningen ska handla om minoritetsgrupper och invandringen till Sverige. Syftet är att öka kunskap och
40 minska fördomar samt att fler barn och unga får förståelse för asylsökande, om varför de flytt och vad de gör i Sverige

- C63:2 (Stockholms Arbetarekommun) att personalen på skolorna fortbildas till att tidigt upptäcka extremism och veta hur den ska motverkas effektivast
- C65:1 (Stenungsunds arbetarekommun) att verka för ett förstatligande av den kommunalt drivna skolan
- 5 C65:4 (Stenungsunds arbetarekommun) att skolverket konstruerar ett pedagogiskt insatsteam för att sättas in på särskilt utsatta skolor
- C65:5 (Stenungsunds arbetarekommun) att kongressen uppdrar åt riksdagsgruppen att verka för en utredning för hur ovanstående att-satser ska genomföras
- 10 C66:1 (Västerviks arbetarekommun - enskild) att socialdemokraterna verkar för ett förstatligande av skolan
- C67:2 (Gotlands arbetarekommun - enskild) att fler speciallärare anställs inom skolan
- C67:3 (Gotlands arbetarekommun - enskild) att fler lärare och elevstödjare anställs
- C67:4 (Gotlands arbetarekommun - enskild) att mindre klasser och bättre ordning etableras
- 15 C70:1 (Åtvidabergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att föra in ett nytt gymnasialt programgemensamt ämne som fokuserar på arbetsmarknadskunskap
- C70:2 (Åtvidabergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för en ökning av kunskaperna om arbetsmarknaden, på alla befintliga gymnasieprogram
- 20 C74:2 (Västerås arbetarekommun) att krafttag tas för att motverka de könssegregerade gymnasievalen genom en kvalitativ och planerad studie- och yrkesvägledning redan från grundskolans lägre åldrar
- C74:3 (Västerås arbetarekommun) att undersöka om alla elever som går på ett nationellt gymnasieprogram kan erbjudas möjligheten att bedriva UF-företag
- 25 C75:1 (Oskarshamns arbetarekommun) att vallöftet om CSN-lån för att kunna ta körkort infrias och genomförs
- C75:2 (Oskarshamns arbetarekommun) att körkortsundervisning ska finnas som valbart ämne på gymnasieskolan i alla Sveriges kommuner
- C75:3 (Oskarshamns arbetarekommun) att körkortsundervisningen i gymnasieskolan ska vara kostnadsfri
- 30 C75:4 (Oskarshamns arbetarekommun) att en utredning tillsätts om hur körkortsundervisningen på gymnasieskolan ska utformas
- C79:1 (Sollentuna arbetarekommun - enskild) att uppdra åt den socialdemokratiska riksdagsgruppen att verka för: • Konfessionella skolor ska inte kunna få del av skolpeng eller andra subventioner från det gemensamma
- 35 C81:1 (Malmö arbetarekommun) att alla ungdomar som går i gymnasiet ska ges möjligheten att kostnadsfritt ta körkort under gymnasietiden
- C81:2 (Malmö arbetarekommun) att körkortsutbildningen finansieras av staten
- C82:1 (Marks arbetarekommun) att det fria skolvalet avskaffas samt
- C84:1 (Bjuvs arbetarekommun) att partikongressen beslutar att införa kostnadsfri körkortsutbildning i gymnasiet
- 40 C85:1 (Jönköpings arbetarekommun) att socialdemokratiska arbetarepartiets partistyreelse ges i uppdrag att verka för att den socialdemokratiskt ledda regeringen verkar för att på sikt inkludera

- den finansiella möjligheten att kostnadsfritt ta körkort inom ramen för gymnasieutbildningen, oavsett vilket program eleven genomgår
- 5 C86:1 (Vallentuna arbetarekommun) att socialdemokraterna initierar en översyn av tillståndsgivningen av skolverksamhet så att den garanterar likvärdiga undervisningslokaler för elever oavsett om de går i en fristående eller i en kommunal skola
- C87:1 (Norrköpings arbetarekommun) att kommunalt veto mot skoletableringar införs
- C88:1 (Varbergs arbetarekommun) att verka för att elevers simkunnighet testas i skolan under varje årskurs
- 10 C88:2 (Varbergs arbetarekommun) att verka för att simundervisning i skolan sker i samtliga årskurser
- C88:3 (Varbergs arbetarekommun) att verka för att simundervisningen i skolan ges till alla elever oavsett färdighetsnivå
- C89:1 (Falkenbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att undervisning om jämställdhet skall implementeras i SFI studier
- 15 C90:1 (Karlsborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för ett bindande beslut om max antal barn i förskolegrupp
- C92:1 (Botkyrka arbetarekommun) att modersmål som skolämne ska schemaläggas så att de elever som har ett intresse för att lära sig och utveckla sitt modersmål får en rättvis möjlighet till detta
- 20 C94:1 (Avesta arbetarekommun) att vi socialdemokrater verkar för att lagen om skolors skyldighet att agera mot mobbning stärks så att skolor blir skyldiga att få stopp på mobbningen inom en viss tidsperiod och att skolan annars kan krävas på skadestånd
- C94:2 (Avesta arbetarekommun) att vi socialdemokrater verkar för att det införs sanktionsavgifter i skollagstiftningen i likhet med de som finns inom arbetsmiljölagstiftningen
- 25 C95:2 (Solna arbetarekommun - enskild) att socialdemokraterna verkar för att införa frivilliga bedömningsstöd som underlag för en formativ bedömning
- C97:1 (Solna arbetarekommun - enskild) att socialdemokraterna verkar för att inrätta ett nytt skolekonomiskt system för samtliga skolverksamheter samt förskolor, både kommunala som statliga, samt friskolor
- 30 C98:1 (Stockholms Arbetarekommun) att ett praktiskt block införs som gymnasiegemensamt ämne och därmed även omfattar de högskoleförberedande teoretiska programmen
- C98:2 (Stockholms Arbetarekommun) att varje elev på ett högskoleförberedande gymnasieprogram omfattas av en praktikgaranti som ger nyttig arbetslivserfarenhet inom valt praktiskt område
- 35 C98:3 (Stockholms Arbetarekommun) att resurser tillförs studie- och yrkesvägledningen för att de ska kunna administrera kortare praktikperioder till alla som berörs av denna reform
- C100:1 (Örebro arbetarekommun) att den verksamhet som inryms i begreppet s k ”pedagogisk omsorg” avskaffas
- 40 C103:1 (Sundbyberg arbetarekommun) att ämnet Idrott och Hälsa reformeras i syfte att öka mängden fysisk aktivitet i skolan, och får ett tydligt uppdrag att innefatta kunskap om psykisk hälsa

- C103:2 (Sundbyberg arbetarekommun) att betyget i ämnet baserats på två parametrar, där ett minimumdeltagande i fysisk aktivitet avgör om du når godkänt, men att kunskaperna som visas inom hälsa är nivåavgörande över godkänt
- 5 C104:1 (Eskilstuna arbetarekommun - enskild) att religiösa samfund inte får starta
förskolor/fritidshem eller skolor
- C106:1 (Solna arbetarekommun) att socialdemokraterna tar bort meningen, "I överensstämmelse med den etik som förvaltas av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande." från skolans värdegrund och uppgifter ur skollagen
- 10 C107:1 (Uppsala arbetarekommun) att en översyn görs av Skollagens bestämmelser om offentliga bidrag på lika villkor
- C109:1 (Vallentuna arbetarekommun) att partiet ska verka för att skollagen ska ställa samma krav på fristående skolor som redan gäller för offentliga skolor: att utbildningen i sin helhet vid dessa ska vara icke-konfessionell
- 15 C109:2 (Vallentuna arbetarekommun) att partiet ska verka för att verksamhet på skolor med tydlig konfessionell inriktning inte ska omfattas av skolplikten, och inte vara del av det skattefinansierade system för resurstilldelning och resursfördelning som gäller för det ordinarie skolväsendet
- 20 C109:3 (Vallentuna arbetarekommun) att partiet ska verka för att företag, organisationer och individer ska ha lagstadgad rätt att bedriva konfessionell utbildning på kvällar, helger och lov – utanför ordinarie skoldag
- C109:4 (Vallentuna arbetarekommun) att partiet ska verka för att skolor med fristående huvudmän som idag bedriver verksamhet på konfessionell grund inom ramen för det obligatoriska och skattefinansierade skolväsendet och som önskar omvandla verksamheten till en frivillig religiös undervisning utanför den ordinarie skoldagen, skolplikten och det skattefinansierade skolsystemet får en rimlig tid på sig för denna omställning
- 25 C109:5 (Vallentuna arbetarekommun) att partiet ska verka för att elevers religionsfrihet och möjligheter att utöva sin livsåskådning respekteras i alla svenska skolor, så länge detta inte hindrar eller försvårar själva undervisningen eller minskar någon annans fri- och rättigheter
- 30 C110:1 (Östergötlands partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för förändringar i lagstiftning som syftar till att motverka segregationen i skolsystemen samtidigt som elevers påverkansmöjligheter tryggas
- C110:2 (Östergötlands partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att skolors profileringsmöjligheter bibehålls
- 35 C111:1 (Varbergs arbetarekommun) att verka för ökad samordning mellan gymnasie- och vuxenutbildningar i kommuner och regioner
- C112:1 (Karlstads arbetarekommun) att utveckla Skapande skola och ge pedagogerna inom grundskolan fortbildning inom kulturområdet
- 40 C115:2 (Härryda arbetarekommun) att regeringen arbetar för att ge skolinspektionen i uppgift att följa upp föreslagna riktlinjer

- C116:1 (Borås arbetarekommun) att religiösa friskolor inte tillåts och att skolan ska vara en konfessionsfri mötesplats för alla
- C118:1 (Stockholms Arbetarekommun) att alla skolbarn i landet ska ha tillgång till bemannade skolbibliotek i enlighet med lagens mening
- 5 C118:2 (Stockholms Arbetarekommun) att lärar- och bibliotekarieutbildningarna ges uppdrag att utveckla ett tydligt samarbete med fokus på skolbibliotekets pedagogiska uppdrag och roll i elevernas kunskapsarbete, i syfte att lärare och bibliotekarier under utbildningen lär sig hur man samarbetar för att stimulera elevers läsning och kunskapsarbete i skolan
- 10 C118:3 (Stockholms Arbetarekommun) att Skolverket ges uppdraget att nationellt ansvara för skolbiblioteken som ska etableras i enlighet med gällande lagar och att myndigheten tilldelas särskilda resurser för att anpassa och utveckla skolbiblioteken och stimulera särskilda lösningar för skolor som befinner sig i förorter, glesbygd, landsbygd och storstad
- C119:1 (Malmö arbetarekommun) att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att på olika sätt verkar för att alla kommuner följer lagen om skolbibliotek
- 15 C119:2 (Malmö arbetarekommun) att alla skolbibliotek ska vara bemannade med välutbildade personal
- C120:1 (Haparanda arbetarekommun) att partiet tar initiativ till att undersöka hur skolinspektionens nuvarande uppdrag kan formuleras för att i större grad bidra till att skapa högre måluppfyllelse och kvalitet i de skolformer som idag berörs av dess uppdrag
- 20 C121:1 (Uddevalla arbetarekommun - enskild) att Arbeta förebyggande så att det inte blir en orosanmälan
- C122:1 (Kristinehamns arbetarekommun) att nationell skolpeng ska utgå för utbytesstudenter som tas emot inom gymnasieskolan
- C124:2 (Katrineholms arbetarekommun) att det görs en översyn av de studieförberedande programmens innehåll så att alla har samma grundläggande behörighet till vidare studier
- 25 C124:3 (Katrineholms arbetarekommun) att alla studieförberedande läser samma grundkurs i historia (historia 1b)
- C124:4 (Katrineholms arbetarekommun) att alla studieförberedande program läser minst 2 nivåer matematik
- 30 C124:5 (Katrineholms arbetarekommun) att biologi 1 införs som obligatoriskt ämne på teknikprogrammet
- C124:6 (Katrineholms arbetarekommun) att samhällskunskap 2 ingår på alla inriktningar inom samhällsprogrammet
- C125:2 (Kristianstads arbetarekommun) att utveckla prao verksamheten
- 35 C125:3 (Kristianstads arbetarekommun) att införa arbetsmarknadsfrågor och arbetsrätt i ämnen och kursplaner
- C126:1 (Sundsvalls arbetarekommun) att Socialdemokraterna skall verka för en ökad tillgänglighet av elevvårdande personal såsom kuratorer/psykologer på skolorna
- 40 C126:2 (Sundsvalls arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att regeringen tillskjuter pengar för att möjliggöra att fler elevvårdande personal, såsom kuratorer och psykologer finns på skolorna

- C127:1 (Karlshamns arbetarekommun) att ett statsbidrag eller liknande riktad insats införs för att samtliga kommuner ska kunna erbjuda kommunens barn och ungdomar kultur i skolan
- C129:1 (Norrköpings arbetarekommun - enskild) att ovanstående ska ligga till grund för en översyn av skollag och andra lagar som berörs
- 5 C130:1 (Hörs arbetarekommun) att våra riksdagsmän och riksdagsgruppen arbetar för att snarast införa möjligheten för uppskjuten skolstart som inte påverkar antal år i grundskolan
- C131:2 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att prioritera gröna näringar i arbetsförmedlingens utbildningsprogram och satsa mer på YH utbildningar och
- 10 naturbruksgymnasiernas bredd och kvalitet. Kunskaper om både skog, djur, maskiner och växtodling, men även ekonomi är nyckeln till ett gott landsbygdsföretagande
- C131:3 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att stärka studievägledningen. Informera och öka kunskapen om jord och skog för att locka fler ungdomar
- 15 att söka till naturbruksgymnasium är en av grundbultarna för att säkra tillväxten på landsbygden
- C133:1 (Sundbyberg arbetarekommun) att systemet med fri etablering av grund- och gymnasieskolor utvecklas för att utjämna segregation
- C133:2 (Sundbyberg arbetarekommun) att systemet med fri etablering av grund- och gymnasieskolor utvecklas för att öka jämlikheten mellan skolor
- 20 C133:3 (Sundbyberg arbetarekommun) att systemet med fri etablering av grund- och gymnasieskolor utvecklas för att förstärka de folkvaldas inflytande
- C134:1 (Mölnadalens arbetarekommun) att avsatt tid för studie- och yrkesvägledning utökas och läggs in som en möjlighet i grundskolan
- C134:2 (Mölnadalens arbetarekommun) att hur en studie- och yrkesvägledning skulle kunna
- 25 utformas i tidiga årskurser utreds
- C134:3 (Mölnadalens arbetarekommun) att studie- och yrkesvägledningen vid respektive tillfälle kombineras med studiebesök och/eller praktik inom den verksamhet som eleven visar intresse för
- C135:1 (Åre arbetarekommun) att socialdemokraterna verkar för att utöka möjligheterna till att
- 30 bedriva fjärrundervisning på våra grund- och gymnasieskolor.
- C135:2 (Åre arbetarekommun) att socialdemokraterna verkar för möjliggörande för huvudmännen att i ökad omfattning arbeta kommunövergripande i frågan.
- C135:3 (Åre arbetarekommun) att socialdemokraterna ser på en nationell samordning alternativt funktion för fjärrundervisning
- 35 C140:1 (Kungsbacka arbetarekommun) att praktik skall ingå i den gymnasiala utbildningen
- C140:2 (Kungsbacka arbetarekommun) att behörighetsprovet skall ingå i den gymnasiala utbildningen
- C140:3 (Kungsbacka arbetarekommun) att partikongressen att ställa sig bakom motionen som helhet
- 40 C147:5 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att Socialdemokraterna ska

verka för att möjliggöra undervisning med hjälp av distansöverbryggande teknik genom hela utbildningssystemet

C156:1 (Östergötlands partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att öka möjligheterna till individuella lösningar för unga vuxna att klara av gymnasiala studier, genom en utbildning som utgår från nyanländas behov och förutsättningar

C199:2 (Skurups arbetarekommun) att skolverket ges ett uppdrag att utarbeta enhetliga mallar för dokumentationsinnehåll

C207:2 (Växjö arbetarekommun) att erbjuda elever med ojämn utveckling att läsa nationella kurser på gymnasiet även om de inte har klarat vissa ämnen i grundskolan

C218:2 (Malmö arbetarekommun) att regeringen ger Skolverket i uppdrag att tydliggöra utvärderingskriterier och uppföljning för verksamheten

D519:4 (Kristianstads arbetarekommun) att stärka skolkuratorernas roll för elevernas möjlighet till samtal

F78:4 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att nyanlända barn och ungdomar ska få undervisning i sitt hemspråk

F143:2 (Södermanlands partidistrikt) att Socialdemokraterna utreder och kommer med förslag på hur det fria skolvalets negativa segregerande effekter kan motverkas

F144:2 (Östergötlands partidistrikt) att Socialdemokraterna utreder och kommer med förslag på hur det fria skolvalets negativa segregerande effekter kan motverkas

F145:2 (Stockholms läns partidistrikt, Södermanlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt, Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna utreder och kommer med förslag på hur det fria skolvalets negativa segregerande effekter kan motverkas

F146:2 (Stockholms läns partidistrikt) att Socialdemokraterna utreder och kommer med förslag på hur det fria skolvalets negativa segregerande effekter kan motverkas

F147:2 (Uppsala läns partidistrikt) att Socialdemokraterna utreder och kommer med förslag på hur det fria skolvalets negativa segregerande effekter kan motverkas

Partikongressen föreslår besluta:

att avslå motionerna C3:1, C5:1, C7:1, C9:1, C10:1, C28:1, C28:2, C43:1, C65:2, C65:3, C71:1, C71:2, C71:3, C72:1, C72:2, C73:1, C77:1, C78:1, C78:2, C95:1, C99:1, C99:2, C102:1, C102:2, C113:1, C113:2, C117:1, C127:2, C128:1, C138:1, C139:1, C141:1, C142:1, D519:5

C3:1 (Sandvikens arbetarekommun) att de nationella proven avskaffas med omedelbar verkan för de yngsta barnen i åk 3

C5:1 (Ljungby arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att alla ungdomar under sin skoltid i högstadiet ska beredas möjlighet att besöka något av förintelselägren, detta som en obligatorisk del i undervisningen

C7:1 (Smedjebackens arbetarekommun) att införa ryskan som tillval i svenska skolor

- C9:1 (Svalövs arbetarekommun) att vi Socialdemokrater tar initiativ till översyn av lagstiftningen inom skolan med målet att skapa förutsättningar för att erbjuda samtliga svenska skolbarn lika möjlighet att lyckas i skolarbetet med hjälp av obligatorisk läxhjälp samt kostnadsfri frukost i skolan
- 5 C10:1 (Eskilstuna arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att införa ett tionde år i grundskolan enligt ovanstående
- C28:1 (Malmö arbetarekommun - enskild) att varje nyanländelev ska ha fler studiehandledningstimmar i början och minst en lektionstimme studiehandledning i minst fyra år
- 10 C28:2 (Malmö arbetarekommun - enskild) att varje skola som ordnar studiehandledning får minst två lektionstimmar
- C43:1 (Gislaveds arbetarekommun) att partistyrelsen verkar för att historien om facket och våra folkrörelser skrivs in i läroplanen för nutidshistoria i grundskolan
- C65:2 (Stenungsunds arbetarekommun) att verka för att den förstatligade organisationen utformas så att lärare arbetar på lika villkor när det gäller lönesättning och arbetsuppgifter
- 15 C65:3 (Stenungsunds arbetarekommun) att arbetsuppgifter och lönesättningar fastställs efter skolans förutsättningar så att exempelvis två lärare i olika kommuner men i likvärdigt utsatta skolor arbetar under samma förutsättningar
- C71:1 (Trollhättans arbetarekommun) att gratis frukost skall serveras på alla skolor i landet innan skolan börjar på morgonen
- 20 C71:2 (Trollhättans arbetarekommun) att alla elever, oavsett var man bor eller hur man pendlar, skall ha möjlighet till frukost i skolan på morgonen
- C71:3 (Trollhättans arbetarekommun) att skolfrukost skall finansieras statligt för att alla kommuner skall ha råd till att genomföra detta
- C72:1 (Orust arbetarekommun) att gratis frukost skall serveras på alla skolor i landet innan skolan börjar på morgonen
- 25 C72:2 (Orust arbetarekommun) att alla elever, oavsett var man bor eller pendlar, skall ha en möjlighet till frukost i skolan på morgonen
- C73:1 (Ånge arbetarekommun) att inkomsttaket i maxtaxan ska höjas mer än indexuppräknningen
- 30 C77:1 (Sigtuna arbetarekommun) att ge riksdagsgruppen i uppdrag att verka för att ämnet "Livskunskap" införs i läroplanen
- C78:1 (Skutskär – Älvkarleby arbetarekommun) att grundskolan blir 10 årig med start från 6 års ålder.
- C78:2 (Skutskär – Älvkarleby arbetarekommun) att förskoleklassen tas bort från skolsystemet.
- 35 C95:1 (Solna arbetarekommun - enskild) att socialdemokraterna verkar för att ta bort nationella prov från samtliga skolor
- C99:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att alla Sveriges grundskole- och gymnasieelever får rätt till minst ett samtal med en skolkurator per läsår
- C99:2 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna uppmanar alla kommuner att införa en kuratorgaranti i kommunens alla grund- och gymnasieskolor
- 40 C102:1 (Jönköpings arbetarekommun - enskild) att LGR 11 och GY11 avskaffas för att sedan ersättas med nya läroplaner, både för grund- och gymnasieskolan

- C102:2 (Jönköpings arbetarekommun - enskild) att en statlig utredning tillsätts för att försöka ta fram en ny läroplan för både grund- och gymnasieskolan
- C113:1 (Falkenbergs arbetarekommun) att läs och skriv screening av alla elever från förskoleklass återkommande genom skolåren skall bli obligatoriskt
- 5 C113:2 (Falkenbergs arbetarekommun) att stärka lagstiftningen så att huvudman och rektor säkerställer att stödåtgärder sätts in för de elever som fångas upp i screeningen
- C117:1 (Norrköpings arbetarekommun - enskild) att ovanstående ska ligga till grund för en översyn av skollag och andra lagar som berörs
- 10 C127:2 (Karlshamns arbetarekommun) att kulturskola eller liknande ska ingå i schemat för alla årsklasser upp till skolår 9
- C128:1 (Kristianstads arbetarekommun - enskild) att socialdemokraterna ska verka för att specifika skolämnen införs från skolstart i syfte att tidigt få förståelse för sitt eget och andra människors beteende, dess orsaker samt dess konsekvenser
- 15 C138:1 (Munkedals arbetarekommun) att praktik och behörighetsprovet skall ingå i den gymnasiala utbildningen
- C139:1 (Sotenäs arbetarekommun) att praktik och behörighetsprovet skall ingå i den gymnasiala utbildningen
- C141:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att ämnet hem- och konsumentkunskap utökas i timplanen för grundskolan
- 20 C142:1 (Täby arbetarekommun - enskild) att huvudmannaskapet för grundskolan och gymnasieskolan överförs till staten
- D519:5 (Kristianstads arbetarekommun) att verka för att införa psykisk hälsa som ämne i skolan

ALLA SKOLOR SKA VARA BRA SKOLOR

- 25 Partistyrelsens utlåtande över motionerna A511:3, C8:1, C8:2, C8:3, C8:4, C29:1, C35:1, C38:1, C38:2, C57:1, C59:1, C59:2, C59:3, C59:4, C60:1, C80:1, C82:2, C83:1, C96:1, C96:2, C97:2, C101:1, C101:2, C108:1, C114:1, C123:1, C123:2, C123:3, C123:4, C132:1, C132:2, C132:3, C136:1, C137:1, C137:2, C144:1, C144:2, C145:2, C145:3, C145:4, C145:5, D102:1

UC23 Vinst i välfärden

- 30 Den svenska välfärdsstaten är en källa till stolthet. Genom en väl utbyggd välfärdsstat har livschanser förstärkts för fler, kvinnors arbetskraftsdeltagande möjliggjorts och socialdemokratin principer om jämlikhet har omsatts i praktiken. Välfärden ska vara tillgänglig för alla, skattefinansierad och behovsstyrd. Din plånbok, din bakgrund eller var du bor ska inte styra din rätt till en välfärd av yttersta toppklass.

- 35 Den socialdemokratiska välfärdspolitiken bärs upp av en uppsättning principer: Den ska vara generell och öppen för alla. Den ska vara skattefinansierad och behovsstyrd. Den ska regleras av

det offentliga och vara under demokratisk kontroll och insyn. Innehåll och myndighetsutövning regleras via politiskt fattade beslut. Politiken kommer aldrig undan ansvar för en undermåligt fungerande skola, vårdcentral eller äldreboende även om driften utförs av en stiftelse, ideell förening eller företag. För att uppnå dessa principer i ett system där olika former av utförare ska vara representerade så behövs ett starkt och långsiktigt regelverk som omfattar såväl privata som offentliga aktörer.

Välfärden är ingen marknad. Den som är skolelev eller sjuk och skör har mycket dåliga förutsättningar att agera som kund eller konsument på en marknad. Välfärden ska ges efter behov och inte efter köpkraft. Innehåll regleras av beslutsfattare och är lagstyrd. Tanken när valfrihetsmodellerna infördes var att stärka brukarinflytandet och bereda väg för en större mångfald av aktörer. Inte minst var ett av syftena att bana väg för en idéburen sektor att växa. Nu kan vi se att många delar av valfrihetsreformernas syften inte uppfylldes. Mångfalden växte inledningsvis men koncernernas dominans har under senare år ökat och idag dominerar de stora vinstdrivande företagen. De idéburna aktörerna har idag en mindre andel av välfärdsverksamheterna i Sverige än i andra jämförbara länder och privat utförd välfärd har i högre grad etablerats i socioekonomiskt rikare områden med segregerande effekter som följd. Rätten att välja utnyttjas ojämnt mellan individer beroende på klassbakgrund eller geografisk hemvist.

På flertalet av offentliga sektorns verksamhetsområden agerar företag. Via Trafikverket upphandlas produktion och underhåll av vägar och järnvägar, genom Försvarsmakten upphandlas försvarsmateriel för miljardbelopp varje år. Kommuner och landsting upphandlar nya skolbyggnader, läroböcker, medicinteknik och läkemedel. Det är ingen ny företeelse att det offentliga och privata samverkar för utvecklandet av välfärdsstaten. Men under de senaste decennierna har även drift av välfärdens verksamheter i allt högre grad upphandlats eller via andra metoder såsom vårdval eller skolval öppnats upp för privata utförare. Syftet har varit att effektivisera och öka valfrihet och mångfald. Det har varit en utveckling med såväl positiva som negativa effekter. Rätten att välja och att välja bort har inneburit ett stort mervärde för många. Politiken har tydligare än tidigare fokuserat på brukarens önskan om inflytande över och möjligheten att påverka innehåll och utförare. Men när hela verksamhetsområden utförs i privat drift av vinstmaximerande aktörer så skapas också incitament för att sänka kostnader genom lägre bemanning, lägre löner eller annan för verksamheten oönskad styrning. Planeringsförutsättningar påverkas och möjligheten till insyn i de olika aktörernas verksamheter riskerar att försämrats. Detta måste då kompenseras genom omfattande tillsyn och kontrollmekanismer med skadliga effekter för tilliten till professionen som följd. Administrationen sväller och de effektiviseringsvinster som utlovats har inte realiserats.

Partistyrelsen konstaterar att Sverige behöver ett långsiktigt och hållbart regelverk som säkrar att skattebetalarnas pengar ska gå till vad de är avsedda för. Ett regelverk som kombinerar politisk kontroll och brukarens valfrihet. Som sätter stopp för vinstjakten men säkrar en bredd och

- mångfald av aktörer. Betalar du som medborgare skatt i Sverige så förutsätter du att dina skattepengar hanteras med varsamhet och att skattepengar avsedda för skola, vård och omsorg inte hamnar hos riskkapitalbolag i skatteparadis. Att bedriva privat välfärd är inte som vilken näringsverksamhet som helst. Välfärden kräver ett särskilt handlag och respekt för såväl myndighetsutövning som den systemviktiga verksamhet som medborgarna tillskriver skolan, vården och omsorgen. Skolkonkurser, lägre bemanning och lägre löner är oönskade effekter som måste förhindras.
- Partistyrelsen ser flera områden där kraven behöver skärpas och där ytterligare styrning måste till. För att uppnå ett kraftfullt regelverk som tillgodoser såväl valfrihet och kvalitet som insyn och styrning behöver vi politiskt agera på alla politiska nivåer. Välfärdsreformerna för ordning och reda i välfärden ska inkludera att:
- Vinstjakten ska stoppas. Kvalitetslagarna inom välfärden måste skärpas och en bred ”välfärdsreform” genomdrivas. Incitamentet för att bedriva privat driven välfärdsverksamhet får aldrig vara vinstintresset. Övervinster inom privat driven skola och omsorg ska återinvesteras i syfte att stärka kvaliteten i verksamheterna samt säkerställa goda villkor för medarbetare, brukare och elever.
- Offentlighetsprincip och meddelarfrihet ska gälla alla. Även de som arbetar inom privat utförd välfärdsverksamhet ska garanteras ett fullgott skydd. Meddelarfrihet och offentlighetsprincip innebär större insyn i verksamheterna med bättre möjligheter än idag att avslöja missförhållanden.
- Kollektivavtal och schyssta arbetsvillkor ska gälla alla anställda i offentligt finansierad verksamhet – oavsett om den utförs privat eller av offentlig huvudman. Det offentliga ska kräva kollektivavtalsenliga villkor hos alla företag som verkar inom välfärdsverksamheterna. Tillståndsplikt och tillsyn ska byggas ut. Ingen privat utförd välfärdsverksamhet ska bedrivas utan att verksamheten på förhand har kvalitetsprövats och där verksamheten omfattas av en omfattande och god tillsyn. Utförare och ägare ska uppfylla principer om stabila ekonomiska förutsättningar för verksamheterna samt tillit till dess förmåga att äga och bedriva verksamheten långsiktigt och i enlighet med etiska principer.
- Kommunsektorn ges ett avgörande inflytande vid etablering av de välfärdsverksamheter som idag inte omfattas av ett upphandlingsförfarande. Dagens fria etableringsrätt ska avskaffas. Det offentliga måste alltid kunna gå i god för att de verksamheter som etableras bidrar till god kvalitet och inte förstärker segregationen. En rimlig princip är att den politiska nivå som finansierar välfärdsverksamheterna också har möjlighet att utöva ett avgörande inflytande vid etablering. Det ska alltid finnas ett kommunalt alternativ.

Universitetssjukhusen ska ägas och drivas av det offentliga. För att hålla samman forskning, utbildning och den högspecialiserade akutsjukvården ska regelverken förtydligas så att universitetssjukhusens offentliga ägarstruktur tydliggörs.

- 5 Inga gräddfiler i vården. Försäkringspatienter ska inte i kraft av egen betalningsförmåga eller privata sjukförsäkringar kunna gå före i vårdköer på offentligt finansierade sjukhus. Lagen om offentlig upphandling, LOU, ska förändras för att ge större möjligheter för non-profit aktörer att etablera sig inom välfärdssektorn. Vidare ska LOV förändras så att fler uteslutningsgrunder ges för medverkande aktörer. Den så kallade ”tvångs-LOV” ska avskaffas.
- 10 Diskussionen om privata alternativ inom välfärden har varit högljudd under många år. Debatten har varit polariserad mellan de som enbart ser det offentliga som utförare av välfärdstjänster och mellan de som vill privatisera - utan hänsyn till effekter på kvalitet och likvärdighet. Socialdemokratin representerar en annan väg. Vi ser det offentliga behov av att upphandla privata aktörer och att fristående alternativ kan vara goda komplement inom t.ex. skola eller 15 äldreomsorg. Vi ser elever, föräldrar, brukare och personals önskan om att kunna välja och att välja bort. Men vi ser också att huvudansvaret för kontroll, etablering, styrning och innehåll måste åläggas den offentliga nivån och att ansvarsutkrävandet ska ske demokratiskt. Privata alternativ ska finnas men vinsten får aldrig vara den primära drivkraften. Vinsten som incitament ska regleras och via tillstånd, tillsyn och öppenhet ska kvalitet och trygghet garanteras. Välfärden 20 ska vara den svenska modellens kronjuvel.

Partikongressen föreslår besluta:

att bifalla motionerna C59:4, C123:3

- 25 C59:4 (Motala arbetarekommun) att socialdemokratin bejaktar rätten för ideella föreningar, stiftelser och kooperativ att bedriva välfärdstjänster. Utifrån principen non profit
C123:3 (Värnamo arbetarekommun) att full insyn ska ske i områden som betalas med skattemedel

Partikongressen föreslår besluta:

- 30 att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A511:3, C8:1, C8:2, C8:3, C8:4, C29:1, C35:1, C38:2, C57:1, C60:1, C82:2, C83:1, C96:1, C97:2, C101:1, C101:2, C108:1, C123:1, C123:2, C123:4, C132:1, C132:2, C132:3, C144:1, C144:2, C145:2, C145:3, C145:4, C145:5

- 35 A511:3 (Nyköpings arbetarekommun) att det ska finnas ett vinsttak och en plan hur vinsten ska kunna återvinnas till verksamheten
C8:1 (Österåkers arbetarekommun) att partiet arbetar fram nationella kvalitetskrav inom välfärdstjänsterna
C8:2 (Österåkers arbetarekommun) att lägsta nivå på kvalitetskrav i välfärdstjänsterna lagstiftas

- C8:3 (Österåkers arbetarekommun) att införa kännbara sanktioner vid underlåtelse mot kvalitetskraven
- C8:4 (Österåkers arbetarekommun) att tillsynsmyndighet genomför regelbunden och oanmäld tillsyn av varje utförare
- 5 C29:1 (Stockholms Arbetarekommun) att etablering av friskolor inom grundskolan och gymnasiet ska begränsas till aktörer utan vinstintresse
- C35:1 (Sundsvalls arbetarekommun) att Socialdemokraterna på central nivå initierar ett arbete med att skapa en sammanhållen skola som utgår från elevens behov istället för marknadsprinciper
- 10 C38:2 (Helsingborgs arbetarekommun) att partikongressen beslutar att förbjuda vinstuttag i våra skolor för barn och ungdomar
- C57:1 (Sunne arbetarekommun) att utbildningssektorn ska vara gemensamt ägd
- C60:1 (Stockholms Arbetarekommun) att Socialdemokraterna som parti aktivt ska arbeta för att förbjuda vinstdrivande företag inom utbildningsväsendet
- 15 C82:2 (Marks arbetarekommun) att Sverige sällar sig till övriga världen genom att förbjuda företag att bedriva skattefinansierad skola
- C83:1 (Borås arbetarekommun) att verka för avskaffandet av vinstdrivande friskolor
- C96:1 (Borås arbetarekommun) att ställa sig bakom kravet att det görs en genomgripande genomgång av dagens äldreomsorg och att den förändras i den riktning som vi har beskrivit i
- 20 ovanstående
- C97:2 (Solna arbetarekommun - enskild) att socialdemokraterna verkar för att skolekonomiska överskott skall sparas för skolenliga ändamål, för både kommunala som statliga samt friskolor
- C101:1 (Ronneby arbetarekommun - enskild) att skolor, vård och omsorg inte privatiseras med stora vinstintressen
- 25 C101:2 (Ronneby arbetarekommun - enskild) att en bred arbetsgrupp tillsätts som utreder hur privata företag skall verka inom skola, vård och omsorg där skattepengarna stannar kvar i verksamheten
- C108:1 (Dalarnas partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för en reglering av vinstuttaget, i syfte att alla samhällets medel till förskola, grundskola, gymnasium, äldreomsorg och sjukvård
- 30 används för avsedd verksamhet
- C123:1 (Värnamo arbetarekommun) att stoppa privatiseringarna inom vård, skola och omsorg
- C123:2 (Värnamo arbetarekommun) att i de utförsäljningar som gjorts ska vinsterna återinvesteras
- C123:4 (Värnamo arbetarekommun) att verksamheterna återgår i offentlig drift när
- 35 kontraktstiderna utgår
- C132:1 (Malmö arbetarekommun) att ett förbud mot vinstuttag i svensk skola införs
- C132:2 (Malmö arbetarekommun) att aktiebolag och riskkapitalbolag inte ska få lov att bedriva skolverksamhet
- C132:3 (Malmö arbetarekommun) att kraftigt begränsa möjligheten att köpa upp och sälja vidare
- 40 skolor

- C144:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna genom lagstiftning verkar för att skattemedel som är avsedda för välfärd också används till välfärden
- C144:2 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att eventuella överskott ska återinvesteras i verksamheten
- 5 C145:2 (Örebro arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för en nationell lagstiftning som slår fast att privata utförare av välfärdstjänster som vård, skola och omsorg endast får förekomma i de fall de har en associationsform som bygger på non profit-principer
- C145:3 (Örebro arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att Lagen om valfrihet, LOV, rivs upp
- 10 C145:4 (Örebro arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna initierar ett arbete för att ersätta marknadsorienterade styrmekanismer och organisationsmodeller i offentlig verksamhet med alternativ som främjar delaktighet och inflytande för medarbetare och medborgare, samt ett fördjupat politiskt engagemang för verksamheterna
- C145:5 (Örebro arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna tar initiativ till att utveckla organisationsformer för offentligfinansierad verksamhet som garanterar att verksamhetens budget och kommunens/landstingets skatteuttag anpassas efter verksamhetens behov, istället för att budgeten anpassas till skatteuttaget och verksamheten utformas med hänsyn till på förhand given budget
- 15

Partikongressen föreslår besluta:

- 20 att avslå motionerna C38:1, C59:1, C59:2, C59:3, C80:1, C96:2, C114:1, C136:1, C137:1, C137:2, D102:1

- C38:1 (Helsingborgs arbetarekommun) att partikongressen beslutar att aktiebolag som inte är SVB-bolag inte kan driva skolor för barn och ungdomar
- 25 C59:1 (Motala arbetarekommun) att det inte ska vara möjligt att driva välfärdsverksamheter i bolagsformer, så som aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag och enskilda firmor
- C59:2 (Motala arbetarekommun) att det inte ska vara möjligt för aktörer att bedriva välfärdsverksamheter med ekonomisk avkastning som medel eller mål
- C59:3 (Motala arbetarekommun) att de bolag som inte lever upp till principen om non profit skall vara helt ut fasade till 2022
- 30 C80:1 (Örebro arbetarekommun - enskild) att hela överskottet i välfärdsföretagen ska gå tillbaka in i verksamheten
- C96:2 (Borås arbetarekommun) att ställa sig bakom kravet att omsorgen om äldre inte får bedrivas i vinstdrivande företag
- 35 C114:1 (Ystads arbetarekommun) att partikongressen utfärdar en viljeförklaring att all av skattemedel betald verksamhet skall förbehållas icke-vinstdrivande (non-profit) subjekt
- C136:1 (Jönköpings arbetarekommun) att företag inom välfärdssektorn ska drivas utan vinstintressen

C137:1 (Malmö arbetarekommun) att en non profit-princip ska vara rådande inom vård och omsorg. En ny typ av bolag, samhällsbolag, ska tillsammans med andra non profit-verksamheter vara huvudregeln för privata aktörer inom den offentligt finansierade välfärden

5 C137:2 (Malmö arbetarekommun) att i samhällsbolagen ska allmännyttan betonas och vinstuttagen begränsas

D102:1 (Falun arbetarekommun) att socialdemokratin verkar för att all välfärdsverksamhet skall drivas i offentlig regi, för att få ut mest och effektivast välfärd för pengarna

FLER MÖJLIGHETER ATT STUDERA VIDARE

10 Partistyrelsens utlåtande över motionerna C17:2, C36:4, C67:1, C124:1, C198:1, C198:2, C201:1, C206:1, C207:1, C209:1, C210:1, C211:1, C212:1, C212:3, C218:3, C224:1, C224:2, C226:1, C226:2, C227:1, C227:2, C227:3, C233:1, D44:5

UC24 Fler kompetenta och behöriga lärare

15 Sverige behöver en jämlik och stark kunskapsskola där alla barn och elever får träffa kompetenta och behöriga lärare som har höga förväntningar och ger rätt stöd under ordning och reda i klassrummet.

Läraryrket ska värderas i båda lön och arbetsmiljö

20 Både samhälle och individer lägger pengar och tid på långa akademisk utbildningar till lärare. Dessa investeringar ska användas på bästa möjliga sätt. Lärare ska få använda sin kompetens och få jobba med det som de är utbildade till. De ska kunna fokusera på att undervisa samt planera och följa upp och utveckla sin undervisning. Lärarna ska få vara lärare och inte diversearbetare i skolan. Att lärarna får lägga fokus på sitt jobb är också en förutsättning för att minska ojämlikheten i skolan genom att se till att inga elever lämnas efter.

25 Tid ska frigöras så att lärare kan vara lärare. Den administrativa bördan måste minska för lärare och lärarna ges möjlighet att koncentrera sig på att vara lärare. Ett viktigt steg framåt är investeringar i andra kategorier anställda i skolan som lärarassistenter. Även andra yrkeskategorier kan behövas. Det kan avlasta lärarna så att de kan fokusera på sin yrkesroll. Det möjliggör studiero och att alla barn och elever blir sedda.

30 Fler måste välja att bli lärare, fortsätta i yrket eller återvända, och lärare ska kunna utvecklas och växa i sin profession. Kontinuerlig fortbildning och kompetensutveckling ska vara naturliga inslag i lärarrollen, och stödjas genom gemensamma satsningar från staten och skolhuvudmännen. Dagens system för kompetensutveckling för lärare behöver utvecklas och stärkas. Och alla lärare förtjänar att få en bra introduktion i yrket. Att investera i lärarna och skolan är att investera i vår framtid. Under de kommande åren behöver reformarbetet fortsätta för att stärka läraryrket och möta lärarbristen.

Läraryrket har alldeles för länge värderats för lågt. OECD med flera visar att Sveriges lärare inte värderas i lön för sin erfarenhet. Regeringen stärker läraryrkets attraktivitet genom att investera i lärarnas löner. Lärarlönelyftet har nu trätt i kraft och kommer ge cirka 60 000 lärare en särskild löneökning med syfte är att förbättra kunskapsresultaten i den svenska skolan genom att öka läraryrkets attraktionskraft. Det måste då finnas en löneutveckling för dem som har jobbat i yrket en tid och därmed har mer kunskap och erfarenhet än de som just blivit nyutexaminerade. Lärarlönelyftet främjar att lärare stannar kvar, tar ansvar för utvecklingen i skolan och för eleverna.

5

Lärarlönelyftet ska också fungera som en katalysator för lärarnas löneutveckling lokalt. Men det är kommuner och friskolor som har ansvaret för lärarnas löner och att det faktiskt sker en löneutveckling samt att de statliga medlen fördelas tydligt och rättvist. Reformens kriterier för att kunna komma ifråga för högre lön togs fram av lärarfacken och arbetsgivarna men måste bäras och användas lokalt.

10

Det är viktigt att de olika karriärsteg som införts i skolan ses som tydliga och bidrar till möjligheten för lärare att utvecklas i yrket. Och att de samspelar med den satsning på lärarlöner som görs. De karriärtjänster som finns ska ge de lärare som uppfyller dem tydliga och goda förutsättningar att utveckla och förbättra undervisningen. Men systemet måste också få bättre legitimitet bland lärarna, och kunna fungera i alla typer av skolor.

15

Legitimations- och behörighetsreformen ska vårdas och utvecklas. Alla elever har rätt att möta kompetenta, engagerade och behöriga lärare. Som ett nästa steg ska främst fritidspedagoger, modersmållärare och yrkeslärare inkluderas i behörighetssystemet.

20

Fler ska välja att bli lärare, fortsätta i yrket eller återvända, och lärare ska kunna utvecklas och växa i sin profession. Lärare ska ha tid till samarbete och kollegialt lärande. Läraryrket ska även värderas högre i lön och god arbetsmiljö – och lärare och skolledare måste få de verktyg och den respekt de behöver för att utöva sitt yrke.

25

En lärarutbildning i världsklass

Lärarutbildningen som infördes 2011 har visat sig fungera väl i stort. Söktrycket till lärarutbildningarna har gått upp även om fortsatt arbete behövs för ämneslärarutbildningen. Lärarutbildningen är den utbildning som har ändrats flest gånger på kort tid och den som är mest detaljstyrd. Nu kommer den för första gången att utvärderas. Det är viktigt att invänta den utvärderingen och arbeta utifrån den istället för att från politiken detaljstyra lärarutbildningen mer. Istället ska vi stärka läraryrket, öka genomströmningen på utbildningarna och sätta vår tillit till professionen.

30

Den socialdemokratiskt ledda regeringen stärker lärarutbildningarna. De byggs ut med över 10 000 nya utbildningsplatser till 2021 och utbildningarna förstärks genom en rad kvalitetsåtgärder som forskarskolor, arbete för en mer flexibel ämneslärarutbildning inriktad mot årskurs 7-9 och resursförstärkning. Dessutom investeras det i en rad åtgärder för att skapa fler vägar till
5 läraryrket som kompletterande pedagogisk utbildning som gör det lättare att gå från ett annat akademiskt yrke till att bli lärare. Nu krävs fortsatt arbete. Bland annat behöver fler studenter ta sig igenom lärarutbildningen och lärarnas kompetens inom språkinläring och språkutveckling stärkas. Därtill behöver fler lärare utbildas i modersmål och i svenska som andraspråk. Den verksamhetsförlagda utbildningen fungerar väl för lärarstudenter och lärdomarna från
10 försöksverksamheten med övningsskolor som sker runtom i landet behöver tas tillvara och utvidgas.

Socialdemokratin möter lärarbristen

Ett antal åtgärder genomförs av den socialdemokratiskt ledda regeringen för att möta lärarbristen. Framöver krävs en fortsatt kombination av både snabba och långsiktiga satsningar. Centralt är att
15 förbättra lärarnas arbetsmiljö och höja läraryrkets status och attraktivitet så att fler stannar i yrket och fler väljer att utbilda sig till lärare. Detta arbete är välbehövligt. Den tidigare moderatledda regeringen lade under sin tid vid makten 19 gånger mer pengar på skattesänkningar än på skolan. Socialdemokratin väljer istället samhällsbygge framför stora skattesänkningar och nedskärningar.

20 Det finns inga snabba lösningar som ensamma löser lärarbristen och vänder utvecklingen i skolan. Det krävs ett fortsatt gemensamt arbete för att skapa en jämlik och stark kunskapsskola. En sådan skola stärker hela samhället – för det är i barns och elevers möten med behöriga och kompetenta lärare vi lägger grunden för Sveriges framtid.

Regionalt samarbete och en skola på vetenskaplig grund

25 Skolkommissionen har pekat ut styrningsproblem gällande svensk skola med en ganska aktiv stat som levererar många reformer och sedan friskolor och 290 kommuner med olika förutsättningar. Vi behöver en regional nivå för att klara dimensioneringen. Ett steg i detta är att skola och högskola måste närma sig varandra. Här finns goda exempel i övningsskolor runtom i landet, men också att hämta från den överenskommelse vi har inom sjukvården i ALF-avtalet. Här
30 genomför nu den socialdemokratiskt ledda regeringen insatser för att stärka samarbetet mellan skola och högskola med utgångspunkt i den praktikinlärande forskningen. Av skollagen framgår att utbildningen i skolan ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Detta kräver att verksamheten i skolan har ett systematiskt och vetenskapligt förhållningssätt. Skolan ska utvecklas för att bli en organisation som kontinuerligt tar till sig ny forskning.

35 **Partikongressen föreslår besluta:**
att bifalla motionerna C212:1

C212:1 (Kristianstads arbetarekommun) att ge lärarna mer makt i utformandet av framtidens skola

Partikongressen föreslår besluta:

5 att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: C17:2, C67:1, C124:1, C201:1, C207:1, C209:1, C210:1, C211:1, C212:3, C218:3, C224:1, C224:2, C227:1, C227:2, C227:3, C233:1, D44:5

- 10 C17:2 (Kristianstads arbetarekommun) att ge lärarna/fritidspedagogerna bättre kunskap kring funktionsnedsättningar
- C67:1 (Gotlands arbetarekommun - enskild) att arbeta så att lärarutbildningen får den status som framtidens utmaningar kräver vilket bland annat innebär
- C124:1 (Katrineholms arbetarekommun) att vad som är grundläggande behörighet till studier vid högskola/universitet definieras
- 15 C201:1 (Eskilstuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att estetiska ämnen och kunskapen om estetiska läroprocesser lyfts in som en viktig och central del i lärarutbildningen
- C207:1 (Växjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att särskolans lärare ska innefattas av lärarlegitimationen i de ämnen de undervisar i för att därmed förse kommunerna med utbildade speciallärare där grundutbildning är även behörighet i en eller två grundämnen
- 20 C209:1 (Jönköpings arbetarekommun - enskild) att inkluderingskunskap införs som ett nytt obligatoriskt ämne på pedagog och socionom utbildningarna
- C210:1 (Örebro arbetarekommun) att lärarutbildningen bör innehålla en kurs om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- C211:1 (Trelleborg arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för inrättandet av lärarassistenter inom hela riket
- 25 C212:3 (Kristianstads arbetarekommun) att en hållbar långsiktig strategi ska sjösättas för att säkra lärarnas inflytande även i framtiden
- C218:3 (Malmö arbetarekommun) att kunskap om bedömningsmetoder, resultat och dess konsekvenser blir ett tydligt inslag i lärarutbildningen
- 30 C224:1 (Växjö arbetarekommun) att Socialdemokraterna undersöker lärarens möjligheter till mer kompetens
- C224:2 (Växjö arbetarekommun) att se över dagens lärarutbildning för att förbereda blivande lärare till att kunna möta med mer kunskap elever med NPF-problematik
- C227:1 (Huddinge arbetarekommun) att lärarutbildningen byggs ut med fler obligatoriska moment som tar upp hur lärare ska bemöta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- 35 som exempelvis ADHD, Aspergers syndrom och autism
- C227:2 (Huddinge arbetarekommun) att yrkesverksamma lärare, speciallärare och specialpedagoger ska erbjudas vidareutbildning inom områdena ADHD, Aspergers syndrom och autism, samt andra för yrket relevanta specialkompetenser om neuropsykiatriska tillstånd

C227:3 (Huddinge arbetarekommun) att en särskild speciallärarutbildning ska upprättas för tillstånden ADHD, Aspergers syndrom och autism

C233:1 (Malmö arbetarekommun) att lärarutbildningen ska ge grundläggande kunskaper om neuropsykiatriska funktionshinder, individuella anpassningar samt bemötande av dessa elever

5 D44:5 (Malmö arbetarekommun - enskild) att lärar-, socionom- och sjuksköterskeutbildningarna byggs ut för att möta de ökande behoven av dessa yrkesgrupper

Partikongressen föreslår besluta:

att avslå motionerna C36:4, C198:1, C198:2, C206:1, C226:1, C226:2

10 C36:4 (Kävlinge arbetarekommun) att se över kunskapskraven i lärar- och rektorsutbildningen gällande bristande tillgänglighet i utbildningen

C198:1 (Borås arbetarekommun) att lärarlönelyftet i dess nuvarande form avvecklas

C198:2 (Borås arbetarekommun) att staten tillskjuter medel till en generell löneförstärkning till Sveriges lärare

15 C206:1 (Trollhättans arbetarekommun) att förstelärarsystemet ska avvecklas

C226:1 (Mora arbetarekommun - enskild) att avskaffa Sveriges system av andre- och tredjelärare, och därmed nuvarande form för lärarlönelyft

C226:2 (Mora arbetarekommun - enskild) att om det finns resurser till lärarnas löner i statens budget tillskjuta dessa medel i statsbidrag till kommunerna och den lönebildning som sker där

20 mellan lärare och arbetsgivare

Partistyrelsens utlåtande över motionerna A128:6, A175:6, A175:7, A176:6, A176:7, A177:6, A177:7, A178:6, A178:7, A179:6, A179:7, A180:6, A180:7, A181:6, A181:7, A187:4, A335:7, A378:11, B10:2, C31:1, C147:1, C147:2, C147:3, C152:2, C152:3, C153:2, C153:3, C193:2, C193:4, C197:1, C199:1, C200:1, C202:1, C203:1, C203:2, C203:3, C204:1, C204:2, C204:3, C204:4, C205:1, C205:2, C208:1, C212:2, C213:1, C213:2, C213:3, C213:4, C213:5, C214:1, C214:2, C216:1, C216:2, C216:3, C217:1, C217:2, C217:3, C218:1, C219:1, C219:2, C220:1, C221:1, C222:1, C223:1, C228:1, C229:1, C229:2, C230:1, C231:1, C231:2, C232:1, C232:2, D569:2, D613:1

25

UC25 Högre utbildning och forskning i världsklass

30 Socialdemokraterna ser utbildning, forskning och innovation som kraftfulla verktyg för utveckling och välfärd. Dessa verktyg är centrala för att skapa fler jobb och för att forma ett jämlikt, öppet och rättvist samhälle som håller samman.

35 Ett viktigt vägval som gjort den svenska modellen med vårt kunskapssamhälle möjlig är den utbyggnad av högskolan som målmedvetet genomförts av flera socialdemokratiska regeringar, med stort stöd av samhället. Det har lönat sig väl. Det har skapat jobb, gett människor bättre liv

och ökad frihet samt främjat nya upptäckter och innovation. På så sätt har investeringarna i forskning och utbildning stärkt vårt samhälle och finansierat vår gemensamma välfärd.

5 När vårt samhälle behöver fler högskoleutbildade måste vi se till att människor får ökade
möjligheter att studera på högskoleutbildningar av hög kvalitet i hela landet. Sverige kan inte
backa in i framtiden. Vi kan inte heller välja att sänka kvaliteten på dessa för samhällets centrala
akademiska utbildningar genom att avskärma dem från aktuell forskning. I dag studerar nära 400
000 studenter vid svenska universitet och högskolor. De ska känna sig trygga med att de får en
10 utbildning av hög kvalitet. Därför är en strävan efter att stärka utbildningskvaliteten alltid
prioriterad i utformningen av högskolepolitiken.

Ett väl utbyggt kunskaps- och välfärdssamhälle som ger alla frihet och framtidstro är den svenska
modellen. Sverige ska vara en ledande kunskaps- och forskningsnation. Vi ska konkurrera med
15 kunskap och kompetens – inte med låga löner.

Vårt utbildningssystem ska vara i takt med tiden. Det ska vara möjligt att kunna studera vidare,
byta karriär och bilda sig under hela livet och i hela landet. Alla unga och vuxna ska ges
förutsättningar att pröva och utveckla sina kunskaper och sin förmåga till sin fulla potential. Den
högre utbildningen ska bidra med jobb till välfärd och näringsliv, så att människor får till tillgång
20 till den vård och skola de behöver och så att företag kan växa och utvecklas. Det är viktigt för
individerna, men också för hela samhället. Det är så vi utvecklar den svenska modellen.

En högskola för alla

Genom den svenska modellens fokus på god tillgång till utbildning i hela landet strävar vi efter
att utjämna skillnader och ge alla människor möjlighet att utvecklas i ett jämlikt samhälle. Den
25 bygger därför på att alla, oavsett kön, bakgrund eller funktionsnedsättning, ska ges en god grund
att stå på och att vuxna ska ha god tillgång till utbildning under hela livet. Det ger frihet och
jämlighet.

För att Sverige ska vara ett framgångsrikt forsknings- och innovationsland måste vi erbjuda goda
30 möjligheter för alla oavsett bakgrund att studera vid högskolan. Vi är ett för litet land för att slösa
bort kompetens. Ska vi ha spets behöver vi en bred och stabil bas. Genom att främja mångfald
bland studenterna får vi även in nya perspektiv och bredare erfarenheter i föreläsningssalarna.
Här blir arbetet för ett breddat deltagande en kvalitetsfaktor.

35 Men snedrekryteringen till högskolan består. Det är fortfarande dubbelt så vanligt att de som har
högskoleutbildade föräldrar går vidare till högre studier än de vars föräldrar har
gymnasieutbildning som högsta utbildningsnivå. Detta trots att det är egna ambitioner som ska
vara avgörande, inte föräldrarnas. Det är ett slöseri med kompetens som Sverige inte har råd

med. Samtidigt finns här också en potential för högskolan att bli ett kraftfullt instrument för att minska klyftorna i samhället.

5 Arbetet för att bryta snedrekryteringen är prioriterat för oss socialdemokrater. Universitet och högskolor måste bli bättre på att nå studenter från underrepresenterade grupper.

10 Alla som drömmer om att studera vid högskolan förtjänar att möta ett tydligt och förutsägbart system för att få sina meriter prövade. Så är det inte idag. Reglerna för tillträde har ändrats vid flera tillfällen utan att ett helhetsgrepp har tagits, vilket har resulterat i ett lapptäcke av regler som
15 riskerar att missgynna studenter beroende på bakgrund och kännedom av system. En tydlig, rättvis och öppen väg in i högskolan behövs. En viktig del av ett nytt system för tillträdet är att arbets- och livserfarenhet behöver vara meriterande för att främja ett livslångt lärande. Men det kan vara nödvändigt att hitta andra vägar framåt än den gamla 25:4-regeln som tidigare användes. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har tillsatt en utredning för att ta ett helhetsgrepp över vägen in i högskolan och det arbetet är prioriterat.

20 En så omfattande verksamhet som högskolan ska ha ett aktivt och starkt jämställdhetsarbete – och ge lika möjligheter att forska och utbilda sig oavsett kön. Vi måste se till att kvinnor och män kan göra fria studieval från tidig ålder, och inte styrs av normer. Det arbetet behöver börja tidigt i skolan och sedan fortsätta när det gäller högskolan och undervisningen där. Det behöver därför ske ett aktivt arbete från lärosätenas sida för att få kvinnor och män att välja friare. I den svenska högskolan ska kvinnor och män kunna verka på lika villkor och de ska ges samma möjligheter till akademisk karriär.

25 Det är också av vikt att universitet och högskolor runtom i hela landet prioriterar arbetet med att bedöma personers reella kompetens. Att bedöma reell kompetens är viktigt för individen, men även för hela samhällsbygget. Den som har skaffat sig kompetens inom ett område, till exempel genom ett långt arbetsliv måste kunna få den kompetensen bedömd på ett bra sätt vid högskolan. Det är till exempel viktigt för den som vill skola om sig senare i livet. Det är även viktigt att de
30 som har med sig en utländska akademisk utbildning kan komplettera den vid svenska högskolor. Den socialdemokratiskt ledda regeringen gör stora investeringar i kompletterande utbildning och stärker arbetet att bedöma reell kompetens, men Sverige måste bli bättre på att ta tillvara utländska akademikers kompetens.

35 För studenterna ska utbildningarna ställa tydliga och rättvisa krav stödda av modern pedagogik. Det ska ske med god arbetsmiljö. Sverige har hundratusentals studenter som lägger tid och möda på sina studier. De förtjänar att möta en bra och inkluderande studiemiljö.

40 Både arbetsmiljölagen och föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete gäller för studenter. Andelen unga som lider av psykisk ohälsa har ökat och detta gäller även gruppen studenter. Dessvärre faller många studenter mellan stolarna vid ohälsa. Det framgår även att ledningen för

universitet eller högskola ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall. Här ligger ett stort ansvar på universitet och högskolor. Dessutom ska studenterna ges möjlighet att medverka i utformningen av sin egen arbetssituation, vilket även ligger i linje med att studenternas inflytande är lagstadgat i Sverige. Därför är det viktigt att studenters arbetsmiljö är en viktig del i arbetet vid universitet och högskolor. Även doktorander ska ha goda arbetsvillkor oavsett ålder och karriärvägarna ska förbättras för forskare. Det är viktigt att unga forskare får goda möjligheter att prova sina idéer utan att behöva gå många år med osäkra villkor. Utifrån de lagar och regelverk som redan finns på plats bör arbetet med dessa frågor vara prioriterat och integrerat inom det ordinarie arbete som redan sker vid universitet och högskolor. Lärosätena bör därför se till att de avsätter av sina resurser för att göra detta.

Det finns ett stort behov av internationella perspektiv i högskolan. I en globaliserad värld behöver människor mötas för att utbyta kunskap och idéer, men också för att öka förståelsen för varandra och ta del av nya perspektiv. Vi vill att fler studenter ska få möjlighet att studera i Sverige. Den tidigare borgerliga regeringen införde studieavgifter för utomeuropeiska studenter. Det gjordes hastigt och ogenomtänkt och dagens system har många brister. Därför är det dags att blicka framåt, och systemet för studieavgifter behöver därför ses över. Sverige ska vara en attraktiv studiedestination där fler utländska studenter ges möjlighet att studera.

Utbildning i hela landet och under hela livet

Under 1900-talet har socialdemokratiska regeringar investerat i en utbyggnad av högskolan över hela landet. Det har gett fler, oavsett bakgrund och hemstad, verkliga möjligheter till högskoleutbildning. Dessutom har utbyggnaden haft en stor betydelse för välfärd och tillväxt. Högskolorna har utvecklat regioner och möjligheterna att leva och arbeta har stärkts runt om i landet. En viktig fråga för svenska företag och för det offentliga är tillgång till forskning, kompetensförsörjning och kontinuerlig kompetensutveckling, inte minst utanför storstadsregionerna. Närhet till högre utbildning är nödvändig för att bredda rekryteringen till högskolan och ge fler möjlighet att utbilda sig.

Sverige står inför en föränderlig framtid och en arbetsmarknad som präglas av snabb omställning. Den svenska modellens goda tillgång till högre utbildning behöver utifrån detta utvecklas, inte avvecklas. Den socialdemokratiskt ledda regeringen genomför därför en kursändring av utbildningspolitiken för att främja ett livslångt lärande i hela landet. Det behövs efter att satsningarna på utbildning i hela landet stannade av under den gamla borgerliga regeringen.

Framtiden kräver ett starkt utbildningssystem som ger trygghet under hela livet och god tillgång till utbildning. Var du bor ska inte vara avgörande för dina möjligheter i livet. Det ska finnas goda möjligheter att utbilda sig i hela landet och under hela livet. För detta krävs ett omfattande och målinriktat reformarbete. Utbildningarna i högskolan ska möta de behov som finns i samhället och på arbetsmarknaden, samtidigt som studenter ska ha möjlighet att fritt välja vad de ska

studera. Det ska finnas goda möjligheter att studera på heltid och deltid, på campus och på distans.

5 En viktig förutsättning för detta är satsningar på högskolan i hela landet. För Socialdemokraterna är det en prioriterad fråga att det finns starka och livskraftiga universitet och högskolor både i storstadsregionerna och på mindre orter. Den socialdemokratiskt ledda regeringen bygger därför ut högskolan i hela landet med 18 000 utbildningsplatser till 2021. Där ingår en utbyggnad av lärarutbildningen på över 10 000 platser till 2021. Regeringen bygger även ut sjuksköterskeutbildningen, specialistsjuksköterskeutbildningen och barnmorskeutbildningen. En 10 del av utbyggnaden av högskolan består också av så kallade fria platser, som universitet och högskolor själva får bestämma över. Det finns ett särskilt starkt regionalt intresse för vissa utbildningar, och det bör staten ta hänsyn till, men det är samtidigt en viktig princip att det finns ett stort antal fria utbildningsplatser för universitet och högskolor att förfoga över. Redan i dag 15 ska högskolor och universitet ta hänsyn till arbetsmarknadens behov och studenternas intresse när de beslutar om sitt utbildningsutbud. Detta fungerar i huvudsak väl, men det kan finnas skäl att se över dimensionering av utbildningar sker. Detta gäller särskilt områden där bristen på yrkesutbildade är stor.

20 Alla universitet och högskolor har ett viktigt nationellt uppdrag. Efter den borgerliga regeringens tid vid makten hade de traditionella universiteten tilldelats en oproportionerligt stor andel av de statliga medlen till forskning. Utöver satsningarna på utbildning har regeringen därför stärkt högskolorna och de nyare universiteten genom ökade forskningsresurser. Såväl utbildning som forskning ska hålla hög kvalitet i hela landet.

25 Men mer arbete behövs. Det ska gå att kunna både växa och växla under hela arbetslivet. Oavsett om du förlorar jobbet på äldre dagar eller om du vill byta yrke i början av karriären. Det ska vara möjligt att vidareutbilda sig för den som behöver kompetensutveckling, till exempel för att ta ett större ansvar på sitt arbete eller uppdatera sina kunskaper på något område. Det innebär också att 30 det ska kunna gå att utbilda om sig om omständigheterna kräver det. Högskolan ska vara en naturlig plats att komma till för att inhämta kunskap, och det ska gå att återvända i olika skeden av livet och arbetslivet.

35 Universitet och högskolor har redan idag ett brett uppdrag som inkluderar ett ansvar att erbjuda den utbildning som behövs på arbetsmarknaden. Där ingår fortbildning och vidareutbildning för dem som redan befinner sig i arbetslivet. Partistyrelsen anser dock att det uppdraget behöver förtydligas.

40 Det är centralt att de som läser utbildningar kan studera under sommaren och räkna in de studierna i sin ordinarie utbildning. Vi vill ta steg mot ett treterminssystem. Partistyrelsen anser att andelen relevanta sommarkurser ska öka, så att fler studenter snabbare kan bli klara med sin examen.

Dagens studenter ser det som självklart med digitala inslag i utbildningen. Distansutbildningar inom många områden finns redan i dag, och fler byggs upp. Digitaliseringen av vårt samhälle kommer att främja användandet av distansutbildning. Men det finns många distansstudenter, särskilt de som inte studerat tidigare, som kan behöva stöd i sina studier och vägledning. Och även hitta möjligheter att mötas fysiskt. Det ska finnas en god tillgång till miljöer och utbildningsformer för flexibelt lärande såsom lärcentra, distansutbildningar och decentraliserade utbildningar. Det är viktiga förutsättningar för att ge människor i hela landet möjlighet att utbilda sig. Vi vill se en kraftig utökning av antalet lärcentra för att tillgodose utbildningsmöjligheter och kompetensförsörjning i hela landet. Detta ska ske genom att lärosäten får ett förstärkt ansvar att samverka med det omgivande samhället.

Omfattningen och innehållet i högskoleutbildningar regleras av nationella examensmål. Partistyrelsen menar att dessa mål endast bör förändras med stor försiktighet. Det gäller särskilt inslag av specifika kurser på olika områden. Däremot bör universitet och högskolor ta ett stort ansvar för att studenterna förbereds för arbetslivet. Exempelvis behöver de som ska arbeta inom skola eller vård och omsorg i utbildningen få rätt verktyg för att möta och bemöta människor med olika bakgrund och erfarenheter. Och all högskoleutbildning ska i linje med Högskolelagen ha ett perspektiv gällande hållbar utveckling.

Högskoleutbildning ska förbereda studenten för arbetslivet. Men vi ska även minnas att högskoleutbildning också är något mer. Den ska bilda individen och ge förmåga till kritiskt och självständigt tänkande. Högskoleutbildning ska ge både beredskap att möta förändringar i arbetslivet, träning i att formulera och lösa problem samt kunskaper och färdigheter baserade på en stabil vetenskaplig eller konstnärlig grund. En högskoleutbildning ska vara användbar för studenten, oavsett vad denna väljer att göra i livet och arbetslivet efter sin utbildning.

I den forskningspolitiska propositionen meddelade regeringen att systemet resurstilldelning och styrning av högre utbildning och forskning kommer att ses över. Detta blir ett viktigt verktyg för att skapa en högskola som är i takt med samhällets utveckling.

Forskning för att möta samhällsutmaningarna

Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar upp mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt.

Socialdemokraterna kommer fortsätta att prioritera investeringar i forskning och utveckling.

Socialdemokraterna har genom en under lång tid fört en forskningspolitik som främjat både bredd och djup i forskningen som bidragit till utvecklingskraft över hela landet. Den socialdemokratiska forskningspolitiken drivs av synsättet att forskningen angår hela samhället, inte bara dem som är direkt verksamma inom forskningen.

5

Universitet och högskolor har en central roll i att fritt, och utifrån ett brett spektrum av kunskaper, ha förmåga att ansvara för fri forskning och för samverkan med det omgivande samhället. Samverkan bidrar till forskningens relevans och till att forskningen därigenom kommer samhället i stort till nytta. De stora forskningsgenombrotten sker inte sällan där vi minst anar. Att våga ta risker och att formulera nya frågor utgör grunden för långsiktig framgång inom forskning, vilket i kombination med ett starkt system för nyttiggörande och innovation bygger upp en genuin kunskapsnation.

10

För att möta samhällets utmaningar är det viktigt att aktivt arbeta för att forskningsbaserad kunskap och att lösningar verifieras och implementeras i samhället. Genom en ökad samverkan mellan akademi, näringsliv och samhället i stort läggs grunden till såväl fortsatt stark välfärd som jobb och svenska exportframgångar.

15

Det finns ett antal motioner som pekar ut områden som bör beforskas mer och att särskilda insatser för denna just forskning ska göras. Partistyrelsen motsätter sig dock metoden att i hög grad detaljstyra inriktningen genom att peka ut till exempel vilka diagnoser, ämnesområden eller problemställningar som ska beforskas och vill i konsekvens med detta vara restriktiv med att föreskriva exakt hur angeläget ett forskningsområde är jämfört med andra områden.

20

I den socialdemokratiskt ledda regeringens forskningspolitiska proposition föreslås ett antal tioåriga nationella forskningsprogram med syfte att möta samhällsutmaningarna. Denna typ av mer övergripande styrning värnar principen om fri forskning samtidigt som ur samhällets perspektiv viktiga utmaningar adresseras.

25

Genom de nationella programmen kan vetenskapssamhället självt definiera kunskapsluckorna och bevilja medel till forskning utifrån inomvetenskapliga kriterier. Bland annat görs en satsning på ett nationellt program inom tillämpad välfärdsforskning där det ingår en satsning på klient- och praktiknära forskning i socialtjänsten, inklusive interventionsforskning. Som en del av satsningen på tillämpad välfärdsforskning anges också i propositionen att forskningen bör stärkas rörande psykisk ohälsa och sjukfrånvarons utveckling.

30

35

Den forskningspolitiska propositionen föreslår även inrättande av ett nationellt forskningsprogram om hållbart samhällsbyggande samt ett nationellt forskningsprogram om klimat. Båda programmen pekar på övergripande nivå ut för samhället centrala utmaningar, men avstår från vidare detaljstyrning. Partistyrelsen stödjer dessa avvägningar. Det är viktigt att respektera

40

forskningens frihet och den i demokratiska samhällen gängse autonomi för universitet och högskolor.

5 Forskningsresultat kan i många fall leda till innovation och kommersialisering. I Sverige finns sedan 1949 det så kallade lärarundantaget, vilket innebär att lärare vid universitet äger sina resultat om det är uppfinningar som är patenterbara i Sverige. En sedvana har dock utvecklats inom högskolan som innebär att forskningsresultat i stort tillhör den enskilde.

10 Många universitet och högskolor avtalar dock redan i dag bort lärarundantaget, särskilt när lärosätet skriver avtal med samarbetspartners. Partistyrelsen ser därför i dagsläget inget starkt behov av att förändra gällande lagstiftning. Man kan heller inte bortse från att lärarundantaget ger ekonomiska drivkrafter och möjligheter till patentering och licensiering av forskningsresultat som utgör viktiga incitament för forskare att medverka i kommersialisering. Partistyrelsen menar att
15 det mest angelägna är att universitet och högskolor fortsätter att utveckla sin kompetens och sina stödstrukturer för att kunna ingå avtal och kunna ta forskningsresultat vidare för kommersialisering. Partistyrelsen ser därför positivt på att universitet och högskolor successivt stärker den strategiska hanteringen av immateriella tillgångar samt utvecklar sin roll som samverkanspart och som en aktiv del av innovationsstödssystemet. En sådan utveckling pågår
20 och i förlängningen kan det förhållandet eventuellt komma att aktualisera behovet av en översyn av lagstiftningen på området.

Partikongressen föreslår besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A175:6, A175:7, A176:6, A176:7, A177:6, A177:7, A178:6, A178:7, A179:6, A179:7, A180:6, A180:7, A181:6, A181:7, A187:4, A335:7, A378:11, B10:2, C31:1, C147:1, C147:2, C147:3, 25 C152:2, C153:2, C193:2, C193:4, C197:1, C199:1, C200:1, C202:1, C203:2, C203:3, C204:2, C204:3, C204:4, C205:1, C205:2, C208:1, C214:1, C214:2, C216:1, C216:2, C217:1, C217:2, C220:1, C221:1, C222:1, C223:1, C228:1, C229:1, C229:2, C230:1, C231:1, C231:2, D569:2, D613:1

30 A175:6 (Örebro läns partidistrikt) att det behövs ökade offentliga investeringar i forskning
A175:7 (Örebro läns partidistrikt) att lärosätenas samverkan med det övriga samhället för att i högre utsträckning nyttogöra forskningsresultat behöver förbättras
A176:6 (Södermanlands partidistrikt) att det behövs ökade offentliga investeringar i forskning
A176:7 (Södermanlands partidistrikt) att lärosätenas samverkan med det övriga samhället för att i
35 högre utsträckning nyttogöra forskningsresultat behöver förbättras
A177:6 (Uppsala läns partidistrikt) att det behövs ökade offentliga investeringar i forskning
A177:7 (Uppsala läns partidistrikt) att lärosätenas samverkan med det övriga samhället för att i högre utsträckning nyttogöra forskningsresultat behöver förbättras
A178:6 (Gotlands partidistrikt) att det behövs ökade offentliga investeringar i forskning

- A178:7 (Gotlands partidistrikt) att lärosätenas samverkan med det övriga samhället för att i högre utsträckning nyttogöra forskningsresultat behöver förbättras
- A179:6 (Östergötlands partidistrikt) att det behövs ökade offentliga investeringar i forskning
- 5 A179:7 (Östergötlands partidistrikt) att lärosätenas samverkan med det övriga samhället för att i högre utsträckning nyttogöra forskningsresultat behöver förbättras
- A180:6 (Stockholms läns partidistrikt, Södermanlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt, Stockholms partidistrikt) att det behövs ökade offentliga investeringar i forskning
- 10 A180:7 (Stockholms läns partidistrikt, Södermanlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt, Stockholms partidistrikt) att lärosätenas samverkan med det övriga samhället för att i högre utsträckning nyttogöra forskningsresultat behöver förbättras
- A181:6 (Stockholms läns partidistrikt) att det behövs ökade offentliga investeringar i forskning
- 15 A181:7 (Stockholms läns partidistrikt) att lärosätenas samverkan med det övriga samhället för att i högre utsträckning nyttogöra forskningsresultat behöver förbättras
- A187:4 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att högskolor och universitet får ett uppdrag att arbeta med breddad rekrytering
- A335:7 (Göteborgs partidistrikt) att universitetet får tydligare statliga direktiv och ökade anslag
- 20 A335:7 (Göteborgs partidistrikt) att universitetet får tydligare statliga direktiv och ökade anslag för arbetslivsforskning riktad mot offentlig sektor och kvinnodominerade branscher
- A378:11 (Umeå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att högskola och universitet får ett uppdrag, knutet till riktade resurser, att medverka till omställning och främja arbetslivets kompetensförsörjning
- 25 B10:2 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att ge universitet och högskolor i uppdrag att underlätta för distansundervisning och validering i glesbygd
- C31:1 (Göteborgs partidistrikt) att socialdemokraterna utreder möjligheten att införa ett frivilligt tre termins system på universitet och högskolor
- 30 C147:1 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att Socialdemokraterna ska tillgängliggöra högre utbildning i hela landet genom att tillse att lärcentra finns i varje kommun
- C147:2 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att samtliga universitet och högskolor ska ha ett breddat uppdrag och möjliggöra distansutbildning via Lärcentra
- 35 C147:3 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att införa studier via lärcentra som en särskild studieform
- C152:2 (Kalmar läns partidistrikt) att distanskurser ska utvecklas och finnas tillgängliga för i första hand lärare, sjuksköterskor och socionomer i form av grundutbildning och
- 40 vidareutbildning

- C153:2 (Kalmar arbetarekommun) att distanskurser ska utvecklas och finnas tillgängliga för i första hand lärare, sjuksköterskor och socionomer i form av grundutbildning och vidareutbildning
- 5 C193:2 (Linköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för att komplementära utbildningar erbjuds
- C193:4 (Linköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för att studerande immigranter ges möjlighet att studerade svenska vid det sätte de studerar vid
- 10 C197:1 (Sundsvalls arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att det tas fram, via forskningspropositioner, regleringsbrev och stöd/styrning av svensk forskning och högre utbildning, säkerställer att klimatförändringarna och deras konsekvenser aktualiseras, analyseras och påverkar forskning och högre utbildning inom ämnet ekonomi
- C199:1 (Skurups arbetarekommun) att den socialdemokratiska partikongressen uppdrar åt våra representanter i SKL och i riksdagen att initiera fortsatt forskning inom området
- 15 C200:1 (Stockholms Arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att högskolan blir avgiftsfri för utomeuropeiska studenter
- C202:1 (Sigtuna arbetarekommun) att bifalla motionen och arbeta för att införa en polismasterutbildning inom högskola och universitet
- C203:2 (Stockholms läns partidistrikt, Stockholms partidistrikt) att uttala att Södertörns högskola bör stärkas med ett större forsknings- och utbildningsuppdrag och omvandlas till universitet i takt med att högskolans uppdrag successivt utökas
- 20 C203:3 (Stockholms läns partidistrikt, Stockholms partidistrikt) att kongressen i övrigt ställer sig bakom det som i motionen anförts om utvecklingen för den högre utbildningen i Stockholmsregionen
- C204:2 (Gävleborgs partidistrikt) att anslaget fördelas utifrån befolkningens utbildningsbehov och regionala behov
- 25 C204:3 (Gävleborgs partidistrikt) att anslaget fördelas annorlunda mellan universitet och högskolor
- C204:4 (Gävleborgs partidistrikt) att län med hög arbetslöshet får ytterligare utbildningsplatser för att öka sysselsättningsgraden
- 30 C205:1 (Örebro läns partidistrikt) att det genomförs en förnyad satsning på att utveckla lärcentra runt om i landet
- C205:2 (Örebro läns partidistrikt) att det förläggs fler utbildningsplatser till lärcentra
- C208:1 (Hofors arbetarekommun) att 25:4-regeln återinförs
- C214:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att avsätta resurser särskilt vikta för satsningar på arbetsmiljön vid Sveriges universitet och högskolor
- 35 C214:2 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna verkar för att arbetsmiljön för Sveriges studenter lyfts upp som en prioriterad fråga i partiets högskolepolitik
- C216:1 (Blekinge partidistrikt) att kvalitetssäkra lärcentrum
- C216:2 (Blekinge partidistrikt) att distanskurser ska utvecklas och finnas tillgängliga för i första hand lärare, sjuksköterskor och socionomer i form av grundutbildning och vidareutbildning
- 40 C217:1 (Gotlands partidistrikt) att kvalitetssäkra lärcentrum

- C217:2 (Gotlands partidistrikt) att distanskurser ska utvecklas och finnas tillgängliga för i första hand lärare, sjuksköterskor och socionomer i form av grundutbildning och vidareutbildning
- 5 C220:1 (Solna arbetarekommun - enskild) att det nuvarande resurstilldelningssystemet förändras och att en sådan förändring har som utgångspunkt att lärosätena ska kunna planera långsiktigt och att kvaliteten i utbildningarna höjs
- C221:1 (Sigtuna arbetarekommun) att det nuvarande resurstilldelningssystemet för landets högre lärosäten reformeras så att de kan höja kvaliteten, erbjuda fler undervisningstimmar och satsa mer på långsiktig grundforskning
- 10 C222:1 (Arvika arbetarekommun - enskild) att det svenska utbildningssystemet ska reformeras i mening att korta utbildningstiderna på samtliga nivåer
- C223:1 (Gullspångs arbetarekommun) att fler projekt startar som syftar till att tillvarata individers tidigare studier och erfarenheter som leder till examen inom ex sjuksköterskeprogrammet, socionomer, ingenjörprogram
- 15 C228:1 (Örebro arbetarekommun) att verka för översyn av högskoleförordningens examensordning med syfte att respektive utbildningsprogram för bl.a. nämnda yrkesutövare, speciellt lärare, erhåller adekvat kunskap inom hbt- området under sina universitets/högskolestudier till sitt kommande yrke
- 20 C229:1 (Örebro arbetarekommun) att verka för att fler kommuner inrättar lärcentra, om möjligt i samarbete med närliggande kommuner, som i sitt uppdrag ska bidra till att tillskapa nödvändig kompetensförsörjning i landsbygdskommunerna
- C229:2 (Örebro arbetarekommun) att landets lärosäten får ett tydligare uppdrag vad gäller utbildningar som bidrar till nödvändig kompensationsförsörjning även utanför lokaliseringssorterna
- C230:1 (Lindesbergs arbetarekommun) att socialdemokraterna verkar för att återinföra en möjlighet motsvarande 25:4-regeln för högskolebehörighet
- 25 C231:1 (Sundsvalls arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över möjligheten att återinföra 25:4-regeln som underlättar för denna målgrupp att komma in på högskolan
- C231:2 (Sundsvalls arbetarekommun) att Socialdemokraterna återinför regel som gjorde att de med arbetslivserfarenhet, som jobbat i mer än 5 år, får 0,5 poäng ytterligare på sitt högskoleprov
- 30 D569:2 (Vallentuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att stärka forskningen på området kvinnohälsa
- D613:1 (Värnamo arbetarekommun) att forskning om varför den psykiska ohälsan ökar intensifieras

Partikongressen föreslår besluta:

- 35 att avslå motionerna A128:6, C152:3, C153:3, C203:1, C204:1, C212:2, C213:1, C213:2, C213:3, C213:4, C213:5, C216:3, C217:3, C218:1, C219:1, C219:2, C232:1, C232:2

A128:6 (Kalmar läns partidistrikt) att nationella satsningar för utbildning och forskning genomförs i Äspölaboratoriet

- C152:3 (Kalmar läns partidistrikt) att samtliga lärosäten åläggs samverka med kommuner och regioner genom att förlägga viss andel av tilldelade utbildningsplatser på lärcentrum
- C153:3 (Kalmar arbetarekommun) att samtliga lärosäten åläggs samverka med kommuner och regioner genom att förlägga viss andel av tilldelade utbildningsplatser på lärcentrum
- 5 C203:1 (Stockholms läns partidistrikt, Stockholms partidistrikt) att ställa sig bakom en utbyggnad av den högre utbildningen i Stockholms län så att andelen högskoleplatser ökar i relation till regionens befolkning
- C204:1 (Gävleborgs partidistrikt) att anslaget för högre utbildning fördelas även efter hur utbildningsnivån ser ut så att de län som har lägre utbildningsnivå får högre anslag
- 10 C212:2 (Kristianstads arbetarekommun) att det i detta arbete ska tas hänsyn till aktuell forskning
- C213:1 (Sandvikens arbetarekommun) att inför avtal i offentliga verksamheter som liknar de i privata näringslivet, som reglerar förhållandet mellan arbetsgivare och anställda i kunskapsföretag
- C213:2 (Sandvikens arbetarekommun) att skapa offentligt ägda stiftelser som äger rätten till verk och uppfinningar, och förvaltar dessa och inkomsterna
- 15 C213:3 (Sandvikens arbetarekommun) att del av vinsten i stiftelserna kan fördelas till samtliga utbildningsnivåer i samhället, för att minska skattetrycket och prioritera insatser över tiden
- C213:4 (Sandvikens arbetarekommun) att använd kontrollen över patent och licenser till placering av produktion i Sverige, genom användaravtal. Kunskap och unika patent är makt på världsmarknaden
- 20 C213:5 (Sandvikens arbetarekommun) att gör vetenskapliga verk som tas fram i Svensk offentlig verksamhet, fria på Svenska språket, för alla boende i Sverige. Arbetslösa och särbegåvade unga m fl. kan därmed få tillgång till kunskap, utan att betala för den. Översättningar till andra språk bör hanteras kommersiellt
- C216:3 (Blekinge partidistrikt) att samtliga lärosäten åläggs samverka med kommuner och regioner genom att förlägga viss andel av tilldelade utbildningsplatser på lärcentrum
- 25 C217:3 (Gotlands partidistrikt) att samtliga lärosäten åläggs samverka med kommuner och regioner genom att förlägga viss andel av tilldelade utbildningsplatser på lärcentrum
- C218:1 (Malmö arbetarekommun) att forskningsanslagen ökar och riktas mot studier som fokuserar hur förskolans och skolans bedömningspraktiker påverkar barns och ungdomars hälsa
- 30 C219:1 (Umeå arbetarekommun - enskild) att utöka antagningen till läkarutbildningen med minst 1000 platser under en 5 års period så att den
- C219:2 (Umeå arbetarekommun - enskild) att den totala andelen läkare i utbildning uppgår till 2 682 senast 2023
- C232:1 (Luleå arbetarekommun) att författningen ändras så att äldre forskarstudenter, som i övrigt uppfyller villkoren för antagning skall kunna finansiera sin utbildning själv med administrativt och handledande stöd från institutionen
- 35 C232:2 (Luleå arbetarekommun) att man utreder möjligheten att genom att utnyttja äldres vilja till kunskapssökande, kan utöka antalet doktorander på våra universitet och vad som skulle behövas för resurser till administration och handledning för detta
- 40

5 Partistyrelsens utlåtande över motionerna A358:1, C39:3, C147:4, C148:1, C148:2, C150:1, C151:1, C154:1, C155:1, C155:2, C155:3, C155:4, C157:1, C158:1, C159:1, C160:2, C161:2, C162:2, C163:2, C164:2, C165:2, C166:2, C167:2, C168:2, C169:2, C170:2, C171:2, C172:2, C173:2, C174:2, C175:2, C176:2, C177:2, C178:2, C179:1, C181:1, C182:1, C183:1, C184:1, C185:1, C186:1, C187:1, C188:1, C189:1, C190:1, C191:1, C192:1, C195:1, C195:2, C195:3, C195:4, C196:2, C225:1, C225:2

UC26 Studiestöd

10 Sverige har och ska fortsätta ha ett av världens mest omfattande studiestödssystem. Studiestödssystemet i Sverige syftar till att möjliggöra för människor att söka sig vidare till studier efter slutförd skolgång, eller att senare i livet återuppta sina studier. Studiestödet möjliggör ett livslångt lärande. Studiestödet har varit och är en viktig del i att möjliggöra den svenska modellen där vi kan konkurrera med kunskap och inte låga löner.

15 Styrkan i det svenska studiestödet är dess generella uppbyggnad som ges till alla som ansöker och klarar studieresultat. Om en studerande väljer att ta studielån ska skulden återbetalas inom 25 år. För personer som har svårt med återbetalning finns möjlighet till nedsatta avgifter. Det finns även möjlighet för avskrivning av studielån för personer som studerat på högskolans basår. Partistyrelsen menar att det visat sig att den möjligheten används i begränsad omfattning och incitament långt bort i tiden för att uppmuntra studieval upplevs inte som ett effektivt sätt att
20 uppmuntra vissa studieval, något bland annat Centrala studiestödsnämnden (CSN) uppgett.

Under lång tid har studerandes inkludering i socialförsäkringssystemet utretts. Senast har en parlamentarisk utredning lämnat betänkande där studerandes skydd föreslås stärkas. Partistyrelsen ser positivt på ett större skydd för studerande under studietiden, frågan är komplex och kräver
25 vidare arbete.

30 Genom studiestödet möjliggörs utbildning som i förlängningen bidrar till att möta kompetensförsörjningen. Studiestöd ges i olika omfattning till skolungdomar i form av studiehjälp samt studiemedel för studerande vid högskola eller på grundskole- och gymnasial nivå men som fyllt tjugo år. För att möjliggöra grundläggande och gymnasial utbildning där eleven inte har möjlighet att bo hemma samtidigt som de studerar finns inackorderingstillägg. Vanligtvis ges bidrag genom hemkommun men i vissa fall ges inackorderingstillägg via CSN. Inackorderingstillägget via CSN kan erhållas för heltidsstudier vid folkhögskola, fristående skola eller före detta riksinternatskola om utbildning påbörjades innan 2016. Avståndet mellan hem och
35 skola påverkar tilläggets storlek. För familjer med lägre inkomst än 125 000 kronor per år finns möjlighet till extra tillägg. Partistyrelsen anser att studiestödets utformning och möjlighet till fler tillägg i form av lån och bidrag är viktigt för att skapa förutsättningar och underlätta studier. Det är nödvändigt att följa stödets effekt men förändringar ska göras med försiktighet då liknande stöd handhas av kommunerna.

Det finns även möjligheter för högre studiemedel vid utlandsstudier för att finansiera ökade kostnader för t.ex. studieavgifter. Studiestödet för utlandsstudier förändrades från sommaren 2015 och innebar möjlighet för högre lån för studieavgifter både gällande eftergymnasial utbildning och för språkstudier på gymnasial nivå. Det är fortfarande för tidigt att dra slutsatser över vilka effekter förändringen har fått. Syftet var att möjliggöra för fler att studera vid lärosäten med höga studieavgifter samt att kunna läsa språk utanför EU. Partistyrelsens preliminära bedömning är att syftet inte har nåtts. Innan andra förändringar görs i studiestödssystemet för att möjliggöra utlandsstudier behöver tidigare förändring analyseras.

Socialdemokraterna anser att studiestödet ska verka rekryterande till fortsatt utbildning och skapa mer jämlika förutsättningar för personer att studera oavsett bakgrund. För att följa hur studiestödet är en hjälp i studerandes vardag har CSN i uppdrag att genomföra studier över studerandes ekonomiska och sociala situation. Partistyrelsen ser stort värde i att kontinuerligt följa upp studerandes ekonomiska och sociala situation.

Genom en utbildning ökar människors möjlighet att få ett jobb vilket möter samhällets kompetensförsörjning och leder till att vi kan fortsätta stärka den svenska modellen genom fortsatt investeringar. Socialdemokraterna har föreslagit att införa ett studiestartsstöd för att få personer i arbetslöshet som annars inte skulle studera att delta i utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå. En socialdemokratisk utbildningspolitik öppnar dörrar i utbildningssystemet och skapar stöd till de med störst behov. Studiestartsstödet gör att personer kan påbörja eller slutföra en utbildning inom ramen för den kommunala vuxenutbildningen. Det sker inom kunskapslyftet, en satsning på vuxnas lärande, och kompletteras med närmare 70 000 utbildningsplatser och en rätt till behörighetsgivande utbildning inom vuxenutbildningen. En annan satsning som görs är att flera landsting idag erbjuder studielön för att möjliggöra vidareutbildning och på så sätt möta behovet av kompetensförsörjning.

Med ett föränderligt arbetsliv behövs möjligheter för kompetensutveckling på arbetsplatsen såväl som omställning. I dagens studiestödssystem finns ett fribelopp som möjliggör att den studerande kan tjäna pengar under studietiden utan att nivån på studiemedlet påverkas. Möjligheten att arbeta vid sidan av studier möjliggör även att personer kan få en fot in på arbetsmarknaden under studietiden eller att studier bedrivs samtidigt som personen förvärvsarbetar. De senaste tio åren har CSN höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år. Det behöver dock finnas en begränsning under vilken period studiestöd lämnas då studiestödet är ämnat för studier som i förlängningen leder till eller förbättrar möjligheterna till arbete.

Studiefinansieringssystemet är en viktig pusselbit/nyckel för att möjliggöra livslångt lärande, omställning och kompetensförsörjning. Dagens studiefinansieringssystem behöver emellertid utvecklas och anpassas till dagens och framtidens arbetsmarknad och utbildningssystem. Därför behövs det nya modeller för studiefinansiering, där såväl den enskilde, arbetsgivaren och staten

kan bidra. Arbetsmarknadens parter och staten behöver utveckla bättre system för kompetensförsörjning och omställning på arbetsmarknaden.

Partikongressen föreslår besluta:

- att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A358:1, C39:3,
5 C147:4, C148:1, C148:2, C150:1, C151:1, C154:1, C155:1, C155:2, C155:3, C155:4,
C157:1, C158:1, C160:2, C161:2, C162:2, C163:2, C164:2, C165:2, C166:2, C167:2,
C168:2, C169:2, C170:2, C171:2, C172:2, C173:2, C174:2, C175:2, C176:2, C177:2,
C178:2, C179:1, C181:1, C182:1, C183:1, C184:1, C185:1, C186:1, C187:1, C188:1,
C189:1, C190:1, C191:1, C192:1, C195:1, C195:2, C196:2, C225:1, C225:2
10
- A358:1 (Stockholms partidistrikt) att studiefinansiering ska inte vara ett hinder för att läsa grundvux, grundläggande SFI eller yrkesvux riktat mot bristyrken
C39:3 (Kristinehamns arbetarekommun) att skapa möjligheter för extra studiestöd vid utbytesår genom en godkänd utbytesorganisation
15 C147:4 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att Socialdemokraterna ska ta initiativ till att se över den privatekonomiska situationen för studenter, inte minst för studenter mitt i livet
C148:1 (Arvika arbetarekommun - enskild) att tillsätta en utredning som ser över möjligheten att
20 införa vuxenstudiestöd på högskolenivå för målgruppen som själva har finansierat sina gymnasiestudier via CSN
C148:2 (Arvika arbetarekommun - enskild) att målgruppens skydd i socialförsäkringssystemet kvarstår under studietiden
C150:1 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att återinföra
25 kortidsstudiestödet
C151:1 (Gävle arbetarekommun) att utreda hur ett nytt långsiktigt utbildningsstöd skulle kunna se ut för dem som saknar grundskola och gymnasiekompetens
C154:1 (Gävle arbetarekommun) att verka för att tillsätta en statlig utredning med inriktning på att ge fler möjlighet att utbilda sig
30 C155:1 (Uppvidinge arbetarekommun) att Socialdemokraterna aktivt arbetar för att inackorderingstillägget ses över och höjs
C155:2 (Uppvidinge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att detta belopp värdesäkras genom att knyta det till prisbasbeloppet eller dylikt
C155:3 (Uppvidinge arbetarekommun) att Socialdemokraterna aktivt arbetar för att
35 inkomstgränsen för det extra tillägget ses över och höjs
C155:4 (Uppvidinge arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att det extra tillägget inte räknas som inkomst då det kommunala försörjningsstödet, samt Kronofogdens förbehållsbelopp, beräknas

- C157:1 (Munkedals arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att regeringen höjer åldersgränserna för att få studera med studiestöd och studielån
- C158:1 (Uddevalla arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att regeringen ändrar åldersgränserna för att få studera med studiestöd och studielån
- 5 C160:2 (Umeå arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C161:2 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- 10 C162:2 (Hagfors arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C163:2 (Stockholms Arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C164:2 (Ludvika arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- 15 C165:2 (Linköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C166:2 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- 20 C167:2 (Hässleholms arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C168:2 (Arvika arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C169:2 (Skurups arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- 25 C170:2 (Aneby arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C171:2 (Upplands Väsby arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- 30 C172:2 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C173:2 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C174:2 (Sjöbo arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- 35 C175:2 (Norrköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C176:2 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- 40 C177:2 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier

- C178:2 (Mjölby arbetarekommun) att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C179:1 (Sandvikens arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- 5 C181:1 (Norrköpings arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN
- C182:1 (Stockholms Arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att höja den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN till den nedre pensionsgränsen
- 10 C183:1 (Ludvika arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN
- C184:1 (Umeå arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN
- C185:1 (Linköpings arbetarekommun - enskild) att socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN
- 15 C186:1 (Hässleholms arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN
- C187:1 (Skurups arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN
- 20 C188:1 (Upplands Väsby arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN
- C189:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN
- C190:1 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN
- 25 C191:1 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN
- C192:1 (Mjölby arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN
- 30 C195:1 (Lunds arbetarekommun) att studielön ska införas
- C195:2 (Lunds arbetarekommun) att studiemedel, tills dess att studielön har införts, ska bestå av minst hälften bidrag och att beloppen ska justeras efter samhällets pris- och löneutveckling
- C196:2 (Söderhamns arbetarekommun) att se över studiemedelssystemet för vuxenstudier
- C225:1 (Kristinehamns arbetarekommun) att studiehjälp ska utgå även vid studier på gymnasienivå i länder utanför EU
- 35 C225:2 (Kristinehamns arbetarekommun) att bidrag från Försäkringskassan ska vara opåverkade av utlandsstudier på gymnasienivå i länder utanför EU

Partikongressen föreslår besluta:

att avslå motionerna C159:1, C195:3, C195:4

C159:1 (Trollhättans arbetarekommun) att ett system arbetas fram där subventioner inrättas avseende studieskulder när personer studerat och arbetar inom bristyrken

5 C195:3 (Lunds arbetarekommun) att ett incitamentsystem införs så att en del av skulden skrivs av vid examen

C195:4 (Lunds arbetarekommun) att ett incitamentsystem införs så att en större del av skulden skrivs av vid examen inom ett bristyrke

10 Partistyrelsens utlåtande över motionerna A175:5, A175:8, A176:5, A176:8, A177:5, A177:8, A178:5, A178:8, A179:5, A179:8, A180:5, A180:8, A181:5, A181:8, A210:4, A263:4, A332:2, A332:3, A358:2, A358:3, A378:8, A378:9, A378:10, A379:9, C44:4, C45:4, C46:4, C47:3, C48:4, C143:1, C146:1, C149:1, C149:2, C149:3, C151:2, C151:3, C151:4, C152:1, C152:4, C153:1, C153:4, C156:2, C160:1, C160:3, C161:1, C161:3, C162:1, C162:3, C163:1, C163:3, C164:1, C164:3, C165:1, C165:3, C166:1, C166:3, C167:1, C167:3, C168:1, C168:3, C169:1, C169:3, C170:1, C170:3, C171:1, C171:3, 15 C172:1, C172:3, C173:1, C173:3, C174:1, C174:3, C175:1, C176:1, C176:3, C177:1, C177:3, C178:1, C178:3, C179:2, C180:1, C193:1, C193:3, C194:1, C194:2, C196:1, C196:3, C215:1, C215:2, C216:4, C217:4

UC27 Utbildningsmöjligheter för vuxna

En vuxenutbildning för jobben, välfärden och ekonomin

20 Utbildning är nyckeln till framtidens jobb, välfärd och konkurrenskraft. Den svenska arbetsmarknaden ställer krav på höga kunskaper för att få hjulen i samhällsekonomin att snurra. Sverige är en kunskapsintensiv ekonomi som bygger sin styrka på innovation och smarta lösningar – inte på låga löner. Men utbildning är något som även skapar frihet för människor att forma sina egna liv. Utbildning lägger grunden för personlig utveckling och är i många fall en 25 förutsättning för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Som socialdemokrater är det viktigt att utmana synen att utbildning är något som enbart sker under en tidsperiod i livet. I takt med att den tekniska utvecklingen förändrar hur vi producerar varor och tjänster, kommer fler att behöva skola om sig under livets gång. Vi har än så länge bara 30 sett början på den digitalisering som med stor sannolikhet kommer att stöpa om vår nuvarande produktionsordning i grunden. Det är spännande tider vi lever i.

Det ökande omvandlingstrycket i ekonomin ställer nya krav på våra utbildningssystem. I många avseenden är tiden förbi när man kunde ha ett och samma yrke för resten av livet. I stället 35 kommer fler att behöva gå in och ut i utbildning vid olika tidpunkter i livet. I det sammanhanget spelar vuxenutbildningen en central roll för vårt samhälles omställningsförmåga.

Men även på kortare sikt är vuxenutbildningen en viktig del i att lösa samhällets utmaningar. På den svenska arbetsmarknaden råder just nu ett besynnerligt läge. Samtidigt som Sverige genomgår den allvarligaste kompetensförsörjningsbristen på decennier har vi stora grupper av långtidsarbetslösa som saknar utbildning för att ta de lediga jobben. I Svenskt Näringslivs årliga rekryteringsenkät (2016) framgår att var fjärde företag har tvingats skjuta upp en planerad expansion på grund av svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens. Smart genomfört finns här en stor potential för vuxenutbildningen att fylla en viktig matchningsfunktion mellan arbetslösas behov av att hitta en väg tillbaka till jobb och näringslivets skriande behov av kompetensförsörjning.

Denna uppgift är än mer angelägen nu när Sverige har tagit emot ett stort antal nyanlända. Enbart under 2015 kom 163 000 människor med kraftigt varierande utbildningsbakgrund. För att de nyanlända som har en kort utbildning i bagaget ska få en rättvis chans att hävda sig på arbetsmarknaden kommer vuxenutbildningen att ha en avgörande betydelse.

Regeringen bygger ut Kunskapslyftet

Sedan den socialdemokratiskt ledda regeringen tillträdde har omfattande satsningar på vuxenutbildningen gjorts inom ramen för Kunskapslyftet. Tiotusentals människor har fått en ny chans att utbilda sig för att få ett jobb, omskola sig till ett nytt yrke, läsa in behörighet till högre utbildning och vidareutbilda sig för bättre karriärmöjligheter eller för sin egen bildnings skull.

Under 2016 omfattade Kunskapslyftet 44 000 statligt finansierade utbildningsplatser inom yrkesvux, komvux, yrkeshögskolan, folkhögskolan samt inom universitet och högskola.

Som socialdemokrater ska vi vara stolta över den här satsningen. Inte sedan 1990-talets Kunskapslyft har så stora investeringar gjorts i vuxnas lärande. Samtidigt finns det mycket kvar att göra. I Skolverkets årliga rapport om yrkesvux och lärlingsvux (2015) framgår att omkring två tredjedelar av alla kommuner har behövt göra ett urval bland de sökande till yrkesvux. Efterfrågan är alltså större än utbudet. Det är otillräckligt. Partistyrelsens uppfattning är att vi inte kan vara nöjda förrän såväl individens behov av utbildning som näringslivets behov av kompetensförsörjning är täckt.

Därför bygger den socialdemokratiskt ledda regeringen nu ut Kunskapslyftet. Fram till 2019 utökar vi antalet statligt finansierade utbildningsplatser till närmare 70 000. Det innebär omkring 24 000 nya platser fördelat på framför allt yrkesvux, yrkeshögskolan samt den högre utbildningen. Dessutom inför den socialdemokratiskt ledda regeringen, från 1 januari 2017, en rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux, vilket drastiskt kommer att stärka människors tillgång till utbildning under hela livet och över hela landet. Att varje individ nu får rätt att läsa på komvux för att nå allmän och särskild behörighet till såväl högskolan som yrkeshögskolan är en av de enskilt största satsningarna på vuxenutbildningen på decennier. För att ge kommunerna förutsättningar att svara upp mot den utökade rättigheten tillskjuter regeringen årligen omkring

530 miljoner inom ramen för det generella statsbidraget till kommunerna. Partistyrelsens mening är att den interkommunala fördelningen av detta tillskott ska spegla kommunernas skilda förutsättningar och behov, vilket torde säkerställas genom systemet för kommunalekonomisk utjämnning. Att så också sker i realiteten följs löpande upp av Statskontoret.

5

Dessa utbyggnader av Kunskapslyftet är stora och viktiga satsningar som kommer att spela en central roll för Sveriges möjligheter att möta de utmaningar som vi står inför vad gäller kompetensförsörjning, arbetslöshet och det stora antalet nyanlända som ska etablera sig i Sverige.

10 Utöver att få upp volymerna menar partistyrelsen att det är viktigt att säkerställa kvaliteten i vuxenutbildningen. Detta är i synnerhet angeläget i den yrkesinriktade vuxenutbildningen, där ett problem har varit att kopplingen till behoven på arbetsmarknaden många gånger har varit haltande. Närliggande kommuner – trots att ofta verkar inom samma arbetsmarknadsregion – har inte samverkat i tillräckligt hög utsträckning, vilket har lett till ett ineffektivt resursutnyttjande och
15 en otillräcklig dimensionering av utbildningarna i förhållande till arbetsmarknadens behov.

Av den anledningen har den socialdemokratiskt ledda regeringen beslutat att villkora den statliga finansieringen av yrkes- och lärlingsvux med krav på regional samverkan mellan kommuner och tydligare koppling till behoven av arbetskraft i regionen. Från och med 1 januari 2017 kommer
20 det att ställas krav på att minst tre kommuner ska samverka i planeringen och genomförandet av den yrkesinriktade vuxenutbildning samt att de ingående kommunerna tillsammans ska finansiera minst lika många platser i utbildningen som de erhåller statlig finansiering för. Om en kommun har sina kommunmedlemmar i en annan kommuns utbildning finansieras detta genom
25 interkommunala avgifter. Fördelningen av statsbidragen kommer att administreras av Skolverket, som i sin tur ska ta hänsyn till behoven av kompetens och arbetslöshetens omfattning i de samverkande kommunerna. På alla dessa sätt stärks kopplingen till det regionala
arbetskraftsbehovet samtidigt som vi åstadkommer en kraftig volymförstärkning av yrkesvux.

30 Den socialdemokratiskt ledda regeringen har även gett i uppdrag till Skolverket att utforma förslag till kurskombinationer i yrkesvux som svarar mot de kompetenskrav som olika branscher ställer. Detta kommer att stärka kopplingen mellan utbildningarnas inslag och de kunskaper och färdigheter som arbetsgivarna efterfrågar, oavsett vilket yrkesområde som avses. Partistyrelsen är av uppfattningen att detta dessutom kommer att innebära en viktig förstärkning av likvärdigheten inom vuxenutbildningen.

35

Sammantaget menar partistyrelsen att regeringen med ovan nämnda satsningar och regelförändringar säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå, samtidigt som det möjliggörs för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenutbildningen med hänsyn till behoven på arbetsmarknaden.

40

Bättre förutsättningar för folkbildningen

Inom ramen för vuxenutbildningen spelar även folkhögskolor en viktig roll. Folkhögskolor fyller med sin unika pedagogik en betydelsefull funktion för att motivera och förbereda människor vidare studier och för arbetslivet. Detta är ett arbete som särskilt viktigt i ett läge när många nyanlända ska få så goda förutsättningar som möjligt att etablera sig i det svenska samhället.

För att stärka folkhögskolorna i det arbetet har den socialdemokratiskt ledda regeringen, redan i den första budgeten som röstades igenom i riksdagen, ökat anslagen till folkhögskolornas allmänna och särskilda kurs väsentligt. Från och med 2016 tillskjuter regeringen statliga medel för att kunna upprätthålla 5 000 extra utbildningsplatser inom ramen för folkhögskolorna. I dessa platser inkluderas även studiemotiverande kurser och kurser för långtidsarbetslösa.

Folkbildningen är dessutom en viktig komponent i att hela Sverige ska leva. Under 2015 erbjöds studiecirkelverksamhet i Sveriges alla kommuner och folkhögskolor hade verksamhet i knappt hälften av kommunerna. Partistyrelsen kunde även 2016 notera en glädjande uppgång i antalet folkhögskolor, då tre nya folkhögskolor startades upp. Det är ett fint bevis på regeringens arbete med att stärka folkbildningens förutsättningar.

Som socialdemokrat är det inte svårt att inspireras av det outtröttliga engagemang som folkbildningen visade under den mest intensiva delen av flyktningmottagandet. Enbart under hösten 2015 genomgick över 60 000 asylsökande och nyanlända svenskundervisning inom ramen för regeringens särskilda satsning Svenska från dag ett via studieförbunden. Utan deras snabbfotade insatser hade vägen till etablering var avsevärt längre för många nyanlända. Partistyrelsen är av uppfattningen att det är viktigt att satsningen på svenskundervisning för nyanlända fortsätter. I det sammanhanget är det glädjande att den socialdemokratiskt ledda regeringen, sedan hösten 2016, även har öppnat upp möjligheten för folkhögskolor att bedriva Svenska från dag ett. För att säkerställa att det här viktiga arbetet ska fortsätta så kommer regeringen att fortsätta skjuta till statliga medel fram till 2020.

En stärkt yrkeshögskola

Ännu en kategori av skolor inom vuxenutbildningen är yrkeshögskolorna. Utbildning inom ramen för yrkeshögskolorna är skraddarsydd i nära samarbete med arbetslivet för att i så hög utsträckning som möjligt leda till jobb och en bättre kompetensförsörjning för såväl offentlig sektor som privat näringsliv. När Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) genomförde en granskning av yrkeshögskolorna (2015) framgick att så många som nio av tio elever var sysselsatta ett år efter avslutad examen. Tiden till första jobbet var till och med kortare för elever på yrkeshögskolorna än för elever som hade läst en högskoleutbildning i motsvarande ämne. Yrkeshögskolorna är i den mening rena jobbmaskinen. För att trycka upp volymerna i yrkeshögskoleutbildningar ännu mer tillför den socialdemokratiskt ledda regeringen från och med 2017 finansiering för ytterligare 6 000 permanenta utbildningsplatser årligen.

Samtidigt behöver yrkeshögskolan stärkas på andra sätt än bara volymmässigt. Ett problem har varit att Myndigheten för Yrkeshögskolan bara har kunnat ge tillstånd till en utbildningsanordnare för två utbildningsomgångar i taget. Detta har skapat en osäkerhet hos anordnare av investeringstunga utbildningar, inom exempelvis teknik och industri, vilket har minskat deras vilja att starta upp en utbildning – även om behovet av kompetensförsörjning är skriande. För att komma till rätta med den här problematiken gick regeringen under hösten 2016 fram med propositionen En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap som bland annat innefattar att tillstånd för att bedriva utbildningar inom ramen för yrkeshögskolan i regel ska ges för fler än två utbildningsomgångar. Propositionen röstades igenom i riksdagen i slutet av november 2016 och kommer, när bestämmelserna träder i kraft, att innebära att yrkeshögskolan får bättre förutsättningar att tillgodose arbetslivets behov av kompetens såväl i det medellånga som i det mer långsiktiga perspektivet. Detta kommer att underlätta för och vara en viktig del i kvalitetssäkringen av yrkeshögskoleutbildningar oavsett upplåtelseform. Inte minst kommer en ökad långsiktighet vara viktigt för att möjliggöra att fler yrkeshögskoleutbildningar kan förläggas på kommunala eller regionala lärcentra och för att kvaliteten i dessa utbildningar stärks.

Vad gäller antagningen till yrkeshögskolan har Socialdemokraterna tillsammans med Miljöpartiet sett till att de förkunskaper som det, i vissa fall, ställs krav på att man har för att antas till en yrkeshögskoleutbildning, omfattas av regeringens satsning på rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux. Det betyder att var och en får rätt att läsa in de kurser som krävs för att kunna ta sig in på ett yrkeshögskoleutbildning, vilket innebär en markant förstärkning av möjligheten att tillägna sig utbildningsformen. Yrkeshögskolan har redan i dag möjlighet att anta personer utan fullföljd gymnasieutbildning om de, genom praktiskt erfarenhet eller av andra skäl, anses ha möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen. Att en sådan ventil finns kvar menar partistyrelsen är viktigt för att sänka trösklarna till utbildningen.

Sammantaget menar partistyrelsen att ovanstående satsningar och regelförändringar är tillräckliga för att säkerställa en fastare struktur, större volym och bättre samordning med arbetslivet inom yrkeshögskolan.

Effektivare validering för jobb och utbildning

Avslutningsvis är ett sista viktigt uppdrag för vuxenutbildningen att säkerställa att elever erbjuds validering av sitt tidigare lärande så att utbildningen kan utformas efter individens behovs och förutsättningar. Att tillvarata individers tidigare kunskaper är inte bara bra för individen, utan kommer även att stärka vårt gemensamma samhällsbygge. I stället för att gå hela utbildningar kan kortare kompletteringar av kunskaper göras. Partistyrelsen delar uppfattningen att arbetet med validering är särskilt angeläget i en situation där ett stort antal nyanlända, med en rad olika utbildningsbakgrunder, kommer att gå in i våra olika utbildningsformer.

För att utveckla dagens system för validering tillsatte den socialdemokratiskt ledda regeringen i november 2015 en nationell delegation med uppdrag att fram till 2019 följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete inom valideringsområdet på den nationella och regionala nivån. Denna delegation har tagit namnet Valideringsdelegationen och ska föreslå en nationell strategi för validering. Partistyrelsen är av uppfattningen att det är angeläget att inte föregripa det viktiga arbete som Valideringsdelegationen har startat samt den strategi som de kommer att lämna. Partistyrelsen har därmed förtroende för att delegationens arbete avsevärt kommer att stärka förutsättningarna för validering, såväl på regional som på nationell nivå.

Partikongressen föreslår besluta:

10 att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A175:5, A175:8, A176:5, A176:8, A177:5, A177:8, A178:5, A178:8, A179:5, A179:8, A180:5, A180:8, A181:5, A181:8, A210:4, A263:4, A332:3, A358:2, A358:3, A378:8, A378:9, A378:10, A379:9, C44:4, C45:4, C46:4, C47:3, C48:4, C143:1, C146:1, C149:1, C149:2, C149:3, C151:2, C151:3, C151:4, C152:1, C152:4, C153:1, C153:4, C156:2, C160:1, C160:3, C161:1, C161:3, C162:1, C162:3, C163:1, C163:3, C164:1, C164:3, C165:1, C165:3, C166:1, C166:3, C167:1, C167:3, C168:1, C168:3, C169:1, C169:3, C170:1, C170:3, C171:1, C171:3, C172:1, C172:3, C173:1, C173:3, C174:1, C174:3, C175:1, C176:1, C176:3, C177:1, C177:3, C178:1, C178:3, C179:2, C180:1, C193:1, C193:3, C194:1, C194:2, C196:1, C196:3, C215:1, C215:2, C216:4, C217:4

20 A175:5 (Örebro läns partidistrikt) att det behövs fortsatt stora investeringar i det svenska utbildningssystemet, inte minst i yrkesutbildningar
A175:8 (Örebro läns partidistrikt) att möjligheterna till vidareutbildning och karriärbyte mitt i livet ska förbättras

25 A176:5 (Södermanlands partidistrikt) att det behövs fortsatt stora investeringar i det svenska utbildningssystemet, inte minst i yrkesutbildningar
A176:8 (Södermanlands partidistrikt) att möjligheterna till vidareutbildning och karriärbyte mitt i livet ska förbättras

30 A177:5 (Uppsala läns partidistrikt) att det behövs fortsatt stora investeringar i det svenska utbildningssystemet, inte minst i yrkesutbildningar
A177:8 (Uppsala läns partidistrikt) att möjligheterna till vidareutbildning och karriärbyte mitt i livet ska förbättras

35 A178:5 (Gotlands partidistrikt) att det behövs fortsatt stora investeringar i det svenska utbildningssystemet, inte minst i yrkesutbildningar
A178:8 (Gotlands partidistrikt) att möjligheterna till vidareutbildning och karriärbyte mitt i livet ska förbättras
A179:5 (Östergötlands partidistrikt) att det behövs fortsatt stora investeringar i det svenska utbildningssystemet, inte minst i yrkesutbildningar

- A179:8 (Östergötlands partidistrikt) att möjligheterna till vidareutbildning och karriärbyte mitt i livet ska förbättras
- 5 A180:5 (Stockholms läns partidistrikt, Södermanlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt, Stockholms partidistrikt) att det behövs fortsatt stora investeringar i det svenska utbildningssystemet, inte minst i yrkesutbildningar
- 10 A180:8 (Stockholms läns partidistrikt, Södermanlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt, Stockholms partidistrikt) att möjligheterna till vidareutbildning och karriärbyte mitt i livet ska förbättras
- 10 A181:5 (Stockholms läns partidistrikt) att det behövs fortsatt stora investeringar i det svenska utbildningssystemet, inte minst i yrkesutbildningar
- A181:8 (Stockholms läns partidistrikt) att möjligheterna till vidareutbildning och karriärbyte mitt i livet ska förbättras
- 15 A210:4 (Luleå arbetarekommun) att socialdemokraterna verkar för att utveckla utbildningspolitikens roll för omställning och kompetensförsörjningen i arbetslivet, genom att: - Stärka tillgången till yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning - Stärka tillgången till yrkeshögskole- och Yrkesvuxutbildningar som möter arbetslivets behov av kompetens, och som i ökad utsträckning fungerat som omskolningsinsats inom bristyrken - Stärka högskolans och universitetens roll för omställning och arbetslivets kompetensförsörjning
- 20 A263:4 (Kristianstads arbetarekommun) att verka för en skolform som binder ihop arbetsmarknaden med det livslånga lärandet
- A332:3 (Skånes partidistrikt) att personer med gymnasiekompetens ska ges rätt att utbilda sig via Komvux till en annan gymnasiekompetens
- 25 A358:2 (Stockholms partidistrikt) att Komvux blir en rättighet för den som saknar färdig gymnasieutbildning eller har behov av att komplettera sin gymnasieutbildning för att etablera sig på arbetsmarknaden
- A358:3 (Stockholms partidistrikt) att antagningsreglerna till yrkeshögskolan ses över och fler platser skapas
- 30 A378:8 (Umeå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att arbetsmarknads- och utbildningspolitiken medverkar till att möta arbetsplatsernas kompetensförsörjningsbehov
- A378:9 (Umeå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att yrkesinriktad vuxenutbildning i ökad utsträckning görs tillgänglig för omskolning till bristyrken
- A378:10 (Umeå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att Yrkeshögskolan utvecklas till omfatta utbildningar som erbjuds långsiktigt inom bristyrkesområden
- 35 A379:9 (Avesta arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att Yrkeshögskolan utvecklas till omfatta utbildningar som erbjuds långsiktigt inom bristyrkesområden
- C44:4 (Helsingborgs arbetarekommun) att YrkesVux och YH får fastare struktur, större volym och bättre samordning med arbetslivet
- 40 C45:4 (Höganäs arbetarekommun) att yrkesVux och YH får fastare struktur, större volym och bättre samordning med arbetslivet

- C46:4 (Eskilstuna arbetarekommun) att YrkesVux och YH får fastare struktur, större volym och bättre samordning med arbetslivet
- C47:3 (Örebro arbetarekommun) att YrkesVux och YH får fastare struktur, större volym och bättre samordning med arbetslivet
- 5 C48:4 (Falkenbergs arbetarekommun) att YrkesVux och YH får fastare struktur, större volym och bättre samordning med arbetslivet
- C143:1 (Lindesbergs arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska möjliggöra för studieförbunden att få bidrag för verksamhet för asylsökande
- C146:1 (Nybro arbetarekommun) att införa ett system för interkommunala ersättningar för yrkesvuxutbildningar på samma sätt som vi idag har för gymnasiet
- 10 C149:1 (Eskilstuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att tillföra statliga resurser till utbildningsformen folkhögskola för att säkerställa och öka antalet permanenta utbildningsplatser
- C149:2 (Eskilstuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att fler folkhögskolor kan startas upp, med en mångfald av huvudmän, så väl rörelsedrivna skolor som skolor med offentliga ägare
- 15 C149:3 (Eskilstuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att folkhögskolor på landsbygd och i städerna, så väl dagfolkhögskolor som skolor med internat, ska ges förutsättningar att fortsätta utvecklas för att möta framtidens behov av kunskap och bildning nära medborgarna
- 20 C151:2 (Gävle arbetarekommun) att utreda hur ett utbildningssystem kan skapas som ger möjlighet för vuxna att fullgöra en grund- yrkes och/eller gymnasieutbildning
- C151:3 (Gävle arbetarekommun) att utreda hur folkhögskolor och bildningsförbund kan bidra till att personer utanför arbetsmarknaden kan fullgöra en grund- yrkes- och gymnasieutbildning
- 25 C151:4 (Gävle arbetarekommun) att utreda hur ett utbildningssystem kan vara öppet under hela arbetslivet för kompletterande grund- yrkes och/eller gymnasieutbildning
- C152:1 (Kalmar läns partidistrikt) att kvalitetssäkra lärcentrum
- C152:4 (Kalmar läns partidistrikt) att YH-platser som anses vara långsiktigt behov permanent kan förläggas till lärcentrum
- 30 C153:1 (Kalmar arbetarekommun) att kvalitetssäkra lärcentrum
- C153:4 (Kalmar arbetarekommun) att YH-platser som anses vara långsiktigt behov permanent kan förläggas till lärcentrum
- C156:2 (Östergötlands partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att utreda hur man mer flexibelt kan använda vuxenutbildningen, folkbildningen, vuxenutbildning och yrkesskolor för att unga ska etablera sig och få en relevant utbildning
- 35 C160:1 (Umeå arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- C160:3 (Umeå arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på
- 40 arbetsmarknaden

- 5 C161:1 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- 5 C161:3 (Göteborgs partidistrikt) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 10 C162:1 (Hagfors arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- 10 C162:3 (Hagfors arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 15 C163:1 (Stockholms Arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- 15 C163:3 (Stockholms Arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 20 C164:1 (Ludvika arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- 20 C164:3 (Ludvika arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 25 C165:1 (Linköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- 25 C165:3 (Linköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 30 C166:1 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- 30 C166:3 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 35 C167:1 (Hässleholms arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- 35 C167:3 (Hässleholms arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 40 C168:1 (Arvika arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- 40 C168:3 (Arvika arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att en redan genomförd gym/vuxenutbildning inte ska hindra möjligheten till andra vuxenutbildningar
- 40 C169:1 (Skurups arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

- C169:3 (Skurups arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 5 C170:1 (Aneby arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- C170:3 (Aneby arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 10 C171:1 (Upplands Väsby arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- C171:3 (Upplands Väsby arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 15 C172:1 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- C172:3 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 20 C173:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- C173:3 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 25 C174:1 (Sjöbo arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- C174:3 (Sjöbo arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 30 C175:1 (Norrköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- C176:1 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- 35 C176:3 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- C177:1 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- 40 C177:3 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

- C178:1 (Mjölby arbetarekommun) att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- C178:3 (Mjölby arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- 5
- C179:2 (Sandvikens arbetarekommun) att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden
- C180:1 (Södertälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att den statliga finansieringen av rätt till behörighetsgivande utbildning inom kommunal vuxenutbildning förändras så att kommunernas skilda behov speglas av den statliga ersättningen
- 10
- C193:1 (Linköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för att validering av befintlig utbildningsnivå påskyndas
- C193:3 (Linköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för att individer ges möjlighet att tenta av ämnen på gymnasie- samt högskole-/universitetsnivå
- 15
- C194:1 (Arvika arbetarekommun) att det socialdemokratiska partiet ska verka för att psykiatri ska ingå som grund i Vård- och omsorgscollege
- C194:2 (Arvika arbetarekommun) att det socialdemokratiska partiet ska verka för att utbildningen inom Vård- och omsorgscollege ska vara likvärdig över hela landet
- 20
- C196:1 (Söderhamns arbetarekommun) att öka satsningarna på yrkesinriktad vuxenutbildning
- C196:3 (Söderhamns arbetarekommun) att möjliggöra för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenutbildningen med hänsyn till behoven på arbetsmarknaden
- C215:1 (Vänersborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna skall verka för att arbetstagare skall få rätt till studier i svenska på betald arbetstid
- 25
- C215:2 (Vänersborgs arbetarekommun) att lagar och förordningar ses över för en minskning av denna segregation i vårt samhälle
- C216:4 (Blekinge partidistrikt) att YH-platser som anses vara långsiktigt behov permanent kan förläggas till lärcentrum
- 30
- C217:4 (Gotlands partidistrikt) att YH-platser som anses vara långsiktigt behov permanent kan förläggas till lärcentrum

Partikongressen föreslår besluta:

- att avslå motionerna A332:2
- 35 A332:2 (Skånes partidistrikt) att dubbla kunskapslyftet, skapa 100 000 utbildningsplatser inom vuxenutbildningen under kommande år

MOTION C1

LULEÅ ARBETAREKOMMUN

Alla ska med

Framtidens jobb i ett samhälle som allt mer formas av att kunskaper där så kallat kulturellt kapital styr om alla kommer att få jobb eller hamna utanför arbetsmarknaden. Utbildningskontrakt, yrkesintroduktionsjobb, bristyrkesutbildningar och kunskapslyft är utomordentliga verktyg för att motverka arbetslöshet främst bland ungdomar. På längre sikt finns dock ännu en orsak till att vissa inte lyckas i skolan och därmed får svårare att få jobb. Det är bevisat att föräldrars skolutbildning är avgörande för skolresultat, vidare studier, arbete och ett livslångt lärande.

Allt lärande försiggår inte i skolan. Man lär sig mest i sin familj. Att högt utbildades barn, lätt lär sig anpassning till skolan är inte konstigt. Man lär sig också mycket genom att vara med i garaget, laga mat, se på nyheter eller annat med mamma och pappa samt delta i den dialog som nödvändigtvis finns för att en familjegrupp skall fungera. Det nya kunskaps och informationssamhället ställer dock nya krav på lärandet. Krav som föräldrar med mindre erfarenhet av formell skolutbildning inte känner till därför de aldrig upplevt det. Från barnets födelse (BVC) och genom hela uppväxten (Förskola – Skola) träffar dessa föräldrar ett antal kunniga människor med adekvat utbildning. Barnafödandet skapar också en väldigt god motivation för barnets bästa.

Partikongressen föreslår besluta:

- C1:1 att socialdemokraterna verkar för att utöka uppdraget för alla som i samhället arbetar med barns fostran att också stötta föräldrar i sin roll för att motivera barnen till studier
- C1:2 att socialdemokratin påverkar de delar av folkbildningsrörelsen som vi har inflytande i, att inleda en folkbildningskampanj som stöd för föräldrar som vill hjälpa sina barn att klara skolan

Jan-Ivar Johansson

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C2

LINDESBERGS ARBETAREKOMMUN

Att ta fram en nationell plan för introduktionsskolor och introduktionsutbildningar för nyanlända barn och elever

Barn som kommer till Sverige av olika anledningar har olika erfarenheter av skola. En del barn har gått i skola under ordnade former i sitt hemland innan flykten till Sverige. En del andra har gått i skola i flyktingläger. Ytterligare andra barn har inte gått i skola alls. Detta gör så att förutsättningarna för de olika barnen ser väldigt olika ut. För en del barn går det fort, de ska så att säga bara lära sig svenska för att kunna tillgodogöra sig utbildningen i skolan. Andra barn behöver lära sig vad det innebär att gå i skolan och få lära sig grunderna för att kunna börja i den vanliga svenska skolan. Ytterligare andra barn vet vad det innebär att gå i skolan men behöver lära sig hur det fungerar i den svenska skolan med frihet under ansvar.

Som det är idag i många kommuner börjar nyanlända barn och ungdomar i skolan utan någon form av sluss där det utvärderas vad som krävs för att barnet ska kunna tillgodogöra sig skolan på bästa sätt och på kortast möjliga tid kunna komma in och följa undervisningen i skolan. En möjlighet är att inrätta introduktionsskolor där barnens kunskapsnivå utvärderas och där de får möjlighet att få de grunder de behöver för att kunna följa med i undervisningen i den klass där de sedan ska gå på ett bra sätt. Detta ger även lärarna som ska undervisa barnet i den svenska skolan bättre förutsättningar att möta barnet där det befinner sig utbildningsmässig och utvecklingsmässigt. Med anledning av ovanstående behövs det en nationell plan för introduktionsskolor och introduktionsutbildningar för nyanlända för att de ska kunna tillgodogöra sig den utbildning de erbjuds.

Partikongressen föreslår besluta:

- C2:1 att En nationell plan för introduktionsskolor och introduktionsutbildning för nyanlända barn och elever tas fram

Linda Svahn

Lindesbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C3

SANDVIKENS ARBETAREKOMMUN

Avskaffande av de nationella proven i åk 3

Den borgerliga alliansen har ökat ut såväl betyg som nationella prov. Den socialdemokratiska skolan fäster inte lika stor vikt vid betyg som alliansen. Framför allt inte för de yngre barnen. Det har också införts ett antal nationella prov i skolsystemet under det borgerliga styret. De nationella proven i åk 3 består av många delprov och belastar personalen hårt. För barnen i yngre åldrar är de nationella proven en rejäl stressfaktor.

De nationella proven har ringa betydelse ur lärandeaspekt eller ur pedagogisk aspekt. Eleverna i åk 3 (åk 4 i specialskolan) genomför nationella prov i ämnena, svenska och svenska som andra språk.

Proven är avsedda att ge läraren stöd vid bedömningen av elevernas kunskap i förhållande till kunskapskraven, men arbetsbelastningen är stor och svår genom proven. Resultatet från proven är avsedda att ge stöd för den fortsatta planeringen av undervisningen, men undervisningen kan planeras utan de nationella proven.

Partikongressen föreslår besluta:

C3:1 att de nationella proven avskaffas med omedelbar verkan för de yngsta barnen i åk 3

Jessica Högberg

Sandvikens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C4

SVALÖVS ARBETAREKOMMUN

Barns behov av stöd oavsett personkretstillhörighet

Lagen om stöd och service i vissa fall är en mycket fin lagstiftning för personer som omfattas av lagen. Tyvärr är lagen väldigt strikt på så vis att man måste tillhöra personkretsen för att man ska få tillgång till de insatser som lagen ger möjligheter till.

Inom grund- och gymnasieskolan har detta inneburit att man har blivit mycket strikt i bedömningarna om en person tillhör personkretsen för grundsär- och gymnasiesärskolan. Man måste ha dokumenterade begåvningshandikapp som innebär att man inte når upp till en viss nivå

vid testtillfällena för att ha rätt till insatser i grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Om man t.ex. har något neuropsykiatriskt funktionshinder och är svagbegåvad, men uppnår precis över nivån vid testtillfällena, har man inte rätt till grund- och gymnasiesärskolans insatser trots att eleven kan ha samma behov som en person som ligger strax under gränsen vid testtillfället.

Detta får mycket märkliga konsekvenser för de enskilda barnen och ungdomarna beroende på vad enstaka testresultat visar. En elev kan få rätt till mycket omfattande stödinsatser, medan den andra eleven med i stort sätt samma svårigheter inte får den stöd och hjälp som man borde ge eleven. Detta eftersom man inte tillhör rätt personkrets!

Så borde det inte vara i dagens välfärdssamhälle. I stället borde insatser och stöd ges utifrån de behov den enskilde eleven har oavsett om man råkar tillhöra den personkrets som har rätt till grund och gymnasiesärskolans insatser.

Partikongressen föreslår besluta:

C4:1 att vi Socialdemokrater tar initiativ till översyn av lagstiftningen inom grund- och gymnasieskolan med målet att skapa en lagstiftning som ger insatser och stöd till elever utifrån elevens behov och inte utifrån personkretstillhörighet

Karl-Erik Kruse

Svalövs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C5

LJUNGBY ARBETAREKOMMUN

Besöka förintelsläger

”The one who does not remember history is bound to live through it again“ George Santana

Denna mening finns på en tavla på koncentrationslägret Auschwitz. Vi får aldrig glömma, aldrig sluta tala om det grymma, ofattbara som skedde under förintelsen. En hel folkgrupp blev nästintill utrotade i lägren. Fortfarande idag sker det folkmord. Vi kan följa utvecklingen i Syrien, det som skedde i forna Jugoslavien, Uganda, exempen över tid är många på mänsklighetens ondska. Historien upprepar sig.

Hitler var demokratiskt vald. Politiska partier som bygger sin ideologi på främlingsfientlighet och rädsla växer runt om i vår värld idag, så även i vårt land. De tar plats i våra demokratiskt valda parlament. Vi socialdemokrater kan inte stillatigande följa denna utveckling. Vi som parti kommer alltid att kämpa för fred, frihet, solidaritet och alla människors lika värde! Därför måste

vi rusta våra ungdomar inför framtiden. Visa på hur historia – nutid – framtid hänger ihop. Alla ungdomar skall under sin skolgång fått sett något av dödslägren. Detta besök ska vara obligatoriskt i undervisningen. Vi har ett ansvar att visa mänskligheten från dess värsta sida i hopp om att dessa grymheter inte skall upprepas.

Partikongressen föreslår besluta:

C5:1 att Socialdemokraterna ska verka för att alla ungdomar under sin skoltid i högstadiet ska beredas möjlighet att besöka något av förintelslägren, detta som en obligatorisk del i undervisningen

Marie Åberg Johansson

Ljungby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C6

FALKENBERGS ARBETAREKOMMUN

Huvudmannaskapsförändring av elevhälsovården

Vi har under ett antal år sett att den psykiska ohälsan hos barn och ungdomar ökar.

Elevhälsovården lyder i dag under kommunerna och skolorna. Hur kostnaderna ska fördelas i varje kommun varierar stort från kommun till kommun. Det som sammanfaller mellan kommunerna är att budgeten tas av kommunala medel och kommunerna står som huvudman till elevhälsovården. I en del kommuner får rektorn fördela resurser av sin skolbudget till elevhälsovården. I detta fall tror jag att skolhälsovården/elevhälsan inte får den prioritet som jag ser skulle vara nödvändig för elevernas psykiska hälsa och välbefinnande och förebyggande åtgärder inte minst!

Det finns granskningar av elevhälsovården som visar att den inte är ett prioriterat område, inte minst av Region Hallands och Hallands kommuners revisorer.

Det diskuteras mycket om problemet med den psykiska ohälsan för barn och ungdom, men det blir inga konkreta åtgärder för att eliminera ohälsan. Små barn får ju en bra hälsovård via barnvårdscentralerna, som i regel tillhör region eller landsting. Där kan personalen följa upp barnen på ett bra sätt eftersom personalen känner igen barnen och kan se förändringar som kan vara början på en psykisk ohälsa.

Barnen blir äldre och elevhälsan tar över hälsovården. Finns det samma möjlighet till uppföljning där? Blir barnen synliga i stora skolor med många elever?

När sedan det är dags att sluta gymnasiet vid 18 års ålder, så ska ungdomarna välja vårdenhet med påföljd att alla inte vet vart de ska vända sig. Undersökningar visar att ungdomarna känner sig vilslna i denna situation och låter bli att söka hjälp i tid.

En tanke jag har är att elevhälsan borde ligga Region/ Landsting (primärvården), för att få en mer sammanhållen vård och bättre uppföljning för de ungdomarna som behöver hjälp. Skolsköterskan ska givetvis finnas kvar på skolorna, eftersom jag ser att det skulle bli en smidigare och snabbare väg för eleven som behöver hjälp, men att primärvården ska ansvara för verksamheten.

Partikongressen föreslår besluta:

C6:1 att våra S-riksdagsmän tar med sig frågan om en starkare reglering av elevhälsan och huvudmannaskapsförändring av elevhälsovården

Catharina Berghorn

Falkenbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C7

SMEDJEBACKENS ARBETAREKOMMUN

Införandet av ryskan som tillval i svenska skolor

Ryska språket måste införas som tillval i svenska skolor snarast möjligt. Motivering till införandet är enkelt. Bakom Östersjön har Sverige som granne Ryssland – världens till ytan största stat, ca 240 milj. invånare. Därtill finns det, om man räknar med alla rysktalande i numera självständiga stater som ingick i den forna Sovjetunionen, 60-70 miljoner rysktalande i Östeuropa/Asien.

Av tradition studerar man inte främmande språk i Ryssland, f. ex bara knappt hälften av alla ryska akademiker kan något annat språk än ryska. Ryssland är världens största råvaruförråd – också oljan och jordgasen borträknade.

I det ryska näringslivet görs affärer på ryska. Att öka såväl export som import till Ryssland krävs inom svenska näringslivet personer som talar ryska.

Det kommer att ta sin tid att införa ryskan som tillvalsspråk i svenska skolor då först måste man utbilda i olika universitet/läroanstalt lärare och det tar minst 10 år från dagens datum när de nya lärarna är redo att undervisa ryskan i olika skolor.

Detta förändrar inte det faktum att svenska näringslivet i dag är i behov av rysktalande personal.

Det kommer i högsta grad vara en utvecklingsfråga och välfärdsfråga att i framtiden öka handeln, både export och import, med Ryssland och det bästa resultatet åstadkommer man med personer som kan språket.

Partikongressen föreslår besluta:

C7:1 att införa ryskan som tillval i svenska skolor

Timo Rättö

Smedjebackens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C8

ÖSTERÅKERS ARBETAREKOMMUN

Lagstifta om kvalitetskrav i välfärdstjänsterna

"Behoven av vård och omsorg kan bara mötas genom en organisation som tar sin utgångspunkt i just behoven, inte i lönsamheten, en organisation som kontrolleras av medborgarna, inte av vinstintresset. Dvs bara genom en stark, samhällelig sektor" därför att den ger människorna möjlighet att påverka den enbart i kraft av att de är medborgare. Oberoende av vilka ekonomiska resurser de besitter!". Olof Palme, första juni 1985.

Vanvård, undernäring, bristande hygien och felmedicinering är ord som kan beskriva äldreomsorgen på många ställen i Sverige. Nedskaeringarna gör att personalen inte hinner med. Dolda avgifter, stora klasser, undermålig mat, mobbing, gamla läromedel och för få lärare. En fjärdedel pojkar och en femtedel av flickorna går ut skolan utan fullständigt betyg. Avsaknad av skolsköterska och kurator, bristande underhåll av lokalerna och undermålig städning. Det kan beskriva många grundskolor idag.

Barngrupper på över tjugo barn och endast 2,75 personal. Penningism istället för utveckling och kreativitet. Bristande hygien, näringsfattig uppvärmd mat och trånga utegårdar. Slitna, allt för små lokaler och trasiga leksaker. Barn som försvinner eller glöms kvar. Barn som skadar sig och varandra. Det kan beskriva många förskolor i Sverige idag. Betygsinflation, konkurser, avsaknad av lärare, dolda och öppna avgifter. Elevernas kunskaper i jämförelse med andra länder blir allt sämre. Så kan man beskriva många gymnasieskolor i Sverige idag. Universiteten får ta emot elever med höga betyg men låga kunskaper. Det drabbar eleverna och hela Sveriges utveckling. Patienter liggandes i korridorer, smittor av resistenta bakterier, otillräcklig städning, för lite omvårdnad av patienterna, övermedicinering och felmedicinering. Bristerna i sjukvården är stora på många håll i vårt land.

Friskolor i konkurs som lämnar elever utan skolor. Privata utförare sänker kvaliteten genom att dra ner på personal. Besparingar som drabbar brukare och personal för att mätta ägarnas vinsthunger är allt för vanligt inom privata välfärdssektorn. Kommuner ställer för dåliga kvalitetskrav och tillsynen är undermålig. Därför bör tillsynen göras av tillsynsmyndighet. Kraven på vinstförbud är starka och välmotiverade men det är mycket svårt att i praktiken förhindra privata utförare att plocka ut vinster. Det behövs andra medel än vinstförbud för att garantera kvaliteten.

Många kommuner och landsting, främst borgerligt styrda men inte bara dessa, har dålig kvalitet i välfärdstjänsterna. Det kommunala självstyret lämnar fritt för politiker att sänka skatter på bekostnad av kvaliteten inom vård, skola och omsorg. Det kommunala självstyret får inte överordnas människors behov av samhällets stöd. De vinsthungerande företagen som utför välfärdstjänster tillåts strunta i kvaliteten och skicka obeskattade vinster utomlands. Tillsynen av kvaliteten är sporadisk och otillräcklig. Sanktionerna allt för få och allt för milda.

På föregående partikongress beslutades att föreslå kvalitetskrav men allt för lite har kommit av detta. Riktlinjer och rekommendationer räcker inte för att åtgärda bristerna. Konkurrensen från privata utförare har försämrat kvaliteten istället för att förbättra den. Vi behöver lagstiftade nationella kvalitetskrav av den lägsta acceptabla kvaliteten som människor ska ha rätt att få när de behöver våra välfärdstjänster. Exempelvis max 15 barn per barngrupp i förskolan med minst tre personal. Minsta lokalyta och gårdsyta per barn. Lägsta lärartäthet i skolorna och rätt till särskilt stöd vid behov. Rättigheter för de äldre och funktionshindrade till personlig hygien, näringsriktigt kost, dagliga aktiviteter och utevistelse. Varje människa ska ha samhällets stöd för att möjliggöra att förverkliga sina drömmar. Varje människa ska ha rätt till en tillräckligt bra vård när behoven uppstår. Med lagstiftade kvalitetskrav, mer frekvent tillsyn och sanktioner så kan inte privata utförare minska på antalet lärare eller underbemanna inom äldreomsorgen. På så vis kan vi stoppa de stora vinstuttagen från den skattefinansierade välfärden.

Med lagstiftade kvalitetskrav, ambitiösare tillsyn och sanktioner mot undermålig kvalitet kan vi sätta stopp för vanvården och förbättra kvaliteten i skolor och förskolor, sjukvård och äldreomsorg. Vi ska ge åt var och en efter behov.

Partikongressen föreslås besluta:

- C8:1 att partiet arbetar fram nationella kvalitetskrav inom välfärdstjänsterna
- C8:2 att lägsta nivå på kvalitetskrav i välfärdstjänsterna lagstiftas
- C8:3 att införa kännbara sanktioner vid underlåtelse mot kvalitetskraven
- C8:4 att tillsynsmyndighet genomför regelbunden och oanmäld tillsyn av varje utförare

Roger Svalhede

Österåkers arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C9

SVALÖVS ARBETAREKOMMUN

Läxfri grundskola

På Norrevångskolan i Mörrum, Karlshamns kommun, infördes för ett par sedan en läxfri undervisning. Skolans elever förbättrade sina resultat under det första året från ett meritvärde på 201 till 214,8. Satsningen har inte kostat skolan någonting utan rektor har sört för detta genom omfördelning av resurser. Eleverna erbjuds hjälp med skolarbetet efter sina egna behov under eftermiddagen har således resten av dagen fri åt andra aktiviteter efter hemkomst från skolan. Utöver läxhjälp i skolan erbjuds de elever som önskar frukost varje morgon, kostnaden för detta har visat sig stanna på 100 kronor per elev och år. I ett solidariskt samhälle ska alla elever ha samma förutsättningar och detta erbjuds med den modell som Norrevångskolan infört. Samtliga elever inleder skoldagen med en mätt mage och erbjuds samma förutsättningar för att tillgodogöra sig undervisningen.

Vuxna tar ogärna med sig jobbet hem, detta torde vara giltigt även för våra barn som genom Norrevångskolans metod får en tydligare definition mellan skola och fritid. Långt ifrån alla föräldrar har i dag kunskap och möjlighet att bistå barnen med läxläsning, antingen genom egen kompetens eller med RUT-finansierad läxhjälp. På samma sätt saknar många föräldrar i dag möjlighet att erbjuda sina barn en näringsriktig frukost. Forskning visar att den vanligaste konflikten mellan föräldrar och barn i skolåldern handlar om läxor. Norrevångsskolans metod stävjar detta och bidrar till höjd kunskapsnivå, mer kvalitativ fritid och troligen en ökad självkänsla för såväl elev som förälder.

Partikongressen föreslås besluta:

- C9:1 att vi Socialdemokrater tar initiativ till översyn av lagstiftningen inom skolan med målet att skapa förutsättningar för att erbjuda samtliga svenska skolbarn lika möjlighet att lyckas i skolarbetet med hjälp av obligatorisk läxhjälp samt kostnadsfri frukost i skolan

David Lenander

Svalövs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C10

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Rätt utbildning från början

Innan jag började gymnasiet så undrade jag vad jag ville göra av mitt liv. Jag tänkte att jag bara väljer ett program. Fyra gymnasieår och sju olika gymnasieprogram senare hade jag fortfarande inte hittat rätt. Min idé är att rätta till så att ingen ska behöva få gå igenom samma sak som jag. Inför ett tionde år i grundskolan. Detta år ska inte innehålla en massa prover eller kurser, utan detta år ska innehålla praktikplatser och ingenting annat. Under praktiken får eleverna prova på olika jobb och lära sig hur det är att vara ute i arbetslivet. De som redan vet vad de vill göra efter nian ska självfallet inte behöva gå det extra året. Detta år är bara för de som verkligen inte vet vad de vill göra i framtiden. Det finns de som pluggar till läkare och sista året inser de att de vill bli författare istället, vilket är slöseri både ur mänsklig och ur ekonomisk aspekt. Om man får prova olika jobb ökar oddsen väsentligt för att hitta rätt utbildning och dessutom ökar motivationen till att genomföra utbildningen på ett bra sätt. Här har vi även användning av jobbcoacher som berättar om arbetslivet och motiverar eleverna till att gymnasiet är viktigt och får eleverna att verkligen vilja studera. Inte nog med att praktikplatsen ska motivera men har vi jobbcoacherna så har vi även motivation från tre olika håll. Lärarna, praktikplatsen och jobbcoacher.

Partikongressen föreslår besluta:

C10:1 att Socialdemokraterna verkar för att införa ett tionde år i grundskolan enligt ovanstående

Habib El Rachidi

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C11

KALIX ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Skolmaten

Skolmaten som serveras i den svenska skolan håller allt för dålig kvalitet. Skolmat som serveras till alla barn och ungdomar äts inte upp och slängs i soporna. Det här är ett stort problem och detta leder till att elevers prestation i skolan påverkas negativt samt att koldioxidutsläppen ökar och att miljön och klimatet tar stor skada. Variationen på dagens skolmat är väldigt ensidig och det finns en rad av återkommande maträtter som inte äts.

Enligt en beräkning som Naturvårdsverket genomförde 2009 så slängs mellan 10 000 och 20 000 ton mat. Kostnaderna för bara tallriksavskrapet är 1,1 miljoner kronor per skoldag, med övrigt svinn så uppgår den årliga kostnaden till mellan 200 och 600 miljoner kronor. Om man skulle räkna med råvaruproduktion och hantering så kan koldioxidutsläppen nå upp till 30 000 ton i koldioxidutsläpp.

Det är oerhört allvarligt och oroväckande att skolmatens kvalitet är allt för otillfredsställande så att elever inte äter maten och att maten istället kastas ner i soporna.

Partikongressen föreslår besluta:

C11:1 att skolmaten ska vara ekologisk hållbar, varierad och nyttig

Daniel Lindbäck

Kalix arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C12

LINKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Skolvärdar

Vi vill att det ska finnas skolvärdar anställda i skolorna så att det inte blir bråk och mobbning. Lugn och ro för alla både elever och lärare på så sätt skapas det mera arbetstillfällen.

Partikongressen föreslår besluta:

C12:1 att skolvärdar bör inrättas så att det blir en lugnare och tryggare plats i skolorna

Anne-Marie Johnsson och Peter Mozard

Linköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C13

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Utreda ämnet svenska som andraspråk i skolan

Bristande språkkunskaper i svenska ses som det största hindret för att nå bättre resultat i skolan. Som ett sätt att bemöta detta skapades ämnen svenska som andra språk. Enligt förordningen (2011:185,5 kap) ska ämnet: ha samma status som ämnet svenska, följa egen kursplan, bedömas

och betygsätts likvärdigt utifrån kursplanen. Ansvaret för placering av elever i ämnen svenska som andra språk tillskrivs rektor på respektive skolan. Grunden för placering av elever är att rektorn avgör om behov finns.

En utvärdering som har genomförts av Skolverket visar att det finns stor osäkerhet bland lärare och rektorer om vad som gäller, vilka elever som har rätt att placeras i svenska som andra språk eller på vilka grunder placeringen ska ske. Det är otydligt om elever som placeras i svenska som andra språk, efter uppnådd nivå, ska flyttas över till ordinarie svensk undervisning eller om eleven ska ha svenska som andra språk under hela sin skoltid.

Studien från Skolverket visar följande:

Svenska som andra språk används mer generellt som stödundervisning än som en självständigt ämne. Elever undervisas i svenska som andra språk men bedöms utifrån kursplanen för svenska. På många skolor menar man att det är endast svagpresterande elever som erbjuds svenska som andra språk. Social bakgrund speglas i urvalet. "I hög utsträckning handlar det om elever med sämre förutsättningar hemifrån som deltar i svenska som andra språk. Föräldrarna har oftare låg utbildning och en svag position i arbetsmarknaden"(Skolverket).

Det är också elever som har deltagit i undervisningen svenska som andra språk som går ut skolan med det absolut lägsta genomsnittliga meritvärdet. Status för svenska som andra språk är låg och detta är direkt avgörande för elevers och föräldrars inställning till att delta i undervisningen. Skolverket framhåller att- "Ämnet signalerar utanförskap för elever där utländsk bakgrund och att annat modersmål skiljer ut dem från normen; gruppen elever med svensk bakgrund"

Uppdraget är otydligt, det finns ingen strategi kring vem som är berättigad till undervisning i svenska som andra språk, ämnen användas huvudsakligen som stödundervisning och betraktas inte som reguljär ämne. Svenska som andra språk har låg status bland skolpersonal, föräldrar och elever.

Utvärderingar visar att ämnen svenska som andra språk har används som redskap för sortering och marginalisering av elever i skolan. Vi menar att detta är djup orättvis och bidrar stark till segregationen. Skolan ska inte bidra till orättvisor och inte heller öka och/eller permanenta segregationen. Då utbildningsfrågorna är avgörande för individen och dess möjligheter att få tillträde på arbetsmarknaden menar vi, att svenska som andraspråk i dagläget, allvarligt försvårar många elevers möjligheter att klara grundläggande behörighet på såväl grund som gymnasieutbildning.

Partikongressen föreslår besluta:

C13:1 att svenska som andraspråk skyndsamt utreds mot bakgrund av den allvarliga kritik som framkommit

Malmö socialdemokratiska förening

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C14

VÄRNAMO ARBETAREKOMMUN

Aktiva insatser för att motverka rasism och nazism i skolan

Man kan med politiska insatser komma en bit på vägen för ett integrerat samhälle. Men man måste också arbeta med de attityder som finns idag och som bidrar till ett kallt samhällsklimat bland olika grupper i Sverige.

Vi ser runt om i Europa, och också i Sverige, hur allt fler blir tilltalade av populism och radikaliserings, och vi ser också hur parallellsamhällen börjar byggas upp. Mycket av integrationens arbete ligger på civilsamhället där attityder formas, förstärks och också fostras. Vi ser också att fördomar, medveten segregation och ovilja att leva sida vid sida med olika etniska och religiösa grupper grundar sig i okunskap och i oförankrade åsikter.

Skolverket arbetar idag med insatser som motverkar främlingsfientlighet, intolerans, rasism och nazism men de riktar sig i många fall till skolans personal. I läroplanen står det att främlingsfientlighet och intolerans, både i skolan och gymnasieskolan, ska mötas med kunskap, diskussion och aktiva insatser men vad aktiva insatser är måste man inom läroplanen och skollagen tolka tillsammans på varje skola.

Naturligtvis behöver vi skolpersonal som aktivt reagerar när de möter främlingsfientlighet, intolerans, rasism och nazism. Och självklart behöver skolpersonalen vara rustade med kunskap och verktyg för att kunna hantera dessa händelser och attityder. Men vi måste också möta dessa attityder med kunskap.

En sådan möjlighet är att baka in rasismens, nazismen och främlingsfientlighetens historia i Sverige in i samhälls- och historieundervisning där man belyser hur denna typ av politik byggs upp, vad den leder till och vilka konsekvenser den har på individen och samhället för att vi aktivt ska kunna motverka populistiska tendenser, radikaliserings, rasism och motsättning av olika etniska och religiösa grupper.

Partikongressen föreslår besluta:

C14:1 att Skolverket ska arbeta fram en breddning av rasismens historia globalt och i Sverige inom de samhällsvetenskapliga kurserna på grund- och gymnasieskolenivå

Seima Dedic Hajric, Azra Muranovic Mujagic och Tommy Klingberg
Värnamo arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C15

AVESTA ARBETAREKOMMUN

Alla elevers rätt till högskolebehörighet

I den nya gymnasiereformen får inte elever på yrkesprogrammen läsa in grundläggande högskolebehörighet automatiskt utan måste själva välja till det.

Det är få ungdomar som vet exakt vad de vill arbeta med i framtiden när det är dags att börja på gymnasiet. Borttagandet av högskolebehörigheten på yrkesprogrammen har gjort att färre elever är behöriga till högskolan efter gymnasiet.

Tidigare kunde du välja ett yrkesprogram men ändå få en bred bas för vidare studier. Detta gjorde valmöjligheten större även efter gymnasieutbildningen. Nu blir vägen svårare för de som vill studera vidare någon gång efter en yrkesförberedande gymnasieutbildning.

När valet till gymnasiet ska göras så är det många osäkra ungdomar som väljer studieförberedande program för att ha större valmöjlighet senare i livet. Detta trots att fler kanske gärna velat gå eller skulle ha passat mycket bra på ett yrkesförberedande program.

Dessutom har Yrkesprogrammen tappat många elever och i flera kommuner får man lägga ner program.

Arbetsmarknaden är i ständig förändring och människor kommer att behöva byta arbete fler gånger under sitt arbetsliv och då är det bra att alla elever går ut med grundläggande högskolebehörighet.

Partikongressen föreslår besluta:

C15:1 att alla gymnasieprogram ska ge grundläggande högskolebehörighet utan ett aktivt sökande från eleverna

Stefan Palm / IF Metall S-fackklubb, Avesta
Avesta arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C16

ÅRE ARBETAREKOMMUN

Alla grundskolor ska erbjuda läxhjälp till sina elever

Sverige ska vara en kunskapsnation, och investeringar i medborgarnas utbildningar startar redan med förskolan för att därpå fortsätta genom hela livet. Att våra barn lyckas i skolan är på många sätt avgörande för både individens och samhällets möjligheter och framgångar.

Den svenska skolan har i uppdrag att vara både kompensatorisk och likvärdig och kan inte fransäga sig ansvaret för att eleverna når målen. Det praktiska arbetet tar sig dock väldigt olika uttryck, likaså användandet av läxor.

Att läxor idag inte regleras i skollagen eller nämns i läroplaner öppnar upp för problem med kvalitetssäkringen av arbetsmetoden. Vad det gäller likvärdigheten finns en uppenbar risk med att elever har olika förutsättningar att utföra de uppgifter som ges och att individanpassningen från skolans sida inte hinns med. Elevens hemförhållanden riskerar då att få betydelse för hur pass väl läxan kan tillgodogöras, det är inte likvärdigt. Likafullt är läxor ett vanligt inslag i landets skolor.

Att erbjuda läxhjälp är idag vanligt på många skolor runt om i landet men är inte obligatoriskt. Det finns också statsbidrag att söka för ändamålet, så arbetssättet med läxor är på så vis sanktionerat.

Partikongressen föreslår besluta:

C16:1 att socialdemokraterna verkar för att alla grundskolor som ger sina elever läxor också erbjuder läxhjälp.

Andreas Sihvonen

Åre arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C17

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

Allas lika rätt till bra skolgång oavsett funktionsnedsättningar

Idag hör vi hur skolans personal, bland annat specialpedagogerna berättar om att deras kompetens inte räcker till för att hjälpa de barn/ungdomar som har behov av mer stöd i skolan för att nå kunskapsmålen. Skolorna är idag inte fullt anpassade med rätta miljöer, rätt

stödmaterial och personal med rätt kompetens för att ge rätt stöd. Vi ska vara ett samhälle där vi inkluderar alla. För att vi ska klara detta behöver vi börja i skolans värld, vi vet att alla inte har rätt förutsättningar, men med rätt stöd från början kan vi stävja detta.

Vi behöver även anpassa fritidshemmen med att öka kompetens hos fritidspedagogerna, skapa en skola och fritids som är modern och som vi alla kan vara stolta över. Därför är detta av allra största vikt att ta personalens oro på allvar.

En elev som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Det innebär att eleven ska ges stöd även om hon eller han når de kunskapskrav som minst ska uppnås. Tyvärr ser vi idag att just när eleven lyckats nå de minsta kunskapskraven tar man bort bland annat åtgärdsprogrammet, därför att handlar det om att det finns för få specialpedagoger till antalet elever som är i behov av denna åtgärd. Konsekvenserna blir då för de elever och föräldrar att de får dra ett tungt last hemma med mer läxhjälp för att deras barn ska orka hålla kvar vid de nyligen nådda kunskapsmålen.

Vi behöver omvandla skolorna så att alla med eller utan funktionsnedsättningar får samma rätta kompetenta hjälp som de behöver, till exempel genom mindre klasser, tillgång till fler lärare med rätt kompetens, fler specialpedagoger och att vi behåller åtgärdsprogrammet och det fulla stöd till dessa eleverna hela vägen. Vi vill ju att de ska fortsätta utvecklas och inte bara nöja oss med att de når de lägsta kunskapsmålen. Detta gör bland annat genom att vi motiverar eleverna till att fortsätta utvecklas och ge dem ett ökande självförtroende.

Självkänslan är ju konstaterat redan mycket låg hos barn med funktionsnedsättningar så det är vår skyldighet att se till att upprätthålla och stärka den. Vi ska värna om allas lika värde och vår viktigaste uppgift är att få alla elever att känna att man duger oavsett om man har en funktionsnedsättning eller inte.

Vi vet alla att idag är det bland annat de med funktionsnedsättningar som står längst från arbetsmarknaden. För att undvika det SKA vi se till att unga med en funktionsnedsättning får all den hjälp som behövs hela vägen.

Partikongressen föreslår besluta:

C17:1 att öka antalet specialpedagoger till skolorna

C17:2 att ge lärarna/fritidspedagogerna bättre kunskap kring funktionsnedsättningar

Helen Persson

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C18

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

Att utveckla världsmedborgare

Globaliseringen är i ständig rörelse och utveckling och ställer krav på nya perspektiv. Migration, multinationella företag och internet är bara ett fåtal exempel på att världen kommit oss nära och varken Sverige eller Europa längre är vår självklara arena.

Språkundervisningen i skolan har redan utvecklats genom att exempelvis det viktiga världsspråket engelska lärs ut i tidigare ålder. Trots att vi i större utsträckning möter språk med till och med andra skriftspråk så har vi kvar tyska, spanska och franska som någon form av grundutbud i skolan. Denna analys bör göras om utifrån den värld vi ser utvecklas just nu och det vi därför tror kommer i framtiden. Val av extra språk utöver spanska, tyska och franska begränsas också till kompetensen på orten, vilket skapar olika möjligheter beroende på lokala förutsättningar. Det duger inte att förlita sig på slumpen i den värld vi lever i och den framtid som nalkas. Det har i allra högsta grad med matchning på framtidens arbetsmarknad att göra och att svenska medborgare får relevant kunskap under de många och viktiga åren i grundskolan.

Förutom att ta hänsyn till globaliseringens effekter och våra nya behov måste arbetet med detta också utgå ifrån aktuell vetenskap i barns lärande och utveckling.

Partikongressen föreslår besluta:

- C18:1 att socialdemokraterna ska verka för att en utredning tillsätts som syftar till att få relevant språkundervisning i skolan utifrån dagens och framtidens behov
- C18:2 att utredningen tar hänsyn till den vetenskap som finns inom barns språkinlärning och utveckling

Malin Skoglund

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C19

TOMELILLA ARBETAREKOMMUN

Avgiftsfri skola

”Skolan ska i huvudsak vara avgiftsfri”. Så skriver skolverket om man söker på avgifter i skolan. Ordet ”i huvudsak” orsakar en mängd tolkningsmöjligheter för olika kommuner, skolor, förskolor och till och med för olika lärare på samma skola. Tolkningar som gör att många barn och unga hamnar i utsatta situationer helt i onödan. Varje läsår är det samma sak, eleverna får med sig papper hem från skolan där det efterfrågas kläder till Lucia, matsäck till utflykten, skridskor till friluftsdagen med mera. För en del elever innebär detta att de tvingas stanna hemma från skolan den dagen man skulle ha matsäck med sig, då detta för en del familjer innebär skillnaden mellan att maten ska räcka hela månaden eller inte. Vi socialdemokrater kan aldrig acceptera en ordning som så tydligt urskiljer de fattiga barnen från övriga i klassen. Skolan ska vara den plats dit barn kan gå utan att behöva skämmas över att föräldrarna har dålig ekonomi.

I Skollagens 10 kap § 10 kan man läsa följande: Utbildningen ska vara avgiftsfri. Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning samt erbjudas näringsriktiga skolmåltider. Avgifter i samband med ansökan om plats får inte tas ut. Med denna lydelse av skollagen skulle alla problem vara lösta. I nästa paragraf Skollagen 10 kap § 11 hittar man dock ett undantag från ovanstående.

11 § ,trots vad som står i 10 §, får det förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. I samband med skolresor och liknande aktiviteter får det, trots övriga bestämmelser i denna lag, i enstaka fall under ett läsår förekomma kostnader som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska vara öppna för alla elever. Ersättningen får inte överstiga huvudmannens självkostnad för att eleven deltar i aktiviteten.

Inte någonstans i Skollagen framgår vad som är gränsen för en obetydlig kostnad. Vi menar att det är hög tid att 11 § i 10 kap stryks ur skollagen så att alla barn och elever kan delta i förskole- och grundskoleundervisningen utan behöva ha en klump i magen för att de vet att föräldrarna inte har råd att betala.

Partikongressen föreslår besluta:

C19:1 att den svenska förskolan och grundskolan ska vara helt avgiftsfri

C19:2 att § 11 i 10 kap stryks ur skollagen

Sara Anheden, Inger Åbonde

Tomelilla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C20

ÖRNSKÖLDSVIKS ARBETAREKOMMUN

Avskaffa ordet Särskola

Redan utsatta grupper behöver inte utpekas mer. Barn unga och vuxna som går i det vi nu kallar särskolans verksamhet, är redan en väldigt utsatt och utpekad grupp. Att ytterligare utpeka denna grupp människor genom att sätta benämningen sär före deras skola känns både gammaldags och förlegat. Enligt skollagen har alla elever rätt till undervisning på sin nivå, då finns det ingen anledning till att särskilja funktionsnedsatta personer skolbenämning.

Partikongressen föreslår besluta:

C20:1 att våra riksdagsledamöter verkar för att samlingsnamnet särskola tas bort och att grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särvux går under samma benämning som gäller övriga elever

Cina Flarke, Ulrika Karlsson, LO Sossen i Örnsköldsvik

Örnsköldsviks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C21

MARKS ARBETAREKOMMUN

Barnomsorg för alla

På många håll i landet finns inte barnomsorg för föräldrar med obekvämt arbetstid. Detta ställer till problem för de som arbetar kvällar, nätter samt helger. Det är också ett extra stort problem för ensamstående föräldrar. Avsaknaden av barnomsorg får inte vara ett hinder för att ta ett arbete. Alla har inte mor/farföräldrar som kan ställa upp. Jag vill att barnomsorgsgarantin ska gälla barnomsorg på obekvämt arbetstid eftersom behoven ser olika ut. Med hänvisning ovan yrkar jag på att kongressen ger alla kommuner i uppdrag

Partikongressen föreslår besluta:

C21:1 att kartlägga behovet av barnomsorg på obekvämt arbetstid

C21:2 att inom ramen för översyn ska också frågan om "nattis" (förskola som har öppet dygnets alla timmar) undersökas

C21:3 att information om rätten till barnomsorg på obekvämlig arbetstid når ut till hela målgruppen (d.v.s. Samtliga föräldrar)

Ulla Lätt

Marks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C22

KARLSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Barnomsorg på obekvämlig arbetstid

Många föräldrar, ensamstående eller båda, arbetar på obekvämlig arbetstid, kvällar, nätter och helger. De blir då hänvisade till kommunens lokala och många gånger centralt placerad barnomsorg som inte är i det närområde där man bor och har sin ordinarie barnomsorg eller skola.

Partikongressen föreslår besluta:

C22:1 att Socialdemokraterna verkar för rättigheten till barnomsorg på obekvämlig arbetstid där man bor

Handels s-förening Karlshamn-Olofström-Sölvesborg

Karlshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C23

LINKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Datakunskap och programmering i lägre åldrar

I Sverige växer tekniken och programmeringen hastigt. Varje dag utvecklas nya applikationer som underlättar vårt vardagsliv vilket även spelar stor roll i vår framtid. Dessa apparna skapas av programmerare. Det finns över en miljon jobb i hela världen och det fattas 600 000 utbildade individer som kan ta de jobben. Skälet är att det saknas intresse för just programmering.

Forskningen visar att man blir allmän smartare om man lär sig programmering. Fördelen med det är att man lär sig nytt språk som bidrar till att man utvecklar sitt tankesätt. I svensk skola

undervisas det alldeles för datakunskap och programmering. Att utöka kunskaper i dessa ämnen kan i framtiden skapa många nya jobb. Bl. a kommer det behövas fler datakunskapslärare och fler kommer kunna skapa nya appar som kan skapa tillväxt. Det borde vara självklarhet att ungdomar lär sig mer om datakunskap och programmering i framtidens skola.

Partikongressen föreslår besluta:

C23:1 att Socialdemokraterna driver frågan om att datakunskap och programmering ska läras ut i tidig ålder

SSU Linköping

Linköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C24

SURAHAMMAR ARBETAREKOMMUN

Det fria skolvalet

Skolan är en av vårt samhälle viktigaste institutioner. För att ge kommuner och skolor bättre förutsättningar att planera verksamheten och garantera kontinuitet i elevernas skolgång behöver reglerna för elevens val av skola förändras.

Enligt nuvarande skollag är skolvalet helt fritt. En elev kan när som helst under läsåret söka till en annan skola och om den sökta skolan tar emot eleven så är elevens hemkommun skyldig att betala.

Kommunen har skyldighet att svara för att alla elever kan fullgöra sin skolplikt och måste därför ha en plan för att ta emot alla elever om de väljer den kommunala grundskolan.

Det helt fria skolvalet innebär:

att kommunens och den fristående skolans planeringsförutsättningar blir bristfälliga..

att elever kan få dålig kontinuitet i sin undervisning, eftersom de kan byta skola när som helst under läsåret och flera gånger under samma läsår.

Förslag:

att i skollagen reglera att det fria valet av grundskola skall ske i god tid inför ett nytt stadium och gäller, helst, under hela stadiet.

Om valet inför ett nytt stadium sker i början av året får både kommunen och den fristående skolan stabila förutsättningar att planera sin verksamhet och anpassa resurserna efter elevantalet.

Elev, föräldrar och skolan kan tillsammans utforma en långsiktig plan för elevens lärande och tillsammans möta och bearbeta de eventuella svårigheter som uppstår under vägen.

Eleven garanteras en kontinuerlig lärogång utan luckor eller omtagningar.

I vårt samhälle har individerna möjlighet att genomföra många val men det är inte ovanligt eller orimligt att en viss ”bindningstid” gäller för de val man gör.

Samhället satsar stora resurser på skolan och det är därför rimligt att begränsa tidpunkten för elevernas val på ett sätt så att elevernas lärande gynnas.

Vikten av en kontinuerlig skolgång har beaktats av lagstiftaren t.ex. när det gäller elevers rätt att gå kvar i en skola resten av läsåret och hela sista läsåret, även om förhållandena ändras t.ex. genom att eleven flyttar till en annan kommun.

En viss lokal anpassning bör vara möjlig för kommuner som inte organiserar sitt skolväsende stadiervis.

Partikongressen föreslår besluta:

C24:1 att socialdemokraterna verkar för att i skollagen reglera att det fria valet av skola skall ske i god tid inför ett nytt stadium

C24:2 att inriktningen är att valet av skola starkt rekommenderas att gälla under hela stadiet

Chatarina Ståhl, Surahammars Arbetarekommun

Surahammar arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C25

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN

Det fria skolvalet

Länge har kritiska röster höjts över det fria skolvalet och dess förödande konsekvenser.

Det skapar ett segregerat klassamhälle där klyftor ökar både socio-ekonomiskt och kunskapsmässigt.

När det gäller elevers olika förutsättning för lärande är det många faktorer som spelar in och

något som är ständigt återkommande är de olika kapital vi bär med oss genom livet.

Pierre Bourdieu, den franske forskaren och sociologen menar att:

De så kallade kapitalformerna där både det sociala kapitalet (i form av socialt nätverkande, släktband, kamratskap osv), har en enorm betydelse för en persons utveckling och inte minst det kulturella kapitalet (så som exempelvis språkbruk och seder). Allt handlar därför inte enbart om det ekonomiska kapital man har för att lyckas i livet utan många faktorer spelar in.

Innan det fria skolvalet var skolklasser blandade med elever från olika samhällsklasser och elever lärde av varandra att socialiseras inom olika områden vilket gav fler elever möjlighet till kompetensutbyte inom olika klasskikt.

Där de ”högpresterande” eleverna drog upp de elever som inte var lika engagerade och där elever med mer praktiska färdigheter kunde inspirera och lära de som inte hade samma förmåga. Det är en annan typ av kunskap, eller snarare det symboliska kapitalet, som även innebär förmågan att tyda olika sociala koder mellan olika människor, vilket också bidrar till en större förståelse och integrering. Att gå i skolan handlar inte bara om att tillskaffa sig kunskap utan även lära sig att umgås med människor och det sociala samspelet, vilket stärker individer och ger utrymme för en större tolerans för olika typer av människor som i dagsläge aldrig får tillfälle att träffas.

Vi behöver inte elitskolor och inte heller medverka till att skapa elevtomma skolor i de mindre populära områdena.

Partikongressen föreslår besluta:

C25:1 att kongressen tar ställning mot det fria skolvalet i nuvarande form

C25:2 att Socialdemokraterna ska verka för begränsningar av det fria skolvalet

Karola Bast, Björn Larsson

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C26

TRELLEBORG ARBETAREKOMMUN

Det måste finnas barnomsorg nattetid

Alla barn har rätt till barnomsorg, och det finns nu i alla kommuner på dagtid. Men alla föräldrar arbetar inte dagtid. Personal inom bland annat sjukvården, äldreomsorgen och handeln har ofta obekvämt arbetstid. Då behövs barnomsorg på andra tider, ofta kallat nattis.

Ensamstående föräldrar och skiftarbetande kan idag tvingas tacka nej till jobb på grund av att arbetstiden och barnomsorgen inte passar ihop. Därtill kommer att om man då blir arbetslös får man inte stämpla för A-kassa.

Föräldrar har i alla tider pusslat med olika lösningar för att barnen ska få tillsyn när de själva arbetar. Lagen om barnomsorg för alla barn löste problemet för de flesta, men nu när allt fler arbetar nattetid och har obekvämlig arbetstid räcker inte lagstiftningen. Här krävs nytänkande och ny lagstiftning som ger både barn och föräldrar trygghet

Partikongressen föreslår besluta:

C26:1 att Socialdemokraterna genomför ny lagstiftning som ger alla barn rätt till barnomsorg oavsett när på dygnet som barnets föräldrar arbetar

S-kvinnor i Trelleborg

Trelleborg arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C27

MALMÖ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Elevbaserad modersmålsundervisning

Modersmålsundervisning har ännu inte timplan nu och i varje kommun ordnar man modersmålsundervisningen hur man vill. Vi tror att det är viktigt att varje elev har rätt till minst 20 minuter modersmålsundervisning och om det finns 5 elever i en skola som talar samma språk ska modersmålsundervisningen anordnas i den skolan. Trots att man inte kan vara nöjd med det men bara det att man har rutiner att följa skapar man rättvisekänsla hos både elever, föräldrar och lärare.

Partikongressen föreslår besluta:

C27:1 att varje elev som talar ett annat språk än svenska ska ha rätt till minst 20 minuter modersmålsundervisning

C27:2 att modersmålsundervisning ska anordnas i varje skola som har minst 5 elever som har anmält sig i den

Socialdemokratiska föreningen för skola och utbildning och Kvinnoklubben Karolina Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C28

MALMÖ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Elevbaserad studiehandledning

De nyanlända elever har olika behov av studiehandledning särskilt i de fyra första åren som de befinner sig i Sverige. I de flesta kommuner får de nästan samma antal timmar i de första fyra åren t.ex. i Malmö får de en och en halv lektionstimme i fyra år när de hamnar i sina skolor, trots att de har mycket mer behov i de första åren än t.ex. i det fjärde året. I introduktionsfasen får de 6 lektionstimmar i stora grupper och tre timmar i små grupper som är bra.

För att tillgodose elevernas behov bör man ha olika regler för studiehandledning beror på hur länge de har varit i Sverige och hur länge har de deltagit i undervisningen. De första veckorna, i introduktionsfasen, behöver de minst fyra timmar studiehandledning per vecka för att kunna anpassa sig till det nya landet.

När den nyanlända eleven flyttar till sin skola, behöver hen studiehandledning minst två lektionstimmar per vecka. Studiehandledningstimmar ska läggas på SO, Ma och NO lektioner. Sedan behöver de minst en lektionstimme per vecka som ska läggas på lektionen som eleven behöver mest.

Det fjärde året behöver eleven studiehandledning som ska läggas helst under elevens håltimmar och liknar mest läxhjälp. För att använda studiehandledningstimmar effektivt bör skolor få minst två lektionstimmar även om eleven har varit mer än tre år i Sverige. Studiehandledningen bör utföras av lärare som har kompetens i ämnet. Det är klart att det ska finnas undantag också men bara det att det finns rutiner att följa, skapas rättvisekänsla hos både elever, föräldrar och lärare.

Partikongressen föreslås besluta:

- C28:1 att varje nyanländelev ska ha fler studiehandledningstimmar i början och minst en lektionstimme studiehandledning i minst fyra år
- C28:2 att varje skola som ordnar studiehandledning får minst två lektionstimmar
- C28:3 att Studiehandledning anordnas av lärare som har kompetens i ämnet

Socialdemokratiska föreningen för skola och utbildning, Kvinnoklubben Karolina
Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C29

STOCKHOLMS ARBETAREKOMMUN

En bättre skola för Sverige

I Sverige är läget för skolan och lärarna akut. Sveriges skola hör idag till de sämre inom OECD. Sverige borde vara ett av de främsta kunskapsländerna. Resurserna till skolan fördelas inte så, att alla eleverna erbjuds likvärdig och kompensatorisk utbildning. God utbildning har blivit en klassfråga, medan riskkapitalbolagen i skolsektorn smusslar undan vinstmedel i olika skatteplaneringsarrangemang. Men skattefinansierad verksamhet innebär inget risktagande – riskkapital behövs därför inte i skolan.

En undersökning, gjord av Lärarnas riksförbund 2014 bland cirka 5 000 svarande lärare och studie- och yrkesvägledare i 24 av landets största kommuner, visar att ”fler än åtta av tio av de tillfrågade tycker att staten borde ta ett huvudansvar för skolan och nästan lika många menar att de då skulle få bättre förutsättningar att bedriva en god undervisning. Lärarnas och studie- och yrkesvägledarnas svar vittnar om ett systemfel i ansvaret för skolan.”

Enligt en annan opinionsundersökning, också gjord av Lärarnas riksförbund, vill 89 procent av väljarna ”antingen se en reglering som tvingar bolagen att återinvestera vinsten i skolan eller förbjuda vinster helt och hållet.”

Mycket talar för ett återförstatligande av skolan i Sverige. Finland visar hur en fortsatt skola i offentlig regi för hela folket har kunnat fortsätta att leverera goda resultat över hela landet. Det övergripande målet har varit att den finska skolan skulle vara en jämlikhetsskola, där alla skulle få samma chans till utbildning. I Finland drivs nästan alla grund- och gymnasieskolor av offentliga aktörer. Ytterst få är privata. I Norge har tidigare låga skolresultat kunnat höjas, bl a tack vare satsningar på vidareutbildning av lärare. Däremot har det inte varit aktuellt att införa friskolor och fria skolval enligt svensk modell.

Vi bedömer sammanfattningsvis att det svenska skolsystemet lider av ett systemfel, som leder både till ett slöseri med skattemedel och till att skolan sviker de barn och ungdomar, som bäst behöver en bra skola. Om vi inte vill återförstatliga skolan i Sverige, bör vi i första hand begränsa deltagandet i den skattefinansierade skolan till icke vinstdrivande aktörer, såsom t ex stiftelser och privata friskolor utan vinstintresse.

Partikongressen föreslår besluta:

C29:1 att etablering av friskolor inom grundskolan och gymnasiet ska begränsas till aktörer utan vinstintresse

Kungsholmens s-förening

Stockholms Arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C30

HELSINGBORGS ARBETAREKOMMUN

En helt avgiftsfri skola

Enligt skollagen ska skolan huvudsakligen vara avgiftsfri. Det är den som driver skolan, huvudmannen, som ansvarar för att den är det. Samma bestämmelser gäller för statliga, kommunala och fristående skolor. Eleverna ska ha tillgång till böcker och andra lärverktyg utan kostnad. Men det får enligt skollagen finnas enstaka inslag av obetydliga kostnader för eleverna, till exempel en färdbiljett eller en mindre entréavgift till ett museum. Men en obetydlig summa för en kan vara en betydlig summa för en annan. För hushåll med svag ekonomi kan 50-lappen och matsäcken till utflykten vara oerhört betungande.

Förvisso säger skollagen att skolresor som kostar alltid ska vara frivilliga för eleverna att delta i. Men som socialdemokrater kan vi aldrig acceptera att elever tvingas avstå från gemensamma skolaktiviteter på grund av att de är förenade med kostnader. Skolan ska vara en plats där alla barn har samma rättigheter och lika möjligheter att delta i den verksamhet som bedrivs. Segregation på grund av ekonomi ska inte förekomma i den svenska skolan. Eftersom huvudmännen för skolverksamheten tolkar skollagen olika bör skollagen förtydligas, så att alla elever utan kostnad ges möjlighet att delta i aktiviteter som anordnas av skolan. För alla barns rätt till en jämlik skolgång!

Partikongressen föreslår besluta:

C30:1 att Socialdemokraterna ska arbeta för att skollagen förtydligas så att alla elever utan kostnad ges möjlighet att delta i aktiviteter som anordnas av skolan

Yasmine Larsson

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C31

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

En jämlik skola

Vi vill att Sverige ska vara ett rättvist, jämlikt och jämställt land där alla har möjlighet att arbeta och utvecklas. Då är det helt grundläggande att skolan fungerar. Den svenska modellen vilar på en jämlik skola där ingen elev lämnas efter, men ingen heller hålls tillbaka. Därför är det viktigt att våra unga får stöd i att leva ett hälsosamt liv. Därför är det viktigt att skolan är öppen för alla, utan särskiljande mellan olika religioner. Därför är det viktigt att våra vuxna studerande får göra det utan att studietiden förlängs pga en förlegad tradition.

Sommaruppehållet kan vara problematiskt för den enskilde studenten. Utbildningstiden förlängs vilket leder till ett senare inträde på arbetsmarknaden, minskad livsinkomst och svårigheter att hitta försörjning. För samhället medför det minskade skatteintäkter och undanträngningseffekter på arbetsmarknaden när kortutbildade unga människor konkurrerar med studenterna om sommarjobben.

Redan 2013 satsade Socialdemokraterna 30 miljoner kronor i skuggbudgeten för att kraftigt utöka antalet relevanta sommarkurser för att ge studenter möjlighet att slutföra sin utbildning på kortare tid. Den ambitionen behöver förstärkas.

Det finns flera goda skäl till ett införande av ett treterminssystem. En kortare utbildningstid medför ett snabbare inträde på arbetsmarknaden vilket ger högre livslön och ökar skatteintäkterna genom fler arbetade timmar i ekonomin. Möjligheten att läsa fler kurser och utbildningar ökar t.ex. om man väljer att lägga till en master till sin kandidatexamen. Vetskapen att man som student har garanterad försörjning under sommaren gör det också lättare att fokusera på studierna.

Samtidigt ska givetvis sommarmånaderna ge möjlighet för studenten att stärka sin anknytning till arbetsmarknaden, ge tid för reflektion och återhämtning etc. Därför är det viktigt att studenten själv får välja om hen vill ta del av möjligheten att läsa sommarkurser inom ramen för ett frivilligt treterminssystem.

I ett sekulärt samhälle ska religion vara en privat angelägenhet. Arbetarrörelsen kämpade länge för att skilja skolan från kyrkan, och i samband med införandet av grundskolan 1962 fastslogs att den svenska skolan ska vara icke-konfessionell.

Friskolereformen 1992 innebar ett trendbrott för idén om en icke-konfessionell skola eftersom

rätten gavs att starta friskolor med konfessionell inriktning. I dag finns ca.90 konfessionella friskolor, vilket inneburit att religionen kraftigt stärkt sin position inom utbildningssektorn. De konfessionella friskolorna ska visserligen uppfylla den värdegrund och den läroplan som gäller vid kommunala skolor, men det är snarast att betrakta som en from förhoppning eftersom själva drivkraften bakom att starta en konfessionell friskola är att förstärka och förankra det religiösa perspektivet. Skolinspektionen har vid ett flertal tillfällen kritiserat konfessionella friskolor för t.ex. abortkritiska filmer, censurerade läroböcker och att elever tvingats delta i religiösa aktiviteter.

I en värdekonflikt mellan å ena sidan religionsfrihet och dess skydd i Europakonventionen, och å andra sidan barnkonventionens artikel 14 som fastslår barns rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, ska barnperspektivet värnas och ges företräde. Barn ska skyddas från indoktrinering, inte riskera att utsättas för diskriminering och kunna utvecklas till fria, självständiga och kritiskt tänkande människor. Detta är egenskaper och förmågor som krävs för att man ska fungera som medborgare i ett demokratiskt samhälle och på en alltmer kunskapsintensiv arbetsmarknad. I ett samhälle med tilltagande polarisering mellan olika grupper och desinformationskampanjer från extrema politiska och religiösa grupper är det viktigare än någonsin att skolans undervisning ska vila på vetenskaplig grund och att kunskap och sanning inte relativiseras.

Den svenska skolan har på ett drygt decennium blivit alltmer segregerad. Den har uppfört att vara en mötesplats för elever med olika klassbakgrund, studiemotivation m.m. och konfessionella friskolor bidrar till att förstärka skolegregationen eftersom elever sorterar in efter religionstillhörighet. I ett samhälle där vi inte möts över klassbarriärerna och inte konfronteras med människors olika religiösa uppfattningar riskerar vi att få ett polariserat samhällsklimat där vi inte bemöter varandra med empati, respekt och hänsyn. Ett samhällsklimat som gör det svårare att skapa större social sammanhållning och acceptans för generella välfärdslösningar. Det är en utveckling vi måste bryta.

Utifrån en samlad bedömning är det därför lämpligt att utreda möjligheten att införa ett förbud mot friskolor med konfessionell inriktning. Det är viktigt att klargöra att ett eventuellt förbud inte kommer att hindra religiösa samfund eller andra aktörer från att åberopa den grundlagsskyddade religions- och föreningsfriheten, vilket ger dem möjlighet att anordna frivillig religionsundervisning utanför skolan.

Skolan är den plats där barn och ungdomar tillbringar större delen av sin tid. Under dessa år läggs ofta grunden för en god hälsa senare i livet. Under de senaste åren har det uppmärksammats att hälsoklyftan ökat i Sverige. Det går att se genom att jämföra olika stadsdelar i Göteborg där det kan skilja nästan tio år i medellivslängd. Jämfört med tidigare har barn och unga blivit alltmer stillasittande och fysiskt inaktiva. Redan i årskurs 5 börjar eleverna lära den organiserade idrotten. Barn som kommer från socioekonomiska utsatta förhållanden har inte heller råd att ägna sig åt organiserade idrottsaktivitet på sin fritid, vilket riskerar att vidga hälsoklyftan ytterligare.

Ett flertal forskningsstudier, Bunkefloprojektet i Malmö och data från mönstringen visar på klara samband mellan fysisk och mental prestationsförmåga. Fysiskt aktiva barn får lättare att hantera impulser, ökad koncentrationsförmåga, minskad risk för ångest och bättre självförtroende och därmed bättre skolresultat. Rent samhällsekonomiskt innebär det också ökad produktivitet i form av bättre utbildning och lägre sjukvårdskostnader. En ytterligare positiv effekt är att vi sannolikt får det lättare att hävda oss som framgångsrik idrottsnation.

Mot bakgrund av vad vi vet om enorma och oacceptabla hälsoklyftor, ökat stillasittande, tidiga insatser och det tydliga sambandet mellan fysisk och mental prestationsförmåga är det bekymmersamt att Sverige ligger i europabotten och är sämst i Norden när det gäller antalet timmar idrott i grundskolan. Om vi inte ökar antalet timmar idrott och hälsa i den svenska grundskolan kommer arbetet med att uppnå en mer jämlik hälsa att försvåras avsevärt.

Partikongressen föreslår besluta:

- C31:1 att socialdemokraterna utreder möjligheten att införa ett frivilligt tre termins system på universitet och högskolor
- C31:2 att socialdemokraterna verkar för att all skolundervisning i Sverige ska vara ickekonfessionell
- C31:3 att socialdemokraterna arbetar fram ett förslag på lagändring som möjliggör ett förbud mot konfessionella friskolor
- C31:4 att socialdemokraterna verkar för att antalet undervisningstimmar inom idrott och hälsa ska öka märkbart

Göteborgs partidistrikt

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C32

FALU ARBETAREKOMMUN

En kostnadsfri skola och förskola

Likvärdigheten i skolan måste öka, det är vårt ansvar att alla barn får möjlighet att verka i skolan under samma förutsättningar. Skolan och förskolan ska vara kompensatorisk och utjämna klasskillnader.

Enligt skollagen ska skolan huvudsakligen vara avgiftsfri. Det är den som driver skolan, huvudmannen som ansvarar för det. Samma bestämmelser gäller för statliga, kommunala och

fristående skolor. Eleverna ska ha tillgång till böcker och andra läromedel utan kostnad. Men det får enligt skollagen finnas enstaka inslag av obetydliga kostnader för eleverna, till exempel en färdbiljett eller en mindre entréavgift till museum.

Sveriges 290 kommuner har ett ansvar att kompensera för barns ojämlika uppväxtvillkor och skolan och förskolan bör därför stå alla kostnader som kan uppstå i samband med aktiviteter och utflykter, så som pulka, hjälm, matsäck, lucikläder men också biljettkostnader. En obetydlig summa för en kan vara en betydlig summa för en annan. I skollagen står det också att skolresor som kostar ska vara frivilliga för eleverna att delta i. Vi kan aldrig acceptera att barn ska behöva avstå från aktiviteter för att de är förenade med kostnader. Likvärdigheten får inte påverkas.

Genom att lägga ansvaret på skolorna och förskolorna blir det mer tydligt att alla ska kunna delta och genomföra aktiviteter i full skala så att alla barn blir delaktiga vilket bidrar till likvärdighet. Eftersom huvudmännen för skolverksamheten tolkar skollagen olika bör skollagen förtydligas så att alla elever utan kostnad ges möjlighet att delta i aktiviteter som ordnas i och utanför skolan inom ramen för dess verksamhet.

Partikongressen föreslår besluta:

C32:1 att partiet verkar för att skolan och förskolan ska vara kostnadsfri i hela Sverige samt att skollagen förtydligas så att alla elever utan kostnad ges möjlighet att delta i aktiviteter som anordnas av skolan

Roza Güclü Hedin

Falu arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C33

BOTKYRKA ARBETAREKOMMUN

En likvärdig förskoleverksamhet för alla i tid och innehåll

Då förskolan som institution och organisation har fått ökad betydelse för det svenska utbildningssystemet blir frågan om förskolans likvärdighet alltmer betydelsefull. En förskola som inte är likvärdig riskerar att reproducera och förstärka segregation och social ojämlikhet från det att barnet är 1 år. Förskolan har sedan år 1998 haft en egen läroplan. Från att historiskt varit en samhällsinsats för kvinnors frigörelse att kunna ha samma möjlighet som män att delta på arbetsmarknaden blev förskolan en samhällelig rättighet för barnen att kunna utvecklas på. Därav blev det också en fråga om jämlika förutsättningar för alla barn att få delta i denna verksamhet, oavsett föräldrarnas sysselsättning. Många barn fick ej rättigheten att delta i den pedagogiska verksamheten då föräldrarna var arbetslösa eller att man fick ett yngre syskon. Därför blev den

lagliga rättigheten till 15 timmars pedagogisk förskola för alla barn oavsett föräldrarnas sysselsättning, som infördes i två steg år 2001 resp 2002, ett tydligt steg för barns jämlika rättigheter.

Många kommuner, inte minst socialdemokratiskt ledda, har såväl innan som efter lagens tillkomst erbjudit alla barn förskoleverksamhet med högre varierande timtal än lagen krävt. Många har ökat till 30-timmar vilket självklart är en utveckling som ytterligare stödjer barnperspektivet. Att ingå i en gemensam grupp med andra barn är också i sig en fråga om att få känna fullt ut att man tillhör gruppen. Därför har barn som har gått ”deltid” i förskolan många gånger blivit utanför, inte fått äta frukost med kompisarna eller gå från förskolan lagom till fruktstunden på eftermiddagen.

Målet måste vara att se förskolan som en del av barns rättigheter till utveckling där alla ska ha rätten att delta till samma omfattning. Vi kan exempelvis idag se att "15-timmarsbarn" oftast går tre timmar per dag på förskolan. För att barn ska få samma god förutsättningar så spelar tiden roll. För att utveckla språk räcker inte tre timmar och det är oftast väldigt ensamt hemma. Barnens förutsättningar att klara skolan ska inte bestämmas utifrån om föräldrarna har arbete eller inte. De som drabbas mest är de barn som kommer från missgynnade förhållanden, utsatta barn och barn från minoritetsgrupper.

För att verkligen nå alla barn behöver vi följa upp servicegraden – dvs hur stor andel av förskolebarnen som har plats i förskoleverksamhet eller pedagogisk omsorg.

Kommunikationsvägarna om rätt till heltid behöver vara kreativa och många olika metoder och kanaler behövs för att nå alla. Ett led i att ha ett högt förtroende för förskolans verksamhet är att tydliggöra varför förskolan är viktig. Vi behöver öka kunskapen hos mammor och pappor om förskolans betydelse för barns utveckling. Förskolan ger barn tillgång till god pedagogisk verksamhet som är språkutvecklande och förbereder barnen för kommande skola.

I Sverige finns 290 kommuner och de har alla rätt att göra sina egna bedömningar av hur många timmar som erbjuds samtliga barn, med lagen om minst 15 timmar som nedre gräns. Detta innebär att barns förutsättningar att klara skolan ser olika ut i olika delar av landet. Läget kräver åtgärder om vad en likvärdig förskola för alla innebär. Syftet är att få en god och jämlik utveckling för alla barns lärande på kort och lång sikt, det är en bra start i livet. Alla barn ska ha rätten till en förskoleverksamhet likvärdig för alla i tid och innehåll.

Partikongressen föreslår besluta:

C33:1 att Alla barn ska ha lika rätt till heltid på förskolan, oavsett föräldrarnas sysselsättning

Botkyrka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C34

VALLENTUNA ARBETAREKOMMUN

En regionalisering av huvudmannaskapet för gymnasieskolan

Finansieringen, huvudansvaret och styrningen av gymnasieskolan är avgörande för att stärka dess roll för jobb och utbildning. Med de omfattande förändringar som vi vill se av den svenska gymnasieskolan – bland annat allmän högskolebehörighet som grundprincip och ökade insatser för att minska avhoppet – behövs ett bredare och mer sammanhållet huvudansvar, finansiering och styrning för denna skolform. Det är ett viktigt bidrag till att kunna höja svenska elevers kunskapsresultat och rusta dem bättre för vidare studier eller de krav som morgondagens arbetsmarknad ställer.

Idag har de offentliga gymnasieskolorna samma kommunala huvudmannaskap och finansieringsansvar som förskolan och grundskolan. Många kommuner gör också ett bra arbete för att försöka få så bra och attraktiva gymnasieutbildningar som möjligt.

Samtidigt vetter gymnasieskolan mot den redan regionaliserade arbetsmarknaden och den redan statliga högskolan. Dessutom har många kommuner ett för lågt underlag för att kunna bedriva egna gymnasieskolor, och har därför redan i praktiken gått samman i regionala eller subregionala lösningar – bl a via kommunförbund.

Framför allt betraktar allt fler elever de facto gymnasieskolan utifrån ett regionalt perspektiv. Många elever väljer andra gymnasieskolor än den eller de som ligger i den egna kommunen. Över tid väljer allt fler utifrån profil och inriktning på olika utbildningar snarare än enbart närhet till hemmet. Det finns en rationell logik i ett skolsystem där för- och grundskolan har ett kommunalt huvudmannaskap och finansiering (men med ett ökat statligt ansvar för att skapa likvärdiga förutsättningar), gymnasieskolan regionaliseras och högskolan är en statlig angelägenhet.

Ett regionalt huvudmannaskap och finansieringsansvar för gymnasieskolan skulle kunna bidra till en bättre dimensionering av utbildningsplatserna på olika kurser och program som efterfrågas på regionens arbetsmarknad. Det skulle också innebära en bredare skattebas som kan skapa mer likvärdiga ekonomiska förutsättningar för gymnasieskolor i olika kommuner.

En reform för att växla över till ett regionalt huvudmannaskap för de offentliga gymnasieskolorna innebär inte i sig någon förändring av huvudmannaskapet för de fristående gymnasieskolorna. Däremot innebär ett regionalt finansieringsansvar för gymnasieskolorna att alla fristående skolor i en region – oavsett vilken kommun de finns i – får mer likvärdiga ekonomiska förutsättningar att erbjuda en bra utbildning.

Partikongressen föreslår besluta:

- C34:1 att huvudmannskapet för de offentliga gymnasieskolorna förs över från kommunerna till landstingen/regionerna
- C34:2 att den skattefinansierade delen av finansieringsansvaret för samtliga gymnasieskolor förs över från kommunerna till landstingen/regionerna

Daniel Färm

Vallentuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C35

SUNDSVALLS ARBETAREKOMMUN

En sammanhållen skola med eleven i centrum

Det svenska skolsystemet har under de senaste decennierna genomgått stora förändringar gällande finansieringssystem och driftsformer. Samtidigt som lärare och övrig personal gör sitt bästa varje dag, så sätter ett uppdelat och orättvist skolsystem käppar i hjulen.

Skolpeng, fritt skolval och friskolor är alla fenomen som gör skolans resurser svåra att planera och fördela för landets kommuner. Istället för att fokusera på att resurserna fördelas efter behov, så har vinstjägarna fått företräde. En ”skola för alla” har blivit ”Skolan AB”.

Det fria skolvalet kan vara till fördel för många, men sett till skola och samhälle som helhet gör det lite eller ingen nytta. Systemet möjliggör för föräldrar från ”rätt” samhällsklass att välja, men kanske framförallt välja bort. Vi inser att all valfrihet inte är av ondo och att någon form av valmöjlighet inom skolan kan kombineras med en sammanhållen och likvärdig skola. Samtidigt måste åtgärder vidtas för att möjliggöra en bättre styrning av skolan och att resurserna fördelas till våra barn och unga, som förtjänar bättre än att vara kunder på en marknad.

Partikongressen föreslår besluta:

- C35:1 att Socialdemokraterna på central nivå initierar ett arbete med att skapa en sammanhållen skola som utgår från elevens behov istället för marknadsprinciper
- C35:2 att Socialdemokraterna verkar för att reformera det fria skolvalet

Sundsvalls Arbetarekommuns styrelse genom Jan Lahti och Mikael Westin
Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C36

KÄVLINGE ARBETAREKOMMUN

En skola för alla

Vi har en skollag som säger att "I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov." samt att "Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt utbildningens mål" (Skollagen, 1 kap 4 § och 3 kap 3 §).

Vi har en diskrimineringslag som gäller även vid vår utbildningsverksamhet och vår skola ska vara kompensatorisk, ändå läser vi om våra sjunkande PISA-resultat, att 11 av 15 skolor inte kan anpassa undervisningen enligt Skolinspektionens granskning, elever som inte får behålla det stöd som de behöver eller inte får det stöd de har rätt till, både hög- som lågpresterande.

Socialdemokratins budskap att alla som få samma möjligheter när det gäller utbildning finner vi i lagar och riktlinjer, men det känns som om vi ännu inte har den optimala lösningen. att vi vill höja vår standard och välfärd har varit ett mål sedan långt tillbaka i socialdemokratisk historia, men att göra det genom att utgå ifrån att alla barn och elever måste genomgå en högskoleförberedande undervisning för att kunna bli självförsörjande är för mig en märklig väg att gå. Vad händer med förståelsen av att vi alla är olika, samtidigt som kunskapskrav måste ställas?

Vi ska alla erbjudas och få möjligheten till att utvecklas så långt som möjligt, redan där kommer vi att se hur olika vi är i förskolan. Det är inget fel i det, snarare tvärtom, men varför arbetar vi inte vidare med det i skolan då?

2015 års Skolkommision nämner att alla kan inte ha utvecklats färdigt och tagit till sig alla kunskap i slutet av åk 9 - hur har vi då utvecklat skolan? Skolan är till för eleverna och att de ska kunna ta del av samhället efter åk 9. Visst behövs det en studiero, en god, trygg och vänligare arbetsmiljö, en förebyggande elevhälsa, strategiskt arbete för likabehandling, väl utbildade och intresserade lärare, ett betygssystem som även stödjer de med funktionsnedsättning, men har vi inte glömt själva poängen, att uppmuntra det livslånga lärandet och det utifrån allas olikheter?! Vi behöver även ställa oss frågan - vad ska skolan lära ut idag?

Ideologiskt vill vi utveckla vår välfärd från fattigdom och svält till högteknologiskt tjänstesamhälle men det har visat sig, vilket vi egentligen redan visste innan, att alla platsar inte i den yttersta formen av tjänstesamhälle.. Vi måste bli bättre på att visa att alla kan och får ta del av det samhälle vi vill se, utan att behöva gå igenom en högre akademisk utbildning, utan att känna

ett misslyckande - vi är alla lika mycket värda. Vi S ska stå för demokrati, jämlikhet, solidaritet och rättvisa - hur rättvist är det att barn och elever redan i förskolan och skolan känner att de inte platsar i utbildningssystemet vi utvecklat? att förlora elever till utanförskap i tidig ålder för att samhället har ambitioner bortom deras förmåga tycker jag är att svika de vi lovar att stödja och kan inte ha varit poängen med en skola för alla och möjligheten till en jämlik utbildning.

Skolan måste bejaka allas olikheter, både i läroplaner och betygssystem, och det för att alla elever ska få utvecklas så långt som möjligt - utifrån deras egna förutsättningar. Annars får vi ändra på lagen, och det tror jag inte att vi vill, med det ställer krav på utformningen av pedagogik, elevers delaktighet och utbildningens tillgänglighet.

Historiskt har vi gått ifrån uppdelning av elever i form av specialklasser/obs-klasser, allmän/särskild behörighet i matematik, språk och real/studentexamen till att inkludera alla elever i samma klass och ämnen utifrån de bästa intentionerna men har vi gett dem de bästa förutsättningarna i form av möjligheten till anpassad undervisning?! Vi säger att skolan ska man ge särskilt stöd till de som behöver, låta elevhälsan arbeta förebyggande, alla elever ska bli sedda under dagen, samtidigt som starka elever ska utmanas - ofta i ett och samma klassrum - är det konstigt att den svenska modellen fallerar?! Det är bra med fler lärare, och även fler yrkesformer i skolan, men vi måste även agera aktivt för att verkligen uppnå en skola för alla.

I de skolformer som inte är obligatoriska - förskola, gymnasiet och högskola/universitet - är vi en lösning på spåret. I förskolan ska alla med och man gör ett unikt arbete som sägs fungera för att akademiska krav inte ställs, men hur förklarar vi då de högre utbildningarnas framgång i anpassning? Givetvis har verksamheterna olika framgångsfaktorer men ytterst handlar det om att se olikheterna men även likheter hos varje barn i förskolan och högre nivå finns specialiseringen utifrån olika intressen hos eleverna/studenterna. Varför inte bejaka detta mer i grundskolan.

Den utveckling som pedagogik, läroplaner och betygssystem genomgått verkar inte ge de resultat som vi efterfrågar och har förväntningar på - sanningen är den att vi inte heller har tiden - vi förlorar eleverna.

Statistiken visar att du har större möjlighet till arbete om du har en högskoleutbildning men att att alla ska kunna gå en högskoleutbildning har också kraven på förkunskaper ändrats, vilket i längden ska gagna den utveckling och krav på kunskap som vi vill se i Sverige, men gör den det om vi har elever som redan i grundskolan kommer efter i kunskapsinhämtning?

Alla ska kunna hitta sin plats, känna att man är behövd och duktig inom sitt område, och det redan i tidig ålder. Låt oss då ha en skola som ger den möjligheten, även i praktiken.

Partikongressen föreslår besluta:

- C36:1 att se över de tre skolmyndigheternas (Skolverket, Skolinspektionen och Specialpedagogiska skolmyndigheten) organisation, samarbete och kunskapsöverföring
- C36:2 att se över betygssystemets nivåkrav utifrån alla olikheter
- C36:3 att se över behovet och utförandet av skolreformerna grundskola och gymnasieskola
- C36:4 att se över kunskapskraven i lärar- och rektorsutbildningen gällande bristande tillgänglighet i utbildningen
- C36:5 att se över ett lärlingssystem tillsammans med arbetsgivare/näringsliv för att få en diversifiering av utbildnings-, praktik- och arbetsmöjligheter

Catrin Tufvesson Kommunalråd (S)

Kävlinge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C37

SUNDBYBERG ARBETAREKOMMUN

En skola för ett jämlikt och ett demokratiskt samhälle

Den svenska skolan har under två decennier genomgått flera förändringar och står idag inför stora utmaningar. Fallande resultat, en alarmerande lärarkår och bristande jämlikhet. Skolan som skall bygga jämlika människor för ett demokratiskt samhälle, har allt svårare att genomföra det uppdrag som den är ämnad att göra. Vem är att skylla? Vad bör göras? Frågorna är många och ingen vet med säkerhet vad som är rätt. Dock finns forskning på området och det finns kunnig profession som kan dela med sig av erfarenheter. För det är just på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet som skolan skall byggas.

När den borgerliga regeringen 1992 införde det fria skolvalet i Sverige fanns en tanke om att det skulle leda till större motivation och frihet för elever och föräldrar för att välja en skola som kan ge den utbildning som bäst är anpassad för eleven. Efter 24 år har nu flera forskningsstudier gjorts för att se vilka effekter detta har fått på det svenska skolsystemet. Bo Malmgren m.fl. visar i en publikation från 2013 att det fria skolvalet har skapat större skillnader mellan skolor och detta utan att det går att koppla till någon ökande boendesegregation i samhället. Det som studien presenterar är att det är främst privilegierade grupper som använder det fria skolvalet och att det är barn till svenskfödda föräldrar och medelklassgrupper som väljer att byta skola och då handlar

det främst om att de väljer bort skolor. Genom dessa faktorer skapas skolor som blir segregerade och där klasserna blir alltmer lika både i ursprung och i kunskapsnivå. Jonas Vlachos har i en publikation från 2012 visat på att det finns ett problem i att dels välja rätt och dels kräva ansvar för att det personen valt inte levererat den kvalité som efterfrågats. Alltså förloras den kundkraft som finns i en välfungerande marknad. Dessutom har Skolverket och experter inom pedagogik visar på att det finns viktiga pedagogiska effekter av att ha en varierad skolklass med olika lärande nivåer och etnisk- och klassbakgrund. I dessa klasser kan elever ha möjlighet att lära av varandra och där elever från en medelklassbakgrund och studiestarka hem kan visa på vikten av studier till elever med bristande studievana. Genom att flera av de starka studiegrupperna väljer att byta skola bryts denna dynamik och det skapas större skillnader mellan skolor. OECD har visat att länder som har stora kvalitetsskillnader mellan olika skolor inom landet leder till att det blir svårt att lyfta resultaten för hela det nationella skolsystemet. Detta kan styrkas med att vi ser fallande resultat i Sverige under de senaste 20 åren. Sverige har gått från den mest jämlika och integrerade skolan till en segregerad och ojämlik skola. Därför bör vi förändra detta system för att motverka detta system och lägga det till historien som ett misslyckat experiment. I dess ställe ska vi skapa ett system som åter gör Sveriges skola till den demokratiska institution som kan ge nästa generation en framtidstro om ett demokratiskt och jämlikt samhälle för alla.

Partikongressen föreslår besluta:

- C37:1 att uppdra åt partistyrelsen verka för att förändra det fria skolvalet så att det motverkar den segregering som forskningen visar att det fria skolvalet skapar
- C37:2 att anta motionen som sin egen och översända motion jämte yttrande till partikongressen 2017.

Markus Jönsson

Sundbyberg arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C38

HELSINGBORGS ARBETAREKOMMUN

En stabil och trygg skola för alla våra barn och ungdomar

En fråga som blir allt mer relevant och ställa sig, är om det verkligen går att ha förtjänst när det finns en skolplikt. Vi tycker inte det. Vi anser att aktiebolag inte är förenligt med skolplikten och därför ska inte aktiebolag som inte är SVB-bolag driva skolor för våra barn och ungdomar. Vårt uppdrag som socialdemokratiska politiker måste vara att säkerställa att våra barn och ungdomar får en utbildning som kan rusta dem inför framtidens arbetsmarknad. Resurserna ska gå till våra barn och ungdomar och inte till spekulanter på aktiemarknaden.

Partikongressen föreslår besluta:

C38:1 att partikongressen beslutar att aktiebolag som inte är SVB-bolag inte kan driva skolor för barn och ungdomar

C38:2 att partikongressen beslutar att förbjuda vinstuttag i våra skolor för barn och ungdomar

Helsingborgs arbetarekommun

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C39

KRISTINEHAMNS ARBETAREKOMMUN

Erkänn utbytesår

På gymnasienivå reser årligen ett stort antal svenska elever till andra länder för att studera, bo hos en familj i det landet och lära sig hur det är i det landet. Det finns dock ett antal lätt avhjälpta hinder som idag begränsar dessa utbyten.

Det är idag upp till rektor på respektive skola att godkänna utländsk utbildning och då endast på enskilda kurser och endast med betyg E. Då detta är svårt för en enskild rektor att få tillräckliga uppgifter kring borde ett nationellt regelverk både hjälpa rektorerna och skapa en mer likvärdig behandling över Sverige.

Om en elev inte får sitt utbytesår godkänt och måste delta i gymnasieundervisningen för det året även i Sverige, måste eleven få plats i en annan klass, där det inte är säkert att det finns lediga platser. Ett godkännande av studierna utomlands skulle istället göra att eleven fortsätter i samma klass efter sitt utbytesår, vilket innebär en lägre kostnad för skolan, att eleven får fortsätta med sina klasskamrater och att det inte är något problem med placering i klassen.

För att verka för större internationellt utbyte och för att möjliggöra för elever att kunna få kompletta betyg inom sitt program, skulle en kurs för internationella studier kunna ersätta en del av de kurser som krävs inom programmet, medan för ett eventuellt fåtal obligatoriska kurser bör alltid erbjudas möjlighet för att utföra prov för att få dessa godkända.

Det internationella utbytet är inte bara värdefullt för studenten, utan kan med mycket stor sannolikhet bedömas innebära en rejäl samhällsvinst också (se tex SOU 2011:26 – Studiemedel för gränslös kunskap, sammanfattning i punkten 2.2.7), delvis för att studenterna står för stor del av kostnaden själva under året. Dessa vinster till samhället borde delvis användas för att driva på

utvecklingen med fler utlandsstuderande och därför borde även möjligheter till ett extra studiestöd, särskilt för utlandsstudier införas

Partikongressen föreslår besluta:

- C39:1 att införa nationella regler för godkännande av studier som görs inom ramen för de etablerade utbytesprogrammen
- C39:2 att införa en kurs på gymnasiet som motsvarar ett års studier utomlands, som kan ersätta de kurser som eleven missar under ett år utomlands
- C39:3 att skapa möjligheter för extra studiestöd vid utbytesår genom en godkänd utbytesorganisation

Ulf Engström

Kristinehamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C40

VINGÅKERS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Estetiska ämnen och kultur i skolan

Att estetiska lärprocesser är en viktig del i barns och ungas lärande och i varje individs utveckling är känt och vetenskapligt bevisat.

I en snabbt föränderlig värld med allt större behov av kritiskt tänkande och sociala färdigheter, så väl i det fysiska mötet som på nätet, behövs de kreativa och mänskliga uttrycken allt mer. Kulturuttryck, så väl att uppleva andras utövande som att själv skapa, ger både utökade perspektiv, skapar kreativitet och kan underlätta inläring. Alla konstformer och kulturuttryck behöver få upplevas och prövas under de år man går i skolan, i den miljö där man som elev förväntas ta till sig så väl kunskaper som bildning.

Därför behöver estetiska ämnen på schemat vara en naturlig del av elevernas skolgång från förskola till och med gymnasiet.

Partikongressen föreslår besluta:

- C40:1 att Socialdemokraterna verkar för att estetiska ämnen blir en utökad och integrerad del av de läroplaner som ska ligga till grund för våra kommande generationers lärande och bildning
- C40:2 att de estetiska ämnena återinförs i gymnasieskolan

C40:3 att att konceptet ”skapande skola” utvecklas så att alla elever får del av kultur av högsta kvalité

Caisa Sävheden Larsson

Vingåkers arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C41

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN

Estetiska ämnen och kultur i skolan

Att estetiska lärprocesser är en viktig del i barns och ungas lärande och i varje individs utveckling är känt och vetenskapligt bevisat.

I en snabbt föränderlig värld med allt större behov av kritiskt tänkande och sociala färdigheter, så väl i det fysiska mötet som på nätet, behövs de kreativa och mänskliga uttrycken allt mer.

Kulturuttryck, så väl att uppleva andras utövande som att själv skapa, ger både utökade perspektiv, skapar kreativitet och kan underlätta inläring. Alla konstformer och kulturuttryck behöver få upplevas och prövas under de år man går i skolan, i den miljö där man som elev förväntas ta till sig så väl kunskaper som bildning.

Därför behöver estetiska ämnen på schemat vara en naturlig del av elevernas skolgång från förskola till och med gymnasiet.

Partikongressen föreslås besluta:

- C41:1 att Socialdemokraterna verkar för att estetiska ämnen blir en utökad och integrerad del av de läroplaner som ska ligga till grund för våra kommande generationers lärande och bildning
- C41:2 att de estetiska ämnena återinförs i gymnasieskolan
- C41:3 att konceptet ”skapande skola” utvecklas så att alla elever får del av kultur av högsta kvalité

Åsa Kratz

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C42

VALLENTUNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Facket i skolan

Skolans uppgift är att bilda unga människor, skapa förutsättningar för dem att inhämta och utveckla kunskaper samt förbereda dem för att kunna arbeta och verka i samhället.

I kursplanen för Samhällskunskap 1a1 på gymnasiet står det att kursen bland annat ska behandla följande centrala innehåll:

”Arbetsmarknad, arbetsrätt och arbetsmiljö. Arbetsmarknadens parter, deras olika roller och betydelse för samhällsutvecklingen. Arbetsmarknadens sätt att fungera, anställningsvillkor”

Ändå är det många ungdomar som går ut i arbetslivet utan att känna till sina rättigheter och kan därför lätt utnyttjas av oseriösa arbetsgivare. LOs hjälptelefon får varje år ta emot flera samtal från unga där de berättar att de tvingas provjobba gratis, har usla arbetsvillkor eller att de inte ens får ett anställningskontrakt.

LO, samt flera fackförbund erbjuder därför kostnadsfria skolinformationer där fackligt aktiva unga kommer till skolan och berättar för eleverna om hur det ser ut på arbetsmarknaden. Det har visats sig positivt att unga redan i gymnasiet får en första kontakt med facket och får höra en annan ung berätta om sina erfarenheter av arbetslivet. Dessa korta men innehållsrika informationer ökar ungas chans till trygga jobb med schyssta villkor. Men informationerna som erbjuds är något valfritt som lärarna själva väljer om de vill boka eller inte och därför nås tyvärr inte alla ungdomar.

Partikongressen föreslås besluta:

C42:1 att socialdemokraterna ska verka för att facklig skolinformation ska bli obligatorisk i undervisningen för alla gymnasieelever.

Henrik Hedman

Vallentuna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C43

GISLAVEDS ARBETAREKOMMUN

Folkrörelsehistoria i grundskolan

Svensk nutidshistoria behöver kompletteras med folkrörelsens historia. Den fackliga folkrörelsen har varit en avgörande del för hur den svenska modellen och samhället formats.

Idag ser man inte att de fackliga folkrörelserna har påverkat samhället vilket det faktiskt har och fortfarande gör.

Kunskapen bland våra unga medborgare om detta folkrörelsearbete är obefintligt. För att förstå samhällets utformning bör därför folkrörelsens historia vara en naturlig del av grundskolans läroplan.

Partikongressen föreslås besluta:

C43:1 att partistyrelsen verkar för att historien om facket och våra folkrörelser skrivs in i läroplanen för nutidshistoria i grundskolan

Fredrik Johansson Gislaveds Socialdemokratiska förening
Gislaveds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C44

HELSINGBORGS ARBETAREKOMMUN

Framtidens yrkesliv och kompetensförsörjning

Dagens gymnasieskola i allmänhet och yrkesutbildningen i synnerhet står inför stora utmaningar. I globaliseringens och digitaliseringens tidevarv blir det allt svårare att förutse hur framtidens arbetsliv kommer att se ut. Yrken som finns idag försvinner, nya kommer till. Utvecklingen är ojämn över landet. Framtidens kompetenser är svåra att se. Samtidigt som det verkar som om alla behöver generiska, allmänna kompetenser så ökar också kraven på specialiserade gedigna kunskaper inom spetsområden.

Alla som går gymnasiet kommer att ha ett jobb i framtiden. Till och med den som aldrig lämnar akademikervärlden utan slutar som en professor på universitetet. De ungdomar som väljer en kortare utbildning för att snabbt komma ut i jobb kommer att behöva vidareutbilda sig senare i livet. Det kan bero på många saker, t ex strukturomvandling, karriärbyte, rehabiliteringsbehov

eller en stark vilja att utvecklas. Dagens uppdelning mellan studieförberedande och yrkesförberedande utbildningar leder tanken fel.

En gång i tiden var det lättare att skilja mellan tjänstemän och arbetare. Industrin behöver teoretiska praktiker och praktiska teoretiker. Handeln rekryterar fler från ekonomiprogrammet än från handels- och administrationsprogrammet. När Google anställde medarbetare för 15 år sen hade dom inte en aning om att de i dag skulle arbeta med självstyrande bilar.

Det är väldigt stor skillnad mellan olika branscher. En del branscher klarar i princip hela sitt kompetensförsörjningsbehov genom välmotiverade ungdomar som väljer "deras" yrkesprogram i ungdomsgymnasiet. För andra ser det helt annorlunda ut. I detaljhandeln rekryteras fler från YrkesVux än från ungdomsgymnasiet. Det är ändå mindre än 10 % av nyrekryteringarna som kommer från handelsutbildningar på gymnasieskolan. Branschen rekryterar fler från Ekonomiprogrammet än från Handels- och administrationsprogrammet.

En av anledningarna till att Ekonomiprogrammet är ett populärt val är att det har blivit känt för att ge jobb. En förhållandevis stor andel av de som går Handels- och administrationsprogrammet har en svag ställning på arbetsmarknaden tre år efter avslutade studier och mindre än hälften finns i branschen ett år efter avslutat gymnasium. Så vad är yrkesförberedande och vad är studieförberedande?

Samtidigt som de allmänna kompetenserna lyfts fram allt mer så har ändå behovet av spets blivit tydligare. Kreativitet bygger på gedigna baskunskaper. Gymnasieskolan uppdrag är tredelat. Den ska förbereda eleverna såväl för yrkesverksamhet och fortsatta studier som för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Kan det vara så att det är ok eller till och med bra att ungdomar som inte riktigt vet vad dom vill bli när dom blir stora går allmänna, breda utbildningar men har möjlighet att gå yrkesutbildningar på olika nivåer med generösa studiefinansieringsmöjligheter när de blir äldre? En utbyggd vuxenutbildning skulle också kunna avhjälpa många matchningsproblem, underlätta omställning och vidareutveckling.

Ungdomars utbildnings- och yrkesval

Det är allt färre ungdomar som vet vad dom vill med sitt yrkesliv när de ska välja gymnasieprogram. Tiden för vuxenblivande har blivit allt senare i livet. De flesta har nog också en bra koll på att det kommer att ske stora förändringar under deras yrkesliv. Det blir då naturligt att välja utifrån intresseområde men också att utbildningen ska vara bred och ganska allmän. Då passar de studieförberedande utbildningarna mycket bättre än de yrkesförberedande. En stor del av ungdomarna som går studieförberedande program går inte vidare till högre studier, åtminstone inte omedelbart. Men det verkar som att deras allmänna kompetenser som att lära sig nya saker, kunna göra sig väl förstådda och samarbeta bra är efterfrågade av arbetsgivarna.

Vad behöver göras?

Det är många saker som behöver göras för att utveckla yrkesutbildningen. Bl a måste vuxenutbildningen permanentas, byggas ut och få en bättre struktur. Branschernas inflytande på yrkesutbildningarna måste öka. Möjligheterna till samverkan mellan skola och arbetsliv måste förbättras. Mycket av detta är på gång och ska uppmuntras. Men gymnasieutredningen har fått i direktiv att i huvudsak behålla skillnaderna mellan yrkes- och studieförberedande program. Det kan vara klokt på kort sikt för att inte stressa skolvärlden efter alla reformer som ofta varit ryckiga och för att inte omedelbart börja med en stor omvandling av gymnasieskolan. Men skillnaderna mellan studie- och yrkesförberedande gymnasieprogram måste suddas ut. Det är ett angeläget arbete som även om det är långsiktigt måste påbörjas nu.

Socialdemokraterna borde starta ett idé- och utvecklingsarbete för hur en relevant gymnasieskola skulle kunna se ut. En sådan diskussion måste vara förutsättningslös men tidigare förslag kan användas.

Pröva också i mindre skala olika sätt att organisera yrkesutbildning. Låt de branscher som är intresserade pröva så kallade hybridutbildningar, sådana som leder till både yrkesexamen och högskoleförberedande examen. Långsiktig förändring av gymnasiet och yrkesutbildningen måste börja nu!

Partikongressen föreslår besluta:

- C44:1 att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola syftar till att ta bort de vattentäta skotten mellan yrkes- och studieförberedande program
- C44:2 att försök med utbildningar av hybridkaraktär startas med intresserade branscher
- C44:3 att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola anpassas till framtidens yrkesliv,
- C44:4 att YrkesVux och YH får fastare struktur, större volym och bättre samordning med arbetslivet

Handels s-förening

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C45

HÖGANÄS ARBETAREKOMMUN

Framtidens yrkesliv och kompetensförsörjning

Dagens gymnasieskola i allmänhet och yrkesutbildningen i synnerhet står inför stora utmaningar. I globaliseringens och digitaliseringens tidevarv blir det allt svårare att förutse hur framtidens arbetsliv kommer att se ut. Yrken som finns idag försvinner, nya kommer till. Utvecklingen är ojämn över landet. Framtidens kompetenser är svåra att se. Samtidigt som det verkar som om alla behöver generiska, allmänna kompetenser så ökar också kraven på specialiserade gedigna kunskaper inom spetsområden.

Alla som går gymnasiet kommer att ha ett jobb i framtiden. Till och med den som aldrig lämnar akademikervärlden utan slutar som en professor på universitetet. De ungdomar som väljer en kortare utbildning för att snabbt komma ut i jobb kommer att behöva vidareutbilda sig senare i livet. Det kan bero på många saker, t ex strukturomvandling, karriärbyte, rehabiliteringsbehov eller en stark vilja att utvecklas. Dagens uppdelning mellan studieförberedande och yrkesförberedande utbildningar leder tanken fel.

En gång i tiden var det lättare att skilja mellan tjänstemän och arbetare. Industrin behöver teoretiska praktiker och praktiska teoretiker. Handeln rekryterar fler från ekonomiprogrammet än från handels- och administrationsprogrammet. När Google anställde medarbetare för 15 år sen hade dom inte en aning om att de i dag skulle arbeta med självstyrande bilar.

Det är väldigt stor skillnad mellan olika branscher. En del branscher klarar i princip hela sitt kompetensförsörjningsbehov genom välmotiverade ungdomar som väljer ”deras” yrkesprogram i ungdomsgymnasiet. För andra ser det helt annorlunda ut. I detaljhandeln rekryteras fler från YrkesVux än från ungdomsgymnasiet. Det är ändå mindre än 10 % av nyrekryteringarna som kommer från handelsutbildningar på gymnasieskolan. Branschen rekryterar fler från Ekonomiprogrammet än från Handels- och administrationsprogrammet.

En av anledningarna till att Ekonomiprogrammet är ett populärt val är att det har blivit känt för att ge jobb. En förhållandevis stor andel av de som går Handels- och administrationsprogrammet har en svag ställning på arbetsmarknaden tre år efter avslutade studier och mindre än hälften finns i branschen ett år efter avslutat gymnasium. Så vad är yrkesförberedande och vad är studieförberedande?

Samtidigt som de allmänna kompetenserna lyfts fram allt mer så har ändå behovet av spets blivit tydligare. Kreativitet bygger på gedigna baskunskaper. Gymnasieskolan uppdrag är tredelat. Den

ska förbereda eleverna såväl för yrkesverksamhet och fortsatta studier som för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Kan det vara så att det är ok eller till och med bra att ungdomar som inte riktigt vet vad dom vill bli när dom blir stora går allmänna, breda utbildningar men har möjlighet att gå yrkesutbildningar på olika nivåer med generösa studiefinansieringsmöjligheter när de blir äldre? En utbyggd vuxenutbildning skulle också kunna avhjälpa många matchningsproblem, underlätta omställning och vidareutveckling.

Ungdomars utbildnings- och yrkesval

Det är allt färre ungdomar som vet vad dom vill med sitt yrkesliv när de ska välja gymnasieprogram. Tiden för vuxenblivande har blivit allt senare i livet. De flesta har nog också en bra koll på att det kommer att ske stora förändringar under deras yrkesliv. Det blir då naturligt att välja utifrån intresseområde men också att utbildningen ska vara bred och ganska allmän. Då passar de studieförberedande utbildningarna mycket bättre än de yrkesförberedande.

En stor del av ungdomarna som går studieförberedande program går inte vidare till högre studier, åtminstone inte omedelbart. Men det verkar som att deras allmänna kompetenser som att lära sig nya saker, kunna göra sig väl förstådda och samarbeta bra är efterfrågade av arbetsgivarna.

Vad behöver göras?

Det är många saker som behöver göras för att utveckla yrkesutbildningen. Bl a måste vuxenutbildningen permanentas, byggas ut och få en bättre struktur. Branschernas inflytande på yrkesutbildningarna måste öka. Möjligheterna till samverkan mellan skola och arbetsliv måste förbättras. Mycket av detta är på gång och ska uppmuntras. Men gymnasieutredningen har fått i direktiv att i huvudsak behålla skillnaderna mellan yrkes- och studieförberedande program. Det kan vara klokt på kort sikt för att inte stressa skolvärlden efter alla reformer som ofta varit ryckiga och för att inte omedelbart börja med en stor omvandling av gymnasieskolan. Men skillnaderna mellan studie- och yrkesförberedande gymnasieprogram måste suddas ut. Det är ett angeläget arbete som även om det är långsiktigt måste påbörjas nu.

Socialdemokraterna borde starta ett idé- och utvecklingsarbete för hur en relevant gymnasieskola skulle kunna se ut. En sådan diskussion måste vara förutsättningslös men tidigare förslag kan användas.

Pröva också i mindre skala olika sätt att organisera yrkesutbildning. Låt de branscher som är intresserade pröva så kallade hybridutbildningar, sådana som leder till både yrkesexamen och högskoleförberedande examen.

Långsiktig förändring av gymnasiet och yrkesutbildningen måste börja nu!

Partikongressen föreslår besluta:

- C45:1 att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola syftar till att ta bort de vattentäta skotten mellan yrkes- och studieförberedande program
- C45:2 att försök med utbildningar av hybridkaraktär startas med intresserade branscher
- C45:3 att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola anpassas till framtidens yrkesliv
- C45:4 att yrkesVux och YH får fastare struktur, större volym och bättre samordning med arbetslivet

Anneli Eriksson, Lennart Nilsson

Höganäs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C46

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN

Framtidens yrkesliv och kompetensförsörjning

Dagens gymnasieskola i allmänhet och yrkesutbildningen i synnerhet står inför stora utmaningar. I globaliseringens och digitaliseringens tidevarv blir det allt svårare att förutse hur framtidens arbetsliv kommer att se ut. Yrken som finns idag försvinner, nya kommer till. Utvecklingen är ojämn över landet. Framtidens kompetenser är svåra att se. Samtidigt som det verkar som om alla behöver generiska, allmänna kompetenser så ökar också kraven på specialiserade gedigna kunskaper inom spetsområden.

Alla som går gymnasiet kommer att ha ett jobb i framtiden. Till och med den som aldrig lämnar akademikervärlden utan slutar som en professor på universitetet. De ungdomar som väljer en kortare utbildning för att snabbt komma ut i jobb kommer att behöva vidareutbilda sig senare i livet. Det kan bero på många saker, t ex strukturomvandling, karriärbyte, rehabiliteringsbehov eller en stark vilja att utvecklas. Dagens uppdelning mellan studieförberedande och yrkesförberedande utbildningar leder tanken fel.

En gång i tiden var det lättare att skilja mellan tjänstemän och arbetare. Industrin behöver teoretiska praktiker och praktiska teoretiker. Handeln rekryterar fler från ekonomiprogrammet än från handels- och administrationsprogrammet. När Google anställde medarbetare för 15 år sen hade dom inte en aning om att de i dag skulle arbeta med självstyrande bilar.

Det är väldigt stor skillnad mellan olika branscher. En del branscher klarar i princip hela sitt kompetensförsörjningsbehov genom välmotiverade ungdomar som väljer ”deras” yrkesprogram i

ungdomsgymnasiet. För andra ser det helt annorlunda ut. I detaljhandeln rekryteras fler från YrkesVux än från ungdomsgymnasiet. Det är ändå mindre än 10 % av nyrekryteringarna som kommer från handelsutbildningar på gymnasieskolan. Branschen rekryterar fler från Ekonomiprogrammet än från Handels- och administrationsprogrammet.

En av anledningarna till att Ekonomiprogrammet är ett populärt val är att det har blivit känt för att ge jobb. En förhållandevis stor andel av de som går Handels- och administrationsprogrammet har en svag ställning på arbetsmarknaden tre år efter avslutade studier och mindre än hälften finns i branschen ett år efter avslutat gymnasium. Så vad är yrkesförberedande och vad är studieförberedande?

Samtidigt som de allmänna kompetenserna lyfts fram allt mer så har ändå behovet av spets blivit tydligare. Kreativitet bygger på gedigna baskunskaper. Gymnasieskolan uppdrag är tredelat. Den ska förbereda eleverna såväl för yrkesverksamhet och fortsatta studier som för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Kan det vara så att det är ok eller till och med bra att ungdomar som inte riktigt vet vad dom vill bli när dom blir stora går allmänna, breda utbildningar men har möjlighet att gå yrkesutbildningar på olika nivåer med generösa studiefinansieringsmöjligheter när de blir äldre? En utbyggd vuxenutbildning skulle också kunna avhjälpa många matchningsproblem, underlätta omställning och vidareutveckling.

Ungdomars utbildnings- och yrkesval

Det är allt färre ungdomar som vet vad dom vill med sitt yrkesliv när de ska välja gymnasieprogram. Tiden för vuxenblivande har blivit allt senare i livet. De flesta har nog också en bra koll på att det kommer att ske stora förändringar under deras yrkesliv. Det blir då naturligt att välja utifrån intresseområde men också att utbildningen ska vara bred och ganska allmän. Då passar de studieförberedande utbildningarna mycket bättre än de yrkesförberedande.

En stor del av ungdomarna som går studieförberedande program går inte vidare till högre studier, åtminstone inte omedelbart. Men det verkar som att deras allmänna kompetenser som att lära sig nya saker, kunna göra sig väl förstådda och samarbeta bra är efterfrågade av arbetsgivarna.

Vad behöver göras?

Det är många saker som behöver göras för att utveckla yrkesutbildningen. Bl a måste vuxenutbildningen permanentas, byggas ut och få en bättre struktur. Branschernas inflytande på yrkesutbildningarna måste öka. Möjligheterna till samverkan mellan skola och arbetsliv måste förbättras. Mycket av detta är på gång och ska uppmuntras. Men gymnasieutredningen har fått i direktiv att i huvudsak behålla skillnaderna mellan yrkes- och studieförberedande program. Det kan vara klokt på kort sikt för att inte stressa skolvärlden efter alla reformer som ofta varit ryckiga och för att inte omedelbart börja med en stor omvandling av gymnasieskolan. Men skillnaderna mellan studie- och yrkesförberedande gymnasieprogram måste suddas ut. Det är ett angeläget arbete som även om det är långsiktigt måste påbörjas nu.

Socialdemokraterna borde starta ett idé- och utvecklingsarbete för hur en relevant gymnasieskola skulle kunna se ut. En sådan diskussion måste vara förutsättningslös men tidigare förslag kan användas.

Pröva också i mindre skala olika sätt att organisera yrkesutbildning. Låt de branscher som är intresserade pröva så kallade hybridutbildningar, sådana som leder till både yrkesexamen och högskoleförberedande examen.

Långsiktig förändring av gymnasiet och yrkesutbildningen måste börja nu!

Partikongressen föreslår besluta:

- C46:1 att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola syftar till att ta bort de vattentäta skotten mellan yrkes- och studieförberedande program
- C46:2 att försök med utbildningar av hybridkaraktär startas med intresserade branscher
- C46:3 att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola anpassas till framtidens yrkesliv
- C46:4 att YrkesVux och YH får fastare struktur, större volym och bättre samordning med arbetslivet

Handels s-förening

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C47

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Framtidens yrkesliv och kompetensförsörjning

Dagens gymnasieskola i allmänhet och yrkesutbildningen i synnerhet står inför stora utmaningar. I globaliseringens och digitaliseringens tidevarv blir det allt svårare att förutse hur framtidens arbetsliv kommer att se ut. Yrken som finns idag försvinner, nya kommer till. Utvecklingen är ojämn över landet. Framtidens kompetenser är svåra att se. Samtidigt som det verkar som om alla behöver generiska, allmänna kompetenser så ökar också kraven på specialiserade gedigna kunskaper inom spetsområden.

Alla som går gymnasiet kommer att ha ett jobb i framtiden. Till och med den som aldrig lämnar akademikvärlden utan slutar som en professor på universitetet. De ungdomar som väljer en kortare utbildning för att snabbt komma ut i jobb kommer att behöva vidareutbilda sig senare i

livet. Det kan bero på många saker, t ex strukturomvandling, karriärbyte, rehabiliteringsbehov eller en stark vilja att utvecklas. Dagens uppdelning mellan studieförberedande och yrkesförberedande utbildningar leder tanken fel.

En gång i tiden var det lättare att skilja mellan tjänstemän och arbetare. Industrin behöver teoretiska praktiker och praktiska teoretiker. Handeln rekryterar fler från ekonomiprogrammet än från handels- och administrationsprogrammet. När Google anställde medarbetare för 15 år sen hade dom inte en aning om att de i dag skulle arbeta med självstyrande bilar.

Det är väldigt stor skillnad mellan olika branscher. En del branscher klarar i princip hela sitt kompetensförsörjningsbehov genom välmotiverade ungdomar som väljer ”deras” yrkesprogram i ungdomsgymnasiet. För andra ser det helt annorlunda ut. I detaljhandeln rekryteras fler från YrkesVux än från ungdomsgymnasiet. Det är ändå mindre än 10 % av nyrekryteringarna som kommer från handelsutbildningar på gymnasieskolan. Branschen rekryterar fler från Ekonomiprogrammet än från Handels- och administrationsprogrammet.

En av anledningarna till att Ekonomiprogrammet är ett populärt val är att det har blivit känt för att ge jobb. En förhållandevis stor andel av de som går Handels- och administrationsprogrammet har en svag ställning på arbetsmarknaden tre år efter avslutade studier och mindre än hälften finns i branschen ett år efter avslutat gymnasium. Så vad är yrkesförberedande och vad är studieförberedande?

Samtidigt som de allmänna kompetenserna lyfts fram allt mer så har ändå behovet av spets blivit tydligare. Kreativitet bygger på gedigna baskunskaper. Gymnasieskolan uppdrag är tredelat. Den ska förbereda eleverna såväl för yrkesverksamhet och fortsatta studier som för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Kan det vara så att det är ok eller till och med bra att ungdomar som inte riktigt vet vad dom vill bli när dom blir stora går allmänna, breda utbildningar men har möjlighet att gå yrkesutbildningar på olika nivåer med generösa studiefinansieringsmöjligheter när de blir äldre? En utbyggd vuxenutbildning skulle också kunna avhjälpa många matchningsproblem, underlätta omställning och vidareutveckling.

Ungdomars utbildnings- och yrkesval

Det är allt färre ungdomar som vet vad dom vill med sitt yrkesliv när de ska välja gymnasieprogram. Tiden för vuxenblivande har blivit allt senare i livet. De flesta har nog också en bra koll på att det kommer att ske stora förändringar under deras yrkesliv. Det blir då naturligt att välja utifrån intresseområde men också att utbildningen ska vara bred och ganska allmän. Då passar de studieförberedande utbildningarna mycket bättre än de yrkesförberedande. En stor del av ungdomarna som går studieförberedande program går inte vidare till högre studier, åtminstone inte omedelbart. Men det verkar som att deras allmänna kompetenser som att lära sig nya saker, kunna göra sig väl förstådda och samarbeta bra är efterfrågade av arbetsgivarna.

Vad behöver göras?

Det är många saker som behöver göras för att utveckla yrkesutbildningen. Bl a måste vuxenutbildningen permanentas, byggas ut och få en bättre struktur. Branschernas inflytande på yrkesutbildningarna måste öka. Möjligheterna till samverkan mellan skola och arbetsliv måste förbättras. Mycket av detta är på gång och ska uppmuntras. Men gymnasieutredningen har fått i direktiv att i huvudsak behålla skillnaderna mellan yrkes- och studieförberedande program. Det kan vara klokt på kort sikt för att inte stressa skolvärlden efter alla reformer som ofta varit ryckiga och för att inte omedelbart börja med en stor omvandling av gymnasieskolan. Men skillnaderna mellan studie- och yrkesförberedande gymnasieprogram måste suddas ut. Det är ett angeläget arbete som även om det är långsiktigt måste påbörjas nu.

Socialdemokraterna borde starta ett idé- och utvecklingsarbete för hur en relevant gymnasieskola skulle kunna se ut. En sådan diskussion måste vara förutsättningslös men tidigare förslag kan användas.

Pröva också i mindre skala olika sätt att organisera yrkesutbildning. Låt de branscher som är intresserade pröva så kallade hybridutbildningar, sådana som leder till både yrkesexamen och högskoleförberedande examen. Långsiktig förändring av gymnasiet och yrkesutbildningen måste börja nu!

Partikongressen föreslår besluta:

- C47:1 att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola syftar till att ta bort de vattentäta skotten mellan yrkes- och studieförberedande program
- C47:2 att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola anpassas till framtidens yrkesliv
- C47:3 att YrkesVux och YH får fastare struktur, större volym och bättre samordning med arbetslivet

Per Lilja Handels s-förening

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C48

FALKENBERGS ARBETAREKOMMUN

Framtidens yrkesutbildning

Framtidens yrkesliv och kompetensförsörjning

Dagens gymnasieskola i allmänhet och yrkesutbildningen i synnerhet står inför stora utmaningar.

I globaliseringens och digitaliseringens tidevarv blir det allt svårare att förutse hur framtidens arbetsliv kommer att se ut. Yrken som finns idag försvinner, nya kommer till. Utvecklingen är ojämn över landet. Framtidens kompetenser är svåra att se. Samtidigt som det verkar som om alla behöver generiska, allmänna kompetenser så ökar också kraven på specialiserade gedigna kunskaper inom spetsområden.

Alla som går gymnasiet kommer att ha ett jobb i framtiden. Till och med den som aldrig lämnar akademikervärlden utan slutar som en professor på universitetet. De ungdomar som väljer en kortare utbildning för att snabbt komma ut i jobb kommer att behöva vidareutbilda sig senare i livet. Det kan bero på många saker, t ex strukturomvandling, karriärbyte, rehabiliteringsbehov eller en stark vilja att utvecklas. Dagens uppdelning mellan studieförberedande och yrkesförberedande utbildningar leder tanken fel.

En gång i tiden var det lättare att skilja mellan tjänstemän och arbetare. Industrin behöver teoretiska praktiker och praktiska teoretiker. Handeln rekryterar fler från ekonomiprogrammet än från handels- och administrationsprogrammet. När Google anställde medarbetare för 15 år sen hade dom inte en aning om att de i dag skulle arbeta med självstyrande bilar.

Det är väldigt stor skillnad mellan olika branscher. En del branscher klarar i princip hela sitt kompetensförsörjningsbehov genom välmotiverade ungdomar som väljer "deras" yrkesprogram i ungdomsgymnasiet. För andra ser det helt annorlunda ut. I detaljhandeln rekryteras fler från YrkesVux än från ungdomsgymnasiet. Det är ändå mindre än 10 % av nyrekryteringarna som kommer från handelsutbildningar på gymnasieskolan. Branschen rekryterar fler från Ekonomiprogrammet än från Handels- och administrationsprogrammet.

En av anledningarna till att Ekonomiprogrammet är ett populärt val är att det har blivit känt för att ge jobb. En förhållandevis stor andel av de som går Handels- och administrationsprogrammet har en svag ställning på arbetsmarknaden tre år efter avslutade studier och mindre än hälften finns i branschen ett år efter avslutat gymnasium. Så vad är yrkesförberedande och vad är studieförberedande?

Samtidigt som de allmänna kompetenserna lyfts fram allt mer så har ändå behovet av spets blivit tydligare. Kreativitet bygger på gedigna baskunskaper. Gymnasieskolan uppdrag är tredelat. Den ska förbereda eleverna såväl för yrkesverksamhet och fortsatta studier som för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Kan det vara så att det är ok eller till och med bra att ungdomar som inte riktigt vet vad dom vill bli när dom blir stora går allmänna, breda utbildningar men har möjlighet att gå yrkesutbildningar på olika nivåer med generösa studiefinansieringsmöjligheter när de blir äldre? En utbyggd vuxenutbildning skulle också kunna avhjälpa många matchningsproblem, underlätta omställning och vidareutveckling.

Ungdomars utbildnings- och yrkesval

Det är allt färre ungdomar som vet vad dom vill med sitt yrkesliv när de ska välja gymnasieprogram. Tiden för vuxenblivande har blivit allt senare i livet. De flesta har nog också en bra koll på att det kommer att ske stora förändringar under deras yrkesliv. Det blir då naturligt att välja utifrån intresseområde men också att utbildningen ska vara bred och ganska allmän. Då passar de studieförberedande utbildningarna mycket bättre än de yrkesförberedande.

En stor del av ungdomarna som går studieförberedande program går inte vidare till högre studier, åtminstone inte omedelbart. Men det verkar som att deras allmänna kompetenser som att lära sig nya saker, kunna göra sig väl förstådda och samarbeta bra är efterfrågade av arbetsgivarna.

Vad behöver göras?

Det är många saker som behöver göras för att utveckla yrkesutbildningen. Bl a måste vuxenutbildningen permanentas, byggas ut och få en bättre struktur. Branschernas inflytande på yrkesutbildningarna måste öka. Möjligheterna till samverkan mellan skola och arbetsliv måste förbättras. Mycket av detta är på gång och ska uppmuntras. Men gymnasieutredningen har fått i direktiv att i huvudsak behålla skillnaderna mellan yrkes- och studieförberedande program. Det kan vara klokt på kort sikt för att inte stressa skolvärlden efter alla reformer som ofta varit ryckiga och för att inte omedelbart börja med en stor omvandling av gymnasieskolan. Men skillnaderna mellan studie- och yrkesförberedande gymnasieprogram måste suddas ut. Det är ett angeläget arbete som även om det är långsiktigt, måste påbörjas nu.

Socialdemokraterna borde starta ett idé- och utvecklingsarbete för hur en relevant gymnasieskola skulle kunna se ut. En sådan diskussion måste vara förutsättningslös men tidigare förslag kan användas.

Pröva också i mindre skala olika sätt att organisera yrkesutbildning. Låt de branscher som är intresserade pröva så kallade hybridutbildningar, sådana som leder till både yrkesexamen och högskoleförberedande examen. Långsiktig förändring av gymnasiet och yrkesutbildningen måste börja nu!

Partikongressen föreslår besluta:

- C48:1 att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola syftar till att ta bort de vattentäta skotten mellan yrkes- och studieförberedande program
- C48:2 att försök med utbildningar av hybridkaraktär startas med intresserade branscher
- C48:3 att socialdemokraternas politik för framtidens gymnasieskola anpassas till framtidens yrkesliv
- C48:4 att YrkesVux och YH får fastare struktur, större volym och bättre samordning med arbetslivet

C48:5 att anta motionen som sin egen och skicka den till partikongressen 2017

Handels fackförbund

Falkenbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C49

HÖÖRS ARBETAREKOMMUN

Friskolepengen

Vi i Sverige har nu under många år levt under ett resursfördelningsystem till de icke kommunala skolorna som skapar en hel del problem ute i våra kommuner. Fördelningen går i korthet ut på att alla satsningar som kommunen gör på de kommunala skolorna ska också fördelas ut till de icke kommunala. Om en kommun bygger en förskola eller grundskola för att det blivit fler barn i kommunen ska hyreskostnaden för denna kommunala byggnad procentuellt även betalas till de i kommunen verksamma icke kommunala förskolor eller grundskolorna även om de inte får fler elever. De samma gäller satsningar på lärare, pedagogisk material mm. Det vill säga att varje satsning som kommunen gör på den egna verksamheten ska också fördelas till de icke kommunala verksamheterna då ”friskolepengen höjs” automatiskt. En princip som inte är hållbar i längden.

Partikongressen föreslår besluta:

C49:1 att våra riksdagsmän och riksdagsgruppen arbetar för att ta fram ändrade regler för finansiering av fristående grund- och förskolor

Stefan Lissmark

Höörs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C50

SÖDERMANLANDS PARTIDISTRIKT

Fritidshem för alla barn

Fritidshemmets primära uppgift är att komplettera friskoleklassen och skolan och att göra det möjligt för föräldrar att förena föräldraskap med arbete eller studier. Många lever kvar i den gamla föreställningen att fritidshemmets främsta uppgift är att stimulera lek och erbjuda en meningsfull fritid när barnens föräldrar förvärvsarbetar. Men det senaste decenniet har

fritidshemmens roll utvecklats och knutits ännu närmare skolans uppdrag. Läroplanen betonar att fritidshemmen ska stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid, främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Skolverkets kunskapsskrift ”Fritidshemmet – lärande i samspel med skolan” pekar på att fritidshemmet rör sig i ett gränsland mellan skola och omsorg. Den verksamhet som fritidshemspersonalen ska tillhandahålla ska inte enbart stödja och stimulera barnens utveckling utan även komplettera förskoleklassen och skolans verksamhet genom att bidra till ökad måluppfyllelse.

Utvecklingen mot ett ökat kunskapsfokus inom fritidshemmen gör att frågan om vilka barn som ska omfattas av verksamheten aktualiseras. Skollagen möjliggör i dag för kommuner att i praktiken utesluta barn till arbetssökande och föräldralediga från fritidshemmens verksamhet om inte särskilda skäl föreligger. En del kommuner har valt att även omfatta dessa grupper men variationerna är stora mellan landets kommuner. Fritidshemmen tycks också ofta användas som en budgetregulator av kommunerna i tider av ekonomiska begränsningar. Det har lett till större barngrupper och att läroplanens intentioner inte kunnat fullbordas som det är tänkt. Sammantaget ser vi fritidsverksamheter med varierande kvalitet och omfattning runt om i landet.

För en socialdemokrati som betonar skolan och elevers möjligheter att nå kunskapsmålen som en central grund i ett jämlikt samhälle finns det anledning att öka ambitionerna på fritidshemmens område. Lagstiftningen bör vidgas så att kommunerna blir skyldiga att erbjuda alla barn plats i fritidshem. När kopplingen mellan skola och fritidshem förstärkts skapas ojämlika villkor när vissa barn får ta del av verksamheten och andra inte. Fritidshemmens uppgift att komplettera och stödja skolans verksamhet försvåras om inte alla barn har möjligheten att delta i verksamheten. Vi ser också hur barns tillgång till en rik fritid styrs av föräldrarnas socioekonomiska status. Genom möjligheten för alla barn att gå på fritids kan ojämlika villkor utjämnas – alla barn kan erbjudas meningsfulla aktiviteter utanför skoltid och under lov. Det vidgade uppdraget för kommunerna bör medföra utökade statsbidrag.

Partikongressen föreslår besluta:

- C50:1 att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmens verksamhet på lika villkor
- C50:2 att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag

Distriktsstyrelsen för Socialdemokraterna i Sörmland
Södermanlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C51

STOCKHOLMS LÄNS PARTIDISTRIKT, SÖDERMANLANDS PARTIDISTRIKT, UPPSALA LÄNS PARTIDISTRIKT, VÄSTMANLANDS PARTIDISTRIKT, ÖREBRO LÄNS PARTIDISTRIKT, ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT, STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Fritidshem för alla barn

Fritidshemmets primära uppgift är att komplettera förskoleklassen och skolan och att göra det möjligt för föräldrar att förena föräldraskap med arbete eller studier. Många lever kvar i den gamla föreställningen att fritidshemmets främsta uppgift är att stimulera lek och erbjuda en meningsfull fritid när barnens föräldrar förvärvsarbetar. Men det senaste decenniet har fritidshemmets roll utvecklats och knutits ännu närmare skolans uppdrag. Läroplanen betonar att fritidshemmen ska stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid, främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Skolverkets kunskapskrift ”Fritidshemmet – lärande i samspel med skolan” pekar på att fritidshemmet rör sig i ett gränsland mellan skola och omsorg. Den verksamhet som fritidshemspersonalen ska tillhandahålla ska inte enbart stödja och stimulera barnens utveckling utan även komplettera förskoleklassen och skolans verksamhet genom att bidra till ökad måluppfyllelse.

Utvecklingen mot ett ökat kunskapsfokus inom fritidshemmen gör att frågan om vilka barn som ska omfattas av verksamheten aktualiseras. Skollagen möjliggör i dag för kommuner att i praktiken utesluta barn till arbetssökande och föräldralediga från fritidshemmets verksamhet om inte särskilda skäl föreligger. En del kommuner har valt att även omfatta dessa grupper men variationerna är stora mellan landets kommuner. Fritidshemmen tycks också ofta användas som en budgetregulator av kommunerna i tider av ekonomiska begränsningar. Det har lett till större barngrupper och att läroplanens intentioner inte kunnat fullbordas som det är tänkt. Sammantaget ser vi fritidsverksamheter med varierande kvalitet och omfattning runt om i landet.

För en socialdemokrati som betonar skolan och elevers möjligheter att nå kunskapsmålen som en central grund i ett jämlikt samhälle finns det anledning att öka ambitionerna på fritidshemmets område. Lagstiftningen bör vidgas så att kommunerna blir skyldiga att erbjuda alla barn plats i fritidshem. När kopplingen mellan skola och fritidshem förstärkts skapas ojämlika villkor när vissa barn får ta del av verksamheten och andra inte. Fritidshemmets uppgift att komplettera och stödja skolans verksamhet försvåras om inte alla barn har möjligheten att delta i verksamheten. Vi ser också hur barns tillgång till en rik fritid styrs av föräldrarnas socioekonomiska status. Genom möjligheten för alla barn att gå på fritids kan ojämlika villkor utjämnas – alla barn kan erbjudas meningsfulla aktiviteter utanför skoltid och under lov. Det vidgade uppdraget för kommunerna bör medföra utökade statsbidrag.

Partikongressen föreslår besluta:

C51:1 att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmens verksamhet på lika villkor

C51:2 att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag

Motionen togs fram av en arbetsgrupp med företrädare för samtliga distrikt. Stockholms läns partidistrikt, Södermanlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt, Östergötlands partidistrikt, Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C52

UPPSALA LÄNS PARTIDISTRIKT

Fritidshem för alla barn

Fritidshemmets primära uppgift är att komplettera förskoleklassen och skolan och att göra det möjligt för föräldrar att förena föräldraskap med arbete eller studier. Många lever kvar i den gamla föreställningen att fritidshemmets främsta uppgift är att stimulera lek och erbjuda en meningsfull fritid när barnens föräldrar förvärvsarbetar. Men det senaste decenniet har fritidshemmets roll utvecklats och knutits ännu närmare skolans uppdrag. Läroplanen betonar att fritidshemmen ska stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid, främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Skolverkets kunskapskrift "Fritidshemmet – lärande i samspel med skolan" pekar på att fritidshemmet rör sig i ett gränsland mellan skola och omsorg. Den verksamhet som fritidshemspersonalen ska tillhandahålla ska inte enbart stödja och stimulera barnens utveckling utan även komplettera förskoleklassen och skolans verksamhet genom att bidra till ökad måluppfyllelse.

Utvecklingen mot ett ökat kunskapsfokus inom fritidshemmen gör att frågan om vilka barn som ska omfattas av verksamheten aktualiseras. Skollagen möjliggör i dag för kommuner att i praktiken utesluta barn till arbetssökande och föräldralediga från fritidshemmets verksamhet om inte särskilda skäl föreligger. En del kommuner har valt att även omfatta dessa grupper men variationerna är stora mellan landets kommuner. Fritidshemmen tycks också ofta användas som en budgetregulator av kommunerna i tider av ekonomiska begränsningar. Det har lett till större barngrupper och att läroplanens intentioner inte kunnat fullbordas som det är tänkt. Sammantaget ser vi fritidsverksamheter med varierande kvalitet och omfattning runt om i landet.

För en socialdemokrati som betonar skolan och elevers möjligheter att nå kunskapsmålen som en

central grund i ett jämlikt samhälle finns det anledning att öka ambitionerna på fritidshemmens område. Lagstiftningen bör vidgas så att kommunerna blir skyldiga att erbjuda alla barn plats i fritidshem. När kopplingen mellan skola och fritidshem förstärkts skapas ojämlika villkor när vissa barn får ta del av verksamheten och andra inte. Fritidshemmens uppgift att komplettera och stödja skolans verksamhet försvåras om inte alla barn har möjligheten att delta i verksamheten. Vi ser också hur barns tillgång till en rik fritid styrs av föräldrarnas socioekonomiska status. Genom möjligheten för alla barn att gå på fritids kan ojämlika villkor utjämnas – alla barn kan erbjudas meningsfulla aktiviteter utanför skoltid och under lov. Det vidgade uppdraget för kommunerna bör medföra ökade statsbidrag.

Partikongressen föreslår besluta:

C52:1 att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmens verksamhet på lika villkor

C52:2 att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag

Uppsala läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C53

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

Fritidshem för alla barn

Fritidshemmets primära uppgift är att komplettera förskoleklassen och skolan och att göra det möjligt för föräldrar att förena föräldraskap med arbete eller studier. Många lever kvar i den gamla föreställningen att fritidshemmets främsta uppgift är att stimulera lek och erbjuda en meningsfull fritid när barnens föräldrar förvärvsarbetar. Men det senaste decenniet har fritidshemmets roll utvecklats och knutits ännu närmare skolans uppdrag. Läroplanen betonar att fritidshemmen ska stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid, främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Skolverkets kunskapskrift ”Fritidshemmet – lärande i samspel med skolan” pekar på att fritidshemmet rör sig i ett gränsland mellan skola och omsorg. Den verksamhet som fritidshemspersonalen ska tillhandahålla ska inte enbart stödja och stimulera barnens utveckling utan även komplettera förskoleklassen och skolans verksamhet genom att bidra till ökad måluppfyllelse.

Utvecklingen mot ett ökat kunskapsfokus inom fritidshemmen gör att frågan om vilka barn som ska omfattas av verksamheten aktualiseras. Skollagen möjliggör i dag för kommuner att i praktiken utesluta barn till arbetssökande och föräldralediga från fritidshemmets verksamhet om

inte särskilda skäl föreligger. En del kommuner har valt att även omfatta dessa grupper men variationerna är stora mellan landets kommuner. Fritidshemmen tycks också ofta användas som en budgetregulator av kommunerna i tider av ekonomiska begränsningar. Det har lett till större barngrupper och att läroplanens intentioner inte kunnat fullbordas som det är tänkt. Sammantaget ser vi fritidsverksamheter med varierande kvalitet och omfattning runt om i landet.

För en socialdemokrati som betonar skolan och elevers möjligheter att nå kunskapsmålen som en central grund i ett jämlikt samhälle finns det anledning att öka ambitionerna på fritidshemmens område. Lagstiftningen bör vidgas så att kommunerna blir skyldiga att erbjuda alla barn plats i fritidshem. När kopplingen mellan skola och fritidshem förstärkts skapas ojämlika villkor när vissa barn får ta del av verksamheten och andra inte. Fritidshemmens uppgift att komplettera och stödja skolans verksamhet försvåras om inte alla barn har möjligheten att delta i verksamheten. Vi ser också hur barns tillgång till en rik fritid styrs av föräldrarnas socioekonomiska status. Genom möjligheten för alla barn att gå på fritids kan ojämlika villkor utjämnas – alla barn kan erbjudas meningsfulla aktiviteter utanför skoltid och under lov. Det vidgade uppdraget för kommunerna bör medföra utökade statsbidrag.

Partikongressen föreslår besluta:

- C53:1 att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmens verksamhet på lika villkor
- C53:2 att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag

Sörmlands partidistrikt, Uppsala läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt och Östergötlands partidistrikt
Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C54

UPPSALA ARBETAREKOMMUN

Fritidshem för alla barn

Fritidshemmets primära uppgift är att komplettera förskoleklassen och skolan och att göra det möjligt för föräldrar att förena föräldraskap med arbete eller studier. Många lever kvar i den gamla föreställningen att fritidshemmets främsta uppgift är att stimulera lek och erbjuda en meningsfull fritid när barnens föräldrar förvärvsarbetar. Men det senaste decenniet har fritidshemmets roll utvecklats och knutits ännu närmare skolans uppdrag. Läroplanen betonar att fritidshemmen ska stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid, främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

Skolverkets kunskapsskrift "Fritidshemmet – lärande i samspel med skolan" pekar på att fritidshemmet rör sig i ett gränsland mellan skola och omsorg. Den verksamhet som fritidshemspersonalen ska tillhandahålla ska inte enbart stödja och stimulera barnens utveckling utan även komplettera förskoleklassen och skolans verksamhet genom att bidra till ökad måluppfyllelse.

Utvecklingen mot ett ökat kunskapsfokus inom fritidshemmen gör att frågan om vilka barn som ska omfattas av verksamheten aktualiseras. Skollagen möjliggör i dag för kommuner att i praktiken utesluta barn till arbetssökande och föräldralediga från fritidshemmens verksamhet om inte särskilda skäl föreligger. En del kommuner har valt att även omfatta dessa grupper men variationerna är stora mellan landets kommuner. Fritidshemmen tycks också ofta användas som en budgetregulator av kommunerna i tider av ekonomiska begränsningar. Det har lett till större barngrupper och att läroplanens intentioner inte kunnat fullbordas som det är tänkt. Sammantaget ser vi fritidsverksamheter med varierande kvalitet och omfattning runt om i landet.

För en socialdemokrati som betonar skolan och elevers möjligheter att nå kunskapsmålen som en central grund i ett jämlikt samhälle finns det anledning att öka ambitionerna på fritidshemmens område. Lagstiftningen bör vidgas så att kommunerna blir skyldiga att erbjuda alla barn plats i fritidshem. När kopplingen mellan skola och fritidshem förstärkts skapas ojämlika villkor när vissa barn får ta del av verksamheten och andra inte. Fritidshemmens uppgift att komplettera och stödja skolans verksamhet omöjliggörs om inte alla barn har möjligheten att delta i verksamheten. Vi ser också hur barns tillgång till en rik fritid styrs av föräldrarnas socioekonomiska status. Genom möjligheten för alla barn att gå på fritids kan ojämlika villkor utjämnas – alla barn kan erbjudas meningsfulla aktiviteter utanför skoltid och under lov. Det vidgade uppdraget för kommunerna bör medföra utökade statsbidrag.

Partikongressen föreslår besluta:

- C54:1 att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmens verksamhet på lika villkor
- C54:2 att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag

Caroline Andersson, Bengt Sandblad, Ulf Lundström och Gunilla Oltner
Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C55

STOCKHOLMS LÄNS PARTIDISTRIKT

Fritidshem för alla barn

Fritidshemmets primära uppgift är att komplettera förskoleklassen och skolan och att göra det möjligt för föräldrar att förena föräldraskap med arbete eller studier. Många lever kvar i den gamla föreställningen att fritidshemmets främsta uppgift är att stimulera lek och erbjuda en meningsfull fritid när barnens föräldrar förvärvsarbetar. Men det senaste decenniet har fritidshemmets roll utvecklats och knutits ännu närmare skolans uppdrag. Läroplanen betonar att fritidshemmen ska stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid, främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Skolverkets kunskapskrift "Fritidshemmet – lärande i samspel med skolan" pekar på att fritidshemmet rör sig i ett gränsland mellan skola och omsorg. Den verksamhet som fritidshemspersonalen ska tillhandahålla ska inte enbart stödja och stimulera barnens utveckling utan även komplettera förskoleklassen och skolans verksamhet genom att bidra till ökad måluppfyllelse.

Utvecklingen mot ett ökat kunskapsfokus inom fritidshemmen gör att frågan om vilka barn som ska omfattas av verksamheten aktualiseras. Skollagen möjliggör i dag för kommuner att i praktiken utesluta barn till arbetssökande och föräldralediga från fritidshemmets verksamhet om inte särskilda skäl föreligger. En del kommuner har valt att även omfatta dessa grupper men variationerna är stora mellan landets kommuner. Fritidshemmen tycks också ofta användas som en budgetregulator av kommunerna i tider av ekonomiska begränsningar. Det har lett till större barngrupper och att läroplanens intentioner inte kunnat fullbordas som det är tänkt. Sammantaget ser vi fritidsverksamheter med varierande kvalitet och omfattning runt om i landet.

För en socialdemokrati som betonar skolan och elevers möjligheter att nå kunskapsmålen som en central grund i ett jämlikt samhälle finns det anledning att öka ambitionerna på fritidshemmets område. Lagstiftningen bör vidgas så att kommunerna blir skyldiga att erbjuda alla barn plats i fritidshem. När kopplingen mellan skola och fritidshem förstärkts skapas ojämlika villkor när vissa barn får ta del av verksamheten och andra inte. Fritidshemmets uppgift att komplettera och stödja skolans verksamhet försvåras om inte alla barn har möjligheten att delta i verksamheten. Vi ser också hur barns tillgång till en rik fritid styrs av föräldrarnas socioekonomiska status. Genom möjligheten för alla barn att gå på fritids kan ojämlika villkor utjämnas – alla barn kan erbjudas meningsfulla aktiviteter utanför skoltid och under lov. Det vidgade uppdraget för kommunerna bör medföra utökade statsbidrag.

Partikongressen föreslås besluta:

- C55:1 att verka för en förändring av skollagen som möjliggör för barn att delta i fritidshemmens verksamhet på lika villkor
- C55:2 att kommunernas utvidgade ansvar finansieras genom ökade statsbidrag

Socialdemokraterna Stockholms län

Stockholms läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C56

VALLENTUNA ARBETAREKOMMUN

Fysisk aktivitet - en naturlig del av skoldagen

Idag är det en klassfråga vilka som rör på sig eller tränar olika sporter. De som redan gör fysiska aktiviteter, gör det mer idag men problemet är att de som inte rör sig, blir fler. Därför är det viktigt att fråga varför fler inte känner sig lockade av de fysiska aktiviteterna i t. ex skolan. "De som rör sig allt mindre är barn från socioekonomiskt svaga grupper och klyftan till de starka grupperna ökar. Tydligast ser vid det bland flickor. (Ulf Blomdahl: Ung Livsstil, 2016)" Barn och ungdomar måste ha en viss aktivitetsnivå, minst en timme varje dag för att må bra. De barn/ungdomar som redan har 1 timme via föreningslivet e. dyl. mår inte sämre av en extra timme.

Bunkeflo-projektet är troligtvis den största undersökningen som har gjorts i Sverige för att mäta effekterna av motorisk träning. Den genomfördes på en skola i Malmö där 220 barn med liknande bakgrund deltog i studien. En grupp hade skolidrott två gånger i veckan (vilket ofta är fallet i svenska skolan). Den andra gruppen hade tre idrottslektioner och två träningspass ledda av idrottsklubbar, i veckan. Resultaten av träningen visades sig redan efter ett par år. Skillnader syntes på skrivförmåga, läsförmåga och matematik där gruppen med mer rörelse fick bättre resultat än jämförelsegruppen.

Acki Wästlund, idrottslärare, beteendevetare och skolutvecklare beskriver elevernas hälsoproblem som en orsak till sjunkande resultat. (Debattboken »Avstressa skolan! Den glömda skoldebatten«, där hon samlat data om drygt 22 000 elever på ett sextiototal skolor i Sverige.) Nästan hälften av eleverna i studien hade för låg syretillförsel till hjärnan för att orka med skolarbetet under en vanlig dag. 0,25 liter syre/ minut krävs för att sova och 0,9 liter för att klara av att diska för hand eller dammsuga. För hälften av eleverna låg värdena där emellan. Ofta går elevernas dagsenergi åt till att ta sig till skolan eller att delta i en idrottslektion. Enligt Wästlunds databas, ägnar sig 40 procent av pojkarna och 30 procent av flickorna åt någon fysisk träning alls. Var tredje elev är

muskelsvag, har dålig rörlighet eller dåliga matvanor. Var fjärde elev är överviktig och lika hög andel sover dåligt. Nästan var femte elev känner sig stressad.

Hur skapas intresse för fysisk aktivitet i skolan, idag? Skapas verkligen ett intresse? Vilka rörelseaktiviteter läggs det mest tyngdpunkt vid? Fångar man upp hur ungdomar i dag vill röra på sig? Misstolkar lärare och elever ordet ”idrott” idag? Är kanske engelskans ”Physical education” mer klargörande?

De elever som har minst lust att röra sig i skolan, men kanske har mest behov, väljer att undvika idrottslektioner. Varför, när ämnet är så viktigt? Kan det ha att göra med att man sällan är så utsatt som när man ska hoppa över en plint eller göra kullerbytta inför andra? Vid utökad aktivitetsnivå bland unga är de samhällsekonomiska effekterna entydigt positiva i förlängningen. En satsning innebär ökade skatteintäkter, ökad produktivitet och sänkta sjukvårdskostnader. Man bör även lägga till att bättre studieresultat ger möjlighet till högre utbildning. Ju fler som gillar fysiska aktiviteter som sport, kroppsrörelse, dans, desto bättre för folkhälsan.

Partikongressen föreslår besluta:

C56:1 att socialdemokraterna ska verka för att barn och ungdomar får mer fysisk aktivitet och rörelse under sin skoldag

Catharina Fridén Hedrenius och Jerri Bergström

Vallentuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C57

SUNNE ARBETAREKOMMUN

För en gemensamt ägd utbildningssektor

Kommodifiering innebär att något börjar betraktas som en vara. Det kan vara en tjänst eller en produkt som förut stått till människors förfogande utan att vara föremål för prissättning eller liknande. När något väl har kommodifierats är föremålet att betrakta som en vara, en kommoditet, som lyder under marknadens principer.

Utbildningssektorn kan med lätthet sägas vara under kommodifiering. Ofta betraktas tyvärr inte utbildning som en väg till en högre kunskap, en upplysning, utan snarare som ett sätt att skaffa sig diplom, certifikat, licenser, eller en viss smal yrkeskunskap. Och även om dessa företeelser är viktiga i ett hänseende, t.ex. när man ska ha en snabb väg in till arbete, ska utbildningens högsta syfte vara att just bilda människor. Att ge människor ögon som kan betrakta världen med bakgrund av faktiska förhållanden och demokratiska värderingar är en av socialdemokratins

viktigaste uppgifter. Och detta kommer en kommodifierad utbildningssektor aldrig att förmå, marknadens principer är ur denna aspekt alltför enfaldiga.

Därför ska aldrig utbildningsväsendet underkastas marknadsekonomin. Därmed ej sagt att det inte finns rum för kollektivt ägande av olika former. Målet ska dock vara en utbildning för människors frigörelse, upplysning, och demokratiska värderingar.

Partikongressen föreslår besluta:

C57:1 att utbildningssektorn ska vara gemensamt ägd

Gustav Nilsson

Sunne arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C58

JÄRFÄLLA ARBETAREKOMMUN

Förbjud religiösa friskolor i Sverige

Enligt skollagen ska Svenska skolan vara sekulär och ha ett krav på icke konfessionell undervisning. I dag finns flertalet religiösa friskolor i Sverige med olika religiös inriktning. I vissa av dessa skolor tvingas barnen till könsuppdelade lektioner samt bön på grund av skolans religiösa inriktning.

Dessa friskolor bryter inte bara mot skollagen utan även mot artikel 14 i FN:s konvention om barns rättigheter "barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet".

Många barn som går i religiösa skolor och friskolor har sämre svenskt ordförråd och dessa friskolor bidrar till en försämrad integration för dess elever.

Det är dags för oss Socialdemokrater att stå upp för barnens rätt till en demokratisk, jämställd och jämlik skola fri från religiösa inslag.

Partikongressen föreslår besluta:

C58:1 att Socialdemokraterna ska verka för ett förbud av religiösa friskolor i Sverige

Kristina Bergman

Järfälla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C59

MOTALA ARBETAREKOMMUN

Förbjud vinstdrivande bolag i välfärden

För socialdemokratin är välfärden av centralt värde och något vi utvecklat och förstärkt genom åtskilliga historiska politiska reformer. Vi skapade en välfärdssektor som byggde Sverige jämlikt och starkt och som också blivit internationellt hyllad. Idag ser vi dock hur välfärden i allt större skala bryts ner. Välfärden har idag blivit till en marknad där privata vinstintressen blivit styrande, där det varje år plockas ut många miljarder skattekronor i vinst av privata skolor och vårdföretag i Sverige! (Hur många som undanhålls från beskattning vet vi inte) Kapitalismens maktposition har således flyttat långt in i barns skolor, mor- och farföräldrars vårdhem, socialt utsatta ungdomar och unga vuxna på HVB hem och på vårdcentraler. Kapitalets stärkta maktposition och tillika dess inneboende mekanism att omfördela resurser på ett samhällsskadligt sätt. Med det allvarliga resultatet det skapar djupa sociala och ekonomiska orättvisor i den Svenska välfärden. Detta ser vi tydligt när skandaler kring storfinansiella vårdkoncerner rullar tätt i våra nyhetskanaler. Allt oftare handlar det om vanvård och rädda anställda som inte vågar anmäla. Där meddelarfriheten saknas. Det finns en gemensam nämnare för dessa välfärdssektorer, att det är de mest utsatta personerna i vårt samhälle som tvingas in i en kapitalistisk vinstkarusell!

De som inte lyckas att skapa stora vinster ha samma framtid till mötes som Academias elever. KONKURS! konsekvenserna för skolan innebär att vi får sämre kunskaper i allmänhet (Pisaundersökningen ger besked om detta) något som gäller både svaga och starka elever pga. den segregering som uppstår i kölvattnet på friskolor och det fria skolvalet. (Samtidigt som meritvärdena för betygen stiger! Hur kan det vara så tror ni?) Det slår mot hela samhället, men speciellt mot alla resurssvaga som vi har en speciell skyldighet att kämpa för!

En utgångspunkt i debatten om hur vi hanterar vinstdriften i välfärden har varit att vi skulle kunna införa en vinstbegränsning i välfärden, dvs att man som företag inte får plocka ut mer än exempelvis 8-10 % per år. Detta är ett mycket svårt sätt att reglera på, eftersom företagen kan planera och fuska bort vinsten i bokföringen. Riskkapitalbolag i välfärden deklarerar redan idag ingen eller väldigt lite vinst. Istället sköter de sina uppköp via stora banklån och lägger sedan över räntekostnaderna på vårdbolaget eller skolkoncernen. Dessutom utnyttjas också aktieägarlån där riskkapitalbolaget lånar ut kapital till sitt eget vårdföretag och tar ut en hög ränta som samtidigt blir avdragsgiltig i vårdföretagets deklaration, liksom det faktum att riskkapitalbolag utnyttjar skatteparadis för att gömma undan vinsterna. De erfarenheter som den norska modellen visar att koncerner kan starta företag som sedan hyr ut personal, lokaler och annat till överpriser till skolan/vårdhemmet eller vårdcentralen i samma koncern. På så vis går vinsten in i ett systerföretag och inte in i den avsedda välfärdsverksamheten.

Att som vi delvis har haft som beslut från tidigare partikongresser, dvs att allt överskott/vinst ska återinvesteras i verksamheten är också krångligt, särskilt om inte ”återinvestering” definieras (vilket det inte hittills gjort). Koncernerna och deras ägare inräknar exempelvis upphandlingar av andra skolor/vårdcentraler/vårdhem som investeringar, vilket det knappast är utifrån socialdemokratiskt synsätt (det blir bara ett ägarbyte). Riskkapitalbolagens ägare får inte heller en årlig utdelning utan de plockar istället ut vinsten i form av ränta, lagrar den som eget kapital eller använder den till uppköp. När vård- eller skolkoncernen sedan säljs vidare till ett annat riskkapitalbolag är det först då vinsten i huvudsak uppstår, i form av en mellanskillnad mellan inköpssumman och försäljningssumman. Den vinsten döljs och försvinner oftast genom skatteparadisens sekretess.

Som tidigare kongressbeslut fattat, dvs att skärpa kvalitetskraven kan rent hypotetiskt leda till minskade problem om det handlar om specifika mål som exempelvis antalet vårdare per antalet patienter, Lärartäthet, Skolhälsovård, kuratorer, bibliotek, avgiftsfrihet (resor mm) tillgång till idrottshallar och kök, vårdhemsfaciliteter etc. Men att genomföra ett kvalitetssäkringssystem som verkligen kan motverka vinstintressets effekter kan närmast ses som en utopi och dessutom vara mycket dyrt, inte minst för att det kräver enorma resurser att kontrollera att alla de välfärdsverksamheter i Sverige (offentlig som privat) följer de kvalitetskrav som satts. Det är dock inget dåligt i sig att stärka kvalitetskraven oavsett om verksamheten drivs offentligt eller av annan typ, men att det ska stå som en ensam lösning lär knappast ha några större effekter.

Om vi vill stoppa att vinstintresset i välfärden påverkar välfärden och dess användare liksom personal negativt, då är det ur samhälls- och medborgarperspektivet den bästa åtgärden att göra ett rent förbud mot vinstdrift i sig, dvs mot de företagsformer som främst är tänkta att främja företagsägarnas ekonomiska vinstintressen. Det inbegriper aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag och enskilda firmor.

Idag är det fullt möjligt att driva exempelvis skolor som ideell förening eller stiftelser, det görs redan. Men då fungerar det under principen att allt överskott går tillbaka till verksamheten. Expansion är då inte heller ett självändamål och spekulatjonen och uppköpen upphör. Man kan också tänka sig att skolor och vårdhem drivs i kooperativ form.

På 80-talet formulerade exempelvis socialdemokratin Lex Pysslingen som en respons på försök att starta vinstdrivna barnhem. Här preciserades det att statsbidrag inte fick gå till aktörer som agerade i vinstsyfte. Det är dags för socialdemokratin att skapa en starkare version av Lex Pysslingen. Varför inte en Lex Carema eller Atendo? Som systemet är utformat idag är det rent kontraproduktivt! Först har de privata välfärdsbolagen lägre bemanning och kompetens, sedan högre brukarantal. För att sist men inte minst göra allt för att undanhålla beskattning! Samma pengar som föder välfärden!

Med det resultat att det bli mindre resurser för all framtida välfärd!

Partikongressen föreslås besluta:

- C59:1 att det inte ska vara möjligt att driva välfärdsverksamheter i bolagsformer, så som aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag och enskilda firmor
- C59:2 att det inte ska vara möjligt för aktörer att bedriva välfärdsverksamheter med ekonomisk avkastning som medel eller mål
- C59:3 att de bolag som inte lever upp till principen om non profit skall vara helt ut fasade till 2022
- C59:4 att socialdemokratin bejakar rätten för ideella föreningar, stiftelser och kooperativ att bedriva välfärdstjänster. Utifrån principen non profit
- C59:5 att Socialdemokratiska Arbetarpartiets kongress 2017 antar motionen som sin egen

Dedjo Engmark

Motala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C60

STOCKHOLMS ARBETAREKOMMUN

Förbjud vinstdrivande skolföretag inom utbildningsväsendet

Sveriges största friskoleföretag AcadeMedia annonserade nyligen att de ska börsnoteras på Stockholmsbörsen Nasdaq den 15 juni 2016. I sin egen verksamhetsberättelse kallar AcadeMedia sig inte för längre för friskolekoncern utan för utbildningsanordnare.

Sverige är det enda land i världen som har ett regelverk som gör att vissa personer betraktar skolan som en marknad där lagstiftningen oinskränkt tillåter företag bedriva privat näringslivsverksamhet utan krav på långsiktighet eller egentlig motprestation och med skolelever som risk. Ett exempel på detta är när John Bauer-koncernen gick i konkurs 2013, då flera kommuner runt om i landet fick rycka in och ta över skolor med chockade och sårade elever som stod utan skola från en dag till en annan.

Skolan är en av samhällets viktigaste funktioner och ett nationellt intresse där utgångspunkten är att alla barn ska ha rätt till en likvärdig skola. Den svenska skolan är huvudsakligen en helt skattefinansierad verksamhet utan några avgifter, med vissa begränsade undantag som t.ex. de tre riksinternaten. Varje skolbarn i Sverige har en skattefinansierad skolpeng knuten till sig och det råder skolplikt. Skolpengen har uppenbarligen visat sig vara en så pass lyckosam och trygg

grundintäkt för skolföretagen att flera av dess ägare gör mångmiljonvinster och väljer att börsnotera sina bolag. Det innebär att våra gemensamma skattepengar, som borde gå till ökad lärartäthet, fler speciallärare, skolbibliotek, mindre klasser och förskolegrupper samt bättre skolmat istället går rätt ner i fickan på aktieägare. Det finns ingen anledning att svenska skattepengar ska finansiera ägare till friskoleföretag.

Det här är en destruktiv utveckling som bidrar till en ojämlik skola där barns möjligheter till en likvärdig skolgång kraftigt begränsas. Flera oberoende utredningar har också påvisat att vissa friskolor använder lockmetoder som t.ex. glädjebetyg, gratis datorer och möjlighet till flexibelt schema med ledigheter utanför loven för att locka elever och deras föräldrar att välja just den friskolan. I Stockholm, där jag bor, har inte lockbetena fungerat och vid det senaste gymnasievalet höstterminen 2015, var de kommunala gymnasieskolorna de mest populära och hade högst söktryck.

Välfärdsutredningen, ledd av Ilmar Reepalu, kommer i november 2016 med förslag för reglering av vinster inom hela välfärdssektorn. Socialdemokraterna som parti har därefter att ta ställning till utredningens förslag. Men när det gäller den svenska skolan är det redan med all önskvärd tydlighet visat att det saknas anledning att vänta på utredningens ställningstaganden.

Partikongressen föreslår besluta:

C60:1 att Socialdemokraterna som parti aktivt ska arbeta för att förbjuda vinstdrivande företag inom utbildningsväsendet

Hägerstens socialdemokratiska kvinnoklubb, Mälärhöjden-Axelsbergs s-förening
Stockholms Arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C61

SIMRISHAMNS ARBETAREKOMMUN

Förbud av nya religiösa friskolor med statligt stöd

Idag står det inskrivet att skolan ska vara ”icke-religiös” icke konfessionell heter det mer formellt.

Detta är väl ett sunt sätt att se på undervisningen i dagens skola.

Dock finns i idag religiösa friskolor med en del problem:

Dels handlar det om jämställdhetsproblem som nu aktualiserats där, men också att konfessionella friskolor i viss mån bidrar till en ökad segregation i skolsystemet.

Undervisningen ska istället vara sekulär och baserad på vetenskaplig grund. Skolans arbete lägger grunden för att upprätthålla vårt demokratiska samhälle och ska lyfta de värden vårt samhälle vilar på. Det handlar bland annat om alla människors lika värde och jämställdhet mellan könen

Partikongressen föreslår besluta:

C61:1 att socialdemokraterna agerar för att inte tillåta nya religiösa friskolor med statligt stöd

C61:2 att socialdemokraterna i regering och riksdag nogsamtt följer befintliga religiösa skolor med statligt stöd och direkt agerar om några missförhållanden där kan märkas

Simrishamns S förening

Simrishamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C62

AVESTA ARBETAREKOMMUN

Förbättra skyddet för ungdomar som skadar sig under skoltid

I dagsläget så är en elev som skadar sig på sin arbetsplats, skolan, mycket sämre försäkrad jämfört med om dennes lärare skadar sig. Läraren har ett försäkringsskydd via arbetsgivaren, fackliga försäkringar mm. Ofta så är skolans försäkring ganska tunn och ger inte eleven tillräckligt skydd. Det kan t o m vara så illa att eleven inte någonsin kommer ut i arbetslivet pga olycksfallet på sin arbetsplats skolan. Här måste skolan och dess arbetsplatser jämställa lärarna kontra elevens försäkringsskydd.

Ett alternativ skulle vara att jämställa eleven med utbildaren och dennes försäkringsskydd för att skapa en trygghet för eleven om olyckan är framme.

Partikongressen föreslår besluta:

C62:1 att en översyn av försäkringsskyddet för elever görs och att den utmynnar i att de har en fullgod försäkring, under skoltid

Daniel Brogedahl / Avesta Arbetarekommun

Avesta arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C63

STOCKHOLMS ARBETAREKOMMUN

Förebyggande undervisning mot främlingsfientlighet i svenska skolor

Sammanfattning

Sverige är ett öppet och tolerant land som länge föregått med gott exempel för resten av omvärlden. När krig, fattigdom och förföljelse drabbat oskyldiga och människor satts på flykt, har Sveriges dörr alltid stått öppen för dess medmänniskor, oavsett härkomst. Dessa människor har varit med i uppbyggnaden av dagens Sverige, och är det än idag. Tyvärr ser vi hur högerextrema och andra främlingsfientliga grupperingar sprider nynazistisk hatpropaganda och rekryterar vilseledda barn och ungdomar till sina led. Inte minst sker detta i skolorna. En del av lösningen på detta är att förbättra undervisningen om invandringen till Sverige.

Bakgrund

Sverige har en lång historia av in- och utvandring. Exempelvis kom det hantyskar hit på medeltiden, valloner på 1600-talet, judar, fransmän och skottar på 1700- och 1800-talet. Sedan kom den stora utvandringen och då var det svenskar som emigrerade till bland annat Nordamerika.

Under andra världskriget började invandringen komma tillbaka till Sverige. Det var främst flyktingar från Tyskland, de nordiska grannländerna och Baltikum som sökte sig hit. Under 50- och 60-talet började arbetskraftsinvandringen att dominera i Sverige. Det var arbetare från bl.a. Skandinavien, Italien, Grekland och Turkiet som kom hit. 1973 öppnade Sverige dörren åt chilensare som flydde militärkuppen. Under 80-talet startade en militärkupp i Turkiet vilket gjorde att tusentals kurder blev politiska flyktingar i Sverige. Krig mellan Iran och Irak, inbördeskrig i Libanon och Eritrea fick fler människor att söka sig hit. I början av 90-talet var det främst från Somalia och forna Jugoslavien människor flydde p.g.a krig och förföljelse. År 2000 och fram till idag har det kommit folk från främst Afghanistan, Syrien och Afrika som hårt drabbats av konflikter och fattigdom. Sverige är välkänt för att vara ett humanistiskt och demokratiskt land där mänskliga rättigheter följs, därför tar många asylsökande den långa vägen upp hit.

Idag hör och ser vi hur högerextrema grupper sprider sin nynazistiska hatpropaganda i samhället. Det sker även öppen rekrytering på svenska skolor, utdelning av flygblad med hatiskt innehåll, avspärningar av skolor, vandalisering i form av klotter där man uppmanar till raskrig och att förintelsen av judar aldrig ägt rum, för att nämna några saker dessa grupper ägnar sig åt.

En lösning på problemet kan vara att öka förståelsen bland barn och ungdomarna för individer som sökt en fristad här i Sverige. Ibland hör man upprörda ungdomar som menar att alla Sveriges

problem beror på invandringen, som på riktigt tror att de kommer hit för att plundra och leva rövare. Att det inte alls är krig i deras hemländer utan att de endast vill åt våra bidrag och bostäder. Många av dessa myter är väl förankrade bland en stor minoritet ungdomar. Många skyller även sina egna misslyckanden i livet på invandrare. Det blir då enklare för högerextrema grupper att fånga upp och dessa ungdomar. En lösning på detta är att förbättra undervisningen i skolan om invandringen till Sverige samt om olika minoritetsgrupper.

Partikongressen föreslår besluta:

- C63:1 att en ny form av förebyggande undervisning mot främlingsfientlighet skapas och når ut till alla grund- och gymnasieskolor i landet. Undervisningen ska handla om minoritetsgrupper och invandringen till Sverige. Syftet är att öka kunskap och minska fördomar samt att fler barn och unga får förståelse för asylsökande, om varför de flytt och vad de gör i Sverige
- C63:2 att personalen på skolorna fortbildas till att tidigt upptäcka extremism och veta hur den ska motverkas effektivast

Gröndal-Liljeholmens s-förening

Stockholms Arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C64

UMEÅ ARBETAREKOMMUN

Förskola och fritids på obekvämt arbetstid

Att arbeta inom handel, vård eller andra serviceyrken innebär ofta arbete på OB-tid. Detta medför stora bekymmer för många föräldrar eftersom långt ifrån alla kommuner erbjuder barnomsorg på obekvämt arbetstid i den utsträckning som behövs. Problemet med barnomsorg kvarstår dessutom när barnen inte är i förskoleåldern längre. Få föräldrar är intresserade av att lämna barn som är åtta–nio år ensamma hemma på kvällar och helger. Detta är i högsta grad en jämställdhetsfråga, då det i stor utsträckning är kvinnor som arbetar i servicesektorn. Många arbetar alltför ofta deltid och är helt och hållet beroende av de timmar man kan få på kvällar och helger. Vi ser en arbetsmarknad som alltmer liknar den vi hade innan välfärdssamhället, där kvinnor får välja bort arbete för att vara hemma med barnen och därigenom hamnar efter i löneutveckling, pension med mera. Man får svårt att klara sig på ålderns höst. Det är inte en önskad utveckling och frågan måste komma upp på den politiska agendan.

Partikongressen föreslår besluta:

C64:1 att Sveriges Socialdemokratiska Arbetareparti ska arbeta för att kommunerna åläggs att ordna barnomsorg på obekväma arbetstider

Alejandro Caviedes

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C65

STENUNGSUNDS ARBETAREKOMMUN

Förstatligande av den kommunala skolan

Vi ser idag försämringar av det svenska skolväsendet på ett antal plan. En bidragande faktor till dessa försämringar är enligt skolverket att skolan de senaste åren genomgått en rad avregleringar i kombination med att den kommunaliserats.

Detta har försämrat möjligheterna att genom statlig insyn upprätthålla ett landsomfattande skolsystem som är likvärdigt, kvalitativt och byggt på en jämlik grund. Även om man försökt åtgärda problemen genom ny skollag och nya läroplaner så har det inte genererat någon märkbar effekt och PISA-undersökningarna pekar alltså nedåt.

Om skolan brister så måste det finnas en gemensam huvudman som bär ansvaret. Idag bär 290 huvudmän ansvaret för den svenska skolan och kommunerna konkurrerar med varandra för att få tag på lärare. Detta är inte rimligt om vi gemensamt vill uppnå en fungerande och jämlik skola.

Vi föreslår därför ett förstatligande av den kommunalt drivna skolan för att på så vis ge staten ett helhetsgrepp över rekryteringssvårigheterna av lärare och övrig personal. På detta vis kan man även frångå att kommunerna i allmänhet konkurrerar med varandra i lönesättning och man har möjligheten att till exempel låta mer utsatta skolor erbjuda högre löner för att attrahera personal.

Kommuner har varierande förutsättningar och prioritering av skolan. Skolan kan därför se olika ut beroende på vilken kommun eleven är bosatt i, och det är inte rättvist. För att alla elever i hela landet ska garanteras en utbildning på lika grund så måste det finnas ett enhetligt, rikstäckande skolsystem. Framför allt måste de ekonomiska förutsättningarna för skolorna vara lika i alla kommuner.

Vi föreslår därför att i samband med att staten tar över ansvaret för de kommunala skolorna införs ett enhetligt skolpengssystem som inte skiljer sig mellan kommuner utan mellan förutsättningarna på de individuella skolorna för att särskilt utsatta skolor ska få de resurser de

behöver.

På så vis kommer de svagare skolorna få en större möjlighet att konkurrera om kvalificerade lärare.

Utöver en förstatligad skola vill vi även verka för att Skolverket upprättar ett "insats-team" som ska sättas in på underpresterande skolor. Detta eftersom vi i olika mätningar kunnat se att enskilda skolor har märkvärdigt dåliga kunskapsresultat. Ett statligt ansvar för skolan innebär också ett statligt ansvar för enskilda underpresterande skolor.

Partikongressen föreslår besluta:

- C65:1 att verka för ett förstatligande av den kommunalt drivna skolan
- C65:2 att verka för att den förstatligade organisationen utformas så att lärare arbetar på lika villkor när det gäller lönesättning och arbetsuppgifter
- C65:3 att arbetsuppgifter och lönesättningar fastställs efter skolans förutsättningar så att exempelvis två lärare i olika kommuner men i likvärdigt utsatta skolor arbetar under samma förutsättningar
- C65:4 att skolverket konstruerar ett pedagogiskt insatsteam för att sättas in på särskilt utsatta skolor
- C65:5 att kongressen uppdrar åt riksdagsgruppen att verka för en utredning för hur ovanstående att-satser ska genomföras

Fabian Gustafsson, Hanna Ahl, Victor Lindqvist, Fannie Levin
Stenungsunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C66

VÄSTERVIKS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Förstatligande av skolan

För att vi skall få en bättre och mer rättvis skola måste den förstatligas. Kvaliteten på undervisningen får inte vara avhängig kommunernas ekonomi. En förstatligad skola ger läraryrket en högre status vad gäller arbetsmiljö och löner. Denna högre status resulterar i bättre resultat i fortsatta mätningar av elevernas kunskap.

Partikongressen föreslår besluta:

- C66:1 att socialdemokraterna verkar för ett förstatligande av skolan

Håkan Blohm

Västerviks arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C67

GOTLANDS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Förstärkt lärarutbildning

Det finns ett flertal argument för en förbättrad skola. Våra barn och ungdomar behöver en kunskapsmässig, karaktärsfyllig och social grund som gör det möjligt att vidmakthålla och vidareutveckla ett solidariskt och framgångsrikt samhälle, lokalt och globalt.

Barn liksom äldre skall känna lust, trygghet och vilja till studier och förkovran där teori, praktik och arbete hänger ihop, samt där skolan utgör mallen för det goda, solidariska samhället som vi eftersträvar.

I denna koppling skola-samhälle ligger övergången från skola till arbetsliv där tonåringar får den utbildning och lärlingsmässiga övergång som krävs oavsett om det rör sig om administrativt arbete, servicearbete eller produktion, liksom att ge sig in i och klara av en aktiv medborgarroll.

Partikongressen föreslår besluta:

- C67:1 att arbeta så att lärarutbildningen får den status som framtidens utmaningar kräver vilket bland annat innebär
- C67:2 att fler speciallärare anställs inom skolan
- C67:3 att fler lärare och elevstödare anställs
- C67:4 att mindre klasser och bättre ordning etableras

Bengt Blomberg, Barbro Ullberg Gardell, Elof Pettersson, Iréne Hagström Pettersson
Gotlands arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C68

FALKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Genuspedagoger i alla Sveriges kommuner

Den svenska förskolan och skolan ska bidra till att ge alla barn lika förutsättningar och har en viktig uppgift att öka jämställdheten i samhället. Sverige beskrivs ofta som ett av världens mest jämställda länder, men trots detta behandlas och bemöts barn olika beroende av deras kön. Samhället är fortfarande starkt genomsyrat av könsnormer, normer som riskerar att befastas i förskola och skola om inte ett tydligt jämställdhets- och genusperspektiv finns som en naturlig del av verksamheten. En aktiv genuspedagogik är därför avgörande för att ge våra barn lika möjligheter senare i livet.

Många kommuner prioriterar jämställdhetsarbetet och har ett fokus på genuspedagogik i sina förskolor och skolor, men det är viktigt att arbetet är kunskapsbaserat och strukturerat. För att kunna garantera ett likvärdigt bemötande till alla barn behöver anställd personal i förskola och skola få en ökad kompetens och kunskap om genusfrågor. Genuspedagoger bör därför vara anställda i alla Sveriges kommuner som en viktig del i kompetensutvecklingen gällande genuspedagogik och för att kvalitetssäkra och strukturera jämställdhetsarbetet i förskolan och skolan.

Partikongressen föreslås besluta:

C68:1 att Socialdemokraterna som en del i arbetet mot en jämställd förskola och skola tar initiativ till att uppmuntra alla Sveriges kommuner att anställa genuspedagoger i förskole- och skolverksamhet

Lina Ahl och Julia Björck

Falköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C69

HJO ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Genuspedagoger i alla Sveriges kommuner

I dagens Sverige är affärernas barnklädesavdelningar uppdelade efter den normgivande vuxenvärldens bild av kön. Och allt för ofta leds ämnet in på hur en viss färg är kompatibel med ett visst kön. Fortfarande finns en bred uppfattning om att kön enbart är något genetiskt betingat. Men valet mellan en bil eller docka följer inte med vår DNA-sammansättning.

En vanlig uppfattning är att könsnormerna har spelat ut sin roll, att män och kvinnor idag behandlas och bemöts lika. Att så inte är fallet finns många exempel på. Villkoren för män och kvinnor är inte lika, inte heller för pojkar och flickor. Här spelar förskolan och skolan en mycket viktig roll och genuspedagogik är ett viktigt instrument för att öka jämställdheten mellan könen, men också för att bryta invanda normsystem så tidigt som möjligt i livet.

Forskning visar att dagens förskola och skola har svårt att uppfylla uppdraget att utbilda på lika villkor och bryta traditionella könsmonster. Vi måste inse att en aktiv genuspedagogik redan från förskolan är avgörande för vilka möjligheter våra barn kommer att ha senare i livet. Med ökad kunskap om hur kön kan spela roll ska pojkar och flickor ges samma villkor genom genuspedagoger i sitt lärande.

Partikongressen föreslår besluta:

C69:1 att socialdemokraterna ska verka för att det ska finnas genuspedagoger inom förskola och skola i alla kommuner

Liselotte Karlsson, Hjo S-kvinnor

Hjo arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C70

ÅTVIDABERGS ARBETAREKOMMUN

Gymnasialt, programgemensamt ämne – Arbetsmarknadskunskap

Dagligen stöter inte bara fackföreningsrörelsen, utan även arbetsgivarna, på problemet att det kommer in arbetskraft som hamnar i oerhört tråkiga situationer på grund utav att de helt enkelt inte har kunskaper om hur arbetsmarknaden fungerar. De vet inte vad de har för rättigheter eller skyldigheter, varken som individ eller kollektiv, något som skadar alla parter inblandade. Trots att LO-förbunden försöker råda bot på det genom att på egen hand vara ute och informera gymnasieelever då de närmar sig arbetsmarknaden, med något som kallas för ”facklig skolinformation”, så är inte det tillräckligt. Strukturen över hur informationerna sker är oerhört varierande och det ställs stora krav på de enskilda förbundens resurser, vilket ofta orsakar att vissa förbund, län och städer helt enkelt inte tar del av någon skolinformation alls. Dessutom så är den fackliga skolinformationen allt som oftast inriktad mot de yrkesförberedande linjerna som finns, vilket innebär att det är många linjer som överhuvudtaget inte ens finns i åtanke, trots att även de eleverna blir en del av arbetsmarknaden och är i minst lika stort behov av informationen.

Bästa sättet att nå ut till majoriteten av arbetsmarknaden är att nå ut till den innan den blir aktiv.

Genom att göra om skolinformationen till ett programgemensamt gymnasialt ämne, öppnar man upp möjligheten att lägga en helt annan struktur över utbildningen då det dedikeras mycket mer tid till att få ut informationen. Ämnet bör ta upp arbetsmarknadens historia och därigenom ge förståelse och kunskaper om den svenska modellen, arbetsmarknadens parter bör givetvis också få ta en del – förslagsvis genom att både fackförbund och arbetsgivare får tillgång till eleverna under en viss tidsperiod. Det öppnar upp för en helt ny form av rekrytering och framtidsplanering, och bör bygga en starkare fackföreningsrörelse. Genom att eleverna får ta del av lagar som exempelvis arbetsmiljölagen, diskrimineringslagen och uthyrningslagen så får de ett medvetande om vad de kan behöva tänka på redan innan de tar en anställning, för att inte nämna om vad det är som gäller under tiden de är anställda. Ett avsnitt om den globala arbetsmarknaden öppnar upp ögonen för hur övriga länder påverkar oss i Sverige, och ger förhoppningsvis en ökad internationell solidaritet. Vi behöver medvetna arbetsgivare och arbetstagare, och det får vi endast genom att öka deras kunskaper.

Partikongressen föreslår besluta:

C70:1 att Socialdemokraterna verkar för att föra in ett nytt gymnasialt programgemensamt ämne som fokuserar på arbetsmarknadskunskap

C70:2 att Socialdemokraterna verkar för en ökning av kunskaperna om arbetsmarknaden, på alla befintliga gymnasieprogram

Sara Flink

Åtvidabergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C71

TROLLHÄTTANS ARBETAREKOMMUN

Hungriga barn har svårare att lära sig

Ett barn som inte äter en bra frukost på morgonen kan inte ta till sig och lära sig saker på de första lektionerna på förmiddagen, innan lunchen, lika bra som sina klasskamrater som har ätit en bra frukost hemma på morgonen. Detta är allmänt känt och bevisat genom forskning.

Anledningarna till att alla barn inte äter frukost på morgonen kan vara många. Vissa klarar inte av att äta frukost så tidigt på morgonen om de pendlar långt till skolan. Andra större barn vill inte göra iordning mat och sitta själva och äta på morgonen när föräldrarna redan har åkt till jobbet, så de hoppar över frukosten. Och vissa familjer har tyvärr inte råd att ge sina barn någon/eller en tillräcklig frukost på morgonen.

Jag känner flera personer som jobbar i barnbispisningar på olika skolor och som vittnar om barn

som vråker i sig mat på luncherna. Det kan vara varje dag eller på fredagar innan helgen och på måndagar när de kommer tillbaka till skolan för att de inte har fått några riktiga lagade mål mat under helgen.

Det är också viktigt att alla elever, oavsett vart man bor eller hur man pendlar till skolan, skall ha en möjlighet till att äta frukost på skolan på morgonen. Detta innebär att man kan bli tvungen att se över och ändra tider för skolskjutsar så att även dessa elever har möjlighet till att äta frukost på skolan på morgonen. För att ALLA barn skall få en bra start på skoldagen varje dag och kunna lära sig mer under de första lektionerna yrkar jag:

Partikongressen föreslås besluta:

C71:1 att gratis frukost skall serveras på alla skolor i landet innan skolan börjar på morgonen

C71:2 att alla elever, oavsett var man bor eller hur man pendlar, skall ha möjlighet till frukost i skolan på morgonen

C71:3 att skolfrukost skall finansieras statligt för att alla kommuner skall ha råd till att genomföra detta

Lisa Thornadtsson

Trollhättans arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C72

ORUST ARBETAREKOMMUN

Hungriga barn har svårt att lära sig

Ett barn som inte äter frukost på morgonen kan inte ta till sig saker på de första lektionerna på förmiddagen, innan lunchen, lika bra som sina klasskamrater som har ätit en bra frukost hemma på morgonen. Detta är allmänt känt och bevisat genom forskning. Anledningarna till att alla barn inte äter frukost på morgonen kan vara många. Vissa klara inte av att äta frukost så tidigt på morgonen om de pendlar till skolan. Andra större barn vill inte göra i ordning mat självs och äta på morgonen när föräldrarna redan åkt till jobbet, så de hoppar överfrukosten. Och vissa familjer har tyvärr inte råd att ge sina barn någon/ eller en tillräcklig frukost på morgonen.

Jag känner personer som jobbar i olika skolor och som vittnar om barn som vråker i sig mat på luncherna. Det kan vara varje dag eller fredag och måndag när de kommer tillbaka till skolan för att de inte fått några riktigt lagade mål mat under helgen.

Set är också viktigt att alla elever, oavsett vart man bor eller pendlar till skolan, skall ha en

möjlighet till att äta frukost på skolan på morgonen. Detta innebär att man kan bli tvungen att se över och ändra tider för skolskjutsar så även de elever har möjlighet till att äta på skolan på morgonen.

För att alla barn skall få en bra start på skoldagen varje dag och kunna lära sig mer under de första lektionerna yrkar jag.

Partikongressen föreslår besluta:

C72:1 att gratis frukost skall serveras på alla skolor i landet innan skolan börjar på morgonen

C72:2 att alla elever, oavsett var man bor eller pendlar, skall ha en möjlighet till frukost i skolan på morgonen

Elsie-Marie Östling

Orust arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C73

ÅNGE ARBETAREKOMMUN

Höj inkomsttaket i maxtaxan för barnomsorgen

Till glädje för alla barnfamiljer införde vi Socialdemokrater maxtaxa i barnomsorg och fritidsverksamhet för ett antal år sedan.

Man betalar t.ex. 3 procent av sin inkomst om man har ett barn i förskolan, för ytterligare ett barn betalar man 2 procent. Man betalar efter bärkraft och det är så vi vill ha det. Men taket för hur hög inkomst man tar med i beräkningen är idag satt till 43 760 kronor. Det betyder att familjen med en samlad inkomst om 60 – 70 000 i månaden eller mer betalar samma avgift som den familj som har 45 000 kr i månaden. En plats i förskolan kostar ca 130 000 kronor idag – och den som har ett barn där och familjens inkomst är 60 – 70 000 kr i månaden betalar bara 1350 kr i månaden eller 16 200 per år.

Det finns ett utrymme för höginkomsttagare att betala något mer än idag men att vi ändå behåller dagens procentsatser – det är ändå en maxtaxa – inte mer än tre procent osv

Partikongressen föreslår besluta:

C73:1 att inkomsttaket i maxtaxan ska höjas mer än indexuppräknningen

Sten-Ove Danielsson

Ånge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C74

VÄSTERÅS ARBETAREKOMMUN

Höj statusen på yrkesförberedande program

En examen från ett nationellt yrkesförberedande program på gymnasieskolan leder i de allra flesta fall till jobb. Många av de yrken som det utbildas till på yrkesprogrammen är bristyrken. Det är branscher som är i stort behov av arbetskraft. Trots detta var det innevarande läsår endast runt 25 procent av eleverna i landet som valde ett yrkesprogram.

Den förra borgerliga regeringens politik ledde till den största minskningen av yrkesprogrammen i modern tid. Det har lett till en enorm arbetskraftsbrist och att ungdomar inte vågar satsa på ett yrkesprogram trots att många yrkesgymnasium erbjuder möjlighet att läsa högskoleförberedande kurser.

En annan trend som tyvärr har varit mycket längre än så, är de könssegregerade valen. Vi skryter ofta om att vi kommit långt när det gäller jämställdheten i Sverige, men när det gäller ungdomars val till gymnasiet ser det fortfarande ut som på 60-talet. I dag finns det nog ingen verksamhet som är så uppdelad efter kön som när det gäller valet av nationellt gymnasieprogram.

Det är hög tid att ta detta på allvar. För det är ett problem, eftersom de mest könssegregerade utbildningarna är yrkesprogrammen. Det gör dem mindre attraktiva och att färre söker till dem. Och i förlängningen leder det till en fortsatt ojämsställd arbetsmarknad.

Ytterligare en ojämlikhet är vilka elever som erbjuds att bedriva UF-företag som en del av sin gymnasieutbildning. Trots att många av eleverna just på yrkesprogrammen kommer arbeta i mindre företag eller ha egna företag är det väldigt få elever på dessa program som erbjuds konceptet Ung företagsamhet. Det är desto vanligare på de högskoleförberedande programmen, särskilt på ekonomiprogrammet. Detta är ännu en olikhet som skärper skillnaden mellan att gå ett högskoleförberedande program och ett yrkesförberedande program.

Det är dags att börja se till alla elevers möjligheter och förmågor. Oavsett vilket program de har valt.

Yrkesprogrammets status måste höjas. Annars klarar vi inte att bygga bostäder, fixa välfärden

och få någon som ger oss service och mat när vi inte kan eller vill göra det själva.

Partikongressen föreslår besluta:

- C74:1 att alla nationella gymnasieprogram ska ge grundläggande högskolebehörighet
- C74:2 att krafttag tas för att motverka de könssegregerade gymnasievalen genom en kvalitativ och planerad studie- och yrkesvägledning redan från grundskolans lägre åldrar
- C74:3 att undersöka om alla elever som går på ett nationellt gymnasieprogram kan erbjudas möjligheten att bedriva UF-företag

Carin Lidman

Västerås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C75

OSKARSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Inför gratis körkortsutbildning i gymnasiet – för jobben, landsbygden och Sveriges unga

Undervisning i engelska är en självklar del av det svenska utbildningssystemet. Från tidig ålder lärs språket ut och undervisningen fortsätter på gymnasiet. Det är bra och rätt.

Engelska krävs för att skolan ska kunna, precis som läroplanen föreskriver, förbereda eleverna för att arbeta och verka i samhället och aktivt delta i och utveckla yrkes- och samhällslivet. Engelskan är nödvändig i både dagens och framtidens arbetsliv liksom för att aktivt kunna delta i samhället. Den är helt enkelt en självklar del av vårt Sverige och därmed även av den utbildning unga ges. Som land skulle vi aldrig säga att man får lösa engelskutbildningen själv, privat på fritiden och ensam betala för det. Ungdomar uppmanas inte att lära sig engelska genom att ”övningsprata” hemma och om föräldrarna inte talar engelska gott nog, anlita en engelsklärare. Som land vill vi inte att någon ska diskvalificeras från de många jobb och möjligheter engelskan öppnar upp för. Istället har vi sagt att vi löser det gemensamt. Så att alla barn och unga får möjlighet att lära sig engelska och därmed ges nyckeln till de jobb och chanser i livet som följer. I ljuset av denna inställning – att unga människor har rätt till den kunskap som krävs i yrkes- och samhällslivet – är kostnaderna förknippade med att ta körkort både otidsenliga och orättvisa.

Färre tar körkort

Antalet unga som tar körkort har kraftigt minskat de senaste decennierna. 1989 var det knappt 643 000 av 18-24-åringarna som tog körkort (behörighet B), jämfört med cirka 483 000 under 2009. Det är en nedgång från att tre av fyra ungdomar tog körkort 1989 till att hälften gjorde det

2009.

Körkort en klassfråga

Att ta körkort i Sverige är mycket dyrt. En total kostnad på 15 000-20 000 kronor är inte ovanligt, men variationerna är stora beroende på till exempel om föräldrarna har bil, körkort och tid. I ett prisexempel som Sveriges trafikskolors riksförbund tagit fram så är kostnaden för ett vanligt bilkörkort 28 640 kronor.

Sverige är också ett av de dyraste länderna i Europa för den som vill ta körkort. I en europeisk jämförelse häromåret hamnade vi på tredje plats över hur höga körkortskostnaderna är. Kostnaden för teori, 20 körlektioner och prov landade i Sverige på 1400 euro jämfört med till exempel drygt 1100 euro i Finland. I Storbritannien är priset det halva svenska, cirka 700 euro.

20 körlektioner är dock oftast inte tillräckligt för att ta körkort. I en undersökning från Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) visades att genomsnittet av de som klarade körkortet i undersökningen hade övningskörkort i drygt 70 timmar. Det utgjordes av i genomsnitt 13 timmar på körskola och nästan 60 timmar privat. I Kalmar var genomsnittspriset 2011 för en körlektion 693 kronor. För 13 timmar blir det 9009 kronor. För 70 timmar blir det 48 510 kronor.

För de ungdomar som inte har möjligheten att köra privat ökar priset rejält. Detta slår hårt mot ungdomar som växer upp i familjer där föräldrarna inte har körkort eller bil, eller möjlighet att övningsköra med barnen.

I grunden handlar det om att körkort ofta är en ren klassfråga. För många unga och deras föräldrar är det svårt, ofta omöjligt, att betala vad ett körkort kostar.

Ekonomi är inte sällan ett direkt hinder för unga att ta körkort. I en enkätstudie med över 700 ungdomar som Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) genomförde kom "ej råd" på klar förstaplats över skäl till att de inte skaffar körkort, varav många såg det som en direkt försvårande faktor.

Körkort viktigt för att få jobb

Enligt Arbetsförmedlingen är det svårt för unga utan körkort att ta sig in på arbetsmarknaden. För unga som inte har längre arbetslivserfarenhet är körkort ofta nödvändigt för att få ett jobb. En av orsakerna är att många ingångsjobb är av den typen att körkort krävs. Bland jobb som är vanliga bland unga är kraven på körkort ofta höga:

1. Transport, 88 procent kräver körkort.
2. Bygg- och anläggning, 83 procent kräver körkort.
3. Försäljning, inköp, marknadsföring, krav från 77 procent.
4. Installation, drift, underhåll, industriell tillverkning, hantverk, 76 procent kräver körkort.

5. Naturbruk, sanering, renhållning, säkerhetsarbete, krav från 60 procent.
6. Socialt arbete, 45 procent kräver körkort.
7. Data/it, 33 procent kräver körkort.
8. Kultur, media, design, 33 procent.
9. Kropps- och skönhetsvård, 33 procent.
10. Hotell, restaurang, storhushåll, 21 procent.

När Svenska Dagbladet 2012 gick igenom de jobb utan krav på tidigare erfarenhet som Arbetsförmedlingen hade utannonserade ställde en tredjedel av annonserna krav på körkort. När Svenskt näringsliv 2012 undersökte 300 platsannonser för jobb som inte kräver arbetslivserfarenhet var det 60 procent av dem som ville ha sökande med körkort. När arbetsgivarna fick bestämma de två viktigaste kraven på de sökande var körkort ett av dem. Körkort var till och med viktigare än att kunna svenska eller kunna samarbeta.

När Arbetsförmedlingen hösten 2012 tog fram uppgifter över hur många av de unga som då var inskrivna som arbetssökande som saknar körkort var det nästan sex av tio: 81 619 av de drygt 140 000 som sökte jobb saknade körkort. Enligt Arbetsförmedlingen är detta ett problem som blivit större, och Arbetsförmedlingen pekar på att de ungdomar som kommer från svagare områden, utan ekonomiska möjligheter att ta körkort förrän de får jobb, hamnar i ett Moment 22.

Körkort nödvändigt på landsbygden

På landsbygden är körkort mer eller mindre nödvändigt för att både kunna jobba och leva. Det vet alla vi som kommer från städer, orter och byar i landsbygdslän. Utan körkort är det svårt att skaffa sig ett jobb eller ta sig till och från jobb, familj och vänner. För den som bor på landet är körkort helt avgörande. Det går helt enkelt inte att bo på landet utan körkort.

Inför gratis körkortsundervisning i gymnasiet

Körkort får inte fortsätta vara en klassfråga i Sverige! Därför bör körkortsundervisningen finnas som valbart ämne på gymnasieskolan i Sveriges alla kommuner. Så att alla unga har chans att ta körkort och därmed få tillgång till den värld av möjligheter som då öppnar sig. Att fler unga skaffar körkort ökar också chanserna för att unga ska välja att bo kvar – arbeta och leva – i landsbygdslän. Något som stärker hela Sverige!

Hur körkortsutbildningen på gymnasiet ska utformas bör utredas och genomföras i dialog med berörda parter såsom kommuner, gymnasieskolor, lärare och Sveriges trafikskolor. Frågan om hur finansieringen ska ske måste ingå i utredningen, men utgångspunkten ska vara att staten ska tillföra kommunerna resurser för att genomföra uppdraget. Redan i dag finns det vissa kommuner som erbjuder körkortsundervisning i gymnasieskolan, till exempel Högsby och Gnosjö. Dessa exempel kan studeras som inspiration.

Guldbaggevinnaren som lyfte körkortsfrågan

2013 kammade filmen ”Äta sova dö” hem flera av Guldbaggarna på filmgalan. Den handlar om 20-åriga Raša som bor med sin sjuka pappa i ett litet samhälle i Skåne. Hon jobbar på fabrik men blir av med jobbet när fabriken varslar. Därefter handlar filmen om hur Raša bemöts av arbetsförmedling, tidigare kollegor och nya arbetsplatser. Vid ett tillfälle har hon chans till att få ett vikariat om hon har körkort. Så hon ljuger och säger att hon har ett. Självklart avslöjas det under genanta omständigheter. Och som Aftonbladets kulturredaktör Åsa Linderborg beskriver det: ”Helt magnifik är scenen där Rasa ska skjutsa hem sin klasskompis, den vänliga välanpassade medelklasstjejen som pluggat vidare. Hela situationen fångar klassamhällets hierarkier med absolut gehör.”

Körkort får inte fortsätta vara en klassfråga i Sverige. Det är bra att en utredning nu tillsätts för att infria vallöftet att göra det möjligt att efter avslutad gymnasieexamen ta studielån för att ta körkort. Det var ett viktigt steg i rätt riktning. Precis som CSN möjliggör för alla unga att gå vidare till eftergymnasiala studier och därmed skaffa sig jobb som kräver det – oavsett hur tjock plånbok familjen har – kan CSN nu också göra det för den som behöver körkort. Det är nu viktigt att också detta vallöfte infrias och genomförs. I längden bör dock – precis som vi från Kalmar län tidigare har lyft och motionerat om – alla ungdomar kunna ta körkort samtidigt som man läser på gymnasiet, för att möjliggöra för unga att få jobb direkt efter gymnasiet. Det finns ingen anledning att se på körkortsundervisning på ett annat sätt än vad samhället ser på annan kunskap nödvändig i samhället och på arbetsmarknaden.

Avslutningsvis: En del menar att körkort är miljöovänligt. Det är naturligtvis fel. Det är inte körkortet som släpper ut växthusgaserna. Lika lite som det är engelskan, även om också den nog gör att vi rör på oss mer med olika transportmedel. Framtidens fordon bör inte gå på fossila bränslen. Men vi kan inte straffa ut dagens unga för att omställningen tar tid. En sådan inställning vore cynisk och ovärdigt ett land som vill sätta arbete och utbildning främst.

Det är dags att stödja Sveriges unga att lättare få in en fot på arbetsmarknaden, att stoppa denna klassorättvisa och att göra det möjligt för fler att bo på landsbygden.

Partikongressen föreslår besluta:

C75:1 att vallöftet om CSN-lån för att kunna ta körkort infrias och genomförs

C75:2 att körkortsundervisning ska finnas som valbart ämne på gymnasieskolan i alla Sveriges kommuner

C75:3 att körkortsundervisningen i gymnasieskolan ska vara kostnadsfri

C75:4 att en utredning tillsätts om hur körkortsundervisningen på gymnasieskolan ska utformas

Laila Naraghi

Oskarshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C76

LJUNGBY ARBETAREKOMMUN

Inför någonting som motsvarar Lex-Sara i skolan

Det händer då och då att lärare träffar på enstaka elever som efter många år i skolan har oerhört knapphändiga kunskaper. Det handlar inte om elever som misslyckats med enstaka kunskapskrav i engelska, har svårt för procenträkning i matten eller är osäkra på hur man använder skiljetecken. Det handlar om elever med mycket bristfälliga kunskaper som ändå gått vidare i "systemet" utan att någon egentligen har tagit tag i det och som till sist lämnar gymnasiet med mycket bristfälliga kunskaper och därmed inte är rustade för vuxenlivet.

Därför bör man införa någonting som påminner om Lex Sara som finns för att anmäla missförhållanden i socialtjänstlagens verksamheter. Avsikten är att man ska belysa och få bukt med systemfel som gjort att en elev har gått miste om basal kunskapsinhämtning men kan även vara användbart på andra punkter där en skola brustit i sitt ansvar gentemot en elev. Syftet ska inte vara att peka ut enskilda syndabockar. Precis som en Lex Sara går vidare till IVO, skulle skolans motsvarighet gå vidare till Skolinspektionen. En elev får aldrig gå miste om den kunskap den behöver för att nå sin fulla potential i livet och alla elever ska kunna lita på att skolan tar ansvar för varje elevs kunskapsinhämtning och välbefinnande.

Partikongressen föreslås besluta:

C76:1 att någonting motsvarande Lex Sarah bör införas inom grundskola och gymnasieskola

Ljungby S-förening

Ljungby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C77

SIGTUNA ARBETAREKOMMUN

Inför "Livskunskap" som ett obligatoriskt ämne i skolan

Hur kan skolan stödja barns och ungdomars uppväxt till friska, trygga och solidariska samhällsmedborgare och stärka deras utveckling till aktiva, kompetenta och ansvars-kännande

individer?

Skolans värdegrundsuppdrag är normativt och inte förhandlingsbart: Skolan ska arbeta för jämställdhet och för allas rätt till lika behandling.

Alla barn har rätt till en likvärdig utbildning och därigenom också till samma hälsofrämjande/förebyggande insatser. På ett eller annat sätt ska barn och ungdomar fostras till demokrati och erbjudas kunskaper om vad det innebär att leva i ett demokratiskt samhälle. Barn ska också skyddas från samhällsliga risker och sjukdomar.

Trots avsaknad av stöd från riksdag, regering och nationella skolmyndigheter har ett stort antal skolor runt om i landet sedan slutet på 1990-talet undervisat i "Livskunskap". Parallellt med skolämnets framväxt i skolorna är det möjligt att se ett växande intresse för livskunskap, både som begrepp och som ämne. Det finns en mängd handböcker och metodmaterial om livskunskap, skrivna av konsulter och lärarutbildare i syfte att lansera särskilda koncept eller metoder för att arbeta med detta skolämne. Samtidigt har enskilda riksdagsledamöter från olika partier väckt motioner i riksdagen med krav på att ämnet ska bli obligatoriskt.

Frågan om likvärdighet är en viktig aspekt bakom ämnet livskunskap, här tolkat som alla barns rätt till ett gott och hälsosamt liv genom att under sin skoltid erbjudas samma kunskapsinnehåll och möjligheter till reflektioner över livsfrågor.

Sverige behöver, som alla länder som skrivit under barnkonventionen, en rapporteringsskyldighet över vad som görs. Hittills har det blivit bakslag på att det görs för lite för att alla barn ska ha likvärdiga förutsättningar. Med

Barnkonventionen som utgångspunkt skulle alla skolor lyfta frågor rörande psykisk ohälsa och vilka rättigheter barn och unga faktiskt har. Det skulle förebygga ohälsa men också minska skam och ensamhetskänsla om det är naturligt att prata om det man upplever. Vidare skulle det minska tabun runt mobbning, utanförskap och psykisk ohälsa och normalisera det många gånger glömda värdegrundsarbete som bör finnas på varje skola.

Ämnet livskunskap kan innehålla en mängd olika ämnen; information om organisationer, stödgrupper, vilka rättigheter man som barn och ung har, och vart man kan vända sig för att få stöd och hjälp. Men också frågor som rör psykisk ohälsa, våld i nära relation, missbruk, alkohol, mobbning, barns rättigheter och sex- och samlevnad. Andra ämnen kan vara:

Att hantera sina känslor, Självkänedom, Motivation, Empati, Social kompetens, Aggressivitet, Personligt hälsobegrepp, Självförtroende, Kamratrelationer, Skolprestationer, Kost & motion, Rökning, Droger, Gruppträck, Våld, Självförsvar, Hjärt- och lungräddning, Livsstil, Etik och moral, Kris och konflikthantering, Reflektion över existentiella frågor, Mänskliga rättigheter,

Ekonomi och budget, Flytta hemifrån mm

Eftersom livskunskap inte är obligatoriskt och heller inte har några nationella kursplaner, är det idag upp till varje enskild skola som väljer att införa detta skolämne, att tolka vad ämnet omfattar och vad det ska innehålla. Vad som är livskunskap definieras också olika av olika aktörer. Argumentet om likvärdighet i utbildning väcker därför en rad frågor som både rör innebörden av begreppet likvärdighet och den funktion livskunskapsämnet kan tänkas ha i skolans arbete.

Partikongressen föreslår besluta:

C77:1 att ge riksdagsgruppen i uppdrag att verka för att ämnet "Livskunskap" införs i läroplanen

Marianne Åslin

Sigtuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C78

SKUTSKÄR – ÄLVKARLEBY ARBETAREKOMMUN

Införande av 10 årig grundskola

Förskolan är idag det första ledet i det svenska utbildningssystemet och riktar sig till 1-5 åringar. Läroplanen för förskolan är mycket omfattande och har lärande, utveckling, fostran och omsorg som huvudmål. Barn från 3 år har rätt till allmän förskola vilket innebär minst 525 timmar per år i förskolan. Det innebär att en stor procent av våra 5 åringar har gått i förskola och har vana med socialt samspel. Barnen har under förskoletiden fått utveckla sin nyfikenhet att lära enligt läroplanen för förskolan.

Läroplanen för förskoleklass har i stort sett samma mål som förskolan. Förskoleklassen ska ses som bro mellan förskola och skola men kan idag mer ses som en isolerad ö. Förskoleklassen är inte obligatorisk och har inget uppfyllandekrav.

För att alla elever ska få en jämlik skolstart och att onödiga övergångar i skolsystemet ska undvikas bör grundskola vara obligatorisk från sex års ålder. Det innebär att Grundskolan blir 10 årig.

Partikongressen föreslår besluta:

C78:1 att grundskolan blir 10 årig med start från 6 års ålder.

C78:2 att förskoleklassen tas bort från skolsystemet

Anett Aulin

Skutskär – Älvkarleby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C79

SOLLENTUNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Inga bidrag till religiösa friskolor

Genom åren med friskolor och skolpeng till religiösa (eg. konfessionella) skolor har det uppenbarats att många av dem är skolor »fria« från andra åskådningar och människor och frihet från integration.

Så långt har det gått att Skolinspektionen tvingas godkänna könsseparation i idrottsundervisning pga. det religiösa trycket på flickor och könsförtryck från pojkar. Man kan ifrågasätta om t.ex. kristna och muslimska friskolor verkligen lever upp till alla barns rätt till en allsidig religionsundervisning.

Med tanke på Förenta Nationernas reglering av mänskliga rättigheter är det tveksamt om Sverige kan förbjuda konfessionella friskolor. Det vi kan göra är att staten upphör med att ge bidrag i form av skolpeng via kommunerna till dem.

Partikongressen föreslås besluta:

C79:1 att uppdra åt den socialdemokratiska riksdagsgruppen att verka för: • Konfessionella skolor ska inte kunna få del av skolpeng eller andra subventioner från det gemensamma

Alfonso Ramírez

Sollentuna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C80

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Inga vinster i välfärden

Under ett flertal årtionden byggde vårt parti, i regeringsställning, upp välfärden för alla medborgare i vårt land på de flesta levnadsområden. Alla skulle få ta del av välfärden på lika villkor och till mycket låga eller inga avgifter. Ansvaret fördelades mellan stat, landsting och

kommuner beroende på verksamhetens art. Särskilt viktiga områden var utbildning, hälso- och sjukvård samt äldre- och handikappomsorg. Sverige blev ett föregångsland i världen.

Under de senaste årtiondena har det offentliga samhället mer och mer betonat sin beställarroll och lämnat fältet fritt för andra utförare, till största delen privata företag. Dessa har i hög grad kunnat styra innehållet i verksamheten utan några större krav på varken kvalitativa eller kvantitativa resultat. Det har inte funnits några gränser för verksamhetens vinst. En del utförare som ideella föreningar och Kooperationer använder hela vinsten till investeringar, kompetensutveckling, nya verksamheter etc.

Privatägda företag gör för det mesta på ett helt annat sätt. ”Humana” är ett sånt företag. Riskkapitalföretaget Argan Capital köpte assistentföretaget Assistansia av Mikael Fahlander och Ibrahim Kadra vilket blev stommen i Humana. Detta bolag gjorde mellan 2008 och 2015 enligt årsredovisningarna en total rörelsevinst innan avskrivningar på drygt 1,7 miljarder!

Av denna vinst återinvesterade man 163 miljoner kr dvs 10 %. Resten gick till räntor på banklånet som Argan Capital tog för att göra Fahlander och Kadra till multimiljonärer. Sammanlagt 677 miljoner kronor gick till räntebetalningar som inte tillförde omsorgen ett dugg. 1,5 miljarder användes till att köpa upp mindre företag i branschen vilket naturligtvis ytterligare minskar konkurrensen. Humana är nu börsnoterat så våra välfärdsmiljoner flödar över till diverse skatteparadis. Företaget lobbar naturligtvis hårt för att få riksdagen att säga nej till ett vinsttak.

Engelska skolan, som bl a finns i Örebro börsnoterades den 29 september i år. Man minskar personaltätheten vilket är möjligt eftersom skolans elever till mycket stor del kommer från överklassfamiljer med etablerad studietradition.

Regeringen har gett förre KS-ordföranden Ilmar Reepalu i uppdrag att ta fram ett förslag som innebär att merparten av eventuella överskott i välfärdsföretagen ska gå tillbaka in i verksamheten. Men samtidigt ska kraven på vinstbegränsning utformas så att de ”värnar en mångfald av utförare och att verksamhet inom välfärdssektorn även fortsättningsvis kan bedrivas i olika drifts- och ägarformer”, som det står i direktiven. SVT Nyheter ”erfar” att utredaren, siktar in sig på ett förslag som begränsar företagets vinstuttag till åtta procent av investerat kapital plus inflationen.

Jag ser inga problem i att andra seriösa aktörer än det offentliga samhället kan driva verksamheter inom välfärdsområdet. Däremot måste vi sätta stopp för skattefria allmosor till rovgiriga företag som är börsnoterade även i diverse skatteparadis. På köpet kommer vi att åter få verksamheter i alla områden i vårt land med en likartad kvalitet och som folk väljer oavsett plånbokens storlek.

Partikongressen föreslår besluta:

C80:1 att hela överskottet i välfärdsföretagen ska gå tillbaka in i verksamheten

Hans Göran Högquist Tybble-Sörby s-förening

Örebro arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C81

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Inget jobb utan körkort, inget körkort utan jobb

Under senaste årtionden har ungdomsarbetslösheten varit mycket hög i hela landet. De bakomliggande orsakerna till ungdomsarbetslösheten är många och en av dessa är kraven på innehav av körkort som många av våra ungdomar inte kan uppfylla.

Körkortsutbildningen har blivit en dyr affär för många ungdomar som redan befinner sig i en ohållbar socioekonomisk situation. De kan inte få jobben som finns på grund av att de saknar körkort och de kan inte heller ta körkortet för att de är utan inkomst/jobb. Det är ett faktum att körkortet har blivit en klassfråga och bidrar till ökad socioekonomiska orättvisor i vårt samhälle. Körkortet avgör redan idag om en ungdom kan få jobb i en rad olika yrken där körning av arbetsfordon ingår i arbetsuppgifterna.

För att ungdomarna ska kunna jobba som byggnadsarbetare, vårdbiträde, florister osv. krävs det ofta att de kan förflytta sig mellan olika arbetsställen. Vi socialdemokrater har alltid verkat för jämlikhet och lika möjligheter för alla. Vi säger alltid att Alla Ska Vara Med och om alla ungdomar ska vara med på arbetsmarknaden måste vi vidta konkreta åtgärder mot det som hindrar ungdomarna att komma in på arbetsmarknaden.

Partikongressen föreslår besluta:

C81:1 att alla ungdomar som går i gymnasiet ska ges möjligheten att kostnadsfritt ta körkort under gymnasietiden

C81:2 att körkortsutbildningen finansieras av staten

Jorg Christensson och Abdulkhadir Mohamed, Möllevångens S-förening

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C82

MARKS ARBETAREKOMMUN

Jämlik Skola

1962 infördes grundskolan i Sverige. Den var tänkt att ge alla elever en likvärdig utbildning oavsett var man bodde i landet, om man var flicka eller pojke och oberoende av föräldrars utbildning eller ekonomiska status. Målet var att alla under nio års tid skulle gå i en och samma skolform och få samma grundläggande kunskaper i olika ämnen. Parallellt sedan tidigare fanns det också privatskolor eller enskilda skolor som finansierades med elevavgifter.

1992 bestämde den borgerliga regeringen att friskolorna (som sedan 1983 de enskilda skolorna kallades) till största delen skulle finansieras på samma sätt som den statliga/kommunala skolan - med skattemedel i form av en skolpeng för varje elev. Det blev också i stort sett fritt fram för vem som helst att starta skola och få del av dessa pengar.

Detta, i kombination med möjligheten att välja vilken skola man vill utan att alla automatiskt ska gå i den geografiskt närmsta belägna skolan, har gjort skolsystemet orättvist:

Privata företag kan hämta ut stora vinster ur skolorna och placera dessa utomlands i skatteparadis. Allt medan skolan utarmas. Detta existerar endast i Sverige!

Kommuner måste vara beredda på att med kort varsel ha personal och lokaler i beredskap för att ta emot elever från en nedlagd friskola. Det sätter hård ekonomisk press på kommunerna. Friskolorna behöver inte i samma utsträckning följa gällande läroplan vilket gör att kunskaperna hos svenska elever varierar stort. Det märks vid många internationella skolundersökningar där Sveriges elever utmärker sig på ett negativt sätt.

Slutsatsen blir att den svenska skolan har gått från att ge alla barn och ungdomar samma förutsättningar för lärande till att splittra denna enhet och göra kunskapsinhämtande beroende av var man bor, vilken möjlighet ens föräldrar har att ekonomiskt och på andra sätt stötta valet av skola samt att med skattepengar förstärka vissa skolor på andras bekostnad. Detta är inte socialdemokratisk politik!

Partikongressen föreslås besluta:

C82:1 att det fria skolvalet avskaffas samt

C82:2 att Sverige sällar sig till övriga världen genom att förbjuda företag att bedriva skattefinansierad skola

Anna Österström

Marks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C83

BORÅS ARBETAREKOMMUN

Jämlik skola

För oss socialdemokrater är det självklart att alla barn ska ges samma möjlighet till en bra skolgång, oavsett var de bor eller vilken utbildning deras föräldrar har. Detta är inte möjligt med den pågående snedfördelningen av våra gemensamma skattepengar, som möjliggörs genom systemet med friskolor och skolpeng.

I rapporten ”Färre lärare ger vinsten” slår tankesmedjan Katalys fast att de vinstdrivande friskolorna i Sverige tillåts gå med vinst på grund av ett segregerat elevunderlag. Friskolor är kraftigt överrepresenterade bland skolor med lägst lärartäthet. Lägre lärartäthet innebär lägre kostnader och högre vinst. Denna lägre lärartäthet möjliggörs av ett segregerat elevunderlag. Friskolorna med lägst lärartäthet är nämligen också överrepresenterade när det gäller föräldrars högre utbildning – en av de viktigaste faktorerna för elevers resultat i skolan. Därför kan friskolorna också visa på goda resultat för eleverna, trots låg lärartäthet. Men friskolornas positivt segregerade elevunderlag medför negativt segregerade kommunala skolor, vilka har en högre lärartäthet. Detta höjer kommunens kostnad per elev, som ligger till grund för den skolpeng som betalas ut till friskolorna. Genom systemet med skolpeng överförs således resurser från de elever som behöver resurserna mest till skolbolagens ägare.

Partikongressen föreslår besluta:

C83:1 att verka för avskaffandet av vinstdrivande friskolor

Lugnets S-förening

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C84

BJUVS ARBETAREKOMMUN

Kostnadsfri körkortsutbildning i gymnasiet

För att få ett arbete krävs i dag körkort t ex inom hemtjänst.

Partikongressen föreslår besluta:

C84:1 att partikongressen beslutar att införa kostnadsfri körkortsutbildning i gymnasiet

Bert Roos, Mickael Persson

Bjuvs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C85

JÖNKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Kostnadsfritt körkort finansierat och genomfört under gymnasiet

De 8 åren 2006-2014 med moderatledda privatiseringar i kombination med stora inkomstskattesänkningar har ritat om den välfärdspolitiska kartan för många människor i vart land. I kommuner, landsting och på nationell nivå har resurser överförts från offentlig sektor till privata plånböcker på en mängd olika sätt. Gemensamt har varit att de karakteriserats av en med vara ögon sett omvänd fördelningspolitik, tvärtemot de Robin Hood-tankar som ofta väglett socialdemokratiens reformer nu såväl som tidigare genom åren. En av de viktigaste utmaningarna för svensk socialdemokrati idag måste vara att återskapa ett förtroende för och en tillit till det gemensamma projektet, där välfärdspolitiken är central. Att skapa en trovärdig och hållbar tillväxt och välfärd för alla måste bli det alternativ mot vilket moderatledda skattesänkningar ställs.

Centralt blir då att visa vad socialdemokratin vill göra istället för att sänka skatter. Här tror vi att ett arbete måste igångsättas med just detta som syfte. Vi ser framför oss en reform som kan utveckla den svenska modellen när det gäller välfärdspolitikens innehåll och substans.

Vi ser framför oss att samtliga ungdomar i gymnasieskolan ges finansiell möjlighet att ta körkort under sin gymnasietid. I en tid när arbetsmarknaden i allt större utsträckning, inte minst de gemensamma arbetsplatserna i välfärdssektorn, kräver körkort är årets kongress platsen och tiden för en sådan välfärdspolitisk reform. Ett steg på vägen, som vi uppskattar, är i sammanhanget det budgetbeslut som innebar att ungdomar från och med nästa år kan få möjlighet att ta CSN-lån för körkort.

Partikongressen föreslår besluta:

C85:1 att socialdemokratiska arbetarepartiets partistyrelse ges i uppdrag att verka för att den socialdemokratiskt ledda regeringen verkar för att på sikt inkludera den finansiella möjligheten att kostnadsfritt ta körkort inom ramen för gymnasieutbildningen, oavsett vilket program eleven genomgår

Socialdemokrater för Tro och Solidaritet i Jönköpings kommun
Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C86

VALLENTUNA ARBETAREKOMMUN

Likvärdiga krav vid skoletableringar

Vid friskoletableringar får kommunen yttra sig innan Skolinspektionen fattar sitt beslut om att ge skolföretaget tillstånd att starta skolan. Kommunerna styrs av politiken och olika politiska partier har olika ambitionsnivåer mycket beroende på sin ideologi. Det händer att kommunen= politiska majoriteten i sitt yttrande prioriterar valfriheten på skolmarknaden högre än t.ex. vilka undervisningslokaler skolan kommer att erbjuda. När den fristående skolan har fått sitt tillstånd så gör Skolinspektionen lokalkontroll före skolstarten.

Idag kan fristående skolor få lov att starta sin verksamhet även om de inte kan erbjuda egna hemkunskap-, textil- och trä/metalslöjdsalar eller egen gymnastiksal. Det räcker att man kan visa att det finns möjlighet att hyra sig in dessa dyra specialsalar exempelvis hos kommunala skolor eller att man löser undervisningen på något sätt t.ex. inom befintliga lokaler. Hur långt det är till ersättningslokaler, vilka resurser det kommer att krävas att ta elever dit, hur påverkar det på elevers skoldag eller motivation tas inte med i beslutet. Det saknas alltså barnperspektivet i beslutsfattandet.

Jag är mån om att det finns valfrihet att välja sin skola med olika inriktningar. Jag är dock inte beredd att släppa in skolaktörer som inte kan erbjuda likvärdiga undervisningslokaler som den kommunala skolan måste göra. Det är helt oacceptabelt att bedriva t.ex. textilslöjdsundervisning i klassrum om man tar kursplanemålen i slöjd på fullaste allvar. Eller idrottsundervisningen som ska anpassas till de lediga tider som finns över av kommunala skolor eller andra hallar. Det är inte seriöst sätt att bedriva undervisning utifrån barns behov.

Att behandla skolhuvudmän olika snedvrider också ”skolmarknaden” som gynnar de fristående aktörer som slipper investera i dyra specialsalar och kan därmed minska sina investerings- och

driftkostnader. De fristående skolorna har sin viktiga roll och de behövs för att ständigt hålla skolutvecklingen i gång. De som önskar att starta en skola ska också ha fullgoda undervisningslokaler för alla ämnen.

Partikongressen föreslår besluta:

C86:1 att socialdemokraterna initierar en översyn av tillståndsgivningen av skolverksamhet så att den garanterar likvärdiga undervisningslokaler för elever oavsett om de går i en fristående eller i en kommunal skola

Jaana Tilles

Vallentuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C87

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Lokal vetorätt mot skoletableringar

Socialdemokratins kunskapssyn bygger på att människor växer och lär sig tillsammans. Detta betyder att lärande måste utgå från varje enskild människas förutsättningar. Vi tror därmed inte att alla elever kan eller ska stöpas i samma form. Skolan ska utgå från den enskilda eleven, men aldrig individualiseras och därmed göras till en fråga om individens ansvar. Det är skolan som har ansvaret för att garantera elevens rätt till kunskap.

Vår största utmaning för att skapa en skola i världsklass - där varje elev sätts i centrum, ges rätt verktyg för livet och möjlighet att växa som människa - är att skapa en sammanhållen skola.

Vi anser därför att de krav som ställs på kommunal verksamhet även ska omfatta de privata aktörerna.

Vinstdrivande verksamhet utan insyn och kontroll är inte förenligt med visionen om en likvärdig skola för alla. Dagens system förutsätter att vissa skolor är bättre än andra, du som elev ska göra val och själv tillgodose din egen utbildning. Denna form av valfrihet segregerar människor. Utbildningssystemet ska både präglas av principen om fritt val av utbildning och principen om politisk styrning av utbildning.

I socialdemokratins utbildningsväsende får det inte finnas ”bra” och ”dåliga” val. Det fria skolvalet blir fritt först när politiken garanterar att alla val motsvarar god kvalitet och bra kunskap.

Vi vill se en skola som ger lika livschanser. En huvuduppgift för skolan är därför att bryta

segregation. För att klara den uppgiften måste resurser fördelas efter behov. Kommunaliseringen av skolan innebar att delar av beslutanderätten fördelades lokalt. Så vill vi att det också ska vara i fortsättningen. Det är lokalt man har bäst kunskap om behoven och hur dessa på bäst möts. Samtidigt har Skolverket en avgörande roll gällande skoletableringar. En ordning som, enligt vår uppfattning, motverkar möjligheten att lokalt utforma skolan efter behov.

Vi vill se ett kommunalt veto mot skoletableringar. Det är en angeläget ur ett demokratiskt perspektiv men också ur ett resursfördelningsperspektiv.

Partikongressen föreslår besluta:

C87:1 att kommunalt veto mot skoletableringar införs

Norrköpings S-kvinnor

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C88

VARBERGS ARBETAREKOMMUN

Låt skolan ansvara för simkunnigheten

I dagens kursplan för idrott och hälsa finns beskrivet de mål på förmågor skolan ska förse eleverna med vid olika årskurser. Gällande simkunnighet finns ingen tydlig beskrivning i kursplanens syfte, utan det är först i det centrala innehållet som målen för respektive årskurser finns beskrivna. Målen är indelade i årskursintervallerna 1-3, 4-6, 7-9.

Detta gör att skolor kan välja att ge simundervisning endast till de elever som inte uppfyller målen för sin årskursintervall. Simundervisningen kan sen ske under sista årskursen i intervallet för de elever med behov av undervisning. Elever som redan uppfyller målen behöver då inte ges möjligheten att vidare utveckla sin simkunnighet.

En tydligare formulering i kursplanens syfte skulle betona vikten av att simundervisning sker under hela skolgången för samtliga elever och inte bara de som riskerar att inte nå målen. En sådan undervisning skulle stärka simkunnigheten och vattenvanan hos samtliga skolbarn oavsett tidigare färdighetsnivå.

Partikongressen föreslår besluta:

C88:1 att verka för att elevers simkunnighet testas i skolan under varje årskurs

C88:2 att verka för att simundervisning i skolan sker i samtliga årskurser

C88:3 att verka för att simundervisningen i skolan ges till alla elever oavsett färdighetsnivå

Christoffer Johansson

Varbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C89

FALKENBERGS ARBETAREKOMMUN

Låt undervisning om jämställdhet genomsyrar SFI studier

Svenska för invandrare (SFI) riktar sig till nyanlända flyktingar och syftet är att ge kunskap i både svenska språket och samhällsorientering.

SFI är den första skolundervisning som den nyanlände deltar i.

Det är ytterst viktigt som nyanländ att få möjligheten att vara med och bidra till landets utveckling och snabbt kunna sätta sig in i landets kultur och mentalitet.

För att nå det måste man redan tidigt och vid första tillfället lära sig de grundläggande pelarna för att sträva efter ett demokratiskt samhälle. Med det menar jag t.ex. rättigheter och skyldigheter, likavärdighetsprincipen, rättvisa, att både männen och kvinnor har rätt att fatta egna beslut om sina liv m.m.

Jämställdhet är ett ämne som berör oss alla och behovet av att kunna ta del av och förstå jämställdhet på samhällets alla plan är större idag än någonsin.

Vi har en tydlig jämställdhetslag som visar på – och lagstadgar landets strävan om alla människors lika värde, oavsett kön eller etnicitet.

Våra lagar och vårt arbete om en jämställd kultur bör på ett mycket tydligt och medvetet sätt implementeras i undervisningen för att kunna förebygga orättvisa och skapa stor engagemang och kreativitet i samhället.

Partikongressen föreslås besluta:

C89:1 att Socialdemokraterna arbetar för att undervisning om jämställdhet skall implementeras i SFI studier

C89:2 att anta motionen som sin egen och skicka den till partikongressen 2017

Marcelle Farjallah

Falkenbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C90

KARLSBORGS ARBETAREKOMMUN

Max antal barn i förskolegrupp

Barngrupperna i förskolan växer trots nya riktlinjer från skolverket och pengar från regeringen. Den pedagogiska verksamheten som genomsyrar förskolan får då ta ett steg tillbaka och förskolan blir en förvaring för barnen.

Pedagoger hinner inte se alla barn. Forskning visar att för stora barngrupper skapar stress och en hög ljudnivå som både personal och barn mår dåligt av. Därför anser jag att riktlinjerna ska bli bindande och ett maxtak för x antal barn i förskolegrupperna införs.

Det bidrar till mindre stress för barn och personal i förskolan. Det pedagogiska utrymmet får större plats och pedagoger hinner med att se varje barn och dess behov. Detta skapar större förutsättningar för barns lärande och utveckling i förskolan men också att barns behov tillgodoses i större utsträckning. Det bidrar också att alla barn och deras behov ges mer tid av pedagogerna i förskolan.

Partikongressen föreslås besluta:

C90:1 att Socialdemokraterna verkar för ett bindande beslut om max antal barn i förskolegrupp

Lina Davidsson

Karlsborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C91

LJUNGBY ARBETAREKOMMUN

Mera fysiska aktiviteter i skolan

Barn och ungdomar behöver rörelse och motion för att utvecklas och må bra. Regelbunden fysisk aktivitet är viktigt för elevernas hälsa men även för att man ska klara av att koncentrera sig på de teoretiska lektionerna. Att vara fysiskt aktiv i unga år ger ofta resultatet att man bär med sig

goda vanor in i vuxenlivet och bättre hälsa livet ut.

Fysisk aktivitet har många positiva hälsoeffekter på barn. Det ökar välbefinnandet, ger bättre styrka och kondition, ökar immunförsvaret vilket minskar risken för sjukdomar, ger bättre sömn och minskar risken för övervikt. Barn får även lättare att ta in sinnesintryck, bättre koncentrationsförmåga och har därigenom bättre inlärningsförmåga. Genom att låta barn vara mer fysiskt aktiva under skoltiden kan vi påverka deras skolprestationer.

Forskning visar på att allt fler barn blir mer fysiskt inaktiva. Idag har mycket av de spontana aktiviteterna försvunnit och där motionen sker i organiserade former genom en idrottsförening och klyftan mellan fysiskt aktiva och passiva barn har ökat. Idag är läggs ett ökat ansvar på föräldrarna att sina barn rör sig tillräckligt. Det visar även på att barn som växer upp i områden som har det socioekonomiskt svårt är mindre aktiva än med de områden där familjer räknas som medel- eller höginkomsttagare.

Det finns goda exempel i landet på skolor som har infört mer fysiska aktiviteter på skoltid som man kan ta lärdom av. Allt från undervisning utomhus till fysiska lektioner varje dag i gymnastiksalen för att få eleverna till att vara mer fysiskt aktiva för att bättre kunna ta in den kunskapen som lärs ut.

Partikongressen föreslår besluta:

C91:1 att det utreds på vilka sätt man kan öka den fysiska aktiviteten i skolorna

C91:2 att revidering av läroplanen sker där mer fysiska aktiviteter läggs in på schema

Matija Rafaj

Ljungby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C92

BOTKYRKA ARBETAREKOMMUN

Modersmål i den svenska skolan

I många år har modersmål som skolämne utgjort en betydande del av det svenska skolsystemet. Idag går det däremot att konstatera att modersmål inte tillmäts lika stor betydelse som tidigare. Modersmål schemaläggs inte idag utan eleverna som har ett intresse för att läsa modersmål tvingas studera ämnet efter skoltid.

Problemen med att modersmålet inte tillmäts en tillräckligt stor betydelse idag ligger främst i att

ämnet inte schemaläggs som andra språk i det svenska skolsystemet. Eleverna blir på grund av detta omotiverade till att överhuvudtaget studera modersmål eftersom de i sådana fall blir tvungna att sluta skolan senare än sina klasskamrater. Det finns trots detta ändå elever som väljer att studera ämnet. Problemet för dessa elever är att de helt enkelt är trötta och slitna när det väl är dags för modersmål eftersom ämnet inte inkorporeras i schemat som andra ämnen; det står alltid sist på schemat. Elevernas studieresultat och framförallt förmåga att utvecklas i ämnet blir därför lidande.

Det finns forskning som visar att elever som studerar modersmål uppnår goda resultat i övriga ämnen. Det finns således ett samband mellan studier av modersmål och generellt goda studieresultat i övriga ämnen.

Partikongressen föreslår besluta:

C92:1 att modersmål som skolämne ska schemaläggas så att de elever som har ett intresse för att lära sig och utveckla sitt modersmål får en rättvis möjlighet till detta

Aghnatis Soma

Botkyrka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C93

VÄXJÖ ARBETAREKOMMUN

Modersmålsundervisning under skoltid inte efter skoldag

Forskning visar att modersmålsundervisning berikar och förstärker all annan undervisning. Modersmål ska vara en rättighet redan i förskoleåldern. Modersmål ska kunna läsas som engelska, historia och vilket som helst ämne i skolan. Detta skulle kunna förbättra resultaten hos elever med annat modersmål och berika kunskaper i andra ämnen.

Partikongressen föreslår besluta:

C93:1 att Socialdemokraterna verkar för att modersmålsundervisning ska vara en del av den svenska skolan

C93:2 att erbjuda utbildning i flera modersmål där lärarstudenter har möjlighet att välja modersmål som ämne och därmed förse kommunerna med utbildade modersmålslärare

Bahtije Breznica

Växjö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C94

AVESTA ARBETAREKOMMUN

Motverka mobbning i skolan

De allra flesta kan skriva under på Sveriges skolor ska stå för nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling. Lagstiftningen ställer tydliga och höga krav på att skolan ska vara en trygg plats för alla barn och unga.

Tyvärr visar flera utredningar och rapporter att så inte är fallet.

Organisationen Friends skriver i sin rapport för 2016 att 60 000 barn och unga är utsatta för mobbning. Det motsvarar 1-2 barn i varje klass. 7,5 procent av eleverna i årskurs 3-9 har utsatts för mobbning det senaste året. En femtedel av eleverna i årskurs 3-9 har blivit kränkta av en annan elev det senaste året. Av de elever i årskurs 3-6 som har utsatts för kränkningar, uppger 19 procent att det har handlat om vilket land man kommer ifrån. Av de elever i årskurs 6-9 som har utsatts för kränkningar, uppger 11 procent att det har handlat om deras etniska tillhörighet. Både mobbning och kränkningar är vanligare på mellanstadiet än på högstadiet.

I de flesta fall uppger eleverna att kränkningarna de utsatts för har upphört inom några veckor, men fyra procent anger att de har blivit mobbade i flera månader eller längre. Det motsvarar ett barn i varje klass. Att vara utsatt för mobbning kan vara förödande. Det kan exempelvis leda till låg självkänsla, oro, ångest, depressioner och självmordstankar.

1 av 3 på högstadiet berättar inte för någon i personalen om de märker att en elev blir illa behandlad, och var femte upplever att personalen sällan eller aldrig agerar när elever blir kränkta.

En majoritet av skolpersonalen anser sig ha tillräckliga kunskaper i trygghets- och likabehandlingsfrågor, men en tredjedel anser sig helt eller delvis sakna kunskaper. Det personalen efterfrågar är metoder för att realisera och levandegöra värdegrunden men också kunskap om aktuell forskning, lagstiftning, konflikthantering, akuta insatser samt fördjupade kunskaper om exempelvis hbtq-frågor och kränkningar på nätet.

Skolinspektionen skriver i Skolenkäten våren 2016 att var tionde elev känner sig inte trygg i skolan. Även om en klar majoritet av eleverna känner sig trygga i skolan, uppger en av tio att de inte känner sig trygga. Otrygghet är något vanligare bland elever i årskurs nio än bland elever i årskurs fem och gymnasiets år två.

Mer än var sjätte elev (17 procent) av eleverna i årskurs fem och nio svarar att det finns andra

elever på skolan som de är rädda för, medan något färre, 14 procent, av eleverna i gymnasiets år två svarar så.

Var tredje elev i årskurs nio upplever inte att skolan arbetar aktivt mot att förhindra kränkande behandling. En av tre elever tycker inte att skolan aktivt arbetar med att förhindra kränkande behandling eller vet inte om ett sådant arbete bedrivs. Relativt många svarar att de inte vet, 18 procent av eleverna i gymnasiets år två och 11 procent av elever i årskurs nio.

Två av tre elever i årskurs nio och gymnasiets år två instämmer emellertid att det förekommer ett arbete mot kränkande behandling.

Var tredje elev i årskurs nio har inte studiero. En majoritet av eleverna tycker att de har studiero på lektionerna, men det gäller inte alla. Resultaten visar att var tredje elev (35 procent) av eleverna i årskurs nio inte tycker att de har studiero. Motsvarande andel bland elever i årskurs fem och gymnasiets år två är något lägre, 23 respektive 29 procent.

Barn- och Elevombudet skriver följande; under det första halvåret 2016 har det kommit in 947 anmälningar om kränkande behandling till Barn- och Elevombudet (BEO) och Skolinspektionen. Det är en ökning med 17 procent jämfört med första halvåret 2015.

Under det första halvåret 2016 innehöll 71 procent av anmälningarna om kränkande behandling uppgifter om att en eller flera elever kränkt en annan elev. I 40 procent av anmälningarna uppgav anmälaren att en lärare, rektor eller annan skolpersonal varit den som kränkt. I 11 procent av anmälningarna förekommer uppgifter om kränkningar utförda av både andra elever och skolpersonal.

Det här visar tyvärr, trots en tydlig lagstiftning att det behöver göras mer för att motverka kränkande behandling och mobbning i skolan. Vidare så är det märkligt att vi tyckts tro att vi ska kunna vända skolresultaten även fast vi inte lyckats med det mest grundläggande, nämligen att skapa trygghet och studiero i skolans värld. Ekonomiska konsekvenser skulle öka trycket på de skolor som exempelvis saknar plan mot kränkande behandling.

Partikongressen föreslår besluta:

- C94:1 att vi socialdemokrater verkar för att lagen om skolors skyldighet att agera mot mobbning stärks så att skolor blir skyldiga att få stopp på mobbningen inom en viss tidsperiod och att skolan annars kan krävas på skadestånd
- C94:2 att vi socialdemokrater verkar för att det införs sanktionsavgifter i skollagstiftningen i likhet med de som finns inom arbetsmiljölagstiftningen

Patrik Engström / IF Metall S-fackklubb, Avesta
Avesta arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C95

SOLNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Nationella provet

Nationella provet har i större utsträckning blivit en arbetsbörda och ett administrativt arbete för lärare än dess ursprungliga huvudsyfte; att vara ett stöd inför betygsättning. Det står inte i några lagar eller regler hur stor betydelse provets resultat har för slutbetyget, men dess betydelse har ökat eftersom den offentliggjorts som betygsstatistik och annan statistik för samtliga skolor på deras skolhemsidor.

Skolor vill verka attraktiva och visa på höga kunskapsresultat och publicerar betygsresultaten för nationella prov i skolhemsidor. Konsekvenserna blir att syftet för det nationella provet ändras och slutar vara ändamålsenligt.

Det krävs en förändring för ett förlegat kunskapsunderlag som bör förflyttas till professionen, läraren, och dess syfte konkretiseras utefter ändamålet, att verka som en del av underlag för betygsättning.

Även Lärarförbundet har yttrat en oro om nationella provets utveckling och risker. De menar att dagens mängd av nationella prov riskerar att leda till försämrade kunskapsresultat snarare än höjda. Elevernas och lärarnas lektionstid läggs på prov istället för undervisning. De förespråkar istället att de frivilliga nationella bedömningsstöden används i högre grad än i dag.

Regeringens tillsatta utredare Tommy Lagergren konstaterade vid utredningens presentation i mars 2016, att de nationella proven inte fungerar som kunskapsmätare över tid och med utredningens resultat har beslut om minskade nationella prov tagits. Detta visar tydligt att nationella proven inte är nödvändiga och man har större tilltro till internationella kunskapsmätningar som bland annat PISA.

Även inom nuvarande lärarutbildning får lärarstudenter lära sig om formativ bedömning som är en kontinuerlig bedömningsprocess som är integrerad i undervisningen där målet är att eleven får en förståelse och kunskap om och över lärandet och sitt egna kunskapsförmåga och utveckling, och läraren stöttar och anpassar undervisning utefter elevernas lärandebehov. Dock är nationella provet det motsatta till detta då det är ett summativt bedömningsmaterial och ser inte till

elevernas enskilda och kontinuerliga bedömningsprocess. Vilket innebär att den inte anses vara ett tillförlitligt stöd inför betygsättning.

Partikongressen föreslår besluta:

C95:1 att socialdemokraterna verkar för att ta bort nationella prov från samtliga skolor

C95:2 att socialdemokraterna verkar för att införa frivilliga bedömningsstöd som underlag för en formativ bedömning

Angelina Pena

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C96

BORÅS ARBETAREKOMMUN

Nu satsar vi på de äldre inte på vinster till privata företag

Vi måste förbättra omvårdnaden av våra äldre. Det gäller både i hemtjänsten och på våra boenden. För att få en plats på särskilt boende krävs idag att man är svårt dement eller har ett mycket omfattande vårdbehov. Den satsning på hemtjänstens kvalitet som kommunerna gjorde för några tiotals år sedan innebar att fler kunde välja att bo kvar i sin bostad. Tyvärr innebar det också en kraftig neddragning på antalet platser i särskilt boende så att valfriheten i det fallet är näst intill obefintlig.

Även hemtjänsten har genomgått stora förändringar. Ofta inte till det bättre. Tiderna för besöken är ofta snålt tilltagna och minutberäkning görs för hur lång tid det får ta för olika insatser. I det systemet finns litet utrymme för att människor är olika individer. Sällan ges tid för de sociala insatser som krävs för att man som äldre skall kunna leva ett gott liv. I de flesta kommuner är det idag mer regel än undantag att den äldre personen möter ett stort antal anställda. Det innebär problem både för den som får och för den ger stöd och hjälp. Det finns kommuner som har tagit detta till sig och förändrat sin organisation så att en mindre sammanhållen grupp av personal arbetar hos en mindre grupp av äldre. Det ger trygghet för de äldre och troligen större meningsfullhet för de som utför tjänsten.

Som socialdemokrater måste vi fråga oss. Är kvalitén på omsorgen av våra äldre tillräckligt bra?

Kommunal har i en rapport visat att uppemot 100.000 kvinnor har gått ner i arbetstid för att hjälpa äldre anhöriga som inte kan få tillräcklig hjälp från hemtjänsten. Detsamma gäller effekterna av minskningen av platser i särskilt boende. Äldreomsorgen måste förändras så att den

fyller de behov som finns. Man skall inte på sin ålderdom behöva vara beroende av att det finns anhöriga.

Det krävs betydligt större ekonomiska resurser. Satsning på äldre är viktigare än några jobbskatteavdrag.

Det krävs fler, välutbildad och välmotiverad personal. Då måste arbetsmiljön förbättras med mindre stress och större inflytande för både de äldre och de som utför vård och omsorg. Personalförsörjningen är redan idag ett stort problem med ett allt mindre intresse för de unga att söka omvårdnadsprogrammet.

Samtidigt som det finns allvarliga brister i omsorgen av våra äldre gör privata vårdföretag mycket stora vinster. Skattepengar förs till skatteparadis och aktieägarna berikar sig istället för att skatterna gör nytta i den gemensamma sektorn. Idag har den privata vårdsektorn nått den omfattningen att vi socialdemokrater inte längre kan blunda och avstå från handling.

Partikongressen föreslår besluta:

- C96:1 att ställa sig bakom kravet att det görs en genomgripande genomgång av dagens äldreomsorg och att den förändras i den riktning som vi har beskrivit i ovanstående
- C96:2 att ställa sig bakom kravet att omsorgen om äldre inte får bedrivas i vinstdrivande företag

Solveig Kjörnsberg, Göran Andersson, Pia Johansson, Ann-Cathrin Carlström, Arne Kjörnsberg, Christian Hedlund, Rose-Marie Liljenby Andersson och Kjell Klasson
Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C97

SOLNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Nytt skolekonomiskt system

Skolan ses idag mer och mer som en marknad där eleverna är produkten. Priset på en elevplats i skolan har förskjutit Kunskapsuppdraget till en miserabel andraplats, och utbildningen i Sverige har således tagit en riktning som kan stå oss dyrt inom en snar framtid.

Skolpengen har bidragit till miljonbelopp för reklamsatsningar hos vissa skolor, där man tvingas locka elever till den egna skolan eller riskera att hamna i konkurs. Konsekvensen blir en situation där fokus ligger på jagandet av elever till skolverksamheten istället för att ge en jämlik utbildning,

där man tar beaktning av elevers individuella behov för en kvalitativ utbildning.

Vissa friskolor går med överskott med en låg lärartäthet och inhämtar därmed stora vinster, taget från samhällets resurser. Lärartätheten innebär att barn- och klasstorlekarna eskalerar där både arbetsbelastningen och stressnivåerna ökar.

Skolekonomiska överskott används inom olika skolverksamhet på olika sätt, men återanvänds tyvärr sällan för skolenliga ändamål. Skolpengen bör enbart användas till skolan, elever och personalen inom verksamheten.

Partikongressen föreslår besluta:

- C97:1 att socialdemokraterna verkar för att inrätta ett nytt skolekonomiskt system för samtliga skolverksamheter samt förskolor, både kommunala som statliga, samt friskolor
- C97:2 att socialdemokraterna verkar för att skolekonomiska överskott skall sparas för skolenliga ändamål, för både kommunala som statliga samt friskolor

Angelina Pena

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C98

STOCKHOLMS ARBETAREKOMMUN

Obligatoriskt praktiskt block på alla gymnasieprogram

Morgondagens samhälle kräver ett skolsystem som tänker nytt. Att strikt skilja på arbete med händerna respektive hjärnan (läs: praktiska och teoretiska ämnen) är väldigt omodernt. När vi dessutom har en arbetsmarknad som ställer stora krav på flexibla och allkunniga individer måste politiken ha mod att reformera skolsystemet. Ett problem med dagens system är att vi på något sätt sorterar ut vilka vi tänker och förväntar oss ska läsa vidare och vilka som ska stanna i ett icke-akademiskt yrke. Denna motion vill därför göra om gymnasieskolan så att alla program omfattas av ett obligatoriskt praktiskt block som ger eleverna träning, praktik och grunden till en yrkesidentitet som dessa senare kan ta med sig ut i arbetslivet direkt efter studenten.

Att vi fokuserar på att alla praktiska program ska ha ett teoretiskt block som ger alla elever högskolebehörighet är mycket bra. På samma sätt borde vi sträva efter att alla elever på ett högskoleförberedande teoretiska program också får ett praktiskt block med grundläggande kunskaper om arbetsuppgifterna inom några av våra mest personalkrävande sektorer. Det kan vara vård/omsorg, hotell/restaurang, handel eller något annat där eleven efter gymnasieexamen

ganska omgående kan få in en fot på arbetsmarknaden, oavsett om denne väljer att studera vidare eller inte. På så sätt skulle samhället i form av sin gymnasieskola (som inom en snar framtid förhoppningsvis blir obligatorisk) ta ansvar för att hjälpa sina unga medborgare till en första kontakt med arbetslivet. Detta kommer säkert att vara ett av många fungerande verktyg mot framtida ungdomsarbetslöshet och ohälsa hos unga människor som saknar makt att förändra sina liv. Genom att "tvinga" ut alla gymnasieelever till att prova på riktiga arbetsuppgifter och skaffa sig erfarenheter och kontakter tror motionären att samhället skulle ha mycket att vinna.

Partikongressen föreslås besluta:

- C98:1 att ett praktiskt block införs som gymnasiegemensamt ämne och därmed även omfattar de högskoleförberedande teoretiska programmen
- C98:2 att varje elev på ett högskoleförberedande gymnasieprogram omfattas av en praktikgaranti som ger nyttig arbetslivserfarenhet inom valt praktiskt område
- C98:3 att resurser tillförs studie- och yrkesvägledningen för att de ska kunna administrera kortare praktikperioder till alla som berörs av denna reform

SSU25+

Stockholms Arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C99

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Prioritera den psykiska ohälsan bland unga

Den psykiska ohälsan bland unga i Sverige har ökat kraftigt sedan 90-talet. 2011 beräknades 10 % av unga kvinnor mellan åldern 18 – 24 lida av psykisk ohälsa. För unga män i samma ålder är siffran 7 %. För skolungdomar anses en av den största orsaken till en ökad psykisk ohälsa vara en ökad individualisering av samhället.

Den svenska skolan präglas av en stressig arbetsmiljö och ett betygssystem som ställer orimligt höga krav.

Skolan är en av de delar i samhället som kommer närmast ungdomarna och därför är det högst rimligt att skolan också har kapacitet att hjälpa de unga som drabbas av psykisk ohälsa. I detta arbete spelar självklart elevhälsan en viktig roll, men i dag får den inte tillräckligt med resurser och bristen på skolkuratorer är stor i hela landet. Skolkuratorernas massiva arbetsbörda måste minskas och fler skolkuratorer måste utbildas. Det är nödvändigt för att möta behovet av hjälp hos dem som drabbas av psykisk ohälsa samt förhindra att fler drabbas i framtiden.

För att erbjuda alla skolungdomar i Sverige en likvärdig skolhälsa föreslår vi att en så kallad "kuratorgaranti" införs för alla Sveriges grundskole- och gymnasieelever. Kuratorgarantin ska erbjuda alla skolungdomar i Sverige möjlighet till kuratorkontakt minst en gång per läsår. Precis som det finns hälsosamtal med skolsköterskan bör det även finnas ett hälsosamtal med kuratorn. I nuläget finns inte någon sådan policy utformad men vi tror att det skulle kunna göra det lättare för fler ungdomar att ta kontakt med en kurator och bidra till att bryta stigmatiseringen kring psykisk ohälsa. En "kuratorgaranti" skulle göra så att det som står skrivet om elevhälsan i skollagen, att alla elever ska ha tillgång till psykolog eller kurator, blir verklighet.

Frågan om psykisk ohälsa är också en fråga om klass. Arbetarklassen drabbas hårdast då man med svaga ekonomiska och sociala resurser har sämre möjligheter att få vård, vilket förvärras av en bristfällig tillgång till psykiatrisk vård i offentlig regi. En socialdemokratisk politik som stävar att utjämna ekonomiska liksom sociala klyftor mellan människor borde prioritera den psykiska ohälsan och öka resurser för att stävja den oroande utvecklingen på området.

Partikongressen föreslås besluta:

- C99:1 att Socialdemokraterna verkar för att alla Sveriges grundskole- och gymnasieelever får rätt till minst ett samtal med en skolkurator per läsår
- C99:2 att Socialdemokraterna uppmanar alla kommuner att införa en kuratorgaranti i kommunens alla grund- och gymnasieskolor

Magdalena Anti

Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C100

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Prioritera förskolan

I såväl nationell som internationell forskning har ett positivt samband mellan förskola av god kvalitet och senare skolprestationer fastslagits. Särskilt gynnsamma har verksamheterna varit för barn från svåra uppväxtmiljöer, fattiga barn och barn med en annan etnisk bakgrund än majoritetsbefolkningens. Barn blir bättre förberedda för skolan, har bättre språkkunskaper och visar större social kompetens jämfört med barn som inte haft denna typ av barnomsorg. Förskolan har också en förebyggande betydelse för barn från resurssvaga hem. Förskolan kan därmed bidra till att minska framtida klyftor. Beslutet att avskaffa vårdnadsbidraget var, ur detta perspektiv, viktigt. Men det finns mer att göra.

Det är viktigt att förskolan håller hög kvalitet. Vi socialdemokrater kan aldrig vara nöjda med att förskola ska vara eller ersättas av barnpassning. Men just barnpassning av närmaste granne eller av helt utbildad personal är vad vi riskerar att få med sk ”pedagogisk omsorg”. Den verksamhet som går under samlingsbegreppet ”pedagogisk omsorg” och som den borgerliga regeringen införde 2009 har mycket lite att göra med pedagogisk verksamhet utan är snarare exempel på verksamheter med mycket låga eller nästan obefintliga pedagogiska kvalitetskrav. Vi anser att skattepengar i första hand ska gå till förskolor med hög kvalitet och välutbildad personal.

För andra omsorgsverksamheter bör kraven på kvalitet, pedagogisk verksamhet och utbildning skärpas. Annars överförs medel från en kvalitetssäkrad förskola till olika former av privata omsorgslösningar som inte har samma krav på utbildad personal, krav på kompetensutveckling, följsamhet till läroplanläroplan med mera.

Partikongressen föreslår besluta:

C100:1 att den verksamhet som inryms i begreppet sk ”pedagogisk omsorg” avskaffas

C100:2 att kraven för andra omsorgsverksamheter för barn, utöver förskola, skärps vad gäller kvalitet, utbildning och pedagogiskt innehåll

Ewa Andersson

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C101

RONNEBY ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Privatiseringar

Socialdemokraterna måste ta en klarare ställning mot den obalans som skett när det gäller marknaden och medierna. Marknaden har tagit över och politiken tappar makt. Man måste ha en valfrihet så inte samhällets resurser flyter bort åt olika håll, det vill säga facklig/politisk kontroll över hur pengarna används.

Man konkurrensutsätter allt på bekostnad av vård och omsorg. Man privatiserar allmännyttan, säljer ut sjukhusen och öppnar friskolor.

Socialdemokraterna måste ta mer hänsyn till de enskilda människorna, alla ensamstående mammor och pappor, de lågavlönade barnfamiljerna, nysvenskar, pensionärerna med låg pension, arbetslösa, sjuka och handikappade. Listan kan göras lång. Vi skall sträva efter jämlikhet, trygghet

och gemenskap. Vi skall värna om vår välfärd.

Vi skall solidariskt finansiera tjänster som skola, vård och omsorg och ta upp kampen mot privatiseringsivern.

Partikongressen föreslår besluta:

C101:1 att skolor, vård och omsorg inte privatiseras med stora vinstintressen

C101:2 att en bred arbetsgrupp tillsätts som utreder hur privata företag skall verka inom skola, vård och omsorg där skattepengarna stannar kvar i verksamheten

Annette Rydell

Ronneby arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C102

JÖNKÖPINGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Reformera det svenska betygssystemet

LGR 11 och GY11 är läroplanerna som innefattar det svenska betygssystemet för grund- och gymnasieskola i dagsläget. Allt mer kritik har börjat riktas mot det svenska betygssystemet om att det är orättfärdigt och att höga betyg är någonting sällsynt. Kritiken kommer inte bara från eleverna själva utan även från lärarnas håll som i vissa fall måste sänka sina elevers betyg med två steg, enbart pga. att ett kunskapskrav inte matchar dem resterande sex till åtta kunskapskraven. Anders Bolling skrev även i en DN ledare om vilka orättvisa effekter betygssystemet börjar ge, där mer arbete läggs på lärarna och arbetsbördan ökar på eleverna.

Att vi socialdemokrater har en annan bild på hur den svenska läroplanen ska vara utformad är ingen nyhet, vi har själva riktat kritik mot LGR 11 och GY11 men vi har inte gjort något just för att det blir ännu jobbigare för lärare och elever att anpassa sig efter nya betygssystem så fort en ny regering tillträder, vilket är fullt förståeligt. Men nu har det gått sex år sedan Jan Björklunds läroplan infördes och det är dags att vi reformerar den till det bättre för lärarnas och elevernas skull.

I många opinionsmätningar så tappar de rödgröna partierna inklusive socialdemokraterna bland ungdomar, men med en vass skolpolitik som förutsätter att vi reformerar om läroplanen så kan opinionsmätningarna få en annan kurs i bästa fall. Nu är det dags att vi gör någonting åt de fallande skolresultaten, det behövs bra lärare och engagerade elever, ja. Men även ett system som förmår människor att jobba hårt och samtidigt få bra resultat för mödan.

Partikongressen föreslår besluta:

C102:1 att LGR 11 och GY11 avskaffas för att sedan ersättas med nya läroplaner, både för grund- och gymnasieskolan

C102:2 att en statlig utredning tillsätts för att försöka ta fram en ny läroplan för både grund- och gymnasieskolan

Ismail Quttineh, ordförande SSU Jönköping

Jönköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C103

SUNDBYBERG ARBETAREKOMMUN

Reformera idrott och hälsa för barnens hälsas skull

Barn och unga rör allt mindre på sig och mår allt sämre psykiskt. Den fysiska och, inte minst, psykiska hälsan påverkar möjligheten att ta till sig annan kunskap i skolan. Det är dessutom en viktig faktor i barnets framtida hälsa. Ett sätt att motverka fysisk inaktivitet och psykisk ohälsa är att inom ramen för ämnet Idrott och hälsa ge skolan ett tydligare uppdrag att motverka fysisk inaktivitet och psykisk ohälsa. Detta skulle kunna nås genom ökad tid för ämnet Idrott och hälsa i skolan. Att öka tiden för Idrott och hälsa skulle få ett antal positiva effekter, såsom ökad fysisk aktivitets och möjligheter att på ett mer strukturerat sätt prata om psykisk ohälsa för att bryta stigmat och tabu kring detta. Utökad tid skulle dock också innebära risker för de elever som idag går till dessa lektioner med en klump i magen på grund av oro och obehag inför lektionen, ofta kopplat till att bli bedömda i fysisk förmåga. Därför föreslår motionen också ändrade betyggrunder för ämnet Idrott och hälsa.

Partikongressen föreslår besluta:

C103:1 att ämnet Idrott och Hälsa reformeras i syfte att öka mängden fysisk aktivitet i skolan, och får ett tydligt uppdrag att innefatta kunskap om psykisk hälsa

C103:2 att betyget i ämnet baserats på två parametrar, där ett minimumdeltagande i fysisk aktivitet avgör om du når godkänt, men att kunskaperna som visas inom hälsa är nivåavgörande över godkänt

C103:3 att avstyrka motionens andra att-sats.

C103:4 att anta motionen som sin egen och översända motion jämte yttrande till partikongressen 2017.

Åsa Zetterberg

Sundbyberg arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C104

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Religiösa förskolor/fritidshem och skolor

Förskolor, fritidshem och skolor bör vara religiöst neutrala utifrån individens möjligheter att i en neutral miljö kunna bilda sig en egen uppfattning om religiositet. Läroplanen förespråkar denna värdegrund dock även att skolan ska vila på en kristen etik. När man idag tillstyrker skolor med religiös anknytning sker det på premisserna att läroplanen ska följas. Detta står i motsats till syftet med den religiösa skolformen o inriktningen. Utifrån individens grundläggande rättigheter att växa som en fri tänkande individ bör samhällets skolsystem vara fristående från en specifik religions inriktning.

Partikongressen föreslår besluta:

C104:1 att religiösa samfund inte får starta förskolor/fritidshem eller skolor

Söders s-förening

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C105

BORLÄNGE ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Religiösa inslag i förskolan

Under hösten 2015 behandlade Borlänge en ansökan från ett företag som ville starta en friförskola i kommunen. Inte något konstigt i sig då friskolor är en del av Sverige 2016. Det som dock fick mig som individ och ledamot att höja på ögonbrynen var att skolan hade en religiös inriktning. Jag hade uppfattningen att all undervisning i skolan i Sverige ska vara fri ifrån religiösa inslag. Ett antagande jag hade gjort som visade sig vara felaktigt.

Då skolans undervisning för äldre barn är fri ifrån religiösa tendenser så kan en då bli fundersam på varför denna verksamhet är tillåten för mindre barn. Ter det sig så att politiker och myndigheter har en uppfattning om att yngre barn lättare kan analysera en religion och bilda sig en egen uppfattning? Eller är det så att en har gjort antagandet att en förälder har rätten att välja

sitt barns religion?

Religionsfriheten ska vi alltid stå upp för, det är varje individs rättighet att ha en tro. Men religionsfriheten blir inte fri om föräldrar och vuxna ska peka ut i vilken riktning de unga ska gå. En ung människa har som alla andra människor rätt till sin egen tro eller icke tro. Ett barn ska inte behöva skolas in i ett system som den inte har bett om. Ett barn i förskoleålder har dessutom inte de analytiska egenskaper som behövs för att kunna sovra bland all religiös fakta och bilda sig en egen uppfattning. Barn i förskolan må inte ha rösträtt men de har andra rättigheter. Bland annat rätten att få bilda sig en egen uppfattning om världen och samhället. Således vill jag säga att nej en förälder har inte rätten att bestämma sitt barns religion.

Jag som Socialdemokrat vill stå upp för varje individs rätt till religionsfrihet. Jag vill stå upp för alla ungas rätt till en objektiv skolgång där de själva får verktygen de behöver för att analysera samhället. Religionen kan vara något vackert, men skolan ska vara en plats där eleverna tillåts tänka fritt.

Partikongressen föreslår besluta:

C105:1 att Socialdemokraterna står upp för religionsfriheten och aktivt arbetar i riksdagen så väl som i kommunerna för ett begränsande av religiösa inslag i förskolans undervisning

Viktor Nordström

Borlänge arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C106

SOLNA ARBETAREKOMMUN

Revidera skolans värdegrund och uppgifter i Skollagen

Vi socialdemokrater arbetar konstant för en jämlik skola. En skola för alla där resurser fördelas efter behov så att alla elever får samma chans att klara kunskapsmålen, oavsett könstillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, sexuell läggning eller ålder.

Dock finns det ett stycke i Skollagen om skolans värdegrunder och uppgifter. I andra stycket i ur skrivelsen skolans värdegrunder och uppgifter kan man läsa följande: ”Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildningen ska gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltas av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans

och ansvarstagande.”

Mening nummer två är högst problematisk om man vill värna om integration och religionsfrihet i skolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C106:1 att socialdemokraterna tar bort meningen, "I överensstämmelse med den etik som förvaltas av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande." från skolans värdegrund och uppgifter ur skollagen

Angelina Pena

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C107

UPPSALA ARBETAREKOMMUN

Rättvisa villkor för fristående och kommunala skolhuvudmän

År 2008 lade en borgerlig regering fram propositionen om offentliga bidrag på lika villkor. I propositionen föreslogs ett antal lagändringar i skollagen i syfte att skapa likvärdiga förutsättningar mellan fristående och kommunala skolhuvudmän. Så länge det finns en skolmarknad är det helt centralt att huvudmännen ges likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Annars riskerar elever att gynnas eller missgynnas beroende på vilken huvudman de väljer. Det är dock tydligt att den borgerliga regeringens motiv till propositionen om bidrag på lika villkor framför allt handlade om att säkerställa mer likvärdiga villkor för fristående skolor. Om lagändringen på ett lika positivt sätt påverkat de kommunala huvudmännens förutsättningar att erbjuda en skola på lika goda villkor är tveksamt. Redan från början medförde den nya lagstiftningen en rad problem.

Sju år har nu gått sedan de nya bestämmelserna infördes och en socialdemokratiskt ledd regering borde ta initiativ till en översyn av dess giltighet och aktualitet i nutid. Framför allt fyra områden bör granskas i en sådan översyn:

1) Möjligheten till momskompensation. I Skollagen fastslås att kommunerna ska betala ut 6 procent i momskompensation till fristående förskolor och skolor. Skälet är att fristående huvudmän till skillnad från kommunerna inte kan få full momskompensation för sina momskostnader. För att förhindra en snedvridning av konkurrensen och för att skapa lika ekonomiska villkor finns därför i lagstiftningen den schabloniserade momskompensationen om 6

procent. I gengäld får kommunen återsöka sex procent inom ramen för kommunkontosystemet. Sedan schablonen om 6 procent fastställdes har både Statskontorets utvärderingar och den statliga utredningen ”Utredningen för översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt” (SOU 2015:93) pekat på att den faktiska momskostnaden hos fristående huvudmän skiljer sig från schablonen. För förskolan och grundskolan är schablonen något högre än den faktiska kostnaden medan det omvända förhållandet råder inom gymnasieskolan. I praktiken innebär det dock att fristående huvudmän som verkar inom förskola och grundskola gynnas ekonomiskt i relation till de kommunala huvudmännen. I gymnasiet kan förhållandet vara det omvända. En översyn av skollagens bestämmelser på området borde syfta till att få till en mer rättvisande schablon som bättre tar sin utgångspunkt i de faktiska momskostnaderna som uppstår hos fristående huvudmän. En mer rättvis schablonersättning skulle innebära mer likvärdiga villkor för huvudmännen, men också att staten skulle kunna frigöra resurser till andra viktiga skolpolitiska satsningar. Som exempel visar en utvärdering i Uppsala kommun att förskolans faktiska momskostnader aldrig överskrider 3 %. Totalt betalar Uppsala kommun årligen ut c:a 20 miljoner för mycket till fristående verksamheter.

2) Beräkningsgrunderna för skolpengen. Lagstiftningen om bidrag på lika villkor innebär också att varje elevplats på en fristående skola ersätts med snittkostnaden för den kommunala skolan. Men en koncern kan välja en utbudsnivå som säkrar fyllda klasser och fylld skola samt starta när en fördelaktig lokal blir tillgänglig. Medan kommunen ska erbjuda alla plats, både år med stora elevkullar och år med små och i alla delar av kommunen. En konsekvens som kan bli missgynnande är att när kommunens kostnader per elev ökar på grund av att nya skollokaler byggs i nya bostadsområden, måste ersättningen höjas motsvarande till de fristående skolorna. En annan konsekvens är att skolpengen endast kan betalas ut per elev. Det innebär att hänsyn inte kan tas till fyllnadsgraden på skolorna och att skolor med ett begränsat elevunderlag såsom kommunala landsbygdsskolor får det svårare att styra resurser till undervisning från lokalkostnader. Fristående skolor får alltså ofta en kraftig överkompensation för lokalkostnader som de inte har.

3) Bidrag baserat på budget. Skollagens bestämmelser anger även att kommunerna är skyldiga att ge motsvarande tillskott till de fristående skolorna om ytterligare resurser ges till den kommunala verksamheten under budgetåret. Huvudprincipen om att lika villkor ska gälla bör upprätthållas. Men de senaste åren har fristående huvudmän börjat överklaga kommunens ersättningsnivåer som en följd av att den kommunala huvudmannen går med underskott. Man hävdar att underskott bör betraktas som ett tillskott till den kommunala huvudmannen eftersom ett underskott i praktiken innebär att den kommunala huvudmannen gör av med mer resurser än vad som tilldelats. Det är självklart inte bra om kommunala huvudmän tillåts gå med underskott under flera år eller att underskotten skrivs av om inte motsvarande villkor gäller för fristående huvudmän. De överklaganden som nu sker till förvaltningsrätter runt om i landet är dock orimliga utifrån att de inte tar hänsyn till den kommunala huvudmannens möjligheter att återställa underskott. Underskott uppstår ofta som en följd av svårigheter att anpassa lokaler och utbud

utifrån aktuellt elevunderlag. Huvudmannen är dock skyldig att låta elever som påbörjat sin utbildning slutföra sina studier inom tre år och kan inte bara ta bort utbildningar inom loppet av ett budgetår. Det tar också tid att praktiskt flytta och samlokalisera utbildningar som drabbats av elevtapp. Den kommunala huvudmannen är också skyldig att alltid kunna erbjuda elever en skolplacering. Det medför att en viss överkapacitet i utbildningslokaler måste finnas. Något som inte minst visat sig med den stora ökningen av asylsökande barn och unga och där kommunala huvudmän tagit det största ansvaret för att ombesörja behovet av nya utbildningsplatser. Överkapacitet i lokaler medför dock kostnader som kan försvåra för huvudmannen att nå ekonomi i balans när ersättningen betalas ut per elev. Den kommunala skolan drabbas också ibland av ökade kostnader under pågående läsår som en följd av att fristående skolor med kort varsel ”tar” elever från den kommunala. Rättsläget kring fristående huvudmäns möjligheter att kräva retroaktiv ersättning motsvarande kommunala huvudmäns underskott bör därför tydliggöras.

4) Utbetalning utifrån riksprislista. När en hemkommun inte erbjuder en viss gymnasieutbildning ska Skolverket besluta om det belopp en hemkommun ska betala till en enskild huvudman för en fristående gymnasieskola eller gymnasiesärskola som erbjuder utbildningen. Riksprislistan föreskriver dock enbart vilka ersättningsnivåer som ska gälla för gymnasieprogram och ett begränsat urval av inriktningar. När prislistan inte specificerar vilket belopp som hemkommunen ska betala ut för en inriktning ska hemkommunen istället betala ut den ersättning som gäller för inriktningens program. Det kan dock medföra att ersättningen sätts för högt i förhållande till de faktiska kostnader som följer av att bedriva utbildning inom inriktningen. Konsekvensen blir att fristående huvudman gynnas ekonomiskt.

Partikongressen föreslår besluta:

C107:1 att en översyn görs av Skollagens bestämmelser om offentliga bidrag på lika villkor

Caroline Andersson, Ulrik Wärnsberg och Bengt Sandblad
Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C108

DALARNAS PARTIDISTRIKT

Samhällets medel till välfärd ska inte gå till privata vinster

En stark generell välfärd är en grundbult i den svenska modellen. Att välfärden är allmän och omfattar oss alla ger dels en generell acceptans för vår modell med stor offentlig sektor som alla finansierar efter förmåga, och dels gemensamt utbyte vilket motverkar segregation. Alla, oavsett bakgrund, ska kunna gå på samma skola och besöka samma vårdcentral.

Detta gemensamma system har de senaste decennierna delvis slagits sönder av vinstjakt och privatiseringar. Riskkapitalister har släppts in i välfärden och förvandlat skolelever till kunder och sjukvården till en marknad, trots att välfärden inte är ett område som kan fungera enligt marknadens villkor.

För att konkurrens ska kunna ge bättre verksamhet måste ett antal premisser vara uppfyllda. En viktig sådan är att det ska vara möjligt att tillräckligt noga kunna precisera uppdraget, ställa krav på kvalitet, följa upp och i de fall där det krävs - byta leverantör om det inte fungerar. Detta fungerar inte i välfärdssystemen, exempelvis i en grundskola. En skolas kvalitet är nämligen svår att på ett heltäckande sätt formulera i ord, och tanken att eleverna själva ska kunna välja skola och på så vis pressa kvaliteten uppåt har visat sig inte riktigt fungera i praktiken. Istället tvingas skolorna lägga stora pengar på reklam och konkurrera genom datorer eller resor - sådant som enkelt går att synliggöra, men som egentligen inte har någon större betydelse för elevernas lärande. Vinstlogiken får i sin tur skolorna att minska kostnaderna så mycket som möjligt. Skolornas vinstkrav finansieras genom sämre lärartäthet och lägre andel behöriga lärare. Rädslan för att stöta sig med elever och föräldrar riskerar också att leda till omotiverat höga betyg och betygsinflation. Samtidigt medför systemet stora kostnader för uppföljning och utvärdering, och har på skolans område lett till en allt större detaljstyrning för att försöka komma bort från de största avarterna av vinstmaximering. Denna detaljstyrning är ett ok för alla skolor, och vi tar ytterligare steg bort från en skola som bygger på tillit till att lärarna och rektorer själva kan utforma den bästa undervisningen.

I sjukvården ger vinstjakten också mycket märkliga och destruktiva effekter. Vissa patienter, sådana som inte besöker sjukvården särskilt ofta, blir exempelvis mycket lönsamma i ett kapiteringssystem. Andra patienter, de som har störst behov av vård, blir inte lönsamma och riskerar att bli icke önskvärda. Samtidigt har den grupp som behöver sjukvården mest svårast att agera kunder - de har inte tiden och kraften, och kan knappast välja en vårdcentral långt från hemmet. Jämlikhetsvärdet hotas, och vi riskerar att få ett system som tar från de sjukaste och ger till de förkylda. Inom den privata välfärdssektorn finns också ibland system där människor kan köpa extra tilläggstjänster. Sådana system öppnar dörren för och uppmuntrar till ökad ojämlikhet, helt i motsats till välfärdens uppdrag.

Situationen kräver förändring och de senaste åren har debatten om det är vinstförbud eller vinsttak som är rätt väg att gå varit aktuell. Vi menar att ett vinsttak visserligen begränsar de oskäligen uttagen av skattemedel från våra välfärdssystem men att det inte räcker för att hantera huvudfrågan: hur vinsterna styr välfärden i fel riktning. För att kunna bygga ett välfärdssystem som håller ihop, som bygger ihop samhället och skapar jämlikhet, krävs en reglering av vinstuttaget, i syfte att alla samhällets medel till förskola, grundskola, gymnasium, äldreomsorg och sjukvård används för avsedd verksamhet.

Partikongressen föreslår besluta:

C108:1 att Socialdemokraterna verkar för en reglering av vinstuttaget, i syfte att alla samhällets medel till förskola, grundskola, gymnasium, äldreomsorg och sjukvård används för avsedd verksamhet

Dalarnas partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C109

VALLENTUNA ARBETAREKOMMUN

Samma krav på icke-konfessionell utbildning vid alla skolor

För att förtydliga kunskapsuppdraget, stärka elevernas religionsfrihet och samtidigt motverka segregeringseffekter behöver friskolor omfattas av samma krav på att utbildningen ska vara icke-konfessionell som redan gäller för offentliga skolor. Specialregeln i skollagen som möjliggör för fristående skolor att ha en konfessionell inriktning behöver tas bort, samtidigt som rätten för trossamfund och livsåskådningsorganisationer att erbjuda religiös eller annan filosofisk undervisning utanför det obligatoriska och skattefinansierade skolväsendet behöver försvaras.

Den svenska skolan ska enligt skollagen ”vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet” (1 kap 5§), stärka de mänskliga rättigheterna och ge alla elever samma chans. Socialdemokratisk skolpolitik har alltid betonat vikten av att skolan skapar ökade möjligheter för elever med olika bakgrunder att mötas. Det är ett av de kraftfullaste instrumenten för att komma bort från vi-och-dem-samhället.

De offentliga skolorna ska därför enligt skollagen vara helt fria från konfessionella inslag (1 kap 6§). Att skolan är neutral inför olika livsåskådningar ger elever med olika trosuppfattningar och med olika traditioner med sig hemifrån samma möjligheter att mötas och utvecklas som individer. En skola utan konfessionella inslag i utbildningen innebär inte att eleverna ska förhindras att lära sig om religioner och andra livsåskådningar. Tvärtom. Det är fortsatt en viktig del av framför allt de samhällsorienterande ämnena. Men att skolans huvudman inte är konfessionell, eller att skolan i övrigt inte har en mängd inslag som ensidigt betonar en viss livsåskådning, gör att elever lättare kan lära sig om och ta till sig kunskap om alla olika livsåskådningar.

Att skolan är ickekongfessionell innebär också att skolan respekterar elevernas religionsfrihet. En skola som inte försöker att påverka eleverna att anamma en viss livsåskådning ger alla barn och ungdomar en bättre chans att tillgodogöra sig sin mänskliga fri- och rättighet att själv välja

livsåskådning. Religionsfriheten är ett sätt att garantera också barn och ungdomars rätt att själva välja religion och utveckla sin tro – eller att välja att inte tro på någon gud eller andra religiösa inslag.

Att offentliga skolor ska vara icke-konfessionella skapar en tydlighet kring att skolans främsta uppdrag är att förmedla kunskap. Det skapar också förutsättningar för lärarna att lära eleverna att leva i ett demokratiskt samhälle där de möter människor med olika uppfattningar och bakgrunder.

I en tid då allt fler elever kommer från andra länder, kommer elevgrupperna i en icke-konfessionell skola att bestå av personer med olika religiös tro och livsåskådningar. Det är viktigt för att lära eleverna att möta nya perspektiv, uppfattningar och erfarenheter. Att skolan inte ska bygga på religiösa uppfattningar eller identiteter är viktigt för att inte det svenska samhället ska ”balkaniseras” och delas upp i olika enklaver eller grupper baserat på exempelvis religiös gruppidentitet.

En icke-konfessionell skola skapar också ett andrum för de elever som inte själva har fått välja religion eller livsåskådning, och vars frihet också på andra sätt begränsas av religiösa eller andra traditionella påbud. Det är viktigt att skolan får vara en fristad för barn och ungdomar som lever i hem som präglas av en sektmentalitet eller andra mycket strikta och begränsande religiösa uppfattningar.

Av alla dessa skäl får de offentliga skolorna uttryckligen inte ha konfessionella inslag alls i utbildningen – vare sig före. Men för fristående skolor finns det en specialregel, som möjliggör för dessa att ha en konfessionell inriktning. Visserligen inte direkt under själva undervisningen, men däremot får ”utbildningen i övrigt ha en konfessionell inriktning” (Skollagen 1 kap 7§) vid friskolor. Idag går uppemot 8. Dessa religiösa inslag i utbildningen får inte vara obligatoriska, men behöver inte vara balanserade, neutrala eller visa respekt för att elever kan ha olika livsåskådningar.

Det är möjligt att lärare vid skolorna religiösa friskolor lyckas ge eleverna en undervisning som är helt icke-konfessionell. Men om en skola inför, mellan och efter lektionerna förmedlar tydliga och ensidiga religiösa inslag så är risken stor att elever inte de facto kan bilda sig en neutral och självständig uppfattning om olika livsåskådningar under själva undervisningen. Då blir förbehållen i undantagsregeln i skollagen – att konfessionella inslag enbart får finnas i ”utbildningen i övrigt” och att deltagande i dessa ska vara frivilligt – ändå en chimär. Det spelar ingen roll om en elev inte behöver delta i morgonbön, andakt eller dyl – eller att den religiösa inriktningen endast får finnas med i ”utbildningen i övrigt”. Men kommer ändå att påverkas av att skolan har en sådan inriktning. Det är orimligt att tro att en elev på en konfessionell för-, grund- och gymnasieskola kan gå igenom kanske 15 år utan att påverkas av den konfessionella inriktningen hos dessa. Förbehållen i skollagen (1 kap 7§) håller därför inte i verkligheten, och

undantagsregeln som tillåter friskolor att ha en konfessionell inriktning bryter därför mot andra skrivningar i skollagen: t ex att utbildningen (alltså inte bara själva undervisningen) ska utformas i överensstämmelse med de mänskliga rättigheterna (inklusive elevernas religionsfrihet; 1 kap 5§) och bygga på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (alltså inte religiös tro eller föreställningar; 1 kap 5§). Det går även att ifrågasätta om religiösa friskolor svarar upp mot skollagens krav på att all utbildning (återigen: inte enbart undervisningen) ska vara likvärdig mellan olika skolor.

En del av de som argumenterar för religiösa friskolor pekar på att det ändå bara är elever som redan tillhör en viss religion som söker sig till en konfessionell friskola, och att det därför inte ”gör så mycket” om de eleverna får gå tillsammans. Vissa talar även om att detta är ett sätt att värna minoritetens rättigheter i det svenska samhället. Att det skulle legitimera religiösa friskolor är dock – utifrån ett socialdemokratiskt perspektiv – fel. Dels finns risken att det inte alls är eleven själv – utan kanske hans föräldrar – som ”tillhör” en viss religion (d v s återigen religionsfrihetsargumentet). Här är det angeläget att komma ihåg att det i detta sammanhang är elevens religionsfrihet som ska värnas i första hand – inte föräldrarnas eller ett trossamfunds. Dels bidrar detta resonemang till en skärpt segregation. Om svenska skattefinansierade och skolpliktiga skolor i första hand samlar elever som tillhör en viss religion (eller i alla fall vars föräldrar gör det), så bidrar det till att försvåra det viktiga integrationsarbetet. I en tid då allt fler människor från olika länder och kulturer, med olika livsåskådningar, kommer till vårt land är det viktigare än någonsin att skolan inte bidrar till att sortera in eleverna utifrån religiös tillhörighet. Svensk skola behöver tvärtom i ännu högre utsträckning erbjuda elever med olika bakgrunder och livsåskådningar att mötas. Det är avgörande för att det angelägna integrationsarbetet ska lyckas. Vi kan aldrig acceptera att barn delas in i religiösa grupper och utifrån detta placeras på olika skolor.

En stor del av debatten om friskolorna har handlat om att det är olyckligt om och när fristående huvudmäns främsta drivkraft är att skapa vinst. (Det är också fortsatt viktigt att säkerställa att skattededlen går till en undervisning av hög kvalitet, inte i första hand till utdelningar till ägare av skolkoncerner. Eventuella överskott ska återinvesteras i verksamheten.) Men när det gäller konfessionella friskolor, så är det angeläget att förstå vilka drivkrafter som motiverar dessa huvudmän. När en uttalat religiös huvudman – ett trossamfund, en religiös stiftelse eller ett antal individer med en religiös agenda – vill driva en friskola med konfessionella inslag givetvis att få fler att ansluta sig till den religionen och att anhängarna kan fördjupa sin tro. Det är förvisso inget konstigt med att religiösa samfund m fl vill få fler och mer djupt troende anhängare. Men det får de försöka skaffa utanför den obligatoriska och skattefinansierade skolan. Det kan aldrig vara skolans uppgift att få fler – unga – personer att ansluta sig till en viss religion eller att stärka sin tro.

Däremot är det angeläget att elever som själva och frivilligt vill utöva sin religion eller annan livsåskådning får göra det. Fler skolor bör därför exempelvis möjliggöra för muslimska elever att

be under skoltiden – så länge som det inte stör själva undervisningen eller skapar konflikter och uppdelning i förhållande till andra elever. Och elever med en sekulärhumanistisk livsåskådning bör få möjlighet att utöva denna fritt på alla skolor.

Religiös eller annan livsåskådningsundervisning på fritiden – kristen söndagsskola, koranskola på kvällar eller humanistiskt sommarläger – är en rättighet som alla kan välja eller avstå från. Det är en del av religionsfriheten – friheten till och från religion. Det är viktigt att en förstärkning av kravet på att den obligatoriska skolan ska vara icke-konfessionell går hand i hand med att tydligt stå upp för den mänskliga rättigheten att – utanför den obligatoriska och skattefinansierade skolan – kunna få religiös eller annan livsåskådningsundervisning. Vi socialdemokrater värnar det sekulära samhället – men ska som parti aldrig vara religionsfientliga.

Rätten till konfessionell undervisning för den som så önskar stadgas bland annat i Den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna (artikel 9:1): Var och en har rätt att ”utöva sin religion eller tro genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer”. I protokollet från 1952 (artikel 2) står även ”skall staten respektera föräldrarnas rätt att tillförsäkra sina barn sådan utbildning och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse”. Men det står inget i vare sig denna konvention, eller i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, om att konfessionell undervisning ska vara en del av skolplikten eller att den ska vara berättigad samma skattefinansiering som andra fristående och offentliga skolor. Det går alldeles utmärkt att förstå konventionernas intentioner som att staten inte får hindra eller begränsa rätten till religiös undervisning på kvällar, helger och lov (utanför den ordinarie skoldagen).

En jämlik skola är bland det viktigaste vi har. Här formas vår framtid. Här byggs förståelsen och respekten för våra medmänniskor upp genom att vi möter elever med andra bakgrunder och förutsättningar än våra egna. Vi ska ha en skola som håller ihop – inte drar isär. Och vi ska ha en skola som bygger på kunskap snarare än tro, samt grundläggande demokratiska värderingar. Det är just därför religiösa friskolor som en del av den skattefinansierade skolplikten i grund och botten är fel. Att basera en skola på en religiös identitet eller inriktning leder till en uppdelning i ett ”vi” och ett ”dem”. Det kan vi som socialdemokrater aldrig acceptera. Kampen för en skola fri från religiös påverkan och uppdelning i religiösa identiteter är en del av kampen för en jämlik skola.

Partikongressen föreslår besluta:

C109:1 att partiet ska verka för att skollagen ska ställa samma krav på fristående skolor som redan gäller för offentliga skolor: att utbildningen i sin helhet vid dessa ska vara icke-konfessionell

- C109:2 att partiet ska verka för att verksamhet på skolor med tydlig konfessionell inriktning inte ska omfattas av skolplikten, och inte vara del av det skattefinansierade system för resurstilldelning och resursfördelning som gäller för det ordinarie skolväsendet
- C109:3 att partiet ska verka för att företag, organisationer och individer ska ha lagstadgad rätt att bedriva konfessionell utbildning på kvällar, helger och lov – utanför ordinarie skoldag
- C109:4 att partiet ska verka för att skolor med fristående huvudmän som idag bedriver verksamhet på konfessionell grund inom ramen för det obligatoriska och skattefinansierade skolväsendet och som önskar omvandla verksamheten till en frivillig religiös undervisning utanför den ordinarie skoldagen, skolplikten och det skattefinansierade skolsystemet får en rimlig tid på sig för denna omställning
- C109:5 att partiet ska verka för att elevers religionsfrihet och möjligheter att utöva sin livsåskådning respekteras i alla svenska skolor, så länge detta inte hindrar eller försvårar själva undervisningen eller minskar någon annans fri- och rättigheter

Daniel Färm

Vallentuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C110

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

Sammanhållen skola

Svensk skola bör vara sammanhållen och likvärdig. Särskilda insatser ska riktas mot de skolor som har de tuffaste förutsättningarna. Utvärderingar visar att det idag är bristfälligt. Resurser styrs inte dit de bäst behövs. Det är ett av de tydliga skälen till att svensk skola står inför utmaningar. Regeringen har nu beslutat om ett antal insatser, vi anser att det arbetet behöver förstärkas.

Att det finns signaler om att likvärdigheten i skolan minskat de senaste åren måste vi ta på allvar. Därför har vissa partier drivit frågan om ett förstatligande av skolan. Vi anser inte att det är svaret på utmaningarna, men balansen mellan det goda i decentraliseringen och det nödvändiga i att forma en likvärdighet med hög kvalitet är viktig att ta i.

Men det kanske viktigaste handlar om segregationen. Vi måste hitta former för att inte det fria skolvalet ska fortsätta förstärka segregationen som det nu gör. Kommunens ställning måste stärkas vid etablering samtidigt som friskolor kan vara ett komplement. Kommunerna ska ges ett avgörande inflytande över nya skoletableringar och kunna säga nej eller säga upp de skolor som hindrar arbetet för att motverka segregation.

Regler måste förtydligas för hur skolan i kommunerna organiseras. Regler som utgår från vad som är bäst för eleverna.

Det måste också ske en del förändringar bland annat när det gäller regler som begränsar möjligheten att ta ut vinst. När Chile tidigare i våras tog beslut om att stoppa vinstdrivande bolag inom det chilenska skolsystemet blev Sverige extremt, vi sticker ut bland alla jämförbara länder.

Skolorna bör ges möjligheter att arbeta flexibelt, styra innehållet på ett mer självständigt sätt och kunna använda sina ekonomiska resurser friare över tid. Genom att ge tillit låter vi proffsen vara proffs. Skolans personal måste få känna att det finns en tilltro till att de kan göra rätt avvägningar och bedömningar, med ett tydligare mandat till skolledare/rektor.

Partikongressen föreslår besluta:

C110:1 att Socialdemokraterna ska verka för förändringar i lagstiftning som syftar till att motverka segregationen i skolsystemen samtidigt som elevers påverkansmöjligheter tryggas

C110:2 att Socialdemokraterna ska verka för att skolors profileringsmöjligheter bibehålls

Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C111

VARBERGS ARBETAREKOMMUN

Samordnad utbildning

Utbildning har alltid varit högt prioriterat för arbetarrörelsen och de utbildningsreformer som genomfördes under mitten av 1900-talet har bildat grunden för välfärden i Sverige. Genom att ge alla medborgare chansen till en högre utbildning gavs de många människorna chansen att efter sin egen förmåga skaffa sig nya och avancerade kunskaper – det skulle inte vara föräldrarnas bakgrund som var avgörande. Vi är inte framme än, men jämlikhet i utbildning är som demokratin – den måste hela tiden erövrats och vidareutvecklas.

Utbildning och kompetensutveckling gör ett land fortsatt rikt. Vi måste säkerställa att Sverige i framtiden blir fortsatt rikt och kan slå vakt om vår välfärd i ett solidariskt samhälle. För att nå dit måste vi hela tiden omvärdera och vidareutveckla samhället – detta gäller i högsta grad utbildning och kompetensutveckling i ett högteknologiskt samhälle, där utbildning, välfärd, jämlikhet och

solidaritet skall vara vägledande, samt se till att hushålla med våra gemensamma samhällsresurser på ett effektivt sätt.

Utbildning som är kvalificerad kräver kompetenta handledare/ lärare, arbetsmaterial/ ”maskinpark” som är ”up to date”. Utvecklingen av arbetsmarknaden går mot mer kvalificerade jobb som ställer allt högre krav på utbildning. Det är många gånger de stora orterna, de stora regionerna som har resurser att möta arbetsmarknadens krav, medan de mindre orterna inte hänger med i utvecklingen.

Kommunerna ansvarar för gymnasieutbildningen, kommuner eller regioner genomför vuxenutbildning, staten, via arbetsförmedlingen, ansvarar för arbetsmarknadsutbildningar. Målgrupperna är många gånger de samma, men samordningen mellan aktörerna är bristfällig och i realiteten finns det en viss konkurrens. Även regelverk lägger krokben för samverkan.

Vi har en resurs i gymnasieskolan, där finns lokaler, material och kompetens som skulle kunna nyttjas mer kostnadseffektivt för hela samhället. Gymnasieskolan är grundbulten i framtidens utbildningssverige.

Arbetsförmedlingens egna utbildningsresurser, Kom-Vux utbildningsresurser, YH - utbildningarna samt kommunernas gymnasieutbildningar borde kunna samordnas. Utmaningen är att hitta rätt typ av samverkan där de olika samhällsorganisationernas kompetenser tas till vara. Hur och var de ekonomiska resurserna för den samlade utbildningen ska samordnas, bör utredas.

Partikongressen föreslår besluta:

C111:1 att verka för ökad samordning mellan gymnasie- och vuxenutbildningar i kommuner och regioner

C111:2 att medlemsmötet bifaller motionen

Jeanette Qvist

Varbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C112

KARLSTADS ARBETAREKOMMUN

Satsa på fortbildning inom kulturområdet för pedagoger

Vilka som tar del av det rika kulturutbud som finns runt om i landet är starkt begränsat till en mindre grupp. Det visar flera studier, bland annat professor Bengt Starrins (Karlstads universitet)

undersökning av värmlänningarnas kulturvanor. Den ger tydliga besked om att socioekonomiska förhållanden påverkar i vilken utsträckning en individ ägnar sig åt kulturella aktiviteter.

Den borgerliga regeringens beslut om Skapande skola syftade till att utjämna barns och ungas förutsättningar att komma i kontakt med kultur. En kulturell upplevelse kan bidra till att vidga vyer, ge perspektiv på och förståelse för saker som händer i omvärlden. Ett barn eller en ungdom som genom kulturen får hjälp att förstå sin omvärld och möjlighet att uttrycka sina känslor på andra sätt än genom det skrivna ordet, ges möjlighet att forma nya drömmar, finna olika sätt att uttrycka sina känslor och forma sin identitet.

Intentionerna med Skapande skola är goda och uppföljningar visar på positiva resultat. Men fördelningen är starkt beroende på intresserade lärare och skolledare. Vi tror att resultaten av satsningen skulle bli mer positiva om den kombinerades med en satsning på fortbildning inom kulturområdet för pedagoger.

Kunskaperna inom kulturområdet varierar bland landets pedagoger. Samtidigt vilar ett stort ansvar på dem inom Skapade skola-satsningen, nämligen att välja ut en kulturaktivitet och se möjligheterna för hur den kan lyftas in i och bli en del av ett arbetsområde och bidra till att berika och stärka elevernas lärande och upplevelse av det aktuella arbetsområdet. Ju fler sinnen som aktiveras, desto bättre lär eleverna. Utan eller med ringa kunskap om olika kulturyttringar och deras möjligheter att kunna kopplas till olika kursplaner, är detta svårt för en pedagog. Detta medför en stor risk att kulturaktiviteter inom ramen för skapande skola, främst blir en lösryckt kulturaktivitet i elevens skoldag, inget fel i sig, men verksamheten borde också bidra till att berika och ge eleverna en ny upplevelse av ett skolämne och öppna nya dörrar till lärande.

Partikongressen föreslår besluta:

C112:1 att utveckla Skapande skola och ge pedagogerna inom grundskolan fortbildning inom kulturområdet

Socialdemokratiska kulturföreningen

Karlstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C113

FALKENBERGS ARBETAREKOMMUN

Screening av läs- och skrivutveckling hos alla elever från förskoleklass återkommande genom skolåren

Att läsa och skriva är färdigheter som påverkar hela livet. Det skrivna ordets betydelse är stor och samhället ställer höga krav på förmågan att kunna läsa, skriva och värdera olika texter.

Det är viktigt att skolan skapar goda förutsättningar och möjligheter för alla elevers läs- och skrivutveckling. Ett systematiskt förebyggande arbete, både i förskola och skola, är avgörande för barns och elevers möjligheter att lyckas. I skolan måste läs- och skrivinläringen prioriteras och få ta tid. Information från förskoleklassen kan ge vägledning om de elever vars utveckling särskilt måste uppmärksammas.

Forskning visar att brister i fonologisk medvetenhet kan innebära kommande läs- och skrivsvårigheter. Svenska Dyslexiföreningen rekommenderar därför att elevernas fonologiska medvetenhet undersöks under året i förskoleklass.

Den viktigaste faktorn för hur elevers läsande och skrivande utvecklas är lärarens kompetens, förhållningssätt och kunskap om olika lärometoder.

Det är viktigt att kunna bedöma var eleven befinner sig i sin läs- och skrivutveckling, samt att identifiera elev med läs- och skrivsvårigheter och känner till hur läs- och skrivsvårigheter yttrar sig (tidig upptäckt). Hänsyn ska tas till elevens ålder och utveckling. I stadier skall elevens förmågor, läshastighet, läsförståelse och stavning diagnostiseras.

Läraren är den pedagog i skolsystemet som är närmast elevens vardag och därmed den som, troligen, först upptäcker elevens särskilda behov.

Faktum kvarstår dock att det är rektorns ansvar att utredning görs och åtgärdsprogram upprättas.

Det ansvaret förutsätts av att huvudmannen, kommunen eller fristående skola, tar de ansvar som åligger dem enligt skollagen.

Partikongressen föreslås besluta:

C113:1 att läs och skriv screening av alla elever från förskoleklass återkommande genom skolåren skall bli obligatoriskt

C113:2 att stärka lagstiftningen så att huvudman och rektor säkerställer att stödåtgärder sätts in för de elever som fångas upp i screeningen

C113:3 att anta motionen som sin egen och skicka den till partikongressen 2017

Per Svensson och Peter Dygården

Falkenbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C114

YSTADS ARBETAREKOMMUN

Skall barn, ungdomar, sjuka och äldre vara till salu på börsen?

Frågan om vinster i välfärden har behandlats vid tidigare kongresser och fastnat i goda tankar om att kapitalister skall kunna fogas in i ett kvalitativt och rättvist system. Där undervisning lämnas likvärdigt bra över hela landet och där segregation inte förekommer. Där alla sjuka ges vård efter behov utan gräddfiler och på ett likvärdigt professionellt sätt. Där äldre lämnas vård och bistånd efter behov, när det behövs och lika över hela landet. När det gäller dessa krav har i privata företag vinstintresset ofta fått ta överhanden och leda till olika upprörande brister. I förlängningen av en tillåtelse för välfärdsföretag att drivas med vinst, trots inkomsterna från skattemedel, är att företagen nu har rekordstora vinster och nu låter sig introduceras på börsen. Genom bolagsformen omöjliggörs också insyn i verksamheten. Det är vår partiordförandes reaktion på en sådan händelse som föranlett rubriken.

I vårt partiprogram står att läsa underavsnittet: Marknad och kapitalism:

Den renodlade kapitalismen... betecknar ett maktsystem, där den som äger kapitalet ges rätten att bestämma över alla andra intressen, och där människors värde och rättigheter bestäms av deras ekonomiska lönsamhet. Detta maktsystem skapar ofrihet för alla andra än de stora kapitalägarna. Därför är socialdemokratin ett antikapitalistiskt parti... Marknaden och vinstintresset är en del av det ekonomiska livet. Men ekonomiska intressen har aldrig rätt att sätta gränser för demokratin. Det är tvärtom alltid demokratin som har den överordnade rätten att ange villkor och ramar för ekonomin. Demokrati och politiskt ansvar: För all verksamhet som drivs på uppdrag av det offentliga och finansieras med skattemedel ska det finnas nationellt fastställda regelverk. Dessa ska försäkra att verksamheten drivs med hög kvalitet, att vinstintresset begränsas och inte fungerar styrande för verksamheten, samt att de anställda har samma rättigheter och samma skydd oavsett driftsform. Oavsett i vilken form skattefinansierad verksamhet drivs ska medborgarna ha möjlighet att granska den och utkräva politiskt ansvar. Tack vare den svenska offentlighetsprincipen har missförhållanden inom den offentliga välfärden upptäckts och debatterats. Motsvarande krav på öppenhet och insyn ska ställas på de privata aktörer som verkar

inom den skattefinansierade välfärden.

Partikongressen föreslår besluta:

C114:1 att Partikongressen utfärdar en viljeförklaring att all av skattemedel betald verksamhet skall förbehållas icke-vinstdrivande (non-profit) subjekt

Bo Widegren

Ystads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C115

HÄRRYDA ARBETAREKOMMUN

Skola på lika villkor

När man besöker olika skolor i vårt land märker man att det finns en skillnad mellan kommunala och fristående grundskolor och gymnasieskolor. Vissa skolor har satsat på det som vi tycker är självklart. Vi tycker att det är självklart att alla skolor skall ha en egen matbESPisning så att vi vet att barn och ungdomar får en nyttig och balanserad kost. Idag delar vissa skolor ut matchecker till sina elever för att använda på någon av stans restauranger. Alla skolor skall ha en egen gymnastiksal så att det blir enkelt att genomföra skolans idrottslektioner.

Vi tycker att det är självklart att alla skolor skall ha en skolpsykolog som finns tillgänglig vid behov. I skollagen finns elevhälsan reglerad. Det ska i varje skola på elevtid finnas tillgång till läkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vi tycker att det är självklart att alla skolor skall ha en kurator som finns tillgänglig flertalet dagar i veckan. Detta ansvar går inte att hänskjuta till andra människor vare sig på skolan eller utanför.

Det ska finnas en välfungerande elevhälsoorganisation på alla skolor. Detta ansvar ska inte lämnas över till vårdcentraler eller företagshälsovård. Elevhälsovården ska inte ersättas med att eleverna bokar in sig hos en psykolog eller kurator som inte har en direkt koppling till skolan, vilket vi ser är fallet hos flera fristående skolor. När man besöker våra fristående skolor så finns ofta inte ovan nämnda service- och stödfunktioner. Detta anser vi är ett minimumkrav för alla skolor.

Partikongressen föreslår besluta:

C115:1 att regeringen ger Skolverket tydligare riktlinjer till vad som är obligatoriska krav på elevhälsovård, skolbESPisning och utrymmen för gymnastik för alla skolor som bedriver skolverksamhet

C115:2 att regeringen arbetar för att ge skolinspektionen i uppgift att följa upp föreslagna riktlinjer

Patrik Linde, Siw Hallbert, Anna Palmér-Hallén
Härryda arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C116

BORÅS ARBETAREKOMMUN

Skolan som en konfessionsfri mötesplats

Samhället lägger sig inte i hur du tror eller inte tror. Individens åskådning är en privatsak. Detta betyder också att samhället inte, genom det allmänt finansierade skolväsendet, på något sätt bör uppmuntra den ena eller den andra trosuppfattningen. Skolan ska vara sekulär, det vill säga vila på icke-religiös grund. Detta gäller oavsett vilken religion det handlar om.

Motivet till denna ingång är både principiell och praktiskt vardagsnära. För att börja med det sistnämnda, religiösa skolor riskerar att öka segregationen i samhället. Detta är inte förenligt med allt det arbete som drivs för att minska avståndet mellan grupper, att tillgängliggöra allt fler mötesplatser där människor med olika erfarenheter och bakgrunder möts och lär känna varandra.

1909 beslutade riksdagen att skolväsendet i Sveriges städer skulle överföras från kyrkostämman till stadsfullmäktige. Det var ett viktigt steg på vägen mot den sekulära skolan, men morgonbönen och psalmsången fortsatte i många decennier framöver.

När Sverige äntligen nästan hade lyckats med det som inleddes i början av 1900-talet, var det tyvärr dags för friskolereformen. Återigen skulle skolor kunna vara konfessionella, vilket är ett bakslag för idén om att skolan ska vara en plats där det undervisades om religion och inte där religion utövades under överinseende av huvudmannen.

Vi är övertygade om att det är avgörande för ett öppet och accepterande samhällsklimat, att det finns åtminstone en arena som är sekulär fullt ut.

Partikongressen föreslås besluta:

C116:1 att religiösa friskolor inte tillåts och att skolan ska vara en konfessionsfri mötesplats för alla

Borås Arbetarekommun

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C117

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Skolans styrning

Samhällets styrning av grund- och gymnasieskola är högst bristfällig och leder till höga och kanske oförtjänta vinster i vissa privata företag. Vinsttak för privata skolor leder troligen inte till att problemen blir mindre

Vi har i dag en skollag som garanterar privata skolor en ersättning i nivå med den kommunala skolans kostnader på den ort man etablerar sig. Vinstdrivande företag som tex aktiebolag prioriterar naturligtvis kunder / elever som betalar sig bra och undviker de som troligen inte är lönsamma. Därför fungerar inte modellen med relativt fri etablering som gäller i dag. Konkurrens är ett framgångsrikt koncept som samhället värnar om tex genom lag om offentlig upphandling.

Konkurrens bör därför utnyttjas för att få till mångfald och snabb utveckling av skolan och verkställs genom att huvudmännen (nu kommunerna) handlar upp en viss del av utbildningen från privata aktörer.

Detta kräver att kommunerna tillsammans i SKL utvecklar bra modeller för detta som i huvudsak skall omfatta att ställa krav, att följa upp hur väl kraven är uppfyllda, konstruera beprövade prismodeller som belönar goda resultat, hantera oförutsedda händelser som tex konkurser, lokalisering, elevsammansättning med mera.

Kommunerna skall sträva efter att 30-70% av eleverna får undervisning i privata skolor.

Partikongressen föreslås besluta:

C117:1 att ovanstående ska ligga till grund för en översyn av skollag och andra lagar som berörs

C117:2 att avslå motionen

Lars Ellmark

Norrköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C118

STOCKHOLMS ARBETAREKOMMUN

Skolbibliotek

Ge alla elever rätt till bemannade skolbibliotek, en likvärdig skola och alla elevers rätt att lära och utvecklas.

Sedan den 1 juli 2011 finns skolbiblioteken inskrivna i Skollagen. Där står att varje skolenhet ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Kraven på skolbibliotek förtydligas i den nya bibliotekslagen (2013:801) som gäller från 1 januari 2014. Lagen omfattar det allmänna biblioteksväsendet och där ingår också skolbibliotek.

Enligt Kungliga Bibliotekets statistik saknar 50 % av alla skolelever tillgång till bemannat skolbibliotek. Avsaknaden av skolbibliotek är inte förenligt med målet att skapa en likvärdig skola och det ska gälla oberoende av var man föds i landet eller av vilka föräldrar.

Kungliga Biblioteket, som ansvarar för all skolbiblioteksstatistik, definierar från 2014/2015 ett skolbibliotek ”som en organisation med minst 20 timmars bemanning per vecka”. Minst 20 timmars bemanning med utbildad personal är alltså det minimum som krävs för att den viktiga verksamheten ska kunna leva upp till skollagen och bibliotekslagen.

I lagarna står inte att skolbiblioteken ska vara bemannade, det står inte heller att det krävs utbildning för uppdraget. Men själva uppdraget, som det är formulerat i lagarna, förutsätter bemanning av för ändamålet utbildad personal. Att som elev ha tillgång till skolbibliotek med bemanning gör skillnad för elevernas skolarbete och resultat visar forskning.

Skolbibliotekens ställning som kunskapsområde i lärar- och bibliotekarieutbildningarna är svag och i det närmaste obefintlig. Skolbibliotekens och skolbibliotekariernas uppdrag är bland annat att stödja elevers lärande och stimulera intresset för läsning och litteratur. Detta understryks i aktuella lagar, kursplaner och läroplaner. Skolbiblioteken är, trots detta, inte ett prioriterat område inom de högre utbildningarna. Det visar aktuella undersökningar som genomförts av Kungliga biblioteket och Nationella skolbiblioteksgruppen.

Skolverket är den myndighet som bör tilldelas uppdraget att ansvara för att skolbiblioteken utvecklas vid skolenheterna i landet. För närvarande saknas det uppdraget.

Partikongressen föreslår besluta:

C118:1 att alla skolbarn i landet ska ha tillgång till bemannade skolbibliotek i enlighet med lagens mening

C118:2 att lärar- och bibliotekarieutbildningarna ges uppdrag att utveckla ett tydligt samarbete med fokus på skolbibliotekets pedagogiska uppdrag och roll i elevernas kunskapsarbete, i syfte att lärare och bibliotekarier under utbildningen lär sig hur man samarbetar för att stimulera elevers läsning och kunskapsarbete i skolan

C118:3 att Skolverket ges uppdraget att nationellt ansvara för skolbiblioteken som ska etableras i enlighet med gällande lagar och att myndigheten tilldelas särskilda resurser för att anpassa och utveckla skolbiblioteken och stimulera särskilda lösningar för skolor som befinner sig i förorter, glesbygd, landsbygd och storstad

Hägerstens socialdemokratiska kvinnoklubb

Stockholms Arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C119

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Skolbibliotek

I tider då oron för våra barns framtid växer är det viktigt att samhället värnar om grundläggande demokratiska funktioner för språk, kunskap och utbildning. Bakgrunden till barnens uppväxt styr och bestämmer deras framtid. Ett stort problem i detta sammanhang är att kunskapsklyftorna i samhället ökar som en följd av att många blir sämre på att ta till sig texter, vilket i sin förlängning skapar ett lärdomens handikapp, en av de svåraste skador som drabbar barn från alla samhällsklasser, barn av invandrare och barn till flyktingar. Ska de kritiskt kunna granska texter och förstå vad som händer, så krävs läskompetens.

Både svensk och internationell forskning visar i samstämmighet att elever med tillgång till bemannade skolbibliotek förbättrar sina läsvanor, läsfärdigheter och studieresultat. Det är en viktig och integrerad lärresurs som skolar eleverna i källkritiskt tänkande och demokrati.

Alla elever som går i svensk skola har rätt till ett skolbibliotek, så säger lagen. Men trots att lagen funnits i fem/sex år, är det alldeles för många elever som fortfarande saknar denna viktiga resurs i sin vardag.

Detta sker i en tid då det totala antalet folkbibliotek fortsätter att minska. Under senaste 10 åren har 176 bibliotek helt försvunnit. Eller om man så vill, gått upp i rök.

Läsandet i Sverige pekar neråt. Även litteraturutredningen har slagit larm. I ny statistik redovisar Svensk Biblioteksförning att 86 av landets 290 kommuner inte har skolbibliotek och att många helt saknar bemannade skolbibliotek.

Nedskärningar på flera håll har drabbat Skolbibliotekscentralerna som samordnar och bistår skolbibliotek och lärare med böcker i klassuppsättningar och pedagogiskt material. Skolbibliotekscentralerna är även en viktig kontaktlänk mellan skolbibliotek, folkbibliotek och det övriga kulturlivet.

Läsfrämjande insatser kan göras på många sätt, men ska de verkligen nå fram till de barn och unga som behöver dem bäst, måste de ske i skolan. Där det finns utbildade vuxna som har tid och kunskap att lotsa, inspirera och uppmuntra till både läsande och skrivande. Inte minst läsfärdighet- och skrivvanor för ungdomar och barn av invandrare- och flyktingbakgrund. Barns och ungas läsning är fråga om demokrati.

Skolbibliotek har förutom den viktiga pedagogiska funktionen en roll som kulturförmedlare av litteratur, musik och film. Studier visar att skolbiblioteket som mötesplats bidrar till en ökad social integration för eleverna. Vårt land behöver fler skolbibliotek (alla elever som går i svensk skola har rätt till ett skolbibliotek, säger lagen) med anställda utbildade bibliotekarier som kan möta varje barns enskilda läsnysfikenhet.

Det behövs en nysatsning som tar vara på goda exempel på väl fungerande skolbibliotek och Skolbibliotekscentraler som resurs.

Till detta ska läggas fler lärare som har en gedigen litteraturutbildning och har kunskaper i biblioteksadministration, informationshantering och pedagogik.

För att lyfta elevernas läsning behövs en bibliotekspolitik värd namnet! Och därför behövs en kraftfull socialdemokratisk politik samt genom detta beslut för snabba åtgärder. Inriktningen ska vara att alla svenska skolor ska ha både skolbibliotek och bemannade sådana. Med insatser som genom beslut måste ske på alla nivåer - riksdag, regionalt och kommunalt.

Partikongressen föreslår besluta:

C119:1 att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att på olika sätt verkar för att alla kommuner följer lagen om skolbibliotek

C119:2 att alla skolbibliotek ska vara bemannade med välutbildade personal

Jan Svärd, Sentrums S-förening

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C120

HAPARANDA ARBETAREKOMMUN

Skolinspektionens uppdrag

Uppdraget för skolans tillsyn har genom åren sett ut på olika sätt och att behovet av tillsyn finns är självklart. Idag har Skolinspektionen uppdraget att granska skolan i relation till de förordningar som styr denna.

Detta sker genom:

- Regelbunden tillsyn
- Kvalitetsgranskning
- Riktad tillsyn
- Etableringskontroll
- Förstagångstillsyn
- Oanmäld kvalitetsgranskning
- Tillsyn efter anmälan

Rektorer och huvudmän vittnar om att skolinspektionerna idag har en delvis kontraproduktiv effekt på kvalitetsarbetet. Då den ytterligare belastar en organisation som i många fall har en hög arbetsbelastning genom stora personalgrupper, lärarbrist, samt omfattande dokumentationskrav

Skolinspektionen behöver bli bättre på att stödja och handleda skolorganisationer där en inspektion påvisat brister i verksamheten. Även om det innebär ett större statligt inflytande på skolan, så skulle det också innebära att skolinspektionens arbete i större grad skulle bidra till höjd måluppfyllelse och högre kvalitet.

Partikongressen föreslår besluta:

C120:1 att partiet tar initiativ till att undersöka hur skolinspektionens nuvarande uppdrag kan formuleras för att i större grad bidra till att skapa högre måluppfyllelse och kvalitet i de skolformer som idag berörs av dess uppdrag

Per Eriksson

Haparanda arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C121

UDDEVALLA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Skollagen ska gälla alla

Många unga som utsätts för olika typer av hedersrelaterat förtryck förbjuds att delta i obligatorisk skolundervisning i tex gymnastik (främst simning.) I biologi (främst sex och samlevnad) eller i religionskunskap. Det är centralt att poängtera vikten av att skolan ser till att skollagen efterföljs. Vi har obligatorisk grundskola i Sverige vilket i praktiken innebär att det inte ska vara möjligt för en elev att utebli från all undervisning inom ett speciellt område.

Hämtning av elever som uteblir från obligatorisk undervisning är inte bara ett sätt att stävja skolk. Det är också ett sätt att bryta påtvingad frånvaro från undervisningen där kunskaper förmedlas som är viktiga för fortsatt liv i samhället

Partikongressen föreslår besluta:

C121:1 att Arbeta förebyggande så att det inte blir en orosanmälan

Carina Antonsson

Uddevalla arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C122

KRISTINEHAMNS ARBETAREKOMMUN

Skolpeng för utbytesstudenter

I en alltmer internationellt präglad värld är behovet av utbyte med andra människor större än tidigare. Med större förståelse för varandra minskar missförstånden och ökar samhörigheten. Då svenska gymnasieskolor under ett antal år anpassat sina program för de minskande elevkullarna, för att sedan på många ställen mötas av en stor efterfrågan på gymnasieplatser efter den senaste tiden snabba befolkningsökning, är det idag stora problem att placera de utbytesstudenter som kommer till Sverige.

Ett sådant utbyte är viktigt både för den elev som kommer till Sverige och för övriga elever i de klasser där en utbytesstudent studerar. Detta blir inte mindre viktigt om Pisa-testerna, som förvarnats om, i framtiden kommer att ta större hänsyn till global kompetens och attityder till kulturell mångfald.

För att öka incitamenten hos svenska gymnasieskolor och då inte minst mindre gymnasieskolor att ta emot utbytesstudenter borde en nationell skolpeng till skolor som tar emot utbytesstudenter utgå. Skolpengen behöver inte exakt motsvara mottagande skolas kostnad för programmet, men vara en morot för gymnasierna att ta emot fler studenter.

Partikongressen föreslår besluta:

C122:1 att nationell skolpeng ska utgå för utbytesstudenter som tas emot inom gymnasieskolan

Ulf Engström

Kristinehamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C123

VÄRNAMO ARBETAREKOMMUN

Stopp för privatiseringar och vinster i vård, skola och omsorg

Vi ser med stor oro hur man ger bort våra skattemedel till privata intressenter och att vinsterna sedan hamnar i skatteparadis. Man säljer ut och privatiserar inom vård, skola och omsorg. Det kan aldrig vara acceptabelt att vi som socialdemokrater kan tillåta detta att fortgå. Ingen ska tjäna pengar på barn, gamla och sjuka. Risken är uppenbar att till slut blir det plånboken som styr om man ska få den vård eller omsorg man behöver. Vi ska se till så att de skattemedel som ska gå till vård, skola och omsorg också gör det. Vi ser begränsningarna av vinster som nu diskuteras som ett steg på vägen men slutresultatet måste vara att vinsterna ska bort helt inom dessa områden.

Partikongressen föreslår besluta:

C123:1 att stoppa privatiseringarna inom vård, skola och omsorg

C123:2 att i de utförsäljningar som gjorts ska vinsterna återinvesteras

C123:3 att full insyn ska ske i områden som betalas med skattemedel

C123:4 att verksamheterna återgår i offentlig drift när kontraktstiderna utgår

S-föreningen IF Metallarna, Värnamo

Värnamo arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C124

KATRINEHOLMS ARBETAREKOMMUN

Studieförberedandeprogram på gymnasiet behörighet till högre studier

I medier kan vi läsa om att det är brist på lärare inom matematik och språk både till högstadiet och på gymnasiet. Mälardalens högskola har fått ställa in ämneslärarprogrammet i matematik pga att det är för få sökanden till utbildningen. Det förs diskussioner om att färre går direkt från gymnasiet till högre studier idag än vad det var för några år sedan. De frågor man måste ställa sig beror detta endast på elevers ointresse för högre studier eller kan det finnas systemfel i vårt utbildningssystem?

I den reform av gymnasiet som gjordes 2011 lyckades man bygga in några systemfel som det nu är dags att rätta till. Alla utgår ifrån att om man går ett studieförberedande program så är man behörig till högre studier inom samma ämnesområden och uppnår en grundläggande behörighet till högre studier så är det tyvärr inte idag. Det ställs stora krav på föräldrar och elever att göra rätt val när det gäller individuella kurser (kurser som eleverna väljer utifrån intresse) men även när det gäller val av inriktning särskilt om du kommer fram till att du vill bli lärare som vi idag ser en brist på.

Om du går teknikprogrammet och läser 4 kurser matematik och kommer fram till att du vill bli gymnasielärare i matematik och historia så kan du inte bli det då teknikprogrammet är det enda studieförberedande programmet där du inte läser in behörigheten för högre studier i historia, utan där ställs kravet att du eller skolan måste medvetet lägga till en kurs (historia 1a2) för att uppnå den behörigheten som behövs ifall du vill gå en utbildning där historia krävs. Du kan inte heller kombinera dina matematikkunskaper med samhällskunskap som lärare då du inte har läst samhällskunskap 2. Dessutom så ingår matematik 4 endast som obligatorisk kurs i inriktningen teknikvetenskap vilket blir ett problem om du går någon av de andra inriktningarna och vill bli civilingenjör.

Är det att bli lärare i åk 7-9 i ämnena matematik, kemi och teknik som du vill bli, så kan du inte bli det då du biologi inte ingår på teknikprogrammet om du inte självmant lägger till det men då saknas även nivå två på ämnena biologi och kemi.

Väljer du att gå samhällsprogrammet så är det av stor vikt att du redan när du väljer inriktning vet vad du vill gå för högre utbildningar då respektive inriktning är smal när det gäller behörigheten till högskolan. Om du vill bli lärare tex i samhällskunskap och svenska på gymnasiet så kräver Stockholms universitet att du har läst samhällskunskap 2 det ingår bara med automatik på 2 inriktningar inom samhällsprogrammet. På samma universitet om du vill bli lärare i matematik

och samhällskunskap krävs att du har samhällskunskap 2 samt matematik 4 som naturvetenskapliga- och tekniska programmen har som kurs och som övriga program kan läsa som valbar kurs men då krävs att de även lägger till matematik 3 om man går samhällsprogrammet och att den skola du går på har möjlighet att erbjuda kurserna.

Det tredje exemplet på en brist i de studieförberedande programmens studieförberedelse är estetiska programmet. Där ingår endast matematik 1b som obligatorisk kurs men där de flesta högre utbildningar kräver matematik 2 b om man vill utbilda sig i något annat inom humaniora än musiklektörer men om man söker till Göteborgs universitet och vill kombinera musikämnet med samhällskunskap krävs både matematik 2 och samhällskunskap 2 vilka inte ingår i programmet.

Självklart är det så att alla studieförberedande program skall ha sina olika inriktningar och fördjupningar utifrån vad deras ämnesområde är. Alla behöver inte läsa lika mycket av alla ämnen men det finns en lägsta nivå på vad som är grundläggande behörighet till högskolan och den är i nuvarande system inte uppfylld på alla studieförberedande program. Alla studieförberedande program bör ha en gemensam lägsta nivå på hur många kurser matematik och historia man läser likväl som man har det i engelska och svenska och samhällskunskap.

Den gymnasieskola vi har idag ställer stora krav på föräldrar och studievägledare för att kunna guida eleverna genom denna snårskog av program, inriktningar och valbara kurser för att de skall ha möjlighet att på ett enkelt sätt ta sig genom gymnasiets studieförberedande program för att kunna gå de utbildningar de vill inom den inriktning de valt.

Partikongressen föreslår besluta:

C124:1 att vad som är grundläggande behörighet till studier vid högskola/universitet definieras

C124:2 att det görs en översyn av de studieförberedande programmens innehåll så att alla har samma grundläggande behörighet till vidare studier

C124:3 att alla studieförberedande läser samma grundkurs i historia (historia 1b)

C124:4 att alla studieförberedande program läser minst 2 nivåer matematik

C124:5 att biologi 1 införs som obligatoriskt ämne på teknikprogrammet

C124:6 att samhällskunskap 2 ingår på alla inriktningar inom samhällsprogrammet

Ulrica Truedsson

Katrineholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C125

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

Stärk utbildningen om arbetsmarknadsfrågor och arbetsrätt

För att våra ungdomars möjligheter och större chans till rätt utbildning ska bli bättre behövs mer undervisning i frågor som rör arbetsmarknad och arbetsrätt. Framst bör det ske i årskurserna 7-9. I de årskurserna bör det finnas bättre möjligheter att bjuda in arbetsförmedlare, företrädare för fackliga organisationer och branschorganisationer till skolan. Fler arbetsplatsbesök ska kunna genomföras och även PRAO- verksamheten behöver utvecklas. Det leder till att fler ungdomar väljer rätt program och inriktningar på gymnasiet och att fler får kunskaper om hur arbetsmarknaden ser ut och vilka bristyrken som finns.

Vi måste alla ta ett större ansvar för våra ungdomar och hjälpa dem att hitta rätt och därför anser vi att skolan kan vara en del av denna guidning. Vi ser idag alldeles för många ungdomar som slutar årskurs 9 utan fullständiga betyg och även att de väljer program och inriktningar som inte är riktigt medvetna val. Är man 15 år har man inte så lätt för att välja rätt in-riktning när man inte vet vad arbetsmarknaden har att erbjuda. Vi vet även idag att vi har många ungdomar som gått gymnasieutbildning men de har valt fel program som inte leder till något arbete, och då står de idag som arbetssökande på våra arbetsförmedlingar. Detta kan vi få bukt med genom att det läggs större tonvikt i ämnen om arbetsmarknad och arbetsrätt i skolan.

Självklart ska våra ungdomar få ha drömmar och kunna förverkliga dessa med, men vi som vuxna måste ta vårt ansvar och genom fler samtal med ungdomarna diskutera kring arbetslivet och dess villkor. Vi måste berätta och samtala om vad det innebär för jobb, ekonomi, bostad och pension. Ju tidigare de kommer ut i arbetslivet desto bättre självkänsla, samhörighet och delaktighet i samhället. Med välmotiverade unga, med rätt utbildning som leder till arbete och möjligheten att försörja sig själv får vi sannolikt också ett friskare samhälle, med mindre psykisk ohälsa. Det gör att både samhället och människorna blir vinnare.

Partikongressen föreslås besluta:

C125:1 att stärka studie- och yrkesvägledning i skolan

C125:2 att utveckla prao verksamheten

C125:3 att införa arbetsmarknadsfrågor och arbetsrätt i ämnen och kursplaner

Helen Persson

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C126

SUNDSVALLS ARBETAREKOMMUN

Stärka elevhälsan i landets skolor genom fler elevvårdande personal

Allt fler drabbas av psykisk ohälsa i Sverige. Det har ökat lavinartat framför allt bland den yngre målgruppen. Flera människor väljer att begå självmord på grund av sitt dåliga mående.

Regeringen har tidigare gett Socialstyrelsen i uppdrag att bland annat:

1. Samordna den statliga kunskapsstyrningen inom området psykisk ohälsa.
2. Utveckla data och indikationer för den vård som erbjuds personer med psykisk ohälsa.

Detta är inte nog, det behövs mer personal, fysiskt på plats!

I skollagen står det att elever skall kunna ha tillgång till kurator/psykolog, men det är ingen lag på att denne skall finnas fysiskt på plats i skolorna, utan i praktiken räcker det att man har en person som man ringer in vid akuta situationer.

En kurator/psykolog kan ha uppemot 1000 elever, detta visar en undersökning som Novus och Akademiförbundet SSR gjorde 2013.

Att ha så många elever i sitt upptagningsområde är på intet sätt acceptabelt!

Att det finns fler personal såsom kuratorer/psykologer i skolorna som arbetar med elevhälsa, skulle leda till att man i ett tidigt skede kan identifiera psykisk ohälsa och hjälpa individen.

Partikongressen föreslås besluta:

C126:1 att Socialdemokraterna skall verka för en ökad tillgänglighet av elevvårdande personal såsom kuratorer/psykologer på skolorna

C126:2 att Socialdemokraterna verkar för att regeringen tillskjuter pengar för att möjliggöra att fler elevvårdande personal, såsom kuratorer och psykologer finns på skolorna

Marie Sjöbom Olsson

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C127

KARLSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Säkra barns och ungdomars rätt till kultur i skolan

Kulturskolor i kommuner över hela Norden, professionella konstnärer bakom den så kallade katedern och flera kreativa ämnen. Det var Nordiska rådets initiativ 2009, för att säkra barns rättigheter till kreativ utveckling i skolan. Rättigheterna skulle skrivas in i en ny samnordisk deklaration och komplettera FN:s barnkonvention som då, 2009, fyllde 20 år.

Kulturrådet beskriver Skapande skola - som av många uppfattas som ett komplement till kommunernas egna kulturinsatser för barn och unga i skolan – på följande sätt:

”Alla barn och unga har rätt att få kulturella upplevelser som vidgar deras vyer, ger perspektiv och förståelse för världen de lever i och som möjliggör för dem att påverka och förändra sina och andras levnadsvillkor. De ska inspireras till och ges möjligheter att uttrycka sina tankar genom kultur och konst och utveckla sitt eget skapande. Barn och unga har rätt till konstupplevelser men också till att själva utveckla sitt språk, sin musikalitet och visuella och kroppsliga uttryckssätt. Kulturen ska vara en naturlig del av barn och ungas vardag och lärande. Barns och ungas rätt till kultur är prioriterat i kulturpolitiken. Skapande skola är tänkt att stärka samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet. Målet är att eleverna ska få tillgång till kulturens alla uttrycksformer och att deras möjligheter till eget skapande ökar.”

Skolverket slår fast att på skolor som arbetar med estetik, kultur och skapande hamnar ofta demokrati-och värdegrundsfrågor i fokus; vid arbetet med estetik, skapande och kultur i ämnesundervisningen står ofta språkliga och kommunikativa förmågor i fokus samt att med utgångspunkt i en kulturupplevelse kan elever ges möjlighet att knyta samman känslor, kunskaper och erfarenheter och själva pröva nya uttryckssätt för att förmedla kunskap och tankar.

Samtidigt kan vi konstatera att kultur i skolan skiljer sig över landet vad gäller såväl utformning som innehåll och benämning. Det kan t ex vara en skapande skola eller en kulturskola eller kallas kultur och musikskola. Och bestå av drama, teater, dans, musik. Eller erbjuda instrument, media, konst, sång. Alla barn mellan t ex 3 - 21 år kan välkomnas, eller alla barn i kommunens förskolor och skolor. Kultur i skolan eller kulturskola eller musikskola, kan finnas på flera olika platser i en kommun eller innebära undervisning på många av skolorna, eller bara finnas på en plats.

Kultur i skolan är fortfarande inte förbehållet alla barn och ungdomar. Alla barns rätt till kulturella upplevelser och eget deltagande och utövande, har inte nått ut. Implementeringen har avstannat. Den jämlika och solidariska principen om att inte heller barns tillgång till

kulturupplevelser och eget skapande ska vara beroende av föräldrars ekonomi och intresse, är fortfarande en grundläggande princip men inte omsatt i barnens och ungdomarnas verklighet.

Partikongressen föreslår besluta:

C127:1 att ett statsbidrag eller liknande riktad insats införs för att samtliga kommuner ska kunna erbjuda kommunens barn och ungdomar kultur i skolan

C127:2 att kulturskola eller liknande ska ingå i schemat för alla årsklasser upp till skolår 9

S-kvinnor i Karlshamn

Karlshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C128

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Toleransen börjar i skolan

Främlingsfientlighet och rasism breder ut sig och det händer att SD har klar majoritet i skolval runt om i Sverige. Mobbningen i skolan är fortsättningsvis en stor utmaning och har tagit sig nya uttryck i och med sociala mediers utbredning. Mobbningen stannar inte heller i skolan utan följer oss upp i arbetslivet.

Vi har en diskrimineringslagstiftning som är relativt svår att använda sig av trots att behovet är stort. Samtidigt är behovet av lagstiftningen ett misslyckande i sig. Den stora utmaningen ligger i att motverka att behovet uppkommer.

Kommunikation, sociologi, beteendevetenskap, psykologi. Listan på vetenskapsområden kan göras lång. Dessa ämnen är grundläggande för att vi ska kunna leva och verka tillsammans i samhället. Ändå ses de som nischämnen inom sin genre snarare än grunden för människors samverkan i såväl privatliv som arbetsliv.

Behovet av tolerans är så stort att det inte räcker med att ha det som ett pedagogiskt grepp i allt arbete i skolan samt en lagstiftning då skadan redan är skedd. Utmaningarna vi har kräver att vi tar all den relevanta vetenskapen på största allvar.

Partikongressen föreslår besluta:

C128:1 att socialdemokraterna ska verka för att specifika skolämnen införs från skolstart i syfte att tidigt få förståelse för sitt eget och andra människors beteende, dess orsaker samt dess konsekvenser

Malin Skoglund

Kristianstads arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C129

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Undervisningsmaterial

För att få en likvärdig skola för alla behöver vi verka för undervisningsmaterial av högsta kvalitet och göra dem lätt tillgängliga för både elever och vuxna så att tex familjens ekonomi inte blir ett hinder.

Undervisningsmaterial skall därför upphandlas av Skolverket för att vara gratis tillgängliga på internet att användas av alla. Det gör att föräldrar som vill engagera sig kan göra det utan för stor tröskel i kostnad, tid och tidsfördröjning, tex hjälpa sitt barn med kvällens läxa.

Dessa undervisningsmaterial ska vara av högsta kvalitet och fortlöpande utvärderas och revideras respektive bytas ut. Materialet skall upphandlas i konkurrens och ska köpas in i ett fåtal olika utförande för att underlätta utvärdering och utveckling i Sverige.

Det utesluter på intet sätt att materialet görs tillgängligt på annat sätt, tex i bokform. Dessa undervisningsmaterial skall i en första etapp tas fram för skolgång fram till avklarat gymnasium.

Undervisningsmaterialet skall huvudsakligen översättas till engelska och till andra språk i den mån det blir ett bra stöd för nyanlända barn och ungdomar. Materialet skall utformas för att på bästa sätt kunna användas i dator, det ska tex vara lätt att få en överblick, navigera och kommentera.

Modern kommunikationsteknik och undervisningsmaterial skall också användas på försök för att underlätta det livslånga lärandet som är väldigt angeläget då det beräknas att hälften av dagens jobb har försvunnit inom 20 år.

Skype är ett bra verktyg för utbildning i många sammanhang. Som när elever behöver läxhjälp på kvällar, eventuellt med medverkan av föräldrar. När barn av olika inte kan närvara i skolan. När eleverna är geografiskt utspridda. När föreläsning behöver ses mer än en gång, som när program i kunskapskanalen visas i SVT Play. Skype av i dag är kanske inte tillräckligt för att möta alla behov men det finns ju andra möjligheter som används flitigt redan i dag.

Partikongressen föreslås besluta:

C129:1 att ovanstående ska ligga till grund för en översyn av skollag och andra lagar som berörs

C129:2 att avslå motionen

Lars Ellmark

Norrköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C130

HÖÖRS ARBETAREKOMMUN

Uppskjuten skolstart

Det är av största vikt att alla, föräldrar, elev, pedagoger och förtroendevalda, gör allt för att alla ska klara av att nå gymnasiebehörighet. En del gånger är det vi, förtroendevalda som på olika nivåer har skapar hinder. Ett sådant hinder som vi skapat är den fasta eller oflexibla skolstarten.

Forskning och praktisk erfarenhet har visat att barn som är födda sent på året många gånger inte klarar skolans krav fullt ut när de börjar skolan hösten det året de ska fylla sju år. Idag har vi en förskoleklass som alla barn går i det året de fyller sex år. Där ser pedagogerna i förskolan vilka som är, som man sa för, ej mogna för skolstart. Personal och föräldrar kan vara överens om att en skolstart bör skjutas upp ett år men då inträffar bekymret att de blir ”överåriga” när de ska börja årskurs nio eller då har de ”använt” sina nio skolår och riskerar att skrivas ut innan de nått nionde årskursen.

Detta bör ändras snarast genom att införa flexibel skolstart.

Partikongressen föreslås besluta:

C130:1 att våra riksdagsmän och riksdagsgruppen arbetar för att snarast införa möjligheten för uppskjuten skolstart som inte påverkar antal år i grundskolan

Stefan Lissmark

Höörs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C131

DALARNAS PARTIDISTRIKT, GÄVLEBORGS PARTIDISTRIKT, JÄMTLANDS LÄNS PARTIDISTRIKT, NORRBOTTENS PARTIDISTRIKT, VÄSTERBOTTENS PARTIDISTRIKT, VÄSTERNORRLANDS PARTIDISTRIKT

Utbildning och de gröna näringarna

Vill vi på allvar ha ett land som håller ihop så måste det ges förutsättningar till försörjning, vi måste ha fler jobb på landsbygden.

Skogen beskrivs ibland som Sveriges gröna guld och den svenska skogsnäringens betydelse för jobb, välfärd och klimat kan inte överskattas. Skogen har sedan länge en ställning i Sverige som stabil basindustri och dess betydelse för jobb och välfärd är stor. Men marknaden förändras, det behövs innovativt tänkande och nya produkter, för att skogen ska behålla sin starka position inom svensk ekonomi.

Skogsnäringen är en av Sveriges och världens äldsta och viktigaste branscher. Vi har därför i Sverige en lång tradition och erfarenhet av utbildningar inom skog, jakt och djur. Många som startat sin karriär inom de areella näringarna har startat den via någon landsbruksskola.

Ett nationellt skogsprogram kan vara ett verktyg för att få en hållbar landsbygd med fler jobb och mer tillväxt i skogen. Skogen och dess värdekedja skulle på detta vis ytterligare bidra till utvecklingen mot ett hållbart samhälle, och en biobaserad samhällsekonomi. Socialdemokraterna har varit drivande i att Sverige skulle utveckla ett nationellt skogsprogram som omfattar skogens ekonomiska, sociala och miljömässiga värden.

En långsiktig strategi ger mervärden av olika slag. Exempelvis bättre sektorsintegrering, bättre tydlighet och förankring i sektorn och därmed större kraft i genomförandet av skogs- och miljöpolitiken samt angränsande politikområden. Processen som är tänkt att mynna ut i ett nationellt skogsprogram pågår för närvarande.

Den svenska skogen växer idag mer än vi tar ut. Tillväxten beräknas till cirka 120 miljoner kubikmeter varje år.

Skogens betydelse för framtidens jobb och klimatutmaning kan inte underskattas.

Det handlar bland annat om att tillverka andra generationens biodrivmedel från skogsråvara. Drivmedel som kan antingen blandas i bensin, diesel och flygfotogen.

Skogsindustrin har en egen vision att produktionen i det svenska skogsindustriklustret ska fördubblas till år 2035, varav hälften av tillväxten kommer från nya biobaserade produkter.

Idag minskar jobben i skogssektor med 1000 per år. Försäljningen av tidningspapper har minskat med 40 procent på tio år.

Utsläppen av koldioxid i Sverige har minskat med 23 procent sedan 1990. Sverige släppte ut 55,7 miljoner ton växthusgaser 2015, enligt preliminära data som Naturvårdsverket tagit fram. Jämfört med 2012 är det en minskning med tre procent.

Den stora utmaningen ligger i vägtrafiken. Vägtrafiken står för en tredjedel av de nationella utsläppen. Vägtrafikens utsläpp ligger enligt preliminära siffror för 2013 på ungefär samma nivå som 1990.

I Sverige minskar antalet bilar som drivs på förnybara drivmedel. Istället är det diesebilarna som ökat kraftigt i nyförsäljningen.

Också i framtiden kommer vi att behöva flytta matvaror från affären till hemmet. Vi kommer att vilja åka på semester. Vi vill kunna ta flyget eller bilen utan att påverka klimatet. Därför behövs en satsning på nya förnybara drivmedel som inte är klimatpåverkande

Transporter behövs för att utveckla och exportera varor. Uppdraget är att göra transporterna i vardagen och i näringslivet klimatsmarta.

Oljan kommer att bli dyrare och dyrare när tillgången minskar och efterfrågan från t.ex. Kina ökar. Därför måste vi minska vårt beroende av importerad olja och börja tillverka bränslen av vår egen stora naturresurs, skogen.

Ska vi kunna ta vara och utveckla skogssektorns hela kedja behöver locka fler unga människor att våga anta de utmaningar som finns inom den gröna näringen.

För oss som socialdemokrater är det välkänt vad jord- och skogsbrukets arbete innebär.

Att locka fler ungdomar att söka till naturbruksgymnasium är en av grundbultarna för att säkra tillväxten på landsbygden. Vi ser idag att påfyllnaden av unga bönder inte täcker ett framtida generationsskifte och att ansökningarna till naturbruksgymnasierna minskat.

Vi har i opposition krävt en Livsmedelsstrategi som vi ser som en grundsatsning till att vi ska ha en levande landsbygd och en ökad produktion av livsmedel i Sverige.

Det är därför roligt att se att den Socialdemokratiskt ledda regeringen prioriterat det arbetet.

Men det kräver också att vi slutar se ned på det svenska lantbruket, och istället talar om vikten av livskraftiga hållbara landsbygdsföretag. Våra svenska skogsägare och bönder är mycket miljömedvetna och brukar marken utan att förbruka den. Både vi politiker och konsumenter har makt att påverka hur vi vill att livsmedelsförsörjningen ska se ut. Genom att köpa miljövänlig mat skapas inte bara goda förutsättningar för miljön utan också jobb på landsbygden. Med en konkurrensmässigt hållbar beskattning skapas det ett bättre företagsklimat i hela landet, fler unga måste våga satsa på de gröna näringarna.

Gymnasieskolan ska rusta eleverna för framtiden, ge dem den kunskap och kompetens de behöver för att skaffa sig sitt första jobb, eller komma in på den högre utbildning de önskar. Men också lägga grunden för ett långt och framgångsrikt yrkesliv. Eleverna i gymnasieskolan behöver nå längre än vad de gör idag. Svenska företags konkurrenskraft är beroende av att det finns tillgång till personer med rätt utbildning och kompetens.

Tyvärr visar söktryck till utbildningar och Forskning från bl.a. KLSA och SLU att den gröna näringen är en ”lågintressebransch” för de många. För de med intresse för djur, natur, lantbruk/maskiner är det ett naturligt, medvetet och (med deras egna ord) udda val. 2014 läste 2,66 % av de som går på gymnasiet naturbruksprogrammet. En grupp som via sitt gymnasieval hoppas hitta likasinnade.

Näringen rekryterar inte bara från denna grupp, men de som studerar vid naturbruksgymnasium är unika i sitt intresse för näringen. 4 % av de unga i allmänhet kan tänka sig att läsa vidare inom Naturbruk, lantbruk, trädgård, skog och fiske. Det innebär att av de områden som listas i undersökningen så placerar sig de gröna näringarna i botten, tillsammans med transport/logistik och distribution. Andelen som kan tänka sig läsa vidare inom Djurutbildningar är högre, med totalt 11 % (17 % av tjejerna) i undersökningen.

Efterfrågan på gymnasial yrkeskompetens är stor och kompetensförsörjningsbehoven i svenska företag är stora. Trots det är söktrycket till gymnasieskolans yrkesprogram oroväckande lågt och sjunkande. Utbildningarna vid naturbruksgymnasierna är ofta dyra utbildningar som också kämpar mot oförstående myndigheter.

Ska nationella skogsprogrammet och livsmedelsstrategin bli lyckosam, måste politiken och branschen jobba med att höja kvaliteten och attraktionskraften för yrkesutbildningarna.

Vi behöver nå ambitionen med det nationella skogsprogrammet och livsmedelsstrategin

Partikongressen föreslår besluta:

- C131:1 att göra det enklare att generationsväxla företag och lättare att kunna bosätta sig var man vill. Se till att använda den gemensamma jordbrukspolitiken på ett sätt som gynnar unga bönder
- C131:2 att prioritera gröna näringar i arbetsförmedlingens utbildningsprogram och satsa mer på YH utbildningar och naturbruksgymnasiernas bredd och kvalitet. Kunskaper om både skog, djur, maskiner och växtodling, men även ekonomi är nyckeln till ett gott landsbygdsföretagande
- C131:3 att stärka studievägledningen. Informera och öka kunskapen om jord och skog för att locka fler ungdomar att söka till naturbruksgymnasium är en av grundbultarna för att säkra tillväxten på landsbygden

Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C132

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Utbildningsfokus framför vinstintresse

Det är hög tid att begränsa vilka aktörer som tillåts driva skolverksamhet med svenska skattepengar. Skolor som startas upp och ägs av företag som har andra intressen än pedagogiska, och fristående huvudmän som plockar ut miljoner i privat vinst från offentligt finansierade skolor måste ifrågasättas och förhindras. Detta marknadsexperiment har inte lett till större lärartäthet eller goda resultat för eleverna snarare tvärtom. Sverige och Chile är de ända länderna i världen där detta vansinne får lov att fortgå.

Ett av de värsta exemplen på hur friskolor ägda av riskkapitalistiska företag fått förödande konsekvenser för elever och personal är kanske John Bauer Gymnasiet. John Bauer Gymnasierna 2013 som inför sommarlovet lämnade 14 500 elever utan skola till hösten och ställde 1 400 anställda arbetslösa, vilka fick se sina sparade semesterdagar eller övertidsersättningar gå förlorade. Med cirka en miljard i skulder blev det skattebetalarna som fick gå in med cirka 139 miljoner i statlig lönegaranti. Innan dess hade dock de entreprenörer som grundade John Bauergymnasiet hunnit ta ut cirka 540 miljoner i vinst mellan 2005 och 2008 och riskkapitalbolaget Axcell, som ägt JB sedan 2008, hade även de hunnit med att plocka ut runt 250

miljoner.

Skolaktiebolagen har fört med sig konkurser, oseriösa skolhuvudmän, osäkerhet för elever, resursslöseri och sämre arbetsmiljö för personalen. De starka marknadskrafter som ligger inbyggda i aktiebolagens sätt att fungera leder dessutom till såväl segregation som sänkta resultat för skolan som helhet. Ett exempel är friskolekoncernen Academedia, som ägs av riskkapitalbolaget EQT, som hösten 2015 aviserat att de vill børsintroducera alternativt sälja företaget. Vi måste nu med kraft verka för att aktie- och riskkapitalbolag inte används som driftsformer för skolverksamhet.

Att skolan gjorts till handelsvara genom att vinstintressen tillåts är inte förenligt med fokus på utbildningskvalitet och goda arbetsvillkor. Skolor ska inte kunna köpas upp och säljas hur som helst. Detta har lett till att oseriösa aktörer köpt upp skolor och sedan utan hänsyn till personal och elever sålt vidare skolan.

Det är högst rimligt att samhällets gemensamma resurser kommer skolans elever och personal till nytta och inte plockas ut som vinster på någon bolagsstämma.

Partikongressen föreslår besluta:

C132:1 att ett förbud mot vinstuttag i svensk skola införs

C132:2 att aktiebolag och riskkapitalbolag inte ska få lov att bedriva skolverksamhet

C132:3 att kraftigt begränsa möjligheten att köpa upp och sälja vidare skolor

Björn Johansson, Oxie S-förening

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C133

SUNDBYBERG ARBETAREKOMMUN

Utveckla den fria etableringen av grund- och gymnasieskolor

Socialdemokratisk skolpolitik är i sin essäns en strävan efter att realisera mera frihet för flertalet i vårt land. Svensk skola står inför stora utmaningar som slår emot detta frihetsanspråk. Det finns stora behov av politiska lösningar för att höja alla elevers kunskapsresultat oavsett bostadsort eller bakgrund, stärka lärarprofessionen så att de ges förutsättningarna att göra sitt jobb och åtgärder för att säkerställa att våra gemensamma skattepengar går till avsett ändamål – världens bästa skola.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har lagt om inriktningen i svensk politik och har påbörjat ett viktigt arbete för en likvärdig skola som motverkar segregation och ger alla elever den utbildning de behöver för att bli fria samhällsmedborgare.

Men än kvarstår politiska utmaningar för att Sverige ska trygga platsen som ett land med världens bästa skola. En central utmaning i arbetet med att uppnå denna målsättning är problemet med segregation och bristande jämlikhet som idag råder bland svenska grund- och gymnasieskolor.

Ett flertal organisationer, däribland OECD och IFAU, har konstaterat att utvecklingen för svensk skola sedan införandet av skolpeng och den fria etableringen av grund- och gymnasieskolor i början av 1990-talet gått mot ökad ojämlikhet skolor emellan och en tilltagande segregation av eleverna på olika skolor. I vilken utsträckning detta beror på den fria etableringen finns det olika uppfattningar om, men samtidigt konstateras det att nuvarande system på ett betydande sätt bidrar till segregation och ojämlikhet skolor emellan.

Ökad segregation och ojämlikhet är två mycket goda orsaker att se över nuvarande system med fri etablering. För det första måste systemet utvecklas så att de nuvarande segregeringseffekterna utjämnas. Skolan är ett allmänintresse och likt styrande politiker har alla de som driver en skola ett gemensamt ansvar för ett samhälle som håller ihop och motarbetar segregation.

För det andra är en utveckling av systemet angeläget med anledning av jämlikheten. Att ge alla elever samma möjligheter och förutsättningar i skolan är själva grundpelaren i det offentliga utbildningsåtagandet. En verklighet där människans möjligheter i livet kraftigt varierar beroende på var personen är född eller dennes bakgrund är motsatsen till målsättningen om en jämlik skola. Systemet för etableringen av nya skolor måste utgå ifrån skolans roll som möjliggörare av ett liv i frihet för samtliga medborgare och då är det avgörande att systemet verkar för jämlikhet.

Slutligen behöver systemet utvecklas så att ansvaret för de gemensamma resurserna går hand i hand med skatteuttaget. Landets folkvalda företrädare har ansvaret att resurserna används så att lärarna som möter eleverna får de förutsättningar som de behöver. Men kopplingen mellan skatteuttaget och möjligheten att realisera nationella såväl som lokala mål för skolan är idag kringskuret. Inflytandet för de som har att besluta om skolans långsiktiga förutsättningar och etableringen av nya skolor behöver utvecklas i systemet. Detta eftersom de folkvalda ansvarar för skatteuttaget och planeringen. Då är en utökad medverkan i etableringen nödvändig för att samhället ska kunna ta ansvar för skolans uppdrag och motverka segregation och ojämlikhet.

Nuvarande system för fri etablering är knappast frihet för de medborgare som drabbas av segregation och ojämlikhet, och där politikerna inte kan styra över hur resurserna används. Socialdemokratisk politik skapar lösningar för att ge var och en friheten över de egna möjligheterna och därigenom det egna livet. Dessa lösningar ställer vi emot en rådande ordning som ser befintligt system för skoletablering som av naturen kommet, bortom politiskt inflytande

eller ansvar.

Partikongressen föreslår besluta:

C133:1 att systemet med fri etablering av grund- och gymnasieskolor utvecklas för att utjämna segregation

C133:2 att systemet med fri etablering av grund- och gymnasieskolor utvecklas för att öka jämlikheten mellan skolor

C133:3 att systemet med fri etablering av grund- och gymnasieskolor utvecklas för att förstärka de folkvaldas inflytande

C133:4 att anta motionen som sin egen och översända motion jämte yttrande till partikongressen 2017

Daniel Liljekvist, Patrik Tengberg

Sundbyberg arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C134

MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN

Utökad och obligatorisk studie- och yrkesvägledning i grundskolan

Under senare år har det publicerats återkommande rapporter som visar att svenska elevers kunskapsresultat sjunker, både när det gäller jämförelser över tid i Sverige och när det gäller i jämförelse med övriga OECD-länder. En trend visar att pojkar har försämrat sina resultat i större utsträckning än flickor. Orsakerna kan vara många och ibland svåra att identifiera. En orsak kan vara insikten om varför man går i skolan och att man som elev i grundskolan inte reflekterar närmare över det. Detta skulle kunna motverkas, genom att införa en eller ett antal timmars obligatorisk studie- och yrkesvägledning. Exempelvis inför varje nytt läsår alternativt inför vissa specifika årskurser, till exempel i årskurs 1 och sedan i senare delen av grundskolan. Eleven ska ges möjlighet att fundera över sina studier och vad man kommer att kunna använda dem till när det så småningom är dags att ta steget ut i arbetslivet. Hur avsatt tid ska disponeras får bestämmas utifrån vad som är lämpligast i respektive årskurs.

Denna åtgärd skulle med fördel kunna kombineras med en studiedag eller praktik inom den verksamhet som eleven har identifierat som sitt personliga mål vid varje specifikt tillfälle. Genom att eleven ges möjlighet att reflektera över vad studierna kan leda till och därmed motiveras, skulle man få skoltiden att kännas mer meningsfull och intressant för alla elever, kanske också ”hemmasittare” och elever med hög frånvaro. En förhoppning är att en sådan åtgärd tillsammans med andra åtgärder skulle kunna bryta den negativa trenden med sjunkande kunskapsresultat.

Förslaget kan innebära en merkostnad på kort sikt, men på lång sikt bör det bidra till bättre hållbarhet både samhällsekonomiskt och socialt.

Partikongressen föreslår besluta:

C134:1 att avsatt tid för studie- och yrkesvägledning utökas och läggs in som en möjlighet i grundskolan

C134:2 att hur en studie- och yrkesvägledning skulle kunna utformas i tidiga årskurser utreds

C134:3 att studie- och yrkesvägledningen vid respektive tillfälle kombineras med studiebesök och/eller praktik inom den verksamhet som eleven visar intresse för

Kåre Widenqvist, Anette Ek

Mölnåls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C135

ÅRE ARBETAREKOMMUN

Utökade möjligheter till fjärrundervisning i grund- och gymnasieskolan

Läraarbrist och likvärdighet är en utmaning för många skolor i Sverige. I min egen hemkommun Åre kan vi se hur särskilt små skolor i mer glest befolkade delar har svårt att nå full behörighet men de är absolut inte ensamma. Kravet på behöriga och legitimerade lärare finns för att garantera kvalitén och likvärdigheten på den utbildning vi ger våra barn och ungdomar, och syftet i sig är gott.

Fjärrundervisning bereder idag möjligheter för skolor med få elever eller rekryteringsproblematik, att erbjuda fjärrundervisning i modersmål, moderna språk, teckenspråk och för samiska i sameskolan. Samt för att ge elever studiehandledning på modersmål. Jag önskar att valet av dessa ämnen för ändamålet inte baseras på att de är mindre värda än andra ämnen. Att det finns möjligheter att ansöka till Skolverket om försöksverksamhet tyder på att så inte är fallet utan att det ses som en möjlighet för fler skolor att uppnå full behörighet och därigenom erbjuda sina elever en kvalitativ och likvärdig skolgång. Dessutom skulle det vara positivt för mindre skolor och skolor med knappa resurser.

Inom ramen för dagens försöksverksamhet framgår det att lärare och elever måste finnas inom huvudmannens egna organisation. Jag förstår att vi befarar en risk utifrån att somliga huvudmän skulle kunna se fjärrundervisning som en möjlighet till att kapa kostnader. Dock medför det svårigheter för de huvudmän som behöver samverka med andra huvudmän för att finna lösningar och arbetsformer som skulle vara till nytta för eleverna. Problematiken är då snarare på

vilka bevekelsegrunder huvudmän bedriver sin skola. I de fall fjärrundervisning är en möjlighet för kvalitet och likvärdighet bör det vara en välkommen lösning.

Partikongressen föreslår besluta:

- C135:1 att socialdemokraterna verkar för att utöka möjligheterna till att bedriva fjärrundervisning på våra grund- och gymnasieskolor.
- C135:2 att socialdemokraterna verkar för möjliggörande för huvudmännen att i ökad omfattning arbeta kommunövergripande i frågan.
- C135:3 att socialdemokraterna ser på en nationell samordning alternativt funktion för fjärrundervisning

Andreas Sihvonen

Åre arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C136

JÖNKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Vinstförbud för välfärdsföretag

Sverige byggdes under 1900-talet upp till en välordnad välfärdsstat. En välfärdsstat som byggde på ett samspel mellan fackföreningsrörelse, arbetsgivarorganisationer och staten. Den gemensamma utgångspunkten har varit att alla ska ha en gemensamt finansierad trygghet där var och en är med och betalar skatt efter bärkraft.

Under flera års tid har vi nu sett att denna välfärdsstat raseras genom att marknaden ska ta hand om fler och fler av välfärdstjänsterna. Det handlar om friskolor, privata hemtjänstföretag, privata vårdcentraler med mera. Argumentet för denna utveckling har varit att konkurrens är välgörande, för då kan det ske en produktivitetsökning som gynnar oss skattebetalare och välfärdsnyttjare.

Om det enbart vore så väl att dessa privata företag, var med och utvecklade nya metoder och en effektivare och mer kvalitativ verksamhet, så kunde det vara till godo för oss alla. Nu är det inte så, utan dessa företag drivs av ett vinstintresse, och resultatet blir många gånger inte mer och bättre välfärd för pengarna. En stor del av våra gemensamt inbetalda skattepengar blir vinst i företagets ägares fickor.

Den svenska modellen har byggts på solidaritet och skattepengarna har fördelats så att alla har varit jämlika inom skolan, sjukvården och inom omsorgssektorn. Skattepengarna har använts till verksamheten och har det blivit överskott, har de pengarna gått in i det gemensamma igen.

Det är dags att återigen bygga Sverige till den välfärdsstat vi en gång i tiden var och det samhällsbygget har inte plats för privata vinstintressen inom skola, vård och omsorg.

Partikongressen föreslår besluta:

C136:1 att företag inom välfärdssektorn ska drivas utan vinstintressen

Huskvarna Socialdemokratiska förening

Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C137

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Välfärd utan vargar

Under mer än tjugo års tid har den behovsstyrda, generella välfärdspolitiken gradvis nedmonterats och ersatts av en vinstdriven, marknadsstyrd "välfärd". Vi har de senaste decennierna sett ett välfärdspolitiskt systemskifte i vårt land. Resurserna till välfärdssektorn har kontinuerligt minskat samtidigt som privata marknadslösningar med vinstintresset i fokus har fått ökat spelrum.

Problemen med att låta riskkapitalbolag styra äldreomsorg, skola och vård har blivit allt mer uppenbara. När resurserna "effektiviserats" och vinsten maximerats så har riskkapitalbolagen kunnat sälja företaget eller koncernen vidare för enorma summor. Men vinsten görs med hjälp av skattepengar. Skattepengar som sjukvården, skolan och omsorgen desperat behöver.

Som Anne-Marie Pålsson, nationalekonom och tidigare moderat riksdagsledamot, skriver i Sydsvenskan 18 sep 2016. "Logiken för aktiebolaget är marknadens: bara lönsamma kunder är intressanta, resten sorteras bort. Så måste bolagen agera, eftersom aktiebolagslagen kräver att de ska ha som enda syfte att bereda ägarna vinst. Och det är just kravet på vinstmaximering som är oförenligt med produktion av välfärdstjänster.

Utmärkande för välfärdstjänsterna är nämligen att de ska vara tillgängliga för alla på samma grunder. Ingen får exkluderas! Men för marknaden gäller alltså exkluderandets princip. När den praktiseras på välfärdens område får vi det som vänstern varnar för: segregering. Friska medelålders, smarta elever och pigga gamlingar hamnar hos de privata bolagen medan det allmänna får ta hand om resten."

SOM-institutets undersökningar har kontinuerligt visat att en överväldigande majoritet av det

svenska folket – till och med en majoritet av Moderaternas väljare – vill se ett stopp för alla vinstutdelningar i skola, vård och omsorg. Det är hög tid för Socialdemokraterna att ta tydlig ställning i denna fråga. LO:s förslag om non-profit princip i välfärden är en bra grund för ett sådant ställningstagande.

Partikongressen föreslår besluta:

- C137:1 att En non profit-princip ska vara rådande inom vård och omsorg. En ny typ av bolag, samhällsbolag, ska tillsammans med andra non profit-verksamheter vara huvudregeln för privata aktörer inom den offentligt finansierade välfärden
- C137:2 att I samhällsbolagen ska allmännyttan betonas och vinstuttagen begränsas
- C137:3 att Lagen om upphandling bör ändras så att kvalitet och trygghet värderas högre än ekonomiska kalkyler
- C137:4 att Offentlighetsprincip och meddelarskydd ska gälla överallt i skattefinansierade verksamhet, oavsett driftsform

Unga Sossar Malmö, S-studenter och Avantgarde Unga S-kvinnor
Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C138

MUNKEDALS ARBETAREKOMMUN

Yrkesbehörighet inom Nationella program

Samhället har ett stort behov av yrkeslegitimerade personer inom praktiska yrken t.ex. snickare, målare och elektriker. På gymnasieskolornas yrkesprogram krävs det ett visst antal praktiktimmor och avslutande prov efter gymnasietiden för att få sin yrkesexamen.

Det är svårt för elever efter slutfört program att få praktik för att kunna färdigställa sin utbildning och sedan göra provet.

Många elever kommer aldrig ut i arbetslivet som de förberett sig till och som programmet utlovat, vilket beror på bristen på lärlingsplatser/praktikplatser efter gymnasietiden.

Förutsättningarna är inte lika för alla elever då man måste söka sina egna praktikplatser, man skall inte behöva vara beroende av föräldrar, släkt och vänners kontaktnät för att kunna slutföra sin yrkesexamen. På det viset förlorar samhället många på vägen som skulle kunna bli bra yrkesarbetare.

Vi vill att praktik och behörighetsprovet skall ingå i den gymnasiala utbildningen så att de får en färdig yrkesexamen. För att ta vara på de människor och resurser som satsas inom dessa utbildningar, så måste vi säkerställa att eleverna har förutsättningarna att påbörja sitt arbetsliv efter slutförd gymnasietid.

Partikongressen föreslår besluta:

C138:1 att praktik och behörighetsprovet skall ingå i den gymnasiala utbildningen

Åsa Karlsson

Munkedals arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C139

SOTENÄS ARBETAREKOMMUN

Yrkesbehörighet inom nationella program

Samhället har ett stort behov av yrkeslegitimerade personer inom praktiska yrken tex snickare, målare och elektriker. På gymnasieskolornas yrkesprogram krävs det ett visst antal praktiktimmar och avslutande prov eftergymnasietiden för att få sin yrkesexamen.

Det är svårt för elever efter slutfört program att å praktik för att kunna färdigställa sin utbildning och sedan göra provet. Många elever kommer aldrig ut i arbetslivet som de förberett sig till och som programmet utlovat, vilket beror på bristen på lärlingsplatser/praktikplatser efter gymnasietiden.

Förutsättningarna är inte lika för alla elever då man måste söka sina egna praktikplatser. Man skall inte behöva vara beroende av föräldrar, släkt och vänners kontaktnät för att kunna slutföra och bli bra yrkesarbetare. Vi vill att praktik och behörighetsprovet skall ingå i den gymnasiala utbildningen så dom får en färdig yrkesexamen. För att ta vara på de människor och resurser som satsas inom dessa utbildningar så måste vi säkerställa att elever har förutsättningarna att påbörja ett arbetsliv efter slutförd gymnasietid.

Partikongressen föreslår besluta:

C139:1 att praktik och behörighetsprovet skall ingå i den gymnasiala utbildningen

Petra Sundbladh

Sotenäs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C140

KUNGSBACKA ARBETAREKOMMUN

Yrkesbehörighet inom Nationella program

Samhället har ett stort behov av yrkeslegitimerade personer inom praktiska yrken t.ex. snickare, målare och elektriker. På gymnasieskolornas yrkesprogram krävs det ett visst antal praktiktimmor och avslutande prov efter gymnasietiden för att få sin yrkesexamen. Det är svårt för elever efter slutfört program att få praktik för att kunna färdigställa sin utbildning och sedan göra provet.

Många elever kommer aldrig ut i arbetslivet som de förberett sig till och som programmet utlovat, vilket beror på bristen på lärlingsplatser/praktikplatser efter gymnasietiden. Förutsättningarna är inte lika för alla elever då man måste söka sina egna praktikplatser, man skall inte behöva vara beroende av föräldrar, släkt och vänners kontaktnät för att kunna slutföra sin yrkesexamen. På det viset förlorar samhället många på vägen som skulle kunna bli bra yrkesarbetare.

Vi vill att praktik och behörighetsprovet skall ingå i den gymnasiala utbildningen så dom får en färdig yrkesexamen. För att ta vara på de människor och resurser som satsas inom dessa utbildningar, så måste vi säkerställa att eleverna har förutsättningarna att påbörja sitt arbetsliv efter slutförd gymnasietid.

Partikongressen föreslås besluta:

C140:1 att praktik skall ingå i den gymnasiala utbildningen

C140:2 att behörighetsprovet skall ingå i den gymnasiala utbildningen

C140:3 att partikongressen att ställa sig bakom motionen som helhet

Helén Ung Le, LO-fackens Socialdemokratiska förening i Kungsbacka
Kungsbacka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C141

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Ämnet hem- och konsumentkunskap utökas i timplanen för grundskolan

Varje dag, året runt, flera gånger om dagen måste vi äta, för att ha hälsa och överleva. Att ha kunskap i näringslära, kost och matlagning är något vi har daglig nytta av hela livet. Det finns en

ständig debatt om kosten kopplad till hälsa. När övervikt diskuteras nämns ofta att barn inte äter "riktig" mat. Många äter fel och alltför sällan bra lagad mat och har svårt att ta ställning till mer eller mindre seriösa larmrapporter om kosten. Att kunna laga näringsriktig mat själv, påverkar också privatekonomin positivt. Det handlar om kunskap om mat, hälsa, och hållbar utveckling ur både ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv och särskilt hållbar konsumtion.

I ämnet hem- och konsumentkunskap lär sig eleverna laga god, prisvärd och näringsrik mat och får kunskap både om näringslära och arbeta praktiskt med matlagning. Ämnet lär också ut hur man skall förvara och ta hand om våra livsmedel och hur man undviker att maten blir ohygienisk. Ämnet kan också tydliggöra andra ämnen t.ex. matematik och språk, historia, geografi mm.

Kunskapen kan omsättas direkt i familjen och inspirationen att laga och äta bra mat når ut till många hem. Ämnet hem- och konsumentkunskap lär också ut hur du som konsument kan hantera dagens konsumtionssamhälle där vi hela tiden översköls av reklambudskap.

Hem- och konsumentkunskapen ger pojkar och flickor, tillfälle att tillsammans öva och få den kunskap och handlingsberedskap som behövs för att förändra traditionella könsroller. Att stärka, hem- och konsumentkunskapen är ett sätt att främja jämställdheten. Alla elever oavsett kön måste få kunskap och handlingsberedskap för att kunna utöva god hushållning, sköta sin ekonomi, laga mat, ta ansvar för hälsan och ge omsorg mm.

Hem- och konsumentkunskap i dagens skola har löjligt lite tid. Enligt timplanen skall det räcka med 118 timmar, det att jämföra med till exempel musik 230 timmar, bild 230 timmar och slöjd 330 timmar! (Timplanen gäller antalet timmar eleven läser ett ämne under hela grundskolan, från årskurs 1 till 9) Vårt förslag är att ämnet utökas i timplanen till att omfatta minst 330 timmar.

Partikongressen föreslår besluta:

C141:1 att Socialdemokraterna verkar för att ämnet hem- och konsumentkunskap utökas i timplanen för grundskolan

Carina Nilsson, Kirseberg-Segevångs Socialdemokratiska förening, Kvkl Karolina och Socialdemokratiska föreningen för skola och utbildning
Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C142

TÄBY ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Överför huvudmannaskapet för grundskola och gymnasium till staten

Arbetarrörelsens grundläggande ideologi är jämlikhet, solidaritet och broderskap. För att nå dit behövde folket arbete, utbildning och ett socialt och solidariskt tänkande. Därför byggde socialdemokraterna upp ett samhälle med kamp mot arbetslöshet och för en välfärd med trygghet vid arbetslöshet och sjukdom. I socialdemokratins uppbyggnad av samhället sattes också kravet om alla barns möjlighet till likvärdig start i livet. Utbildning var en av de viktigaste grundstenarna. Vi hade folkskola, därefter grundskola, där alla barn skulle gå för att kvalificera sig för arbete eller vidare studier.

Senare har så gott som alla barn fortsatt i gymnasieskolan. Staten var huvudman och garant för en likvärdig utbildning i hela landet, i överensstämmelse med ideologin om samma möjlighet till utbildning för alla barn. Var fanns ideologin när socialdemokratin överförde huvudmannaskapet från staten till kommunerna? Varningsklockorna borde ha ringt högt. Med huvudmannaskapet lagd på kommunerna säger det sig självt att utbildningen inte på sikt kunde behållas likvärdigt. Kommunernas prioritering av verksamheterna fungerar olika, inte minst med olika politiska majoriteter. Därför kunde idén om friskolor slå rot. Med friskolor och skolpengssystem påbörjades utvecklingen fram till dagens skolmarknad, en marknad som ger friskoleägare stora miljonvinster att skicka till skatteparadis. Det är en stöld av svenska skattepengar.

Förlorarna är skolbarnen som måste ”välja” skola. Barnen har olika förutsättningar att välja. Det är de privilegierade, högutbildade och välinformerade föräldrarna som väljer och vrakar – de som orkar och hinner ta reda på information, som har rätt kontaktnät och kan föra sin talan. De barn som blir kvar i de mindre attraktiva skolorna är framför allt barn till ensamstående, till arbetare med slitiga jobb och till föräldrar som inte har möjligheten att eller göra val. Så uppstår en ond spiral där dåliga skolor blir ännu sämre. Till slut söker sig erfarna och skickliga lärare också bort från dessa skolor. Det uppstår en uppdelning av skolan som går på tvärs mot arbetarrörelsens grundläggande ideologi om barns likvärdiga start i livet genom utbildning i en demokratisk skola.

Det ska inte vara upp till föräldrarna att jaga efter dugliga skolor. Det är samhällets ansvar att erbjuda alla barn oavsett bakgrund och bostadsort en likvärdig skolgång. Naturligtvis kan man inte förändra skolan över en natt, men man kan som ett första steg återföra huvudmannaskapet för skolan till staten. För detta finns sannolikt parlamentariskt underlag, då även bl a Liberalerna vill ha statligt huvudmannaskap.

Partikongressen föreslår besluta:

C142:1 att huvudmannskapet för grundskolan och gymnasieskolan överförs till staten

Jan Aspefjord, Ylva Blomqvist och Rosalind Eriksson

Täby arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C143

LINDESBERGS ARBETAREKOMMUN

Asylsökande som ännu inte fått uppehållstillstånd ska berättiga studieförbunden statsbidrag

Många studieförbund påbörjar undervisning i svenska för asylsökande långt innan asyl har beviljats. Att lära sig språket är för många nyckeln till att kunna få ett arbete. Att då behöva vänta i många månader under tiden som skälen för asyl utreds förlänger bara tiden fram till dess att en person har möjlighet att börja arbeta. Kan svenskundervisning börja bedrivas tidigt ger det de större möjlighet till ett snabbt inträde på den svenska arbetsmarknaden samt en mer meningsfull tillvaro i väntan på besked om de beviljas asyl eller inte.

Studieförbunden hjälper också till med andra saker, såsom fotbollsträning för ungdomar, lokaler för sällskapsklubbar mm som ger människor en möjlighet att träffa andra och att utvecklas som människor. Det bör därför vara möjligt för studieförbunden att få bidrag för verksamheter som involverar människor som inte ännu fått de sista fyra siffrorna i personnumret.

Partikongressen föreslår besluta:

C143:1 att Socialdemokraterna ska möjliggöra för studieförbunden att få bidrag för verksamhet för asylsökande

Irja Gustavsson, Linda Svahn

Lindesbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C144

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Sysselsättningsmål för den offentliga sektorn

Det gemensamma åtagandet för välfärdstjänster inom området vård, skola och omsorg har minskat under de senaste tio åren. Ett bibehållet åtagande där kvalitet och bemanning inte minskar kräver politiska beslut som ökar resurserna på såväl riksdags-, kommun- och landstingsnivå. Konjunkturinstitutet menar att storleken och kvaliteten på välfärdstjänsterna minskar när olika regler hålls oförändrade, så som exempelvis sker när statsbidragen till kommunerna förblir nominellt oförändrade. Följden bli större klasser i skolan, färre händer i sjukvården och färre arbetade timmar per brukare inom äldreomsorgen.

För att enbart bibehålla kvaliteten i det offentliga åtagandet på 2013 års nivå beräknar Konjunkturinstitutet att det kommer att krävas utgiftsökningar om totalt 75 miljarder kronor i den offentliga sektorn denna mandatperiod. Drygt 30 miljarder av dessa ligger i välfärdstjänster som tillhandahålls av kommunerna.

SCB har på uppdrag av TCO beräknat utvecklingen av sysselsättningen inom de områden som främst påverkas av förändringar i demografi, skola, vård och omsorg fram till 2020. Beräkningarna utgår från att den genomsnittliga personaltätheten år 2009–2011 behålls under prognosperioden. Beräkningarna visar på att det offentliga åtagandet i skola, vård och omsorg kräver en ökad sysselsättning på minst 110 000 personer fram till 2020 för att enbart bibehålla kvaliteten som finns i dagens välfärd. Stora behov återfinns inom grundskolan och hälso- och sjukvården där det beräknas behöva minst 33 000 nyanställningar vardera fram till 2020. Även inom förskolan och äldreomsorgen kommer personalbehovet att öka. Beräkningarna har gjorts utifrån att storleken av och intresset för olika utbildningar är lika dagens läge. När det gäller den framtida efterfrågan på fler välfärdsarbetare påverkas den främst av befolkningsutvecklingen utifrån olika åldrar.

Vad både Konjunkturinstitutets och TCO/SCBs utredningar visar på är behoven av stora investeringar i välfärden. Vårdsektorn har stora eftersatta behov. Sjuksköterskor och barnmorskor rapporterar återkommande om otillräcklig bemanning. Äldreomsorgen klarar heller inte av sina åtaganden. Socialstyrelsens undersökning från 2012 visar på att cirka 100 000 individer, framför allt kvinnor, har minskat sin arbetstid pga att de istället tagit hand om äldre inom familjen. I skolan råder också stora brister, inte minst för lärarnas arbetssituation. Stora klasser och ökade administrativa pålagor gör undervisning och arbetsklimat sämre.

Det offentliga åtagandet i vård, skola och omsorg är grundläggande för tillväxt och

värdeskapande. Utan en fungerande vård, skola och omsorg avstannar tillväxten. Vi behöver därför investera i offentliga sektorn för att också klara tillväxten i industri- och tjänstesektorn. För att se till att kvaliteten i välfärden säkerställs krävs således offentliga investeringar samt att de resurser som genom skattesedeln avsätts till välfärden också kommer välfärden till godo.

Partikongressen föreslår besluta:

C144:1 att Socialdemokraterna genom lagstiftning verkar för att skattemedel som är avsedda för välfärd också används till välfärden

C144:2 att Socialdemokraterna verkar för att eventuella överskott ska återinvesteras i verksamheten

Malmö arbetarekommuns styrelse

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C145

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

En god välfärd är en förutsättning för ett gott arbetsliv

De senaste decennierna har en allt djupare klyfta grävts mellan människor i Sverige. Reinfeldt-regeringen har avsiktligt påskyndat detta grävande. Fram växer ett samhälle där vissa lever i överflöd medan andra får kämpa för att få tillvaron att gå ihop. Stora grupper inom såväl arbetar- som tjänstemannakollektivet hänvisas till enformiga och slitsamma arbetsuppgifter under anställningsvillkor som dömer dem till ekonomisk osjälvständighet. Samtidigt har ansvaret för välfärden, både för inkomstskyddet och för välfärdstjänsterna, alltmer lagts på den enskilde. Den sammantagna effekten är att en stor grupp människor blivit alltmer utsatta för marknadskrafternas hårdhänta behandling och att vårt samhälle slits itu.

När samhället backar från sitt ansvar för välfärdstjänster som skola, vård och omsorg tvingas den enskilde att kompensera för det. Försäljningen av privata äldreomsorgstjänster har ökat. För dem med mindre ekonomiska resurser återstår att betala med sin tid. Professor Marta Szebehely har visat att 60 000 kvinnor och 20 000 män i Sverige har minskat sin arbetstid eller lämnat arbetet helt för att vårda en anhörig. Kommunals rapport ”Hänger din mammas trygghet på dig?” tydliggör hur detta hänger samman med att det blivit svårare att få hjälp av äldreomsorgen. Vi vet också att förskolans begränsade öppettider tvingar många att jobba deltid – även det något som främst drabbar kvinnor.

Alltfler hänvisas till att leva som obetalda vårdare/barnskötare/lärare i sina familjer. På jobbet

kan man inte koncentrera sig på sitt arbete, då man oroas över föräldrarnas situation på äldreboendet eller barnens undervisning i skolan. Hemma kan man inte vara förälder åt sina barn eller barn till sina förälder, då man måste fylla de omvårdnadsbehov det offentliga lämnat otillfredsställda. Effekterna för den enskilde är tydliga. För fackföreningar i kvinnodominerade branscher försvårar det möjligheten att stå upp för medlemmarnas intressen.

Privatiseringen av välfärdstjänsterna består av tre delar:

- Ökat privat ansvar för finansieringen
- Förekomsten av privata – ibland vinstdrivande – utförare
- Organiseringen av offentlig verksamhet utifrån marknadsmodeller, så kallad new public management

Att välfärden ska finansieras gemensamt är en självklar utgångspunkt för socialdemokratin. Välfärdstjänsterna utför dock idag ofta av företag som inte bara arbetar på uppdrag av kommuner och landsting utan också säljer sina tjänster till privatpersoner. Ju fler behov som lämnas otillfredsställda efter att den offentligt finansierade tjänsten utförts, desto större chans har de att få sälja tilläggstjänster. Vinstdrivande utförare av offentligt finansierad välfärd riskerar därför att få oönskade effekter för finansieringen.

I välfärdssektorn är intäkterna till största del givna. Vinstmarginalen kan därför bara uppstå genom att man kappar kostnaderna. Den stora utgiftsposten är personalkostnaderna. Och det finns ett tydligt samband mellan bemanningen och kvaliteten på de tjänster man utför.

Långt innan några riskkapitalbolag fick ansvar för vår äldreomsorg började man dock organisera välfärdssektorn utifrån marknadsmodeller. Kommuner och landsting delades upp i en beställardel och ett antal utförarenheter, som gör affärer med varandra. Den enskilde sätts att bland en uppsjö av utförare välja den som passar henne. Politiken – och därmed demokratin – sätter sig i baksätet när man istället för att aktivt styra låter en fastslagen peng följa med eleven/brukaren/kunden varthelst hon går.

Detta sätt att organisera den offentliga verksamheten, som kallas new public management, är en förberedelse för att låta privata företag ta över. Varför stänga ute privata företag när de offentliga verksamheterna fungerar på samma sätt? De känsliga välfärdsverksamheterna organiserades utanför kapitalismen, men nu har marknadslogiken gjorts till ledstjärna även där. Istället för demokratiskt styrd samverkan med fokus på kvalitet har vi fått marknadsorienterad konkurrens med fokus på att hålla budget. Den enskilde har gått från att vara en del av ett samhällsbygge, något större än sig själv, till att bli en konsument som ängsligt försöker hitta den tjänst som tillgodoser hennes egna behov. ”Vi har bytt ut den engagerade demokratiska medborgarens svåra liv mot den bortskämda konsumentens bekväma liv” konstaterade den danske författaren Carsten Jensen vid ceremonin där han mottog Olof Palmepriset 2010.

Privatiseringarnas baksida börjar bli allt mer synlig. Vårdcentraler trängs i områden med litet vårdbehov men lyser med sin frånvaro i områden där behoven är större. Skolor marknadsför sig med glättig reklam och generös betygssättning blir en konkurrensfördel. Skattepengar försvinner med riskkapitalbolag till skatteparadis. Den enskilde uppmanas att byta utförare istället för att ställa rättmätiga krav. Valfärden blir en utgiftspost i en pressad budget istället för ett verktyg för att bygga jämlikhet och demokrati.

I bjärt kontrast mot den rådande utvecklingen står visionen om välfärdstjänsterna som en arena för att tillsammans bygga ett samhälle som främjar sociala, snarare än ekonomiska, värden. Det finns exempel där man genom ökat medarbetar- och brukarinflytande och ett förnyat politiskt engagemang försöker åtgärda den offentliga sektorns brister utan att för den skull börja härma det privata näringslivet. Så kan man vinna förbättringar ur såväl medarbetar- som medborgarperspektiv.

Partikongressen föreslår besluta:

- C145:1 att Socialdemokraterna med kraft motsätter sig en utveckling där människor hänvisas till tilläggstjänster utöver biståndsbedömd omsorg för att tillfredsställa legitima hjälpbehov och där det för vissa hjälpbehövande är ekonomiskt ofördelaktigt att anlita biståndsbedömd hemtjänst jämfört med att köpa hushållsnära tjänster
- C145:2 att Socialdemokraterna verkar för en nationell lagstiftning som slår fast att privata utförare av välfärdstjänster som vård, skola och omsorg endast får förekomma i de fall de har en associationsform som bygger på non profit-principer
- C145:3 att Socialdemokraterna verkar för att Lagen om valfrihet, LOV, rivs upp
- C145:4 att Socialdemokraterna initierar ett arbete för att ersätta marknadsorienterade styrmekanismer och organisationsmodeller i offentlig verksamhet med alternativ som främjar delaktighet och inflytande för medarbetare och medborgare, samt ett fördjupat politiskt engagemang för verksamheterna
- C145:5 att Socialdemokraterna tar initiativ till att utveckla organisationsformer för offentligfinansierad verksamhet som garanterar att verksamhetens budget och kommunens/landstingets skatteuttag anpassas efter verksamhetens behov, istället för att budgeten anpassas till skatteuttaget och verksamheten utformas med hänsyn till på förhand given budget

Handels s-förening, Örebro

Örebro arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C146

NYBRO ARBETAREKOMMUN

Att använda interkommunala ersättningar för yrkesvuxutbildningar

Sverige saknar idag kompetent arbetskraft inom fler yrkesområden. Vi har också människor som inte får jobb för de saknar utbildning. Idag har varje kommun skyldighet att tillhandahålla vuxenutbildning. Men en kommun har sällan möjlighet att ha ett komplett utbud av utbildningar.

Det är också många kommuner som inte betalar för en yrkesvuxutbildning som inte anordnas av den egna kommunen, utan hänvisar till det egna utbudet.

Om en medborgare önskar gå en utbildning i en annan kommun måste personen flytta till den kommunen för att få gå. Har man familj och är bunden har man ingen möjlighet att göra detta.

Detta gör att vi har personer som vill utbilda sig inom bristyrken och vi har utbildningsplatser men vi saknar ett system för att få ihop detta om de råkar befinna sig i olika kommuner. Detta är till skada för både individen och nationen.

Partikongressen föreslår besluta:

C146:1 att införa ett system för interkommunala ersättningar för yrkesvuxutbildningar på samma sätt som vi idag har för gymnasiet

Martina Aronsson

Nybro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C147

DALARNAS PARTIDISTRIKT, GÄVLEBORGS PARTIDISTRIKT, JÄMTLANDS LÄNS PARTIDISTRIKT, NORRBOTTENS PARTIDISTRIKT, VÄSTERBOTTENS PARTIDISTRIKT, VÄSTERNORRLANDS PARTIDISTRIKT

En god, jämlik och tillgänglig utbildning hela livet, i hela landet

God utbildning är en grundbult i samhället. Sverige är ett land som ska konkurrera med kunskap vilket innebär att god utbildning genom hela livet, i hela landet, är en förutsättning.

En socialdemokratisk utbildningspolitik möjliggör ett lärande genom hela livet. Det ska vara enkelt att studera, oavsett var i livet du befinner dig och oavsett var du bor. Urbaniseringen är en utmaning som påverkar utbildningssystemet. Kompetensförsörjningen utanför tillväxtområden blir allt svårare och vi riskerar därmed att ytterligare förstärka ojämlikheten i samhället. Vi har gjort viktiga utbildningspolitiska satsningar. Vi har satsat på mindre klasser, löneyft för lärare, kunskapslyft och på ökad jämlikhet. Nu behöver vi ta riktade utbildningspolitiska steg för att möta urbaniseringens utmaningar och säkra kompetensförsörjningen i hela landet.

Lärcentra fyller redan en viktig funktion men har potential att vara avgörande för individers möjligheter att utbilda sig och samhällets kompetensförsörjning. Den som studerar på ett lärcentra slipper flytta från familj, arbete och boende, kan kombinera studier med jobb och får förutsättningar till en bättre ekonomi samt kan på sin praktik, verksamhetsförlagda utbildning eller övrig tid bygga relationer med framtida arbetsgivare.

Genom lärcentra och distansutbildning, erbjuds studenter möjlighet att bo kvar på sin ort under utbildningstiden vilket gör att de kan vara kvar och verksamma på orten efter utbildningen. Kommuner, landsting och andra arbetsgivare som behöver kvalificerad personal kan därmed säkra sitt kompetensbehov. Därmed kan också centralisering och omlokaliseringar bromsas och arbetsgivare lägga sina resurser på fortbildning snarare än på annonser och dyra vikarier eller stafettpersonal.

Det är viktigt att Lärcentra blir mer än distansutbildning knuten till en lokal. Det krävs nya tag och att utveckla stödet kring studier och att på plats också ha personal. Att en lärcentrautbildning bygger på distansöverbyggande teknik är självklart men lärcentra i sig möjliggör föreläsningar, samlingar och studiegrupper på små orter. Den som antas till en lärcentrautbildning har studieort i hemkommunen men är inte ensam i sina studier utan kan ingå i en studiegrupp eller ett seminarium utan att behöva resa till den anordnande utbildningsinstitutionen. Därför ska vi utveckla utbildnings-/lärcentrum i alla kommuner så att fler får möjlighet att studera.

Den som vill studera senare i livet ska inte begränsas av att det stjälper familjens ekonomi under studietiden eller att familjen måste flytta för att studierna ska fungera. Det är viktigt både för den enskildes frihet och utvecklingsmöjligheter, och för samhällets och då inte minst lands- och glesbygdens kompetensförsörjning. Därför ska vi se över de privatekonomiska förutsättningarna för studenter, inte minst för människor som vill studera och växla karriär mitt i livet.

Skolhuvudmäns möjligheter att erbjuda fjärrundervisning måste säkerställas. Ett annat led i det offentliga kompetensförsörjning i glesbygder är att säkerställa att distansöverbyggande teknik kan användas. Möjligheten för skolhuvudmän i lands- och glesbygd att erbjuda en likvärdig utbildning förutsätter att legitimerad personal kan ansvara för undervisningen, även i väldigt små skolenheter. Därför är det nödvändigt att skapa förutsättningar som möjliggör att skolhuvudmän

använder distansöverbyggande teknik.

Partikongressen föreslår besluta:

- C147:1 att Socialdemokraterna ska tillgängliggöra högre utbildning i hela landet genom att tillse att lärcentra finns i varje kommun
- C147:2 att samtliga universitet och högskolor ska ha ett breddat uppdrag och möjliggöra distansutbildning via Lärcentra
- C147:3 att Socialdemokraterna ska verka för att införa studier via lärcentra som en särskild studieform
- C147:4 att Socialdemokraterna ska ta initiativ till att se över den privatekonomiska situationen för studenter, inte minst för studenter mitt i livet
- C147:5 att Socialdemokraterna ska verka för att möjliggöra undervisning med hjälp av distansöverbyggande teknik genom hela utbildningssystemet

Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C148

ARVIKA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ett nytt kunskapslyft för Sverige

Sverige står inför nya utmaningar på arbetsmarknaden. I skrivande stund finns det 341 000 arbetslösa och 66 000 lediga jobb. Det är inte alltid en lätt uppgift att matcha arbetssökande mot lediga jobb på arbetsmarknaden.

Det beror på flera olika saker, Sverige har de senaste 1015 åren höjt utbildningskraven för att få ett arbete, speciellt inom tjänstemannasektorn.

De flesta statsanställda som jobbade på arbetsförmedlingen, försäkringskassan och andra myndigheter hade gymnasieutbildning. Arbetsgivaren lade stor vikt vid lämplighet och personliga egenskaper vid nyanställning. Väl på plats fick den nyanställde internutbildningar som var skraddarsydda för tjänsten. Liknande kompetenskrav fanns för tjänstemän inom den privata sektorn.

Nu är det krav på 180 högskolepoäng för liknandet tjänster, vilket gör att personer med gymnasiekompetens får nöja sig med att konkurrera om ganska okvalificerade jobb inom handel, industri, lager, fastighetsskötsel mm.

Under 1990-talet skaffade sig många 3 årig gymnasiekompetens genom att läsa några år på Komvux och finansiera det själva genom studielån. I slutet av 90-talet införde socialdemokraterna kunskapslyftet. Reformen gjorde att många kunde läsa på gymnasienivå och mitta vuxenstudiestöd istället för att låna pengar. Reformen var ett lyft för Sverige!

Nu talas om ett nytt kunskapslyft för Sverige och stora satsningar har lagts på Komvux. Numera kan arbetslösa studera med aktivitetsstöd t.o.m gymnasienivå. Det är bra, men efter studierna kommer de fortfarande att konkurrera mot personer med bättre meriter.

Det är här vi behöver tänka nytt! Jag föreslår att vi även satsar på personer som finansierade sin gymnasieutbildning via studielån hos CSN tagna efter 1989.

Inför vuxenstöd i nivå med inkomstsäkringen i A-kassan och låt den målgruppen läsa vidare på universitet och högskolor. Efter studierna kommer många att byta tjänster och därmed lösgör vi arbete till lågutbildade, bland annat till många av våra nyanlända.

Ändra även reglerna i socialförsäkringssystemet så att målgruppen SGI inte sänkts under studietiden, dvs att arbetsvillkoren i A-kassan blir överhoppningsbar under samma tid.

Vuxenstudiestödet bör tillsvara lika många år som personen har läst på studielån för grundskola och gymnasiekompetens.

Reformen skulle bidra till att underlätta för andra målgrupper att ta sig in på arbetsmarknaden och ett bättre Sverige med mindre utanförskap för alla.

Partikongressen föreslås besluta:

C148:1 att tillsätta en utredning som ser över möjligheten att införa vuxenstudiestöd på högskolenivå för målgruppen som själva har finansierat sina gymnasiestudier via CSN

C148:2 att målgruppens skydd i socialförsäkringssystemet kvarstår under studietiden

Linda H Fjeldstad

Arvika arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C149

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN

Folkhögskolan och dess demokratiska kraft

Socialdemokratin har genom tiderna varit en förkämpe och försvarare av den fria och frivilliga folkbildningen. Den positiva samhällsutveckling som genom historien vuxit fram i vårt land, kan många gånger härledas tillbaka till de demokratiska möten som skett i folkbildningens regi, så väl folkhögskoleutbildningar som verksamhet inom studieförbunden. När samhället ställts inför tuffa utmaningar har folkbildningen varit en viktig aktör som på ett fantastiskt sätt bidragit till att hålla lokalsamhället samman.

Med åren har utbildningssystemen i vårt land byggts ut. Allt fler kommer vidare till högre utbildning efter avslutad gymnasial utbildning eller via Komvux. Dock passar inte alla elever in i det utbildningssystem vi skapat och det finns elever som behöver en annan ingång, ett annat stöd och en pedagogik som också bidrar till en personlig utveckling.

Folkhögskolan uppmuntrar till kunskap, bildning och ger förutsättningar för individens växande tillsammans med andra. Flera skolor erbjuder internatboende där den personliga utvecklingen är en nog så viktig pusselbit i många studerandes utveckling. Folkhögskolans förmåga att möta individens behov har skapa möjligheter för högre studier också för dem som inte lyckas i de ”vanliga systemen”.

De senaste åren har vår regering och riksdag uppmärksammat många av de kvaliteter utbildningsformen folkhögskola kan bidra med och de fantastiska resultat man åstadkommer. Folkhögskolorna har fått ett större förtroende att bidra till att hjälpa fler unga vuxna hitta sin väg in i studier eller arbete. För många unga vuxna har folkhögskolan varit den plats som gett ny livskunskap och väckt lusten att komma vidare i livet.

Folkhögskolan erbjuder också kurser som ger fördjupning och utveckling på en högst avancerad nivå. Dessa spetsutbildningar är viktiga bidrag till det livslånga lärandet och för en öppen demokratisk process i vårt samhälle.

Idag finns ca 150 folkhögskolor i landet, på så väl landsbygd som i storstäder. Med tanke på att landets befolkning blir större och vårt land är vidsträckt bör fler skolor få möjlighet att starta upp och mer ekonomiska resurser satsas på denna framgångsrika utbildningsform.

Partikongressen föreslår besluta:

- C149:1 att Socialdemokraterna verkar för att tillföra statliga resurser till utbildningsformen folkhögskola för att säkerställa och öka antalet permanenta utbildningsplatser
- C149:2 att Socialdemokraterna verkar för att fler folkhögskolor kan startas upp, med en mångfald av huvudmän, så väl rörelsedrivna skolor som skolor med offentliga ägare
- C149:3 att Socialdemokraterna verkar för att folkhögskolor på landsbygd och i städerna, så väl dagfolkhögskolor som skolor med internat, ska ges förutsättningar att fortsätta utvecklas för att möta framtidens behov av kunskap och bildning nära medborgarna

Åsa Kratz

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C150

BORÅS ARBETAREKOMMUN

Korttidstudiestödet

Det försämrade utbildningsstödet för kortare utbildningar har lett till ett allmänt svårare klimat för fackföreningens medlemmar att bedriva studier, men även för andra ur arbetarrörelsens olika föreningar att finansiera studierna för sina medlemmar. Det talas alltid om betydelsen av det livslånga lärandet. Studier för arbetarrörelsens är den viktigaste basen för att lära människor om alla människors lika värde och att visa solidaritet med varandra.

Varje människa har sitt eget svar på vad utveckling är, för det utgår från intresse och behov, men det krävs även kunskap. Likadant är det för varje socialdemokrat, för de har sitt eget personliga svar på vad socialdemokrati är.

I vår organisation finns det en tradition, formad på teoretisk debatt och praktisk politik. Vår sedvänja bygger på värderingar, samhällsanalys, för att vi ska påverka det framtida samhällsbygget för människor. Detta blir nåbart om vi tillsammans arbetar för att öka studiemöjligheterna för människor.

Därför krävs ett nytt politiskt beslut i riksdagen där kortidsstudiestödet återinförs, allt för att stärka löntagarnas (arbetare, tjänstemän) kunskap.

Partikongressen föreslår besluta:

- C150:1 att Socialdemokraterna arbetar för att återinföra kortidsstudiestödet

Benny Rybeck

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C151

GÄVLE ARBETAREKOMMUN

Livslångt lärande, utbildning för jämlikhet

Vi behöver en reform som stärker vårt land, skapar tillväxt i företagen och ger förutsättningar för människor att själva ta ansvar för sin framtid. Vi gör många bra åtgärder för att människor ska komma ut på arbetsmarknaden men det saknas ett större grepp som ger långsiktigt bättre effekt.

Idag uttalas ofta att för att få ett jobb i Sverige så behövs lägst gymnasiekompetens. Det betyder att många människor är hänvisade till arbetslöshet eller tillfälliga åtgärder. Tyvärr är det också ofta så att om man inte har gymnasiekompetens så saknas det också något eller några ämnen från grundskolan. Även under högkonjunktur finns det människor som inte är aktuella för att ta de jobb som näringslivet i sin tur saknar arbetskraft till.

Vuxna som har ersättning via A-kassa, försäkringskassa eller försörjningsstöd borde få möjlighet att läsa in grundskola och gymnasiet med samma ersättningsnivå som försörjningsstöd, plus det utbildningsbidrag som ungdomar vanligtvis får när de går gymnasiet.

Varför finns ersättning från försäkringskassa omnämnd? Möjligen är det så att människor är sjuka i relation till det arbete de hade men att situationen skulle vara annorlunda om de hade möjlighet att söka sig till andra arbeten. Hur lång tid det tar är naturligtvis individuellt men kan begränsas till längst fem år. Det kan inte vara så att de som bäst behöver förändring långsiktigt, är de som oftast får kortsiktiga åtgärder. Det borde också vara motiverat att se över vilka utbildningsformer man använder då vuxenutbildning ibland är arrangerad så att man redan måste vara kompetent för att ta del av den.

Folkbildning har historiskt varit ett viktigt verktyg i vår politik för att göra människor mer jämlika. Det borde kunna vara så nu också. Folkhögskolorna och bildningsförbunden bidrar i vårt utbildningssystem med att vara de som har pedagogik och metoder som kan bemöta vuxna och personer med olika inlärningssvårigheter på ett bra sätt.

På det sättet ger vi en ny möjlighet för dem som hade svårigheter under sin skoltid. Det ger människor som kom till Sverige utan utbildning en chans. De ungdomar som varit tvungna att ägna sin skoltid till att fly skulle få en reell möjlighet att fullfölja sin utbildning. Ett livslångt

lärande blir möjligt.

Partikongressen föreslår besluta:

- C151:1 att utreda hur ett nytt långsiktigt utbildningsstöd skulle kunna se ut för dem som saknar grundskola och gymnasiekompetens
- C151:2 att utreda hur ett utbildningssystem kan skapas som ger möjlighet för vuxna att fullgöra en grund- yrkes och/eller gymnasieutbildning
- C151:3 att utreda hur folkhögskolor och bildningsförbund kan bidra till att personer utanför arbetsmarknaden kan fullgöra en grund- yrkes- och gymnasieutbildning
- C151:4 att utreda hur ett utbildningssystem kan vara öppet under hela arbetslivet för kompletterande grund- yrkes och/eller gymnasieutbildning

Carina Blank

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C152

KALMAR LÄNS PARTIDISTRIKT

Möt kompetensbehoven med lokala lärcentrum

Sverige växer i befolkning, urbaniseringen fortsätter och vi står inför utmaningen att garantera en jämlik välfärd av hög kvalitet i hela landet.

Skolan kräver legitimerade lärare med rätt behörighet men också sva-lärare och specialpedagoger. Äldreomsorgen har i sin tur blivit allt mer vårdkrävande och inom sjukvården har behovet på specialistkompetenser ökat. Ett stort mottagande under 2015/2016 innebär att många kommuner därtill behöver socionomer, socialsekreterare, studie- och yrkesvägledare m m.

Anledningen till att kommuner idag inte omedelbart anställer de kompetenser som krävs kan förvisso handla om resurser. Men i många fall är det helt enkelt svårt, för att inte säga omöjligt, att få sökande med rätt utbildning. Situationen är lika problematisk för många företag som ser fördelar med produktion, tjänster och verksamhet utanför våra största städer. De har under flera år kommunicerat en brist på arbetskraft och betonar samtidigt att de vill vara del av samverkan med både gymnasieskola och lärosäten för att utvecklas. Detta gäller såväl branschskolor som yrkesvux och yrkeshögskolor.

Det är idag för få utbildade, gäller inte minst lärare där bristen beräknas vara ca 60 000 år 2020. Dessutom är ju inte alla som utbildar sig beredda att flytta var som helst för studier eller arbete.

Unga utan familj flyttar gärna iväg för att utbilda sig men kommer sällan tillbaka till uppväxtorten för att bosätta sig och arbeta. De som är lite äldre och har familj vill inte pendla alltför långt under flera års studier, men är istället fastboende och intresserade av att arbeta i närområdet. I grund och botten handlar detta om att människor ska kunna leva och bo i både storstad och på landsbygd.

Sedan lång tid tillbaka finns universitet på ett antal ställen i landet. Med högskoleutbyggnaden kom ännu fler att ha ett lärosäte i sin region. Nu är det dags för nästa steg. Etablera kvalitativa lärcentrum på många platser i landet så att utbildningen kommer till de som inte själva kan ta sig till lärosätet. I en del kommuner sker detta redan idag men det är ett hårt och mödosamt arbete. Att som liten kommun bygga upp relationer med högskolor och universitet är en sak, men att också övertyga dem om att flytta en del av lärosätets tilldelade platserna till lokala lärcentrum upplevs oerhört svårt.

Det krävs helt enkelt ett beslut om att samtliga lärosäten ska tillhandahålla distansutbildningar. Helt nödvändigt är att samtliga lärosäten också ska överlåta en del av sina utbildningsplatser till lokala lärcentrum. Lärosätena garanterar kvaliteten i utbildningsupplägget. Avgörande är att de lokala lärcentrummen uppfyller grundläggande krav och garanterar goda studieförutsättningar, sköter antagning och genomför utbildningen i en ändamålsenlig utbildningsmiljö med tillhörande praktikplatser och övningsskolor.

Erfarenhet talar för att antagningspoängen är höga, att den sociala snedrekryteringen minskar, att det absoluta flertalet slutför utbildningen och att merparten också stannar kvar och arbetar i närområdet.

Partikongressen föreslår besluta:

C152:1 att kvalitetssäkra lärcentrum

C152:2 att distanskurser ska utvecklas och finnas tillgängliga för i första hand lärare, sjuksköterskor och socionomer i form av grundutbildning och vidareutbildning

C152:3 att samtliga lärosäten åläggs samverka med kommuner och regioner genom att förlägga viss andel av tilldelade utbildningsplatser på lärcentrum

C152:4 att YH-platser som anses vara långsiktigt behov permanent kan förläggas till lärcentrum

Lena Hallengren, Kalmar Johan Persson, Kalmar
Kalmar läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C153

KALMAR ARBETAREKOMMUN

Möt kompetensbehoven med lokala lärcentrum

Sverige växer i befolkning, urbaniseringen fortsätter och vi står inför utmaningen att garantera en jämlik välfärd av hög kvalitet i hela landet.

Skolan kräver legitimerade lärare med rätt behörighet men också sva-lärare och specialpedagoger. Äldreomsorgen har i sin tur blivit allt mer vårdkrävande och inom sjukvården har behovet på specialistkompetenser ökat. Ett stort mottagande under 2015/2016 innebär att många kommuner därtill behöver socionomer, socialsekreterare, studie- och yrkesvägledare m m.

Anledningen till att kommuner idag inte omedelbart anställer de kompetenser som krävs kan förvisso handla om resurser. Men i många fall är det helt enkelt svårt, för att inte säga omöjligt, att få sökande med rätt utbildning. Situationen är lika problematisk för många företag som ser fördelar med produktion, tjänster och verksamhet utanför våra största städer. De har under flera år kommunicerat en brist på arbetskraft och betonar samtidigt att de vill vara del av samverkan med både gymnasieskola och lärosäten för att utvecklas. Detta gäller såväl branschskolor som yrkesvux och yrkeshögskolor.

Det är idag för få utbildade, gäller inte minst lärare där bristen beräknas vara ca 60 000 år 2020. Dessutom är ju inte alla som utbildar sig beredda att flytta var som helst för studier eller arbete. Unga utan familj flyttar gärna iväg för att utbilda sig men kommer sällan tillbaka till uppväxtorten för att bosätta sig och arbeta. De som är lite äldre och har familj vill inte pendla alltför långt under flera års studier, men är istället fastboende och intresserade av att arbeta i närområdet. I grund och botten handlar detta om att människor ska kunna leva och bo i både storstad och på landsbygd.

Sedan lång tid tillbaka finns universitet på ett antal ställen i landet. Med högskoleutbyggnaden kom ännu fler att ha ett lärosäte i sin region. Nu är det dags för nästa steg. Etablera kvalitativa lärcentrum på många platser i landet så att utbildningen kommer till de som inte själva kan ta sig till lärosätet. I en del kommuner sker detta redan idag men det är ett hårt och mödosamt arbete. Att som liten kommun bygga upp relationer med högskolor och universitet är en sak, men att också övertyga dem om att flytta en del av lärosätets tilldelade platserna till lokala lärcentrum upplevs oerhört svårt.

Det krävs helt enkelt ett beslut om att samtliga lärosäten ska tillhandahålla distansutbildningar. Helt nödvändigt är att samtliga lärosäten också ska överlåta en del av sina utbildningsplatser till

lokala lärcentrum. Lärosätena garanterar kvaliteten i utbildningsupplägget. Avgörande är att de lokala lärcentrumen uppfyller grundläggande krav och garanterar goda studieförutsättningar, sköter antagning och genomför utbildningen i en ändamålsenlig utbildningsmiljö med tillhörande praktikplatser och övningsskolor.

Erfarenhet talar för att antagningspoängen är höga, att den sociala snedrekryteringen minskar, att det absoluta flertalet slutför utbildningen och att merparten också stannar kvar och arbetar i närområdet.

Partikongressen föreslår besluta:

C153:1 att kvalitetssäkra lärcentrum

C153:2 att distanskurser ska utvecklas och finnas tillgängliga för i första hand lärare, sjuksköterskor och socionomer i form av grundutbildning och vidareutbildning

C153:3 att samtliga lärosäten åläggs samverka med kommuner och regioner genom att förlägga viss andel av tilldelade utbildningsplatser på lärcentrum

C153:4 att YH-platser som anses vara långsiktigt behov permanent kan förläggas till lärcentrum

Lena Hallengren & Johan Persson

Kalmar arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C154

GÄVLE ARBETAREKOMMUN

Rätt till vuxenstudier

I Sverige är närmare 350.000 arbetslösa, samtidigt saknar företag arbetskraft med rätt kompetens.

I dag försämras möjligheterna att studera med studielån redan vid 47 års ålder. Det innebär att om jag vill eller tvingas ändra yrkesinriktning ges inte möjligheten till det.

Partikongressen föreslår besluta:

C154:1 att verka för att tillsätta en statlig utredning med inriktning på att ge fler möjlighet att utbilda sig

Sara Astner, Jasmine Larsson, Tord Wallén

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C155

UPPVIDINGE ARBETAREKOMMUN

Rätten till utbildning på lika villkor - Kunskap är makt

Socialdemokraterna står för solidaritet och jämlikhet. Vi värnar om barnen och om allas rätt till en bra utbildning. Vi anser att alla barn förtjänar en bra start i livet, oavsett tjockleken på föräldrarnas plånbok och att inga barn ska utestängas från förskola/skola. Vi tror att ökade kunskaper ger människor större förutsättningar att utvecklas, påverka sina liv och få mer inflytande i samhället. För oss är det självklart att alla barn har rätt att gå i en bra skola och att lika chanser kräver olika resurser.

Med hänvisning till ovanstående anser jag att vi (Socialdemokraterna) måste engagera oss mer i Gymnasiefrågan och då främst gällande sambandet mellan familjernas ekonomi och barnens utbildning.

Jag är själv bosatt i en mindre kommun och vårt eget gymnasium erbjuder ett smalt utbud av program vilket gör att många elever måste söka sig utanför den egna kommunen för att hitta utbildningar som passar deras talang, ambition och personliga intresse. Där uppstår det första problemet eftersom eleverna i stor utsträckning hänvisas till friskolor. Om elever skulle söka till en annan kommuns gymnasieskola hamnar de längst ner på skolans intagningslista, elever från den egna kommunen går före. Det andra problemet uppstår då eleven vill gå ett program på en skola som ligger långt från hemorten.

CSN handlägger inackorderingstillägg och extra tillägg för friskoleelever.

CSN's belopp för inackorderingstillägg har inte utvecklats nämnvärt under de senaste 20 åren och har inte förändrats överhuvudtaget sedan 1995.

CSN's inackorderingstillägg höjdes årligen mellan 1989 och 1995, nedan redovisas lägsta (avstånd 0-44 km mellan hem och skola) respektive högsta (avstånd 1300+ km mellan hem och skola) ersättning:

1989: 890 - 1790 kr/månad
1990: 935 - 1880 kr/månad
1991: 1000 - 2010 kr/månad
1992: 1070 - 2150 kr/månad
1993: 1150 - 2300 kr/månad
1994: 1170 - 2350 kr/månad

1995: 1190 - 2350 kr/månad

Tillägget täcker idag långt ifrån de extra kostnader som uppstår för en familj då deras barn vill studera utanför sin egen hemkommun.

Det extra tillägget kan sökas om din familj har en sammanlagd inkomst som är lägre än 125 000 kr/år dvs långt under gränsen för sk existensminimum.

Därav kan man dra slutsatsen att de som kan ansöka om detta bidrag i de allra flesta fall får försörjningsstöd av sin kommun. Då kan man också misstänka att bidraget från CSN räknas som inkomst, då försörjningsstödet beräknas, vilket gör att familjens ekonomi inte förbättras, trots att det är tilläggets intentioner.

Partikongressen föreslår besluta:

C155:1 att Socialdemokraterna aktivt arbetar för att inackorderingstillägget ses över och höjs

C155:2 att Socialdemokraterna verkar för att detta belopp värdesäkras genom att knyta det till prisbasbeloppet eller dylikt

C155:3 att Socialdemokraterna aktivt arbetar för att inkomstgränsen för det extra tillägget ses över och höjs

C155:4 att Socialdemokraterna verkar för att det extra tillägget inte räknas som inkomst då det kommunala försörjningsstödet, samt Kronofogdens förbehållsbelopp, beräknas

Camilla Ymer

Uppvidinge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C156

ÖSTERGÖTLANDS PARTIDISTRIKT

Skapa en bättre integrering för unga som kommer till ett nytt land

Idag ser vi de största flyktingströmmarna i modern tid sedan andra världskriget. Bland de som kommer till Sverige är flera ensamkommande flyktingbarn och ungdomar som blir nya elever i den svenska gymnasieskolan.

Att komma ny till ett land, med ett nytt språk, en annorlunda kultur och ett nytt skolsystem är för många en stor utmaning. Det visar också statistiken. Färre än hälften av de elever som kommit till Sverige efter skolstartsåldern klarar grundskolans kunskapsmål. Och detta är statistik som mättes innan 70 000 barn sökte asyl i Sverige förra året. Allt för många som kommer till Sverige, som

unga, har svårigheter att klara av en gymnasieutbildning. Ofta får man komma ut med ett samlat betygsdokument istället för en gymnasieexamen.

Vi vet att en gymnasieexamen är nyckeln till svensk arbetsmarknad. De ungdomar som saknar en gymnasieexamen har mycket svårt att etablera sig på arbetsmarknaden i fasta anställningar. Att alla unga i Sverige får detta arbetsmarknadskörkort borde vara den högst prioriterade frågan för oss. För att det ska vara möjligt krävs en politik som ger elever bättre förutsättningar att lyckas.

Vi har en struktur där vi försöker att få in alla, oavsett förutsättningar, i den ”frivilliga” gymnasieskolan. Vi behöver en ökad flexibilitet mellan gymnasieskolan, vuxenutbildningen och folkhögskolan/studieförbunden. Den akademiska nivån på kurserna i de nationella programmen är högre än vad många elever kan klar av innan 20 års ålder och inte längre blir gymnasieskolans ansvar. För de som har svårt att klara teoretiska studier finns ett stort behov av praktiska yrkesutbildningar, samtidigt som allt färre elever totalt söker yrkesprogram på gymnasiet. Behovet av studie- och yrkesvägledning är stort.

Med de språkkrav som gymnasiet ställer kommer inte alla nyanlända att klara av sina studier. Därför behövs nya arbetssätt. Gymnasiet måste anpassas så att nyanlända ungdomar kan få ett jobb och bli en del av samhället, inte fastna i gymnasieskolan och i värsta fall ramla ut ur gymnasiestudierna utan examen eller kunskaper och färdigheter som leder till anställning. Det måste vara mer flexibel övergång mellan skolformerna ungdomsgymnasieskola, och vuxenutbildning, folkhögskola och studieförbunden för att bättre möta elevers behov.

Partikongressen föreslår besluta:

- C156:1 att Socialdemokraterna verkar för att öka möjligheterna till individuella lösningar för unga vuxna att klara av gymnasiala studier, genom en utbildning som utgår från nyanländas behov och förutsättningar
- C156:2 att Socialdemokraterna verkar för att utreda hur man mer flexibelt kan använda vuxenutbildningen, folkbildningen, vuxenutbildning och yrkesskolor för att unga ska etablera sig och få en relevant utbildning
- C156:3 att Socialdemokraterna verkar för att stärka civilsamhället för att ytterligare utveckla integrationen

Östergötlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C157

MUNKEDALS ARBETAREKOMMUN

Studiestöd och studielån

Ta bort nuvarande gränsen för att studera och få studielån och studiestöd. I dag så minskas möjligheterna att få stöd/lån efter det att man fyllt 53 år.

Med tanke på att vi idag jobbar längre och längre och högre upp i åldrarna att då inte kunna skola om sig till utbildningar som kräver längre studietid är inte att hushålla vare sig med personliga eller samhälleliga resurser. Genom att ändra åldersgränsen gör man det möjligt att kvarstå i arbete längre upp i åldrarna.

Partikongressen föreslår besluta:

C157:1 att Socialdemokraterna verkar för att regeringen höjer åldersgränserna för att få studera med studiestöd och studielån

Åsa Karlsson

Munkedals arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C158

UDDEVALLA ARBETAREKOMMUN

Studiestöd och studielån

Ta bort nuvarande gränsen för att studera och få studielån och studiestöd. I dag så minskas möjligheterna att få stöd/lån efter det att man fyllt 53 år.

Med tanke på att vi idag jobbar längre och längre och högre upp i åldrarna att då inte kunna skola om sig till utbildningar som kräver längre studietid är inte att hushålla vare sig med personliga eller samhälleliga resurser. Genom att ändra åldersgränsen gör man det möjligt att kvarstå i arbete längre upp i åldrarna.

Partikongressen föreslår besluta:

C158:1 att Socialdemokraterna verkar för att regeringen ändrar åldersgränserna för att få studera med studiestöd och studielån

Anna-Lena Heydar

Uddevalla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C159

TROLLHÄTTANS ARBETAREKOMMUN

Subventionerad studieskuld

För att kunna attrahera studenter till utbildningar som det, enligt prognoser, visar sig vara brist på utbildad personal inom relativt snar framtid föreslås att studielånen kan förses med ett rabattsystem. När student läst till bristyrket och även arbetar inom detta kan studielånen reduceras med en fallande skala. Exempelvis kan ett år inom yrket ge 5 procent avdrag av kvarvarande lån, 2 år ytterligare 5 procent eller annan avräkning.

Syftet är att fylla på de luckor som det idag finns vid pensionsavgångar eller andra omständigheter. Jag tror inte att den som vill bli betonggrundsgjutare läser till kvantikemifysiker bara för rabatten men säkerligen skulle sjuksköterskor som behöver specialisera sig 1-2 år läsa in detta i större grad om de visste att lånen subventioneras ner till 0 kr efter exempelvis 8 år i yrket. Det finns många avvägningar och gränsfall i detta system men jag tror att det är viktigt för Sveriges framtid och kompetens att utbildning lönar sig även om alla lönsamheter inte kommer i just lönekuvertet. Jag anser därmed:

Partikongressen föreslås besluta:

C159:1 att ett system arbetas fram där subventioner inrättas avseende studieskulder när personer studerat och arbetar inom bristyrken

Peter Andersson, Östra Socialdemokratiska föreningen

Trollhättans arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C160

UMEÅ ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000

färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C160:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C160:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelsystemet vid vuxenstudier

C160:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Alejandro Caviedes

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C161

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån briststyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C161:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C161:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelsystemet vid vuxenstudier

C161:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolans med hänsyn till behoven på arbetsmarknaden

Göteborgs partidistrikt

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C162

HAGFORS ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolans. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolans.

Partikongressen föreslår besluta:

- C162:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå
- C162:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier
- C162:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Jessica Larsson/Arbetarkommun

Hagfors arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C163

STOCKHOLMS ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitetsutveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på

ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C163:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C163:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier

C163:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Kommunal Stockholms läns socialdemokratiska förening, Polstjärnans socialdemokratiska förening, Fackliga utskottet
Stockholms Arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C164

LUDVIKA ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet utveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För

att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C164:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C164:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier

C164:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Kommunal Bergslagen Sektion Ludvika

Ludvika arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C165

LINKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet utveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och

ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C165:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C165:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelsystemet vid vuxenstudier

C165:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Kommunal S-förening Rosen

Linköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C166

LULEÅ ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000

färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C166:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C166:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelsystemet vid vuxenstudier

C166:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Kommunals S-fackklubb

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C167

HÄSSLEHOLMS ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån briststyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C167:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C167:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelsystemet vid vuxenstudier

C167:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänsyn till behoven på arbetsmarknaden

Leif Nordin

Hässleholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C168

ARVIKA ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet utveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

Partikongressen föreslår besluta:

C168:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C168:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier

C168:3 att Socialdemokraterna verkar för att en redan genomförd gym/vuxenutbildning inte ska hindra möjligheten till andra vuxenutbildningar

Kommunals s-förening, Metalls s-förening

Arvika arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C169

SKURUPS ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitetsutveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till

den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C169:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C169:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier

C169:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Jessica Möller, Pierre Esbjörnsson

Skurups arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C170

ANEBY ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggd och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder dels till en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblem finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i

utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C170:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C170:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelsystemet vid vuxenstudier

C170:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Birgitta Svensson

Aneby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C171

UPPLANDS VÄSBY ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitetsutveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den

kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C171:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C171:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier

C171:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Jessica P Klementsson och Thomas Klementsson

Upplands Väsby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C172

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels

en sämre produktivitet utveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar behövs i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C172:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C172:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier

C172:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Kommunals s-förening

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C173

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en

allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet utveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C173:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C173:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier

C173:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Kommunals S-fackklubb

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C174

SJÖBO ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C174:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C174:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelsystemet vid vuxenstudier

C174:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänsyn till behoven på arbetsmarknaden

Sjöbo arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C175

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft.

År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitetutveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblem finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunal vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån briststyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande.

För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett

större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunal vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C175:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C175:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier

Kommunals S-förening, LO:s S-förening

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C176

KALIX ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet utveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre

omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C176:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C176:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedellssystemet vid vuxenstudier

C176:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Anette Wernersson, Jesper Granér

Kalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C177

BORÅS ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet utveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För

att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C177:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C177:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier

C177:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Joakim Englund

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C178

MJÖLBY ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet utveckling i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och

ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C178:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå

C178:2 att Socialdemokraterna ser över studiemedelsystemet vid vuxenstudier

C178:3 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Marie Särud Kommunals s-klubb, Elisabeth Moborg S-kvinnor
Mjölby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C179

SANDVIKENS ARBETAREKOMMUN

Sverige behöver investera i vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns det uppemot 20 000

färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka upp arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggt och kvalitetssäkrad vuxenutbildning med långsiktig finansiering.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder till dels en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att utöka sin personalstyrka. Rekryteringsproblemen finns inom både offentliga och privata arbetsgivare som får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Långsiktiga investeringar i både yrkes- och högskoleförberedande utbildningar inom den kommunala vuxenskolan. De möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för grundläggande yrkesutbildning öka och i större utsträckning vara fördelade utifrån bristyrken på arbetsmarknaden.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader för investeringar i utbildning, vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom alla arbetsmarknadssektorer bör staten ta ett större ansvar. Det innebär att om få unga väljer ett yrkesprogram på gymnasiet i proportion till den efterfrågan, bör statsbidraget öka till ett ökat antal platser inom den yrkesinriktade kommunala vuxenskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C179:1 att Socialdemokraterna säkerställer långsiktiga investeringar i yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå att Socialdemokraterna ser över studiemedelssystemet vid vuxenstudier

C179:2 att Socialdemokraterna möjliggör för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenskolan med hänseende till behoven på arbetsmarknaden

Kommunals S-fackklubb

Sandvikens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C180

SÖDERTÄLJE ARBETAREKOMMUN

Säkra rätten till vuxenutbildning för alla

Det kunskapslyft som den socialdemokratiskt ledda regeringen nu steg för steg genomför är sannerligen en viktig och klassiskt socialdemokratisk reform. Samhället förändras i ett allt snabbare tempo. I arbetslivet märks detta genom att branscher, yrkesroller och arbetsuppgifter är stadd i en snabb omvandling. Mot den bakgrunden är det för svensk konkurrenskraft viktigt att människor ges möjlighet till ett livslångt lärande. För den enskilde individen är utbildning ett av de viktigaste verktygen för att förverkliga sina drömmar. I Sverige ska det inte vara storleken på plånboken eller min bakgrund som avgör mina möjligheter till val av yrken. Kort sagt som socialdemokrater vet vi att utbildning är en investering för individen och samhället. Mot denna bakgrund är givetvis den nya lagen om rätt till behörighetsgivande utbildning inom kommunal vuxenutbildning ett välkommet och viktigt steg. Det som dock oroar oss är när staten har skjutit till medel till kommunerna för detta utökade ansvar så har ingen hänsyn tagits till kommunernas skilda förutsättningar.

Det krävs ingen djupare analys för att konstatera att behoven av kommunal vuxenutbildning är väsentligt större i en kommun som exempelvis Södertälje jämfört med Danderyd. Ändå har samtliga kommuner tilldelats samma proportionella andel av de ökade statliga anslagen. I praktiken innebär detta alltså en övervältring av kostnader där kommuner med ett stort behov är förlorarna och kommuner med ett litet behov är vinnarna.

Partikongressen föreslås besluta:

C180:1 att Socialdemokraterna verkar för att den statliga finansieringen av rätt till behörighetsgivande utbildning inom kommunal vuxenutbildning förändras så att kommunernas skilda behov speglas av den statliga ersättningen

Södertälje arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C181

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vi CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige ska kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 204/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse.

Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individer via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedelssystemet tas bort.

Partikongressen föreslås besluta:

C181:1 att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN

C181:2 att avslå motionen

Kommunals S-förening, LO:s S-förening

Norrköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C182

STOCKHOLMS ARBETAREKOMMUN

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vid CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 2014/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3 000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse. Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individerna via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedssystemet tas bort.

Partikongressen föreslås besluta:

C182:1 att Socialdemokraterna arbetar för att höja den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN till den nedre pensionsgränsen

Kommunal Stockholms läns socialdemokratiska förening, Fackliga utskottet
Stockholms Arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C183

LUDVIKA ARBETAREKOMMUN

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vid CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 2014/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3 000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse. Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individerna via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedssystemet tas bort.

Partikongressen föreslår besluta:

C183:1 att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN

Kommunal Bergslagen Sektion Ludvika

Ludvika arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C184

UMEÅ ARBETAREKOMMUN

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vid CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 2014/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3 000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse. Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individerna via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedssystemet tas bort.

Partikongressen föreslår besluta:

C184:1 att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN

Alejandro Caviedes

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C185

LINKÖPINGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vid CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 2014/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3 000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse. Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individerna via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedssystemet tas bort.

Partikongressen föreslår besluta:

C185:1 att socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN

Kommunal S-förening Rosen

Linköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C186

HÄSSLEHOLMS ARBETAREKOMMUN

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vid CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 2014/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3 000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse. Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individerna via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedssystemet tas bort.

Partikongressen föreslår besluta:

C186:1 att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN

Leif Nordin

Hässleholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C187

SKURUPS ARBETAREKOMMUN

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vid CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 2014/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3 000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse. Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individerna via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedssystemet tas bort.

Partikongressen föreslår besluta:

C187:1 att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN

Jessica Möller, Pierre Esbjörnsson

Skurups arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C188

UPPLANDS VÄSBY ARBETAREKOMMUN

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vid CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 2014/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3 000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse. Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individerna via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedssystemet tas bort.

Partikongressen föreslår besluta:

C188:1 att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN

Jessica P Klementsson och Thomas Klementsson

Upplands Väsby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C189

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vid CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 2014/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3 000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse. Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individerna via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedssystemet tas bort.

Partikongressen föreslår besluta:

C189:1 att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN

Kommunals S-fackklubb

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C190

BORÅS ARBETAREKOMMUN

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vid CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige ska kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 2014/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3 000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse. Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individerna via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedelsystemet tas bort.

Partikongressen föreslår besluta:

C190:1 att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN

Joakim Englund

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C191

KALIX ARBETAREKOMMUN

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vid CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 2014/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3 000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse. Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individerna via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedssystemet tas bort.

Partikongressen föreslår besluta:

C191:1 att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN

Anette Wernersson, Jesper Granér

Kalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C192

MJÖLBY ARBETAREKOMMUN

Ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel vid CSN

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har i uppdrag att besluta och betala ut bidrag och lån till dem som studerar i Sverige och utomlandsstudielån. Deras målsättning är att alla i Sverige kunna studera oberoende av personens social, ekonomisk och geografisk bakgrund eller om han eller hon har en funktionsnedsättning. Tyvärr sätter den övre åldersgränsen käppar i hjulet för studier under hela vårt yrkesliv ända fram till pension.

Läsåret 2014/15 fanns det cirka 14 400 studerande som var 45 år eller äldre, vilket är en ökning med omkring 3 000 studerande i förhållande till år 2006. CSN har under de senaste tio åren höjt åldersgränsen för studiemedel från 50 till 56 år, vilket har haft en ganska liten betydelse för det totala antalet studerande. För de personer som har kunnat studera tack vare regeländringarna kan det dock ha haft avgörande betydelse. Nu är det dags att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel och möjliggöra studier under hela yrkeslivet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär studiestöd för personer fram till pensionsålder både kostnader och intäkter. Troligtvis överstiger intäkterna kostnaderna genom att individerna via utbildning stärker sin förankring på arbetsmarknaden, vilket leder till minskade kostnader för ersättning under perioder med arbetslöshet.

Ett långt och friskt arbetsliv ställer krav på att utveckla systemet för studiemedel. Ökade möjligheter för individen att själv investera i omställning minskar riskerna för inkomstbortfall i samband med strukturomvandling på arbetsmarknaden. En hög omställningsförmåga vid förändringar på arbetsplatsen kräver att den övre åldersgränsen i studiemedelssystemet tas bort.

Partikongressen föreslår besluta:

C192:1 att Socialdemokraterna arbetar för att ta bort den övre åldersgränsen för studiemedel från CSN

Marie Särud Kommunals s-klubb, Elisabeth Moborg S-kvinnor
Mjölby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C193

LINKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Ta till vara på kunskap

Många människor kommer till Sverige med både erfarenhet och utbildning. Att tillåta dessa människor att inte verka inom de områden som de är skolade i bör inte få ske i Sverige. Vi måste bli bättre på att tillvara på denna fantastiska resurs. Detta bör även gälla immigranter med påbörjade högre utbildningar. På detta sätt får vi in kvalificerad arbetskraft, motverkar arbetslöshet, fördomar och rasism, samtidigt som vi aktivt jobbar med integrationen.

Vidare på detta resonemang skall man arbeta med att utvärdera gymnasiebetyg från andra länder så människor inte behöver odsla tid på Komvux när de redan har tillräckliga kunskaper.

Detta skulle ge dem möjlighet att konkurrera om platser till högskola, men även ge dem komplementär svenska kurs i anslutning till, det universitet som de studerar på. Utvärdering skulle vara med kunskapsprov, alltså att ge immigranter möjlighet att tenta av ämnen de studerat både gymnasiet- samt, påbörjad/färdig högre utbildningar.

Partikongressen föreslår besluta:

- C193:1 att Socialdemokraterna ska arbeta för att validering av befintlig utbildningsnivå påskyndas
- C193:2 att Socialdemokraterna ska arbeta för att komplementära utbildningar erbjuds
- C193:3 att Socialdemokraterna ska arbeta för att individer ges möjlighet att tenta av ämnen på gymnasie- samt högskole-/universitetsnivå
- C193:4 att Socialdemokraterna ska arbeta för att studerande immigranter ges möjlighet att studerade svenska vid det sätte de studerar vid

SSU Linköping

Linköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C194

ARVIKA ARBETAREKOMMUN

Utbildningsinsatser för skötare inom psykiatri

Den psykiatriska vården i landet står inför stora utmaningar. Medelåldern bland personalen är hög och det är svårt att rekrytera nya medarbetare., såväl skötare som sjuksköterskor och andra kompetenser. Medas ibland vinklade bild tillsammans med gamla fördomar om att det är ett farligt jobb gör att det är svårt att locka nya människor att söka sig till psykiatri. Detta i en tid då den psykiatriska ohälsan i samhället ökar och resurserna till psykiatri behöver förstärkas. Istället får vårdavdelning efter vårdavdelning stängas p g a personalbrist.

Utöver det dåliga ryktet så finns det inga utbildningsplatser för att täcka behovet. De specialinriktade yrkeshögskoleutbildningarna för skötare som funnits över landet får inte godkänt att fortsätta med nya utbildningsomgångar då utbildningsanordnare ansöker om det. Detta med motiveringen att det handlar om gymnasiekompetens och därför inte ska rymmas inom Vård- och omsorgsprogrammet.

Ett problem som då uppstår är att utbildningsplatserna blir färre, eftersom psykiatri inte finns som tillval inom Vård- och Omsorgscollege överallt i landet. Man blir då hänvisad till kommunernas vuxenutbildning, som oftast är inriktade på kommunernas egna verksamheter och därför inte med säkerhet ger den kompetens som krävs för att arbeta inom psykiatri

För att säkra tillgången till kompetens, kunskap och engagerad personal i psykiatri måste därför antalet utbildningsplatser öka och grunden bli densamma över hela landet.

Partikongressen föreslår besluta:

- C194:1 att det socialdemokratiska partiet ska verka för att psykiatri ska ingå som grund i Vård- och omsorgscollege
- C194:2 att det socialdemokratiska partiet ska verka för att utbildningen inom Vård- och omsorgscollege ska vara likvärdig över hela landet
- C194:3 att det socialdemokratiska partiet ska verka för en nationell reglering av vuxenutbildningen för undersköterskor och skötare

Kommunals s-förening

Arvika arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C195

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Utvidga studielön

Den sociala snedrekryteringen till högre utbildning är fortsatt hög i Sverige. En av förklaringarna till den sociala snedrekryteringen är dagens studiefinansieringssystem. Klassbakgrund och ekonomiska förutsättningar påverkar människors benägenhet att belåna sig och leva på lågt studiemedel. Tillgången till högre utbildning är därmed en klassfråga.

Studiefinansieringssystemet är inte heller anpassat för det livslånga lärandet och arbetsmarknadens utmaningar. Framtidens arbetsmarknad kommer att kräva att vi utbildar oss mer och under hela livet, vilket dagens system inte möjliggör. Därtill ser vi stora rekryteringsbehov inom många yrken som kräver akademisk utbildning, exempelvis lärare, sjuksköterskor och läkare. Studiefinansieringssystemet kommer därför att behöva förändras i grunden.

Regeringen har infört vad som kallas för studiestartstöd för att möjliggöra utbildning för arbetslösa med låg utbildningsnivå och som inte har råd att studera. En successiv övergång till studielön är också redan påbörjad inom bristyrken, exempelvis för att möjliggöra för sjuksköterskor att vidareutbilda sig inom specialistkompetenser. Detta bör utvidgas till fler områden. Det är inte bara en viktig jämlikhetsreform, utan också ett konkret förslag på att möta arbetsmarknadens utmaningar.

Partikongressen föreslår besluta:

C195:1 att studielön ska införas

C195:2 att studiemedel, tills dess att studielön har införts, ska bestå av minst hälften bidrag och att beloppen ska justeras efter samhällets pris- och löneutveckling

C195:3 att ett incitamentsystem införs så att en del av skulden skrivs av vid examen

C195:4 att ett incitamentsystem införs så att en större del av skulden skrivs av vid examen inom ett bristyrke

Lunds Socialdemokratiska Studentklubb

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C196

SÖDERHAMNS ARBETAREKOMMUN

Ökade satsningar på yrkesinriktad vuxenutbildning

Intresset för gymnasieskolans yrkesprogram minskar och bristen på yrkesutbildade unga vuxna växer. Alliansens åtta år vid makten har resulterat i flera förlorade år där gymnasieskolan spelar en allt mindre roll för försörjningen av yrkesutbildad arbetskraft. År 2015 fanns uppemot 20 000 färre elever i yrkesinriktade program jämfört med tio år tidigare, vilket motsvarar en minskning med cirka 40 procent. För att täcka arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft krävs en utbyggd vuxenutbildning med långsiktigt perspektiv.

Bristen på yrkesutbildad arbetskraft leder dels till en sämre matchning på arbetsmarknaden, dels en sämre produktivitet i svensk ekonomi. Det leder också till längre vakanstider och ökade svårigheter för arbetsgivare att anställa. Rekryteringsproblemen finns inom både offentlig och privat sektor vilka får allt svårare att upprätthålla hög kvalitet, produktivitet och effektivitet.

Ökade satsningar på yrkes- och högskoleförberedande utbildningar behövs inom den kommunala vuxenutbildningen. Det möjliggör omställning och ökad rörlighet på arbetsmarknaden. För att bättre matcha arbetsmarknadens behov bör antalet platser för yrkesutbildning öka och vara fördelade utifrån bristyrken.

Därutöver behöver systemet för studiefinansiering ses över. Dagens begränsade studiemedelnivåer vid vuxenstudier leder till höga individuella kostnader vilket leder till ett ökat ekonomiskt risktagande. För många blir resultatet en sämre omställningsförmåga inför de ständigt återkommande förändringarna i arbetslivet och kraven på ett livslångt lärande.

Partikongressen föreslår besluta:

C196:1 att öka satsningarna på yrkesinriktad vuxenutbildning

C196:2 att se över studiemedelssystemet för vuxenstudier

C196:3 att möjliggöra för staten att ta ett större ansvar för fördelningen av antalet platser inom vuxenutbildningen med hänsyn till behoven på arbetsmarknaden

Barbro Andersson

Söderhamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C197

SUNDSVALLS ARBETAREKOMMUN

Stöd forskning och utbildning om klimatvänlig ekonomi

Klimatfrågan måste genomsyra allt mer av naturvetenskapen, både i forskning och högre utbildning. Detta är speciellt viktigt inom den ekonomiska vetenskapen där klimatfrågan i stort sett verkar frånvarande. Den stora majoriteten av ekonomisk forskning tycks bedrivas i en bubbla, helt avskild från den fysiska verkligheten. Ekonomer resonerar och agerar som om ekologiska kriser, miljöfrågor och klimatkrisen inte på något sätt berör deras disciplin. Det här är skadligt, eftersom ekonomer har mycket stort inflytande på politiker och politikens utformning. Ett exempel är att vi fortsätter att mäta samhällets prestationer med det missvisande och hårt kritiserade BNP-måttet. Här behövs en kraftig kursändring i riktning mot en ekonomi för ett hållbart och klimatneutralt samhälle. Forskare i ekonomi måste våga kritiskt granska grunderna för sin egen vetenskap, inte minst det gängse tillväxtbegreppet, i relation till ekologi. Annars riskerar många av de åtgärder som vidtas att förbli utanpåverk och plåster på såren. Utan ett grundläggande förändrat synsätt, och därmed ny kunskap, inom ekonomin, blir ett hållbart samhälle svårt att nå.

Partikongressen föreslås besluta:

C197:1 att Socialdemokraterna verkar för att det tas fram, via forskningspropositioner, regleringsbrev och stöd/styrning av svensk forskning och högre utbildning, säkerställer att klimatförändringarna och deras konsekvenser aktualiseras, analyseras och påverkar forskning och högre utbildning inom ämnet ekonomi

Dan Hansson

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C198

BORÅS ARBETAREKOMMUN

Avveckla lärarlönelyftet

Den senaste tiden har det varit mycket diskussion kring de pengar som skall utbetalas till särskilt duktiga lärare, det så kallade lärarlönelyftet. Att läraryrket ligger förhållandevis lågt lönemässigt är allmänt känt. Lärarna skulle behöva prioriteras i många kommuner. Modellen att från statligt håll skjuta till pengar som fördelas enligt lärarlönelyftets principer där pengarna enbart räcker till en minoritet av lärarna riskerar att slå väldigt fel. Det leder ovillkorligt till att ett A och ett B lag

utkristalliserar sig i lärarkollegiet. Det är ett problem när det gäller att bygga starka och kompetenta ”lag” på skolorna. Dessutom finns det problem av andra slag med modellen. Den riskerar att radera den långsiktigt uppbyggda lönestruktur som speglar såväl lärarnas ansvarstagande som kompetens.

Om man vill att lärarna i Sverige skall ha en mer gynnsam löneutveckling skulle det vara smartare att skjuta till pengar som räcker till alla lärare och låta rektorer fördela pengarna utifrån de lönekriterier som finns och i samråd med de fackliga organisationerna. Vi tycker helt enkelt inte att modellen med statsbidrag till särskilt duktiga lärare är en bra idé. Det är mycket bättre för lärarnas långsiktiga löneutveckling att staten tillskjuter särskilda medel till lärarna som kollektiv.

Partikongressen föreslår besluta:

C198:1 att lärarlönelyftet i dess nuvarande form avvecklas

C198:2 att staten tillskjuter medel till en generell löneförstärkning till Sveriges lärare

Borås arbetarekommun

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C199

SKURUPS ARBETAREKOMMUN

Dokumentation och arkivering av elevdata

I februari 2015 presenterade SKL en studie av risktecken och insatser för unga vuxna som varit föremål för omfattande interventioner från socialtjänst, skola och hälso- och sjukvård.

Forskargruppen beskriver i en separat rapport den stora variationen i kostnadsbilden beroende av vilka insatser som görs under uppväxttiden. Studien ovan visar på brister i kontinuitet och uppföljning och utvärdering, något som om det förbättras har potential att använda resurser utnyttjas mer effektivt. Under arbetet visade det sig också att forskarna hade vissa svårigheter att följa skolans dokumentation över tid. Framförallt skilde sig informationsinnehållet åt. Friskolor har heller inte samma krav som kommunala skolor att bevara och arkivera elevdata. Genom en intensiv datainsamlingsmetod finns förutsättningar för fortsatt forskning och fördjupade analyser. Forskning om förhållanden mellan risk och riskbedömning, insatser och effekter av insatser skulle kunna bidra till mer adekvata utvärderingssystem inom det sociala barnvårdsfältet.

Partikongressen föreslås besluta:

- C199:1 att den socialdemokratiska partikongressen uppdrar åt våra representanter i SKL och i riksdagen att initiera fortsatt forskning inom området
- C199:2 att skolverket ges ett uppdrag att utarbeta enhetliga mallar för dokumentationsinnehåll
- C199:3 att tystnadsplikt ska gälla alla anställda inom olika yrkesgrupper kring en enskild elev så att elevens hjälpbehov kan tillgodoseas oavsett ex flytt mellan skolor
- C199:4 att samma krav ska gälla för friskolor som kommunala skolor gällande bevaring och arkivering av elevdata

Rydsgårds S-förening

Skurups arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C200

STOCKHOLMS ARBETAREKOMMUN

En avgiftsfri högskola

Inför höstterminen 2011 införde Sverige anmälnings- och studieavgifter för utländska studenter från länder utanför EU/EES-regionen samt Schweiz. Tidigare har studier i Sverige varit avgiftsfria för alla studenter. Efter det att Sverige införde avgifter har antalet utländska studenter från tredje land som vill studera vid svenska universitet och högskolor sjunkit drastiskt. Införandet av avgifter berör alltså utomeuropeiska studenter och är så kallade freemover-studenter, d.v.s. som ordnar sina studier på egen hand.

Ett resultat av att antalet freemover-studenter minskat är att den geografiska mångfalden vid svenska universitet har blivit mindre. Studenter som deltar i utbytesprogram är inte skyldiga att betala någon avgift oavsett varifrån de kommer.

Mångfalden bland studenterna har således undergrävt. Ytterligare en anledning är att alla andra länder som har infört avgifter för utländska studenter så småningom infört avgifter även för inhemska studenter. Det är därför en synnerligen viktig principfråga med en avgiftsfri högskola. För att öka utbytet med andra delar av världen och möjliggöra för studenter att stanna i Sverige för att arbeta och forska behöver andelen av studieplatserna öppnas för utomeuropeiska studenter.

Enligt Partikongressen 2013 innebar ”kompromissen att faktiskt se över ett helt nytt system. Det är inte tolkningsbart att återgå till det gamla systemet. Vi ska öppna dörrar för fler studenter från utomeuropeiska länder att komma till Sverige och bidra i den högre utbildningen; det är en viktig

utgångspunkt”. Vi menar att det skulle vara lönande för Sverige att återinföra avgiftsfria studier för utomeuropeiska studenter.

Partikongressen föreslår besluta:

C200:1 att Socialdemokraterna verkar för att högskolan blir avgiftsfri för utomeuropeiska studenter

Engelbrekts s-förening, Östermalm-Gärdets s-förening, Värtans s-förening
Stockholms Arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C201

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN

Estetiska verktyg för lärare

Att estetiska lärprocesser är en viktig del i våra barns lärande och i varje individs utveckling är känt och vetenskapligt bevisat.

Kulturuttryck, så väl att uppleva andras utövande som att själv skapa, ger utökade perspektiv, skapar kreativitet och kan underlätta inläring.

Alla konstformer och kulturuttryck behöver få upplevas och prövas under de år man går i skolan, i den miljö där man som elev förväntas ta till sig så väl kunskaper som bildning.

Den högskoleutbildning som ska ge blivande lärare färdigheter att möta sina elever, behöver därför ge de lärarstuderande verktyg för att möta detta behov av konstnärligt skapande och estetiska lärprocesser.

Partikongressen föreslår besluta:

C201:1 att Socialdemokraterna verkar för att estetiska ämnen och kunskapen om estetiska lärprocesser lyfts in som en viktig och central del i lärarutbildningen

Åsa Kratz

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C202

SIGTUNA ARBETAREKOMMUN

Forskarutbildning inom Polisen – Polismasterutbildning

För en långsiktig forskningsstrategi och ökad demokratisk insyn inom polisen bör det finnas en polismasterutbildning inom högskola och universitet som är öppen för alla sökande med minst 180 högskolepoäng inom relevant ämne.

Exempel på sådana relevanta ämnen är statsvetenskap, juridik, kriminologi, beteendevetenskap, historia, religionsvetenskap, kulturvetenskap och ekonomi. Masterutbildningen ska ge möjlighet till anställning som minst polissekreterare eller högre grad som anges i 5§ i Polisförordningen.

Partikongressen föreslår besluta:

C202:1 att bifalla motionen och arbeta för att införa en polismasterutbildning inom högskola och universitet

Ebrahim Nikkhah

Sigtuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C203

STOCKHOLMS LÄNS PARTIDISTRIKT, STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Framtida utveckling av kompetensförsörjning och högre utbildning i den växande Stockholmsregionen

Huvudstadsregionen är idag en viktig motor för hela landets tillväxt. Drivkraften består av de kunskaper som företag, offentlig sektor, organisationer och enskilda omsätter i varor och tjänster. Regionen utvecklas mycket snabbt – motorn går på högvarv. Men inte utan förnyad drivkraft. Tillgången till kompetens och ny kunskap är avgörande för att näringsliv och offentlig verksamhet ska ha möjlighet att fortsätta utvecklas och därmed bidra till välbefindandet i Stockholmsregionen och hela Sverige.

Strukturomvandlingen på arbetsmarknaden har kommit allra längst i Stockholmsregionen som också har landets i särklass mest kunskapsintensiva arbetsmarknad med högst andel sysselsatta med lång högskoleutbildning. Kvalifikationskraven i Stockholmsregionen är även högre i de flesta

yrken, spridda över hela arbetsmarknaden.

Efterfrågan på arbetskraft förväntas öka med nära 200 000 personer i Stockholmsregionen fram till 2020. Nästan tre av fyra av förväntas utgöras av personer med eftergymnasial utbildning.

I Stockholmsregionen finns ett antal stora och för kompetensförsörjningen viktiga lärosäten. Förutom flera konstnärliga högskolor och enskilda högskolor finns tre internationellt framstående universitet.

Stockholms universitet bedriver utbildning och forskning inom det naturvetenskapliga området och det humanistisk-samhällsvetenskapliga området och kan sägas vara ett av Europas ledande universitet med cirka 30 000 heltidsstudenter.

Karolinska Institutet (KI) är ett av världens ledande medicinska universitet. I Sverige står KI för den enskilt största andelen av den medicinska akademiska forskningen och har det största utbudet av medicinska utbildningar med cirka 6 000 heltidsstudenter på längre eller kortare utbildningsprogram och kurser.

Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) är ett av Europas ledande tekniska universitet Sveriges största universitet för teknisk forskning och utbildning. KTH har cirka 12 000 heltidsstudenter.

Därtill finns sedan drygt 20 år Södertörns högskola med idag nära 7000 heltidsstudenter. Utbildning och forskning bedrivs inom humaniora, samhällsvetenskap, teknik och naturvetenskap. Södertörns högskola erbjuder också polisutbildning och lärarutbildning med interkulturell profil. Mycket av forskningen handlar om frågor som rör Östersjö- och Östeuropaområdet.

Riksdagen beslutade 1995 att inrätta Södertörns högskola efter att utbyggnaden av den högre utbildningen i södra Storstockholm utretts under lång tid. Bakgrunden var bland annat att övergången från gymnasieskola till högre studier var låg i södra Storstockholm, arbetslösheten hög och att segregationsproblemen tenderade att växa.

Högskolan har också efter sin tillkomst 1996 gjort betydande insatser för att motverka dessa negativa tendenser men trots detta kvarstår och, dessvärre, fördjupas problembilden. Särskilt oroväckande är det faktum att segregationen i Stockholmsregionen ökar och verkar bita sig fast. Behovet av en breddad rekrytering till högre utbildning är stora i Stockholmsregionen – inte minst i den södra länsdelen.

Södertörns högskola har från starten arbetat med mångvetenskaplighet, mångkulturalitet och medborgerlig bildning som ledstjärnor för verksamheten. Dess nuvarande vision sätter fokus på hållbar samhällsutveckling, bildning och kritiska samtal om vår tids stora frågor. Områden som är

av vital betydelse för att möta och lösa framtida samhällsutmaningar och som i stort sett är likartade med profilen för Malmö Högskola. Områden som av regeringen bedömts som angelägna att stärka.

Då riksdagens beslut om att starta högskolan fattades var planeringsförutsättningen att det var ett nytt universitet som skulle byggas upp och inte en högskola. Då denna förutsättning inte infrjades av staten tvingades högskolan under många år leva under svår ekonomisk press för att anpassa sin verksamhet. Stockholms läns landsting tog under en lång period ett mycket stort ekonomisk ansvar för att motverka konsekvenserna av att staten inte från start fullföljde sina ursprungliga planeringsförutsättningar.

Södertörns högskola bedriver forskning inom flera områden men har under lång tid fokuserat på Östersjö- och Östeuropaforskning, för vilken Östersjöstiftelsen är en viktig extern finansiär. På grund av Södertörn högskolas möjligheter till forskningsfinansiering via Östersjöstiftelsen har statens basanslag för forskning till högskolan varit mindre än för högskolor med motsvarande storlek.

Det finns därför ett stort behov att stärka högskolans forskningsanslag för forskning som inte knyter an till Östersjöperspektivet. Det är till exempel viktigt att de utbildningar som inte har en direkt Östersjökoppling ges en starkare forskningsanknytning – till exempel lärarutbildningarna.

Regeringen har sedan 2014 genomfört en omfattande utbyggnad av antalet högskoleplatser med målsättningen att nå drygt 16 700 fler platser t.o.m. 2019. Många av dessa tillfaller glädjande nog Stockholms län, men trots detta minskar andelen högskoleplatser i Stockholmsregionen i relation till befolkningen. En viktig orsak till detta är den höga befolkningstillväxten i regionen.

Stockholmsregionens utmaningar innebär att det är önskvärt att staten fortsätter att bygga ut den högre utbildningen i Stockholmsregionen. Utbyggnaden kan med fördel ske med tonvikt på Södertörns högskola. I det sammanhanget blir det naturligt att successivt förstärka högskolans forskningsresurser för att säkra en stark vetenskaplig grund för utbildningsuppdraget. I förlängningen bör det leda till att staten kan infria sina ursprungliga intentioner om att ge lärosätet status som universitet.

Partikongressen föreslår besluta:

- C203:1 att ställa sig bakom en utbyggnad av den högre utbildningen i Stockholms län så att andelen högskoleplatser ökar i relation till regionens befolkning
- C203:2 att uttala att Södertörns högskola bör stärkas med ett större forsknings- och utbildningsuppdrag och omvandlas till universitet i takt med att högskolans uppdrag successivt utökas

C203:3 att kongressen i övrigt ställer sig bakom det som i motionen anförts om utvecklingen för den högre utbildningen i Stockholmsregionen

Socialdemokraterna Stockholms län

Stockholms läns partidistrikt, Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C204

GÄVLEBORGS PARTIDISTRIKT

Fördelning av anslag mellan högskolor och universitet

Gävleborg har högst arbetslöshet i landet. Vi har även lägst utbildningsnivå. Högskolan i Gävle måste ändå säga nej till 55 procent av de som söker i första hand till utbildning på vår högskola. Därmed skulle den oinvidge kunna tro att anslaget till Gävleborg skulle öka i förhållande till andra län. Men så är inte fallet. Vi halkar efter, arbetsgivare i länet har svårt att få tag på utbildad arbetskraft och det hela blir en ond spiral.

För att klara av den efterfrågan som högskolan i Gävle har bör anslaget öka. Högskolan i Gävle ligger i topp vad gäller söktryck. Många vill läsa in högre utbildning i Gävleborg. I Gävleborg, liksom i övriga landet väntar vi en generationsväxling, särskilt med sjuksköterskor och lärare där rekryteringsbasen kan vara regional.

Partikongressen föreslår besluta:

C204:1 att anslaget för högre utbildning fördelas även efter hur utbildningsnivån ser ut så att de län som har lägre utbildningsnivå får högre anslag

C204:2 att anslaget fördelas utifrån befolkningens utbildningsbehov och regionala behov

C204:3 att anslaget fördelas annorlunda mellan universitet och högskolor

C204:4 att län med hög arbetslöshet får ytterligare utbildningsplatser för att öka sysselsättningsgraden

Gävleborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C205

ÖREBRO LÄNS PARTIDISTRIKT

Förnyad satsning på lärcentra

Örebro län är ett av de län i Sverige som har lägst utbildningsnivå, det har sett ut så historiskt och vi har under många år arbetat med att minska snedrekryteringen till högre studier. Arbeta åt alla och full sysselsättning är en grundläggande förutsättning för att alla ska vara fria och kunna tro på framtiden och är en av socialdemokratins främsta politiska prioriteringar. Det är också en förutsättning för välfärdens utveckling och en nödvändighet för en hållbar tillväxt - socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Ett alltmer kunskapsintensivt arbetsliv ställer högre och högre krav på arbetskraften och stödet till den enskilde måste följa med i utvecklingen.

En väl fungerande arbetsmarknad gynnar individen, välfärden, företag, kommuner, regioner och staten. I den Svenska modellen har ryggraden varit att man kan utbilda sig och vidareutbilda sig hela livet och vart man än bor. Många vuxna behöver oavsett utbildningsbakgrund vidareutbilda sig på kort eller lång sikt för att anpassa sin kompetens till yrkeslivets krav.

Regeringen har nyligen lyft att breddad rekrytering och breddat deltagande till högskolan är en viktig framtidsfråga. Tyvärr är det många ungdomar som på grund av sin sociala bakgrund inte söker högskoleutbildning. Det är fortfarande dubbelt så vanligt att de som har högskoleutbildade föräldrar går vidare till högre studier än de vars föräldrar har grundskole- och/eller gymnasieutbildning. Det finns flera skäl till varför det är viktigt att motverka snedrekryteringen.

En rapport 2015 från projekt Lärcentrautveckling (CFL i Söderhamn) påvisar att lärcentra i samverkan med högskolan lyckas nå nya grupper av högskolestuderande vilka ofta är lite äldre och kommer från hem vars föräldrar inte har högskoleutbildning. Efter utbildningen får de arbete och blir kvar i hemkommunen. Över 90 procent av studenterna som deltog med enkätsvar uppger att de bor kvar på hemorten efter studierna.

Lärcentrum har en jätteviktig roll när det gäller att höja utbildningsnivån och bidra till att förse arbetslivet med efterfrågade utbildningar som leder till arbete. Lärcentra sitter med andra ord på nyckeln för att öppna upp dörren för nya målgrupper för att motverka dagens snedrekrytering till högre studier. Med gemensamma krafter kan fler människor ges möjlighet till utbildning och arbete.

Örebro län var tidigt med i utvecklingen av Lärcentrum och det finns många goda exempel på där lärcentrum har haft en viktig funktion i kommun och region som mötesplats, mäklare och motor med fokus på utbildning och kompetensförsörjning. Vi ser alla fördelar med lärcentrum

men upplevde att arbetet tappade fart under den dåvarande alliansregeringen som försämrade möjligheterna för ett livslångt lärande och som inte verkade ha ett politiskt intresse av att göra högre utbildning tillgängligt för flera. Enligt Lars Haikolas rapport Högre utbildning under tjugo år (SOU 2015:70) bedrevs det 2003 högskoleutbildning i 188 av landets kommuner. Tio år senare, 2013, fanns det bara högskoleutbildning i 98 av landets kommuner.

För att möta de utmaningar som vi ser behövs en förnyad satsning på att utveckla lärcentrum runt om i landet så att fler utbildningsplatser förläggs dit.

Partikongressen föreslår besluta:

C205:1 att det genomförs en förnyad satsning på att utveckla lärcentra runt om i landet

C205:2 att det förläggs fler utbildningsplatser till lärcentra

Distriktsstyrelsen

Örebro läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C206

TROLLHÄTTANS ARBETAREKOMMUN

Förstelärarsystemet, en lömsk allianspolitik

Sedan många år har lärarkåren känt sig förbigångna i löneutvecklingen. Och med tanke på lärarnas viktiga arbetsuppgift i samhället så ligger det förvisso någonting i det.

När sedan den så kallade Alliansen regrade, ville de visa på ett tillmötesgående gentemot lärarkåren. Men typiskt för allianspolitiken, och än mer för Jan Björklund som var utbildningsminister, instiftades det istället ett splittrande, orättvist och lömskt system med ”Förstelärare”.

Systemet går i korthet ut på att rektorn på en skola kan utse några få (Ca 10 %) lärare till förstelärare med en direkt löneförhöjning på minst 5 000 kr i månaden.

- Detta är splittrande på så sätt att majoriteten av lärarna inte får del av en rejäl löneökning.
- Det är orättvist på så sätt att en lärare som har tjänstgjort i årtionden förbigås medan en relativt ny lärare utses till förstelärare.
- Sist men inte minst är det lömskt på så sätt att Alliansen genom Björklund plötsligt kunde säga: ”vi har höjt lärarlönerna”.

Men detta var typiskt för alliansen att bedriva en billig och ojuste politik. Nämligen att välja ut

några och utlämna flertalet. Det här är inte en politik som Socialdemokraterna ska stå för, där 3-4 personer utväljs för en löneförhöjning medan 30-40 andra personer blir utan.

Partikongressen föreslår besluta:

C206:1 att förstelärarsystemet ska avvecklas

Simon Cicek

Trollhättans arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C207

VÄXJÖ ARBETAREKOMMUN

Ge särskolans lärare kompetens att sätta betyg i de nationella kurserna

Skolans mål är inkludering av elever med funktionsnedsättning men en del elever behöver en annan form på grund av att det är alldeles för svårt att klara sig i den vanliga skolan. Höj särskolans lärares kompetens och därmed chansen att elever med ojämn utveckling ska kunna få betyg både i de nationella kurserna/yrkesprogram i den vanliga skolan och i särskolan.

Partikongressen föreslår besluta:

C207:1 att Socialdemokraterna verkar för att särskolans lärare ska innefattas av lärarlegitimationen i de ämnen de undervisar i för att därmed förse kommunerna med utbildade speciallärare där grundutbildning är även behörighet i en eller två grundämnena

C207:2 att erbjuda elever med ojämn utveckling att läsa nationella kurser på gymnasiet även om de inte har klarat vissa ämnen i grundskolan

Bahtije Breznica

Växjö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C208

HOFORS ARBETAREKOMMUN

Högskolebehörighet

Den råvarubaserade industrin sysselsätter ca en miljon människor och är en motor i Svensk exportindustri.

Sverige har flera ledande företag inom industrin, till exempel ABB, Ovako, SSAB och Sandvik med flera. Den råvarubaserade industrin i Sverige möter stora utmaningar på en konkurrensutsatt global marknad.

Det kommer att krävas akuta såväl som långsiktiga åtgärder för att industrin ska överleva. Är en viktig del i de långsiktiga åtgärder som behövs. Strategin lyfter fram flera viktiga områden, bl.a. Nyindustrialiseringsstrategin

- Kunskapslyft industri – Kompetensförsörjningssystemet ska möta industrins behov och främja dess långsiktiga utveckling.

Man ska inte heller glömma bort våra verkstadsföretag. De är också i stort behov av utbildad personal. Nu ger de yrkesförberedande programmen inte generell högskolebehörighet utom i vissa yrkesprogram¹.

Vi såg också att de flesta elever som gick de yrkesförberedande programmen även när man fick generell högskolebehörighet inte valde att studera vidare då de eleverna oftast kom från en hemmiljö som inte hade studievana.

Det fanns då en regel som kallades 25:4 –regeln, som innebar att om man var 25 år och arbetat minst halvtid i 4 år så hade man generell högskolebehörighet. Det gav alla en möjlighet att när man arbetat minst fyra år och fått arbetslivserfarenhet och sett de möjligheter en utbildning ger att börja studera vid högskolan utan att behöva börja med att läsa in behörigheten.

När alliansregeringen tog bort denna regel hösten 2008 så försvann den möjligheten och steget till att studera på högskolan blev större då man måste börja läsa in den generella behörigheten. Skulle denna regel återinföras så ökar möjligheterna till en kompetensförsörjning för vår industri.

Som socialdemokrat anser jag det dessutom som mycket viktigt att människor från alla samhällets läger ska ha möjligheten att studera på högre utbildning.

Partikongressen föreslår besluta:

C208:1 att 25:4-regeln återinförs

Kenneth Axling

Hofors arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C209

JÖNKÖPINGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Inför inkluderingskunskap

Berättelser från barn och unga och rapporter från bl.a. SPSM (specialpedagogiska skolmyndigheten) visar att stödet till barn/elever med funktionsnedsättningar på flera sätt brister. Detta får till följd att elever inte klarar att nå upp till kunskapskraven, trots att de problem elever stöter på inte har med inlärningsförmågan att göra. Pedagoger inom förskola och skola bör få bättre kunskap om inkludering och bemötande om barn/elever i behov av särskilt stöd. Inom förskolan och skolan har alla ett ansvar att se och möta alla barn. Även inom socialtjänsten blir det ibland missförstånd för att inte tillräckligt med kunskap om funktionsnedsättningar finns hos handläggarna. Vilket kan bli mycket olyckligt för barnet/ungdomen vid t.ex. en placering. Vi vill att alla barn och unga ska få samma förutsättningar att ta det av lärandet i skolan, med rätt bemötande innebär det också att ett utanförskap inte upplevs!

Partikongressen föreslås besluta:

C209:1 att inkluderingskunskap införs som ett nytt obligatoriskt ämne på pedagog och socionom utbildningarna

Mona Forsberg och Karin Widerberg Jönköping

Jönköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C210

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Krav på att lärarutbildningen ska inkludera ämnet om neropsykiatriska funktionsnedsättningar

Elever som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som exempelvis ADHD/ADD, Autism, Asberger eller Tourettes syndrom kan lätt hamna i en gråzon. En gråzon som innebär att utbildning inte kommer i första hand utan i andra hand. I första hand kommer dialogen mellan elev, lärare, speciallärare, rektor och vårdnadshavare.

Personalens okunskap

Många elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar bemöts idag med fördomar och okunskap i skolan, då få lärare är utbildade för att ge dem rätt stöd. Många av dessa elever stämplas som lata eller ovilliga att lära sig, och får ofta för lite stöd. Kompetensen hos anställda

inom utbildningssektorn är minimala. Därför behöver Sveriges lärare kompetens om hur elever med olika neuropsykiatriska funktionsnedsättningar fungerar. Även om det är samma neuropsykiatriska funktionsnedsättning betyder inte det att de symtom som finns visar sig på samma sätt. Därför behöver blivande lärare utbildas i en fristående kurs som lär ut hur det kan vara att leva med en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

I den tredje paragrafen i kapitel tre i skollagen finns det en mening som säger att elever med olika funktionsnedsättningar ska ges stöd så långt som möjligt för att motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Det är bra men om en skola inte har de resurser som krävs men ändå försökt är det inte ett lagbrott. I det fallet blir lagen väldigt otydlig då det inte är olagligt att inte ta in extra hjälp för elevens bästa. Om det inte finns resurser ska alla elever ändå få samma chans till kunskap oavsett hinder.

Skolor kan ge elever stöd men vi har sett och det har rapporterats om hur elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar nekas utbildning, nekas stöd samt kränks. Frågan är varför detta sker. Om det är för att det kommer kräva extra resurser till de elever som behöver det eller om okunskapen är för stor. Det är de som är frågan. Men oavsett vilket behöver lärare utbildning om hur elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar lär sig och tar till sin information.

Partikongressen föreslår besluta:

C210:1 att lärarutbildningen bör innehålla en kurs om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Alex Elofsson, SSU Örebro

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C211

TRELLEBORG ARBETAREKOMMUN

Lärarassistent – mer än bara ett jobb

Genom att inrätta tjänster som lärarassistent inom personalområden på grundskolor, gymnasieskolor och andra liknande utbildningsorganisationer kan man bland annat uppnå följande fördelar:

- Fler jobb åt yngre.
- Ett meriterande steg i början av en yrkeskarriär.
- En möjlighet att fördjupa sig inom ett yrkesområde innan man tar steget ut till en omfattande utbildning.
- En möjlighet att ”känna av” en persons/sin lämplighet från såväl arbetsplatsens sida som för

den enskilde.

- Öka läraryrkets attraktion.
- Avlastning för viss skolpersonal, behörig personal fokuserar på det som är deras huvuduppgift.

Tjänsten som lärarassistent skulle kunna utformas på följande sätt:

Den sökande ska ha genomgått en fullständig gymnasieutbildning, vara under 24 år och vara intresserad av att arbeta som personal inom utbildning (upp till gymnasium).

Yrkesmålet behöver dock inte vara lärare utan kan vara annan typ av personal i skolans värld. Anställning bör tidsbegränsas (till exempelvis två år) och ge, förutom lön, meritpoäng för att komma in på pedagogiskt högskoleprogram (eller motsvarande).

Läroassistenten skulle, beroende på arbetsplatsens behov, bestå av exempelvis förbereda lektioner (duka laborationer, iordningställa idrottsredskap), kopiera, anordna rastaktiviteter, vakta prov, vara stöd åt elever med särskilda behov, olika administrativa uppgifter samt komplettera lärare och annan personal under lektioner och olika aktiviteter.

Utbildningen av lärarassistenter kan ske till exempel i samarbete med vissa folkhögskolor (det finns redan sådana trevanden) samt på den aktuella arbetsplatsen. Utbildningstiden bör vara en del av de två tjänsteåren. Dock ska uppgifterna vara utformade så att de i huvudsak ger lärarassistenten en tydlig bild av läraryrket. Det är inte heller tänkt att lärarassistenten ska ersätta läraren (inte ens som tillfällig vikarie).

Tiden som lärarassistent bör kunna räknas som merit efter de två åren (eventuellt även efter ett år) och om arbetsplatsens chef (till exempel rektorn) givit lärarassistenten goda vitsord. Tiden bör inte ersätta lärarutbildnings praktikperiod, men eventuellt förkorta den. Tjänsten bör inte permanentas utan den ska ge så många ungdomar som möjligt en chans att få ett jobb och yrkeserfarenhet i en början av sin yrkeskarriär. Sannolikt bör även lärarutbildningen anpassas efter denna verksamhet.

Partikongressen föreslår besluta:

C211:1 att Socialdemokraterna ska arbeta för inrättandet av lärarassistenter inom hela riket

Stefan Berglinden, Norra S-föreningen i Trelleborg

Trelleborg arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C212

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

Lärarinflytande för hållbar skollösning

Skolan är som alltid en aktuell debattfråga. Politiker tenderar slita och dra i lärarkår och elever utifrån egna idéer och övertygelser. Ändå är de flesta tämligen överens om skolan måste få arbetsro och att det måste ske en bred lösning för att detta ska bli verklighet. Att peka med hela handen må vara effektivt men knappast hållbart och definitivt inget som tar hänsyn till människans natur.

”Låt proffsen vara proffs” säger fackförbundet Kommunal i en kampanj. Det gäller även skolan. Vilka är proffs på undervisning? Vilka kan skolans förutsättningar utan och innan? Vilka ser dagligen vad som är praktiskt genomförbart?

Som socialdemokrat tror jag på att de anställda själva vet sitt yrke och sin bransch bäst och den insikten gör att ökat inflytande över framtidens skola borde i mycket större utsträckning ligga både i deras intresse och på deras ansvar.

Partikongressen föreslås besluta:

C212:1 att ge lärarna mer makt i utformandet av framtidens skola

C212:2 att det i detta arbete ska tas hänsyn till aktuell forskning

C212:3 att en hållbar långsiktig strategi ska sätts för att säkra lärarnas inflytande även i framtiden

Malin Skoglund

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C213

SANDVIKENS ARBETAREKOMMUN

Läraryrket, en otidsenlig förmån för vissa offentligtanställda

Dagens samhälle präglas av en allt snabbare förändringstakt. Ny kunskap och nya patent tas fram i en allt snabbare takt, och har ett mycket stort ekonomiskt värde. Möjligheten att få tillgång till ny kunskap och nya patent, påverkar industrins konkurrenskraft.

Framtagandet av ny kunskap och nya patent är kostsamt. Privata intressenter skänker inte värdefulla tillgångar i form av kunskap i verk, och patent, till sina anställda. Att offentliga arbetsgivare gör detta i lärarundantaget är otidsenligt, och oseriöst gentemot skattebetalarna.

Offentliga arbetsgivare behandlar inte alla medarbetare lika, det är t ex. lärare i högskolor och universitet, forskare, doktorander och yrkesofficerare vid försvarsmaktens skolor, som omfattas av lärarundantaget.

Lärarundantaget är från en tid då stora delar av näringslivet var baserat nationellt. Idag dominerar multinationella företag som köper och säljer patent och licensrättigheter på en internationell marknad. Idag kan en offentliganställd sälja patent till högst bjudande på världsmarknaden, utan hänsyn till den offentliga ekonomin i Sverige, som finansierat möjligheten till framtagandet. Industriell produktion placeras ofta där det finns flest ”förslavade” och rättslösa löntagare med usla villkor. Kunskapen som tas fram på arbetstid av anställda inom det offentliga, och förmedlas i verk, är inte tillgänglig gratis för alla medborgare. Kunskapen säljs ofta via förlag, i de verk som anställda skrivit.

Partikongressen föreslår besluta:

- C213:1 att inför avtal i offentliga verksamheter som liknar de i privata näringslivet, som reglerar förhållandet mellan arbetsgivare och anställda i kunskapsföretag
- C213:2 att skapa offentligt ägda stiftelser som äger rätten till verk och uppfinningar, och förvaltar dessa och inkomsterna
- C213:3 att del av vinsten i stiftelserna kan fördelas till samtliga utbildningsnivåer i samhället, för att minska skattetrycket och prioritera insatser över tiden
- C213:4 att använd kontrollen över patent och licenser till placering av produktion i Sverige, genom användaravtal. Kunskap och unika patent är makt på världsmarknaden
- C213:5 att gör vetenskapliga verk som tas fram i Svensk offentlig verksamhet, fria på Svenska språket, för alla boende i Sverige. Arbetslösa och särbegåvade unga m fl. kan därmed få tillgång till kunskap, utan att betala för den. Översättningar till andra språk bör hanteras kommersiellt

Aimo Särkimäki

Sandvikens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C214

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Möjliggör en god arbetsmiljö vid våra lärosäten

Uppsala Studentkårs senaste rapport kring studenternas arbetsmiljö visade ett starkt samband mellan hur studenter mår och brister i studenternas vardagliga arbetsmiljö. Bristen på studieplatser, matplatser och lugna platser. Således bör fokus inte enbart ligga på studieplatser utan även på att få till pausutrymmen och lugn och ro.

När en diskuterar studenters psykosociala miljö är det viktigt att ta hänsyn till studenternas olika sätt att vinna kunskap. Vissa lär bäst av att läsa själva, andra behöver diskutera i grupp. Oavsett hur den enskilda studenten bäst tillägnar sig kunskap behöver det finnas både lugna miljöer, utan störande moment eller hög ljudnivå, liksom rum för grupparbeten att studera i. Att studenter idag ofta är tvungna att studera i korridorer eller lunchsalar för att diskutera med varandra är ohållbart.

Att studenter vid flera lärosäten behöver stressa till biblioteken på morgonen för att få en sittplats i de tysta rummen är inte rimligt. Det skadar såväl det individuella lärandet som högskolornas förmåga att nå akademisk briljans.

Studentkårernas arbete för att förbättra arbetsmiljön vid lärosätena har idag snäva ekonomiska ramar som sitt främsta hinder. Arbetsmiljö anses inom den svenska högskolan helt enkelt vara något som i första hand är för dyrt. Istället hänvisas studenter att lösa sin situation på egen hand. Det är inte bara en osolidarisk hållning, utan även en bidragande faktor till att den psykiska ohälsan ökar bland våra studenter, vilket i sin tur medför ökade studieavbrott och lägre resultat.

Föreningen Laboremus menar att en socialdemokratisk politik måste stå solidarisk med våra studenter. Avhopp och försämrade studieresultat kommer hämma samhällsutvecklingen och innebära en svagare ekonomisk utveckling.

För att bemöta problemen och bryta trenden föreslår vi att Socialdemokraterna driver frågan om att frigöra resurser för satsningar på studenternas arbetsmiljö. Det är av yttersta vikt att kårernas arbete med att förbättra studenternas arbetsvillkor stärks med ökade ekonomiska resurser.

Det handlar om att vi som socialdemokrater inte kan acceptera undermåliga arbetsvillkor eller bristfälliga arbetsmiljöer. Vi måste som parti möjliggöra att statliga institutioner kan föregå med ett gott exempel. Till syvende och sist handlar det också om att värna varje enskild persons rätt till utbildning i lika hög grad som det handlar om att etablera Sverige som kunskapsnation.

Partikongressen föreslår besluta:

C214:1 att Socialdemokraterna verkar för att avsätta resurser särskilt vikta för satsningar på arbetsmiljön vid Sveriges universitet och högskolor

C214:2 att Socialdemokraterna verkar för att arbetsmiljön för Sveriges studenter lyfts upp som en prioriterad fråga i partiets högskolepolitik

Anton Berg Niemelä och Laboremus

Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C215

VÄNERSBORGS ARBETAREKOMMUN

Möjlighet att läsa svenska som andra språk på betald arbetstid

Särskilt inom LO-s avtalsområden finns en stor del löntagare som har svenska till andra språk. Många har svårt att utveckla svenskan vilket innebär ett utanförskap både i samhället och på arbetsplatsen. På grund av brister i svenska språket får dessa personer svårt att få fast anställning och får ofta nöja sig med timanställning. Detta leder till en sämre möjligheter att knyta an till samhället i sitt nya land. För att motverka segregationen behövs en möjlighet att läsa svenska som andra språk på betald arbetstid.

Partikongressen föreslår besluta:

C215:1 att Socialdemokraterna skall verka för att arbetstagare skall få rätt till studier i svenska på betald arbetstid

C215:2 att lagar och förordningar ses över för en minskning av denna segregation i vårt samhälle

Centrala S-föreningen samt Dal/Väst S-förening

Vänersborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C216

BLEKINGE PARTIDISTRIKT

Möt kompetensbehoven med lokala lärcentrum

Sverige växer i befolkning, urbaniseringen fortsätter och vi står inför utmaningen att garantera en jämlik välfärd av hög kvalitet i hela landet. Skolan kräver legitimerade lärare med rätt behörighet men också sva-lärare och specialpedagoger. Äldreomsorgen har i sin tur blivit allt mer vårdkrävande och inom sjukvården har behovet på specialistkompetenser ökat. Ett stort mottagande under 2015/2016 innebär att många kommuner därtill behöver socionomer, socialsekreterare, studie- och yrkesvägledare m m.

Anledningen till att kommuner idag inte omedelbart anställer de kompetenser som krävs kan förvisso handla om resurser. Men i många fall är det helt enkelt svårt, för att inte säga omöjligt, att få sökande med rätt utbildning. Situationen är lika problematisk för många företag som ser fördelar med produktion, tjänster och verksamhet utanför våra största städer. De har under flera år kommunicerat en brist på arbetskraft och betonar samtidigt att de vill vara del av samverkan med både gymnasieskola och lärosäten för att utvecklas. Detta gäller såväl branschskolor som yrkesvux och yrkeshögskolor.

Det är idag för få utbildade, gäller inte minst lärare där bristen beräknas vara ca 60 000 år 2020. Dessutom är ju inte alla som utbildar sig beredda att flytta var som helst för studier eller arbete. Unga utan familj flyttar gärna iväg för att utbilda sig men kommer sällan tillbaka till uppväxtorten för att bosätta sig och arbeta. De som är lite äldre och har familj vill inte pendla alltför långt under flera års studier, men är istället fastboende och intresserade av att arbeta i närområdet. I grund och botten handlar detta om att människor ska kunna leva och bo i både storstad och på landsbygd.

Sedan lång tid tillbaka finns universitet på ett antal ställen i landet. Med högskoleutbyggnaden kom ännu fler att ha ett lärosäte i sin region. Nu är det dags för nästa steg. Etablera kvalitativa lärcentrum på många platser i landet så att utbildningen kommer till de som inte själva kan ta sig till lärosätet. I en del kommuner sker detta redan idag men det är ett hårt och mödosamt arbete. Att som liten kommun bygga upp relationer med högskolor och universitet är en sak, men att också övertyga dem om att flytta en del av lärosätets tilldelade platserna till lokala lärcentrum upplevs oerhört svårt.

Det krävs helt enkelt ett beslut om att samtliga lärosäten ska tillhandahålla distansutbildningar. Helt nödvändigt är att samtliga lärosäten också ska överlåta en del av sina utbildningsplatser till lokala lärcentrum. Lärosätena garanterar kvaliteten i utbildningsupplägget. Avgörande är att de

lokala lärcentrumen uppfyller grundläggande krav och garanterar goda studieförutsättningar, sköter antagning och genomför utbildningen i en ändamålsenlig utbildningsmiljö med tillhörande praktikplatser och övningsskolor. Erfarenhet talar för att antagningspoängen är höga, att den sociala snedrekryteringen minskar, att det absoluta flertalet slutför utbildningen och att merparten också stannar kvar och arbetar i närområdet.

Partikongressen föreslår besluta:

C216:1 att kvalitetssäkra lärcentrum

C216:2 att distanskurser ska utvecklas och finnas tillgängliga för i första hand lärare, sjuksköterskor och socionomer i form av grundutbildning och vidareutbildning

C216:3 att samtliga lärosäten åläggs samverka med kommuner och regioner genom att förlägga viss andel av tilldelade utbildningsplatser på lärcentrum

C216:4 att YH-platser som anses vara långsiktigt behov permanent kan förläggas till lärcentrum

Distriktsstyrelsen

Blekinge partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C217

GOTLANDS PARTIDISTRIKT

Möt kompetensbehoven med lokala lärcentrum

Sverige växer i befolkning, urbaniseringen fortsätter och vi står inför utmaningen att garantera en jämlik välfärd av hög kvalitet i hela landet. Skolan kräver legitimerade lärare med rätt behörighet men också sva-lärare och specialpedagoger. Äldreomsorgen har i sin tur blivit allt mer vårdkrävande och inom sjukvården har behovet på specialistkompetenser ökat. Ett stort mottagande under 2015/2016 innebär att många kommuner därtill behöver socionomer, socialsekreterare, studie- och yrkesvägledare m m.

Anledningen till att kommuner idag inte omedelbart anställer de kompetenser som krävs kan förvisso handla om resurser. Men i många fall är det helt enkelt svårt, för att inte säga omöjligt, att få sökande med rätt utbildning. Situationen är lika problematisk för många företag som ser fördelar med produktion, tjänster och verksamhet utanför våra största städer. De har under flera år kommunicerat en brist på arbetskraft och betonar samtidigt att de vill vara del av samverkan med både gymnasieskola och lärosäten för att utvecklas. Detta gäller såväl branschskolor som yrkesvux och yrkeshögskolor.

Det är idag för få utbildade, gäller inte minst lärare där bristen beräknas vara ca 60 000 år 2020.

Dessutom är ju inte alla som utbildar sig beredda att flytta var som helst för studier eller arbete. Unga utan familj flyttar gärna iväg för att utbilda sig men kommer sällan tillbaka till uppväxtorten för att bosätta sig och arbeta. De som är lite äldre och har familj vill inte pendla alltför långt under flera års studier, men är istället fastboende och intresserade av att arbeta i närområdet. I grund och botten handlar detta om att människor ska kunna leva och bo i både storstad och på landsbygd.

Sedan lång tid tillbaka finns universitet på ett antal ställen i landet. Med högskoleutbyggnaden kom ännu fler att ha ett lärosäte i sin region. Nu är det dags för nästa steg. Etablera kvalitativa lärcentrum på många platser i landet så att utbildningen kommer till de som inte själva kan ta sig till lärosätet. I en del kommuner sker detta redan idag men det är ett hårt och mödosamt arbete. Att som liten kommun bygga upp relationer med högskolor och universitet är en sak, men att också övertyga dem om att flytta en del av lärosätets tilldelade platserna till lokala lärcentrum upplevs oerhört svårt.

Det krävs helt enkelt ett beslut om att samtliga lärosäten ska tillhandahålla distansutbildningar. Helt nödvändigt är att samtliga lärosäten också ska överlåta en del av sina utbildningsplatser till lokala lärcentrum. Lärosätena garanterar kvaliteten i utbildningsupplägget. Avgörande är att de lokala lärcentrummen uppfyller grundläggande krav och garanterar goda studieförutsättningar, sköter antagning och genomför utbildningen i en ändamålsenlig utbildningsmiljö med tillhörande praktikplatser och övningsskolor.

Erfarenhet talar för att antagningspoängen är höga, att den sociala snedrekryteringen minskar, att det absoluta flertalet slutför utbildningen och att merparten också stannar kvar och arbetar i närområdet.

Partikongressen föreslår besluta:

C217:1 att kvalitetssäkra lärcentrum

C217:2 att distanskurser ska utvecklas och finnas tillgängliga för i första hand lärare, sjuksköterskor och socionomer i form av grundutbildning och vidareutbildning

C217:3 att samtliga lärosäten åläggs samverka med kommuner och regioner genom att förlägga viss andel av tilldelade utbildningsplatser på lärcentrum

C217:4 att YH-platser som anses vara långsiktigt behov permanent kan förläggas till lärcentrum

Gotlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C218

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Ohälsa i förskolan

Barns ohälsa ökar och har nu sjunkit ner i åldrarna. Vi lever idag i ett granskningssamhälle och vi ställer stora krav redan i unga år. Vad gör vårt granskningssamhälle med våra barn? Hur påverkas barnen av ständiga bedömningar? Hur kan vi lära oss att bedöma ”rätt” utan att jämföra och döma.

Förskolan är numera första steget i utbildningssystemet och därmed också en bedömningspraktik. Bedömningar är mer uttalat i skolan men kommer mer och mer in redan i förskolan. Har vi personal med rätt kompetens som kan göra dessa bedömningar på ett korrekt sätt?

I läroplanen framhålls det tydligt att det är verksamheten som ska utvärderas, men barnens utveckling och lärande ska följas, dokumenteras och analyseras, vilket kan bli problematiskt, eftersom många kartläggningar och dokumentationer ofta leder till att barn jämförs med varandra eller att det enskilda barnets lärande bedöms.

Enligt Skolinspektionens rapporter kan man idag se att det råder stor osäkerhet bland förskollärare hur bedömningar ska göras och för vems skull. Även bland chefer råder det osäkerhet kring hur bedömningarna ska värderas.

Forskning visar från andra länder där barn börjar skolan tidigt och därmed utsätts för bedömning i tidig ålder, att barnen löper större risk att drabbas av ohälsa i tidig ålder. Barnen har klarat kunskapsproven, men emotionellt har barnen inte kommit lika långt i sin utveckling och mår helt enkelt sämre efter den press de utsatts för.

Partikongressen föreslås besluta:

- C218:1 att forskningsanslagen ökar och riktas mot studier som fokuserar hur förskolans och skolans bedömningspraktiker påverkar barns och ungdomars hälsa
- C218:2 att regeringen ger Skolverket i uppdrag att tydliggöra utvärderingskriterier och uppföljning för verksamheten
- C218:3 att kunskap om bedömningsmetoder, resultat och dess konsekvenser blir ett tydligt inslag i lärarutbildningen

Anette Ellis, Triangelns S-förening
Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C219

UMEÅ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Om inte S utökar läkarutbildningen leder det till fortsatt brist på läkare för befolkningen

En återkommande fråga som har diskuterats under flera år är att Sverige inte har tillräckligt många utbildningsplatser för läkare. På de flesta platser i landet har vi en stor brist på läkare! De flesta landstingen går också med underskott och en av orsakerna är stafettläkare - vilket kan härledas till att vi har för få utbildningsplatser för att täcka behovet.

Enligt socialstyrelsen utbildades 2012, 1 682 läkare och dagens siffra är densamma. Det som gör mig bekymrad är att 2015 utbildades de 3070 läkare utanför Sveriges gränser för att de inte får plats på utbildningen i Sverige. Vi alla vet ju att det är lotten som avgör huruvida du kommer in eller inte. Läkarförbundet motsätter sig ökningen av utbildningsplatser utan att närmare klargöra orsaken. Vi vet idag att stafettläkarsystemet är oerhört kostnadsdrivande och inte särskilt patientsäkert då man sällan får träffa samma läkare.

Partikongressen föreslås besluta:

C219:1 att utöka antagningen till läkarutbildningen med minst 1000 platser under en 5 års period så att den

C219:2 att den totala andelen läkare i utbildning uppgår till 2 682 senast 2023

Mahmoud Al Turk, Haga Socialdemokratiska förening
Umeå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C220

SOLNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Reformera resurstilldelningssystemet för högre lärosäten

I framtiden kommer allt fler jobb kräva en högre utbildning och kunskapsbehoven kommer att öka. Sverige måste därför se till att inte hamna på efterkälken när det gäller medborgarnas kompetens och utbildning. För att möta framtidens jobb krävs det att vi satsar på utbildning.

Högre utbildning spelar inte bara en stor roll för individen, utan även för samhället. Vi måste öppna fler dörrar till högre studier men vi måste även se till att lärosätena har de förutsättningar som behövs för att kunna bedriva en god verksamhet och på ett bra sätt utbilda studenterna så att de kan ta framtidens jobb.

Den 1 juli 1993 genomfördes den högskolereform som kom att leda till det resurstilldelningssystem som än idag används vid beloppsbestämmandet av utbildningsanslag för alla statliga lärosäten. Reformen innebar en decentralisering bland annat genom att lärosätena gavs i uppdrag att dimensionera och planera för utbildningar. Det resurstilldelningssystem som skapades är dock inte helt oproblematiskt eftersom det skapar ett så kallat per capitaersättningsbelopp, vilket innebär att lärosätena får anslag baserat på antalet studerande. Ersättningen per student i sin tur bestäms genom den pris- och löneomräkning som årligen görs och som syftar till att beräkna i genomsnitt hur stora utgifter ett lärosäte förväntas ha med hänsyn till löner, lokalkostnader samt övriga förvaltningskostnader. Genom det så kallade rationaliseringsavdraget förväntas lärosätets utgifter minska varje år till följd av effektivisering av verksamheten. Det faktum att denna omräkning görs varje år innebär därutöver svårigheter för lärosätena att planera långsiktigt. Med andra ord har det skapats en modell där ersättningen varje år sänks med någon procent för att skapa incitament till effektivisering. Resultatet har blivit att efter drygt 20 år har antalet studenter vid statliga lärosäten fördubblats samtidigt som resurserna till lärosätena har urholkats.

Sveriges universitetslärarförbund slår i en rapport från 2012 fast att urholkningen av resurserna till högre utbildning har fått följande konsekvenser:

- Mindre undervisningstid per vecka för varje student
- Större undervisningsgrupper
- Mindre tid för lärarnas för- och efterarbete
- Universitetslärare arbetar obetald övertid eller försummar sin forskning
- Svagare löneutveckling för universitetslärare än inom andra sektorer

Per capitaersättningen har inte ökat i tillräcklig takt för att tillgodose de ökade kostnader som det innebär att fördubbla antalet studerande. I den ovannämnda rapporten nämns att gapet mellan inkomster och utgifter inom HSJT-områdena (humanistiskt, samhällsvetenskapligt, juridiskt och teologiskt) är cirka 22 %, vilket innebär att utgifterna för dessa utbildningar när rapporten skrevs översteg deras inkomster med 22 %. Inom naturvetenskapliga utbildningar är denna siffra 29 %, inom konstnärliga utbildningar är siffran 25 %. Detta har fått och kommer fortsätta få förödande konsekvenser för utbildningarna på våra lärosäten om ingenting görs. Det i sin tur kommer på sikt kunna ha en negativ inverkan på arbetslösheten liksom Sveriges konkurrenskraft eftersom de högre utbildningarna inte kommer motsvara de krav som ställs på arbetsmarknaden.

Landets lärosäten har inte råd att bedriva den utbildning de har i uppgift att tillhandahålla och

måste därför år efter år göra nerskärningar. De satsningar regeringen gör på vissa utbildningar täcker dock inte upp för den resursbrist som finns och de kan i bästa fall bara lösa de mest akuta problemen kortsiktigt. Vad som krävs är däremot en långsiktig lösning för att bygga Sverige starkt för framtiden. Det våra lärosäten behöver är bland annat möjlighet att bedriva utbildning med mer undervisningstid per vecka och bättre förutsättningar för universitetslärarna att bedriva kvalitativ forskning. Det är dags att vi börjar investera i högre utbildning – på riktigt. Det är så vi bygger Sverige starkt och konkurrenskraftigt.

Partikongressen föreslår besluta:

C220:1 att det nuvarande resurstilldelningssystemet förändras och att en sådan förändring har som utgångspunkt att lärosätena ska kunna planera långsiktigt och att kvaliteten i utbildningarna höjs

Alfred Esbjörnson, Solna och Michaela Lööf, Huddinge
Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C221

SIGTUNA ARBETAREKOMMUN

Reformera resurstilldelningssystemet för högre lärosäten

Den 1 juli 1993 genomfördes den högskolereform som kom att leda till det resurstilldelningssystem som än idag används vid beloppsbestämmandet av utbildningsanslag för alla statliga lärosäten. Det resurstilldelningssystem som skapades är dock inte helt oproblematiskt eftersom det skapar ett så kallat per capitaersättningsbelopp, vilket innebär att lärosätena får anslag baserat på antalet studerande. Ersättningen per student i sin tur bestäms genom den pris- och löneomräkning som årligen görs och som syftar till att beräkna i genomsnitt hur stora utgifter ett lärosäte förväntas ha med hänsyn till löner, lokalkostnader samt övriga förvaltningskostnader. Genom det så kallade rationaliseringsavdraget förväntas lärosätets utgifter minska varje år till följd av effektivisering av verksamheten. Det faktum att denna omräkning görs varje år innebär därutöver svårigheter för lärosätena att planera långsiktigt. Med andra ord har det skapats en modell där ersättningen varje år sänks med någon procent för att skapa incitament till effektivisering. Resultatet har blivit att efter drygt 20 år har antalet studenter vid statliga lärosäten fördubblats samtidigt som resurserna till lärosätena har urholkats.

Sveriges universitetslärarförbund slår i en rapport från 2012 fast att urholkningen av resurserna till högre utbildning har fått följande konsekvenser (fotnot 1):

- Mindre undervisningstid per vecka för varje student
- Större undervisningsgrupper

- Mindre tid för lärarnas för- och efterarbete
- Universitetslärare arbetar obetald övertid eller försummar sin forskning
- Svagare löneutveckling för universitetslärare än inom andra sektorer

I rapporten nämns att gapet mellan inkomster och utgifter inom HSJT-områdena (humanistiskt, samhällsvetenskapligt, juridiskt och teologiskt) är cirka 22 %, vilket innebär att utgifterna för dessa utbildningar när rapporten skrevs översteg deras inkomster med 22 %. Inom naturvetenskapliga utbildningar är denna siffra 29 %, inom konstnärliga utbildningar är siffran 25 %. Detta har fått och kommer fortsätta få förödande konsekvenser för utbildningarna på våra lärosäten om ingenting görs. Det i sin tur kommer på sikt kunna ha en negativ inverkan på arbetslösheten liksom Sveriges konkurrenskraft eftersom de högre utbildningarna inte kommer motsvara de krav som ställs på arbetsmarknaden.

Landets lärosäten har inte råd att bedriva den utbildning de har i uppgift att tillhandahålla och måste därför år efter år göra nedskärningar. De satsningar regeringen gör på vissa utbildningar täcker inte upp för den resursbrist som finns och de kan i bästa fall bara lösa de mest akuta problemen kortsiktigt. Vad som krävs är en långsiktig lösning där våra lärosäten får möjlighet att bedriva utbildning med mer undervisningstid per vecka och bättre förutsättningar för universitetslärarna att bedriva kvalitativ forskning. Det är dags att vi börjar investera i högre utbildning – på riktigt. Det är så vi bygger Sverige starkt och konkurrenskraftigt.

Fotnot 1: Dessa är hämtade ur Sveriges universitetslärarförbunds rapport ”Fortsatt utbyggnad - Fortsatt urholkning” (2012).

Partikongressen föreslår besluta:

C221:1 att det nuvarande resurstilldelningssystemet för landets högre lärosäten reformeras så att de kan höja kvaliteten, erbjuda fler undervisningstimmar och satsa mer på långsiktig grundforskning

Samuel Kazen Orrefur och Alfred Esbjörnson
Sigtuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C222

ARVIKA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Reformering av utbildningssystemet i tre steg

Sverige behöver ett ökat antal människor som jobbar framöver om vi ska klara välfärden. Det är med det perspektivet jag skriver denna motion om hur jag skulle vilja se en reformering av det

svenska utbildningssystemet.

Sveriges utbildningar ser i mångt och mycket ut som de gjorde för 50 år sedan avseende utbildningstid, lovdagar mm. Har vi råd med det?

I Sverige är t ex lärarutbildningen fem år medan den i Tyskland är tre år. I Ryssland är grundskolan åtta år lång med en påbyggnadsmöjlighet på två år. Dessa två år är att likna vid vårt gymnasiesystem och de är ett krav för att kunna studera vidare på universitetsnivå. Detta är bara ett par exempel som visar att det går att förkorta utbildningsprocessen utan att tumma på kvalitén. Vi tappar i konkurrenskraft gentemot de allra flesta länder om vi fortsätter i samma hjulspår. Vi måste göra något åt detta och det snabbt!

Vi har på alla nivåer en ganska stor mängd av lov inlagda, flera av dem har anor tillbaka till bondesamhället då barnen behövdes hemma på gården, sommarlov/höbärgning, höstlov/potatisskördning. Ska vi fortsätta på det här viset? Det långa sommarlovet ställer i många fall till problem för barnföräldrar då de ofta tar semester under skilda veckor för att barnet/barnen ska få vara hemma så mycket som möjligt. Jag har även förstått att andra lov också ger föräldrar lite ångest då de vill låta barnen "slippa" skolan under lovperioder.

Jag tycker att sommarlovet ska vara fyra, max fem veckor, jullov och påsklov minimeras till att endast täcka helgdagarna och övriga lovveckor stryks. Man kan också jobba med mindre håltimmar (effektivisering), treterminerssystem, längre skoldagar mm.

När jag ovan beskrivit detta som att det ska ske i tre steg menar jag att vi måste förstås börja någonstans. Rom byggdes ju inte på en dag... Det första steg där detta bör införas är då inom den högre utbildningen, högskola och universitet. Steg två blir då följaktligen gymnasienivån och det tredje slutsteget grundskolan.

För de anställda kommer detta innebära att de kommer att anställas med normal semesteranställning och 40-timmars vecka. Bra planering och en minskning av lovveckorna inom vårt utbildningssystem gör att våra studerande kommer ut på arbetsmarknaden betydligt tidigare än idag. Med den arbetskraftsbrist som vi kan se framför oss borde detta vara ett självklart steg att ta.

Partikongressen föreslås besluta:

C222:1 att det svenska utbildningssystemet ska reformeras i mening att korta utbildningstiderna på samtliga nivåer

Lars-Ove Jansson

Arvika arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C223

GULLSPÅNGS ARBETAREKOMMUN

Skräddarsydda studieplaner för högskole- och universitetsstudier

I vårt avlånga land finns behov av utbildade lärare, förskollärare, socionomer, kuratorer, ingenjörer och många fler. Det finns nu möjlighet att söka till VAL-projektet. Ett nationellt projekt där man kan komplettera tidigare studier och yrkeserfarenhet för att få en lärarexamen eller förskollärarexamen.

Flera olika högskolor och universitet är med i projektet. Man gör helt enkelt skräddarsydd studieplan för de individer som väljer att gå med i projektet. Ett vällovt projekt som skulle vilja se inom fler yrkeskategorier, som exempelvis socionomer, sjuksköterskor, ingenjörer.

Partikongressen föreslår besluta:

C223:1 att fler projekt startar som syftar till att tillvarata individers tidigare studier och erfarenheter som leder till examen inom ex sjuksköterskeprogrammet, socionomer, ingenjörprogram

Jan Hassel, Per-Arne Brandberg, Carina Gullberg
Gullspångs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C224

VÄXJÖ ARBETAREKOMMUN

Specialpedagogik ett krav i lärarutbildning

Enligt Sven Bölte, som är professor i neuropsykiatri vid Karolinska institutet, uppger 8 av 10 av de som arbetar i skolan att de inte har tillräcklig kompetens för att undervisa barn med NPF-svårigheter, exempelvis autism och ADHD, i skolan. Enligt forskning måste lärarutbildningen förändras och kunna förbereda blivande lärare att kunna lösa konkreta svårigheter i klassrummet. Dagens studenter läser 240 högskolepoäng och av dessa finns endast en kurs på sex poäng som behandlar ämnet specialpedagogik och hur man bemöter barn med särskilda behov. Kunskap skulle kunna förbättra framtidsmöjligheterna för barn och ungdomar med särskilda behov och förbättra arbetsmiljön för både personal och elever.

Partikongressen föreslås besluta:

C224:1 att Socialdemokraterna undersöker lärarens möjligheter till mer kompetens

C224:2 att se över dagens lärarutbildning för att förbereda blivande lärare till att kunna möta med mer kunskap elever med NPF-problematik

Bahtije Breznica

Växjö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C225

KRISTINEHAMNS ARBETAREKOMMUN

Studiestöd vid utlandsstudier

Ett studieår utomlands är en fantastisk möjlighet att få en större förståelse för andra människor och kulturer, egenskaper som ofta kommer mycket väl till pass även långt senare i livet. När människor förstår varandra bättre, minskar risken för konflikter och ökar chansen för positiva utbyten och affärer. Studiestödslagen (2 kap. 9§, pkt. 2 och 3) är idag skriven på ett sätt som antyder att detta inte alls skulle innebära ett mervärde och lagen skapar därför en onödig begränsning.

Den som idag har rätt till studiehjälp (studiebidrag, inackorderingstillägg och/eller extra tillägg) får fortfarande utbetalt denna hjälp vid gymnasiestudier inom EU och i Schweiz, men inte vid studier i andra länder. Dessutom kan även stöd från Försäkringskassan, som flerbarnstillägg och bostadsbidrag dras in, även om det inte finns någon möjlig motsvarande besparing för familjen då ett barn ensamt åker utomlands.

Utbytesår förknippas ofta med de som har mycket pengar, men det är inte alltid ett sådant år behöver bli särskilt dyrt, inte minst med tanke på möjliga stipendier att söka. Dock kan det vara ett allvarligt hinder om flera ekonomiska system inte längre är aktuella i samband med studierna.

Partikongressen föreslås besluta:

C225:1 att studiehjälp ska utgå även vid studier på gymnasienivå i länder utanför EU

C225:2 att bidrag från Försäkringskassan ska vara opåverkade av utlandsstudier på gymnasienivå i länder utanför EU

Ulf Engström

Kristinehamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C226

MORA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Stärk Sveriges lärarkår – avskaffa tredjelärarsystemet

All tillgänglig kunskap tyder på att lärarna är avgörande för att lyfta den svenska skolan. Trots den kunskapen är Sveriges lärarkår mer splittrad än någonsin. Riksdag och regering har med reformer dragit undan fötterna för Sveriges lärare. När staten sjösatte systemet med andre- och tredjelärare så punkterades lärarkåren.

Självfallet kan det finnas olika löner för olika lärare. Men det ska vara tydligt vilka kriterier som gäller, och det är en viktig princip att arbetsgivare och arbetstagare kommer överens om just dessa kriterier. Systemet med andre- och tredjelärare påverkar alla legitimerade lärare, och har flera brister.

För det första omfattar det inte alla legitimerade lärare. Lärarna rangordnades istället baserat på ett antal mer eller mindre oklara kriterier från Skolverket om vad som är en skicklig lärare. Än värre blev det när kommunerna köpte privata rankinglösningar och självskattningar. Det ökade otydligheten om vad och varför en lärare kunde få en löneökning. Därefter bestämde rektorer och förvaltningschefer vem som skulle få högre lön. Dessutom verkar alla ha blundat för att rektorer oftast har ansvar för 30 lärare. Lärare som de nu skulle rangordna och betygssätta inför införandet av andrelärare. Som upplagt för osäkerhet och godtycklighet.

För det andra så får legitimerade lärare en löneökning för att göra samma sak som de gjorde innan. Tredjelärarkollegorna utför samma arbetsuppgifter, men med kanske 3 000 eller 5 000 kr mindre i månaden. Till förstelärarnas fördel kan vi i alla fall lägga att de ska ha ett särskilt uppdrag för sin lärargärning. Det är en viktig karriärtjänst. Dock var det märkligt att förstelärarna redan från början var kvalificerade för de bidrag som skulle gå till andrelärare. Det har gett effekten att på mindre än ett år kan löneskillnaden ha ökat med 8 000 kr mellan två legitimerade lärare. Inte per år, utan per månad!

För det tredje har nu lärarna på olika skolor nu delats upp i ett A- och B-lag. Idag pratas det om ”sämstelärare” och ”sistelärare”. Men oftast är det tystnaden som råder i personalrummen. Tredjelärarna vill inte stöta sig med andra för att kanske kunna klara nästa provning. Det handlar ändå om uppskattning, anseende och minst 30 000 kr om året. De som blivit andrelärare vågar inte berätta om det, eftersom de ofta har svårt att se vad de gör bättre än tredjelärarna. Sverige tjänar inte på en tyst lärarkår!

Systemet med andre- och tredjelärare, som nu är ett faktum, skadar svensk skola. En skola som

redan är sargad och utan självförtroende. Vi socialdemokrater måste tänka om, vi måste värna och måna om den svenska skolan och dess lärare.

Partikongressen föreslår besluta:

C226:1 att avskaffa Sveriges system av andre- och tredjelärare, och därmed nuvarande form för lärarlönelyft

C226:2 att om det finns resurser till lärarnas löner i statens budget tillskjuta dessa medel i statsbidrag till kommunerna och den lönebildning som sker där mellan lärare och arbetsgivare

Peter Dahlgren

Mora arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION C227

HUDDINGE ARBETAREKOMMUN

Särskilda utbildningsinsatser för att bemöta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som exempelvis ADHD, Aspergers syndrom och autism

En kartläggning från Karolinska Institutet (KI) visar att många lärare saknar tillräckliga kunskaper när det gäller att bemöta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Även specialpedagoger och speciallärare upplever sig otillräckligt förberedda i fråga om dessa elevers behov. Närmare 90 procent av lärarna som deltog i KI:s kartläggning uppgav att lärarutbildningen inte förberedde dem för att arbeta med elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (lärarnasnyheter.se).

I dagens kunskapsinriktade skola ska lärare vara förberedda på att möta elevers olika behov, men den nuvarande lärarutbildningen ger inte fördjupade kunskaper om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som ADHD, Aspergers syndrom och autism. Samtidigt har upp till 12 procent av alla elever någon form av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Lärares bristande kunskaper om dessa tillstånd drabbar inte bara eleverna och deras föräldrar, utan riskerar också att påverka de berörda lärarna negativt.

Partikongressen föreslår besluta:

C227:1 att lärarutbildningen byggs ut med fler obligatoriska moment som tar upp hur lärare ska bemöta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som exempelvis ADHD, Aspergers syndrom och autism

C227:2 att yrkesverksamma lärare, speciallärare och specialpedagoger ska erbjudas vidareutbildning inom områdena ADHD, Aspergers syndrom och autism, samt andra för yrket relevanta specialkompetenser om neuropsykiatriska tillstånd

C227:3 att en särskild speciallärarutbildning ska upprättas för tillstånden ADHD, Aspergers syndrom och autism

Fredrik Lundin

Huddinge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C228

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Universitetens/högskolornas utbildningsprogram måste tillföras kunskaper om hbt-frågor

Det övergripande målet med att förbättra samhället för hbt-personer bör vara en ständig process i samhället, då attitydförändringar tar lång tid. Skolan har en nyckelroll, om barn och ungdom får adekvat utbildning om hbt-frågor under sin tid i skolan, så för de med sig kunskap till samhället. På lång sikt skulle alla medborgare ha bra kunskap om hbt- frågor och vi skulle kunna få förbättring av attityder och normer för hbt- personer. Personer som idag inte passar in i heteronormen skulle få finnas i en av samhällets normer och få en förbättrad hälsa.

I flera vetenskapliga rapporter framkommer det att de flesta hbt-personer har en god hälsa, men att hbt-gruppen generellt har betydligt sämre psykisk hälsa än övriga. ”En statistiskt säkerställd större andel i gruppen unga homo-och bisexuella samt i gruppen unga som är osäkra på sin sexuella läggning har försökt ta sitt liv än unga heterosexuella. Det är 17 % av de unga männen som är osäkra på sin sexuella läggning och 11 % av de unga homo eller bisexuella männen som rapporterar att de någon gång försökt ta sitt liv. Detta kan jämföras med 3 % av de unga heterosexuella männen. Bland de unga kvinnorna har så många som var fjärde homo-eller bisexuell kvinna och var femte kvinna som är osäker på sin sexuella läggning försökt ta sitt eget liv. För unga heterosexuella kvinnor var motsvarande siffra 8 % (ref. HON HEN HAN, sid 38,Ungdomsstyrelsens skrifter,2010:2)

Utbildning i hbt-frågor till yrkesgrupper som utbildar eller arbetar med människor i olika situationer vore en god början. Att utbilda alla redan yrkesverksamma inom området är inte genomförbart. Det är därför av största vikt att samtliga som genomgår utbildning för att på olika nivåer arbeta med människor, erhåller grundläggande utbildning i hbt-frågor inom sitt utbildningsprogram. Idag saknas sådana grundläggande utbildningsinsatser i de flesta yrkesutbildningar till t. ex, lärare, socionom, psykolog, jurist, läkare, sjuksköterska samt övriga

vårdutbildade. Det är av största vikt att blivande lärare erhåller goda kunskaper i hbt-frågor under sin utbildning till lärare, så de kan känna sig trygga och ha bra kompetens för sitt arbete med barn och unga inom området hbt-frågor.

Partikongressen föreslår besluta:

C228:1 att verka för översyn av högskoleförordningens examensordning med syfte att respektive utbildningsprogram för bl.a. nämnda yrkesutövare, speciellt lärare, erhåller adekvat kunskap inom hbt- området under sina universitets/högskolestudier till sitt kommande yrke

HBT-S distriktsstyrelse Örebro län, HBT-S föreningsstyrelse Örebro
Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C229

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Utan kompetensförsörjning försvinner landsbygdskommunerna

Alla folkvalda politiker har uppdraget att på bästa sätt förvalta väljarnas önskemål om hur vi med gemensamma krafter ska utveckla ”land och stad” på ett sätt där vi i ett nationellt, regionalt och lokalt perspektiv skapar en gemensam framtid för oss alla.

En av de största utmaningarna för kommuner utanför de större städerna är den långsiktiga kompetensförsörjningen och i förlängningen tillväxten och samhällsutvecklingen. Vi vet att dagens arbetsmarknad i allt högre grad kräver att de anställda har utbildning på eftergymnasial nivå. Undersökningar visar att unga människor som flyttar iväg för att utbilda sig i allt mindre grad återvänder till hemorten. I Örebro län är det endast Örebro som visar på en inflyttning av ungdom (+33,9%). Askersund redovisar en utflyttning på 37,9 % och Laxå ett minus på 34,8 %. För kommunerna i angränsande län är resultatet liknande. Exempelvis har Vingåker ett minus på 36 %, och Kungsör minus 42,1%. Följden, av att unga flyttar och inte i tillräckligt hög grad återvänder, leder till att det blir svårt för lokalt näringsliv och offentliga aktörer att hitta personal med rätt utbildning vilket i sin tur försvårar kommunernas möjlighet till utveckling. Tyvärr ser det lika ut i 80 % av landets kommuner vilket visas i den forskning som genomförts av Charlotta Mellander vid Jönköping University. Samtliga Sveriges kommuner finns med i undersökningen som bygger på uppgifter från SCB. Det finns ett tydligt mönster som visar att kommuner där det finns ett lärosäte och kommuner som har en tydlig satsning på högre utbildning klarar sig bättre än övriga kommuner.

En av nyckelfaktorerna för att möta denna utmaning är tillgången till högre utbildning i det egna

närområdet. I ungefär 100 av landets kommuner finns kommunala lärcentra/studiecentra där det går att studera på högskola, universitet och yrkeshögskola utan att flytta från hemorten. Ungefär 30 000 studenter använder i dag detta stöd. Lärcentras uppdrag bör vara att stimulera till fortsatta studier utifrån lokala och regionala behov. Allt fler lärosäten upptäcker den unika koppling mellan lärosätet och kommunen som ett lärcentrum kan vara och där studenten är den ”gemensamma nämnaren”. Kommuner där lärcentrum fått en central roll i arbetet med kompetensförsörjning har oftast en bättre dialog med landets lärosäten och därmed också större möjligheter att få gehör för de utbildningsbehov som efterfrågas. Dessa möjligheter måste utvecklas för att vi ska kunna stoppa ”flykten av kompetens” från landsbygdskommunerna. Självklart ska det ske tillsammans med lärosäten, utbildningsanordnare, Regionförbund, Arbetsförmedling och inte minst med arbetslivet. Gör vi inget nu kommer landsbygdskommunerna att tappa alla möjligheter att behålla den kompetens som är nödvändig för det lokala arbetslivet – följden blir en utarmning som gör att ett fungerande lokalt arbetsliv inte kommer att kunna överleva.

I dag är tillgången på högre utbildning i alltför liten grad kopplad till de behov av utbildning som arbetslivet i landsbygdskommunerna uttrycker och framförallt saknas det i många kommuner det stöd som skapar individens förutsättningar att delta i utbildningarna.

Undersökningar visar att de som väljer att läsa via ett lärcentrum ofta är en annan grupp än de som läser på en högskole- eller universitetsort. Studenter, som läser på distans, gör det ofta för att det är deras enda möjlighet att studera. Kan de inte fullfölja utbildningen p.g.a. att de inte har möjlighet att åka till högskoleorten är det ett personligt och ett samhällsekonomiskt problem. De har också högre snittålder, har oftare barn och kommer, i högre utsträckning, från hem där föräldrarna inte har högskoleutbildning. Utan distansstudier försvinner möjligheten att studera och utan stöd minskar möjligheterna att klara studierna i kombination med exempelvis barnpassning. En rapport från CFL i Söderhamn visar att lärcentra i samverkan med högskolan, i hög grad, når just dessa grupper av högskolestuderande. Enligt rapporten uppger 90 % att de bor kvar på hemorten efter avslutade studier.

Högskole-/universitetsutbildning är ett statligt uppdrag och vissa, framförallt större kommuner, avstår därför från att underlätta för kommuninvånare som valt att läsa på distans. Det finns dock skäl att tänka lite längre än på vilka skyldigheter som ska tillgodoses. Högre utbildning leder oftast till en mer dynamisk och attraktiv arbetskraft som lättare drar till sig eller utvecklar företag. Det blir lättare att rekrytera rätt personal och medborgarna kan bidra till kommunens välstånd när fler får arbete efter att ha fått möjligheten att studera. Distansutbildning är en del i det livslånga lärandet och bidrar förutom till utbildning och bildning till att den enskilde blir mer anställningsbar. Det handlar tyvärr inte om att välja distans eller campusundervisning utan om möjligheten att studera eller att bli arbetslös.

För motverka den utveckling som gör att landsbygdskommuner avfolkas behövs åtgärder där det

lokala och regionala kompetensbehovet tillgodoses på ett rimligt sätt. Många kommuner och regioner försöker redan i dag att hitta former för samarbete vilket är positivt om de mindre kommunernas behov tillvaratas. Diskussioner förs även inom folkbildningen och då inte minst vid de kommunala biblioteken om hur man på ett bättre sätt ska möta behovet att jobba med ”vuxnas lärande”.

Lärcentrumverksamheterna utvecklades i mitten av 90-talet för att öka tillgängligheten till högre studier utan att behöva flytta från hemorten. Verksamheten har därefter utvecklats så att ett väl fungerande lärcentrum i dag är en del av kommunens ”infrastruktur” vad gäller kompensfrågor för arbetsliv och enskilda kommuninnevånare. Ett nära samarbete med olika utbildningsanordnare och arbetsliv är en förutsättning för detta arbete. Beteckningen lärcentrum används i dag sparsamt. I stället används studiecentrum, kompetenscentrum, campus etc.

För att öka medborgarnas tillgång till högre utbildning och yrkeshögskoleutbildningar och därmed också öka möjligheterna för det lokala och regionala arbetslivet att erhålla nödvändig kompetensförsörjning föreslår vi kongressen att besluta

Partikongressen föreslår besluta:

- C229:1 att verka för att fler kommuner inrättar lärcentra, om möjligt i samarbete med närliggande kommuner, som i sitt uppdrag ska bidra till att tillskapa nödvändig kompetensförsörjning i landsbygdskommunerna
- C229:2 att landets lärosäten får ett tydligare uppdrag vad gäller utbildningar som bidrar till nödvändig kompetensförsörjning även utanför lokaliseringssorterna
- C229:3 att verka för att regionförbunden och regionerna tar ett större helhetsgrepp och ansvarar för att tillgodose de mindre kommunernas behov av kompetensförsörjningsredskap såsom studie- och yrkesvägledning och validering

Kent Wallén Tybble-Sörby s-förening

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C230

LINDESBERGS ARBETAREKOMMUN

Återinför 25:4

Återinför 25:4 regeln för att minska snedrekryteringen till högskolan. 25:4-regeln, infördes av socialdemokraterna för att minska den sociala snedrekryteringen till högskolor och universitet. Den innebar att den som fyllt 25 år, hade kunskaper i svenska och engelska som motsvarade

svenska B och engelska A samt hade 4 års dokumenterad arbetslivserfarenhet uppnådde grundläggande behörighet för att söka till högskolan. Då behövde man läsa in endast någon enstaka kurs via KOMVUX för att också nå särskild behörighet beroende på utbildning. Den möjligheten avskaffades inför antagningen till höstterminen 2008 av alliansregeringen.

Regeln innebar en andra chans för de som ville ändra inriktning i livet. Denna möjlighet finns inte längre kvar. Dessutom är ofta äldre elever med yrkeserfarenhet en resurs som vidgar perspektiven i utbildningssituationen då fler erfarenheter finns med. Med nuvarande regler stängs dessa ute.

Vi vill att socialdemokraterna tittar på hur man kan öka mångfalden av studerande och motverka den sociala snedrekryteringen särskilt som målet att 50 procent av de som går i skolan också kan gå vidare till högre studier. Det är dessutom ofta så att i arbetslivet erbjuds anställda ibland kompetensutvecklingsinsatser via högskolekurser men grupper av arbetstagare riskerar att inte kunna ta del av detta då alternativa behörighetsgrunder tagits bort.

Partikongressen föreslår besluta:

C230:1 att socialdemokraterna verkar för att återinföra en möjlighet motsvarande 25:4-regeln för högskolebehörighet

Bengt Storbacka

Lindesbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C231

SUNDSVALLS ARBETAREKOMMUN

Återinför meritpoäng för arbetslivserfarenhet

I dag kan en student som läser extra kurser i vissa ämnen som till exempel språk och matematik erhålla extra meritpoäng för att höja sitt betyg. Idag kan de med meritpoäng få totalt 22,5 poäng. Sökande med äldre gymnasiebetyg, utfärdat före 2003, kan inte komma upp i mer än 20,0, vilket gör det svårare att söka utbildningar när man kommer upp i åren och väljer att skola om sig. Möjligheten att studera vidare skall vara generös, det är viktigt att människor känner tilltro till omställningar.

Att komma in på högskola och universitet är för många en dröm. Tyvärr är möjligheterna att läsa upp sina betyg numera begränsade. Att studera på högskola är få förunnat. Det finns de som kommer från akademiska familjer, där man är tydlig med sitt mål och där föräldrarna kan bistå med kunskap och stöd. Och så finns det familjer där man inte har den här bakgrunden, där valet av kurser inför framtiden inte är lika lätt. Det finns de som i tonåren, på grund av olika

omständigheter, inte gått ut med fullgoda betyg. Dessa människor, de som inte har den grundläggande behörigheten, men som genom att ha arbetat visat att de är väl fungerande och ambitiösa, bör få möjligheter att studera vidare.

Vi bör se över återinförandet av dessa regler eftersom det innebär större mångfald, en mer integrerad och rättvis skola.

Partikongressen föreslår besluta:

C231:1 att Socialdemokraterna ser över möjligheten att återinföra 25:4-regeln som underlättar för denna målgrupp att komma in på högskolan

C231:2 att Socialdemokraterna återinför regel som gjorde att de med arbetslivserfarenhet, som jobbat i mer än 5 år, får 0,5 poäng ytterligare på sitt högskoleprov

Tobias Larsson

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C232

LULEÅ ARBETAREKOMMUN

Äldre och forskarstudier

När vi blir äldre, blir vi sämre på att lära oss och komma ihåg nya detaljer men vi kan vara lika bra som tidigare på helheter, gamla och nya. (Bodil Jönsson)

Vid en forskningskonferens i Lärarförbundet blev jag varse att det tycks vara mycket svårt att fortsätta och fullfölja sina studier på forskarnivå om man har egenfinansiering som pensionär. Göteborgs Universitet skriver så här:

”6. Finansiering av utbildning på forskarnivå (HF 5:1-5:7 och HF 7:36) 6.1. Institution har som huvudregel finansieringsansvaret för doktorand under hela utbildningstiden. 6.2. Finansiering av utbildning på forskarnivå ska som huvudregel ske via anställning som doktorand eller inom ramen för en anställning där Göteborgs universitet inte är arbetsgivare (extern anställning). 6.3. En doktorandanställning avser arbete på heltid. Prefekt får besluta om annan omfattning av anställning efter begäran från doktorand, dock lägst 50 % av heltid.”

Enligt Anders Arnqvist på Uppsala Universitet ordförande i Lärarförbundets Vetenskapliga råd så är det idag så gott som omöjligt för en intresserad pensionär att med egen finansiering fullgöra en licentiat eller doktorsutbildning med tillhörande avhandling. Uppfattningen på institutionerna

är att man måste finansiera varje doktorandstudent med medel från egen budget.

Då jag håller med Bodil Jönsson då hon påpekar att äldre borde ha mycket att tillföra forskning om det mesta som man kanske hållit på med fyrtio år av sitt liv om inte mer. Då inser jag att bland alla lärare som inom en snar framtid kommer att gå i pension så torde det finnas åtskilliga som redan är meriterade för att antas som forskarstudenter och utifrån sina kunskaper och erfarenheter kunna tillföra vetandet om skola och lärande åtskilligt. Detsamma gäller naturligtvis andra yrkesgrupper också.

Partikongressen föreslår besluta:

C232:1 att författningen ändras så att äldre forskarstudenter, som i övrigt uppfyller villkoren för antagning skall kunna finansiera sin utbildning själv med administrativt och handledande stöd från institutionen

C232:2 att man utreder möjligheten att genom att utnyttja äldres vilja till kunskapssökande, kan utöka antalet doktorander på våra universitet och vad som skulle behövas för resurser till administration och handledning för detta

Jan-Ivar Johansson

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION C233

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Öka lärarnas kompetens om neuropsykiatriska svårigheter hos barn och unga

Sverige behöver en stor mängd nya lärare de närmsta åren för att kunna undervisa den växande barnskaran i landet. Men 80 procent av landets lärare upplever sig inte rustade för att möta de barn med neuropsykiatriska diagnoser som finns i klasser runt om i landet enligt en mätning från Karolinska Institutet. Barn med neuropsykiatrisk problematik kan vara barn med ADHD, autismspektrumstörningar, språkstörningar och inlärningssvårigheter.

Dessa barn behöver förståelse utifrån de svårigheter som uppkommer i skolan och behöver i högre grad anpassningar och struktur för att kunna lära sig och nå målen. Idag ger lärarprogrammet inte det kunskapsstödet som lärarna behöver ute i verksamheten. Skolornas elevhälsoteam kan stå för utbildning i detta men ofta kopplas de in i ett för sent skede, när barnet har börjat må dåligt eller inte längre vill komma till skolan. Många lärare känner sig uppgivna och hjälplösa i hur de ska anpassa och förstå barnen.

Partikongressen föreslår besluta:

C233:1 att lärarutbildningen ska ge grundläggande kunskaper om neuropsykiatriska funktionshinder, individuella anpassningar samt bemötande av dessa elever

Malin Stern, Triangelns S-förening

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

**SVENSKA
MODELLEN
SKA UTVECKLAS
INTE AVVECKLAS**

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET